

WÓJT GMINY AUGUSTÓW

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZA-
GOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY AUGUSTÓW**

**EM-MAS GRUPA PROJEKTOWO – REALIZACYJNA Spółka cywilna
16-400 SUWAŁKI, UL. GORZOWSKA 5A**

inż. Wanda Grygo

Główny projektant

mgr Wiesława Jurewicz

Projektant

SUWAŁKI – AUGUSTÓW – 2014/2016

SPIS TREŚCI

L.P.	WYSZCZEGÓLNIENIE	STR
I.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	1
1.	Informacje o zawartości projektowanego dokumentu	1
2.	Informacje o głównych celach projektowanego dokumentu	4
3.	Informacje o powiązaniach projektowanego dokumentu z innymi dokumentami	5
II.	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	31
III.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	32
IV.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	34
V.	STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	34
VI.	ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	36
1.	Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska	36
1.1.	Położenie administracyjne gminy Augustów	36
1.2.	Położenie geograficzne gminy Augustów	36
1.3.	Związki przyrodnicze	37
1.4.	Istniejący stan środowiska	37
2.	Charakterystyka potencjalnych zmian istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	59
VII.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	60
1.	Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	60
1.1.	Istniejące prawne formy ochrony przyrody	60
1.2.	Projektowane prawne formy ochrony przyrody	82
1.3.	Ochrona planistyczna	87
2.	Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo górnicze i geologiczne	90
3.	Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych	91
4.	Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach	92
5.	Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	94
5.1.	Formy ochrony zabytków oraz zasady ich ochrony	94
5.2.	Prawne formy ochrony zabytków	96
5.3.	Projektowane formy ochrony zabytków	97
5.4.	Ochrona planistyczna	98
6.	Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne	113
7.	Ochrona prawna wynikająca z ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	116
VIII.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	117

IX.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	133
X.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: – RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, – LUDZI, – ZWIERZĘTA, – ROŚLINY, – WODĘ, – POWIETRZE, – POWIERZCHNIĘ ZIEMI, – KRAJOBRAZ, – KLIMAT, – ZASOBY NATURALNE, – ZABYTKI, – DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM NA TE ELEMENTY	135
1.	Czynniki, które będą oddziaływać na środowisko w wyniku zagospodarowania terenów zgodnie z ich przeznaczeniem	135
2.	Prognoza oddziaływania realizacji projektu studium na poszczególne elementy środowiska, z uwzględnieniem zależności pomiędzy tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy	135
2.1	Zmiany w obrębie poszczególnych elementów środowiska	135
2.2.	Zmiany w funkcjonowaniu środowiska	139
XI.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	151
XII.	LITERATURA	156

I. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Studium kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów, w granicach administracyjnych, sporządzanego w wykonaniu Uchwały Nr XXIV/206/2014 Rady Gminy Augustów z dnia 13 lutego 2014 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów.

Integralną częścią niniejszej prognozy jest załącznik graficzny – rysunek Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów – załącznik nr 2B.

Rola planowania przestrzennego

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne we wszystkich sferach rozwojowych: społecznej, ekonomicznej i ekologicznej – dążą do zapewnienia długookresowego ładu i porządku i pozwalają na kontrolę realizacji inwestycji. Za podstawę swych działań przyjmują strategię zrównoważonego rozwoju – czyli równoległego rozwoju w trzech głównych sektorach: społeczeństwa, gospodarki oraz ekologii.

Racjonalna gospodarka pozwala na gwarancję bytu społeczeństwa oraz poszanowanie środowiska naturalnego. Dzięki działalności planistyczno-urbanistycznej możliwe jest kształtowanie ładu przestrzennego poprzez ukształtowanie przestrzeni, w taki sposób aby tworzyła harmonijną całość i uwzględniała w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne. Jednym z instrumentów dla tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, a także uwzględniającego wymagania ochrony środowiska są studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Rola i znaczenie prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza jest dokumentem, który nie ustanawia przepisów prawnych, nie jest wiążąca dla obywateli, ani dla samej gminy. Może istotnie wpływać na kształt studium, jak i na jego późniejszą realizację. Na etapie prac nad projektem studium prognoza jest środkiem wczesnego ostrzegania. W trakcie stosowania przepisów studium prognoza może i powinna przyczyniać się do wyboru wariantów korzystnych dla środowiska przyrodniczego. Zestawienie w prognozie potencjalnych zagrożeń oraz przedstawione przewidywane skutki realizacji studium nie są równoznaczne z likwidacją czy wyeliminowaniem wszelkich zagrożeń dla środowiska, jakie mogą w przyszłości powstać w skutek realizacji inwestycji.

Na etapie sporządzania prognozy skutków ustaleń oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania sygnalizuje się możliwość wystąpienia zagrożeń, zaś likwidacja bądź ich zmniejszenie możliwe jest dopiero na późniejszych etapach, np. na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy idąc dalej na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę.

Podstawa prawna wykonania prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza wykonana została w oparciu o następujące przepisy prawne:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami);

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (Dz. U. z 2002 roku, poz. 145, z póź. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku „Prawo ochrony środowiska” (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 197, poz. 1667) oraz Projekt nowelizacji z dnia 17 marca 2008 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 197, poz. 1667);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. 92 z 3.09.2001, poz. 1029);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie określenia gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie określenia gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1765).

Zawartość prognozy

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń budowlanych, zapisanych w projekcie Studium, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja tych ustaleń na poszczególne komponenty środowiska we wzajemnych powiązaniach.

Prognoza zawiera analizę istniejącego stanu środowiska w gminie Augustów oraz terenów przyległych. Uwzględnia jego wrażliwość i odporność na degradację, wymogi ochrony przyrody i różnorodności biologicznej oraz dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu, wpływ na środowisko, a także na jakość życia i zdrowia ludzi. Zawiera ocenę dotychczasowych skutków wpływu zagospodarowania przestrzennego na środowisko oraz przewidywanych oddziaływań realizacji projektu studium na poszczególne elementy środowiska i ich wzajemne powiązania. Wskazuje propozycje rozwiązań mogących wyeliminować lub ograniczyć negatywne wpływy na środowisko.

Opracowanie „Prognoza skutków ustaleń oddziaływania na środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów ” składa się z:

- niniejszego tekstu prognozy;
- załącznika w postaci mapy prognozy wykonanej w skali (1: 25 000).

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późniejszymi zmianami) prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
  - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
  - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
  - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
  - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
    - różnorodność biologiczną,
    - ludzi,
    - zwierzęta,
    - rośliny,
    - wodę,
    - powietrze,
    - powierzchnię ziemi,
    - krajobraz,
    - klimat,
    - zasoby naturalne,
    - zabytki,
    - dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- 3) przedstawia:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
  - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

W prognozie oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 51 ust. 1, uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe wymagania, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, kierując się szczególnymi potrzebami planowania przestrzennego na szczeblu gminy oraz uwzględniając:

- 1) formę sporządzenia prognozy;

- 2) zakres zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w prognozie;
- 3) zakres terytorialny prognozy;
- 4) rodzaje dokumentów zawierających informacje, które powinny być uwzględnione w prognozie.

Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, uzgadnia z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Uzgodnienia dokonuje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o uzgodnienie.

2. Informacje o głównych celach projektowanego dokumentu

Celem prognozy jest prognostyczna ocena potencjalnego oddziaływania skutków realizacji ustaleń projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które mogą wynikać z realizacji projektowanej funkcji terenu oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających potencjalne negatywne wpływy na środowisko oraz warunki życia mieszkańców. Prognoza pozwala jeszcze na etapie sporządzania projektu Studium wyeliminować ustalenia sprzeczne z zasadami zrównoważonego rozwoju obszaru oraz jego otoczenia.

Ocena oddziaływania skutków realizacji projektu studium zmierza do rozpoznania wpływu na środowisko przyrodnicze zastosowanych ustaleń w projekcie studium dla poszczególnych jednostek urbanistycznych oraz wydzielenie jednostek, na których mogą wystąpić istotne oddziaływania. Ustalono charakter i wpływ tych oddziaływań na poszczególne składniki środowiska uwzględniając intensywność powodowanych przez nie przekształceń, czas ich trwania i ich zasięg przestrzenny. Dokonano też prognozy prawdopodobnych skutków wpływu projektu studium na środowisko przyrodnicze.

W trakcie sporządzania projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu.

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektowanego dokumentu – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 pkt 1 oraz art. 50 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowiska.

Stosownie do art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Wójt Gminy Augustów wystąpił z wnioskiem znak: PGK.6720.2.2014 z dnia 09 kwietnia 2014 roku do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku Wydział Spraw Terenowych w Suwałkach i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Augustowie z prośbą o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko Projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów.

W odpowiedzi uzyskano następujące wskazania:

- 1) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku Wydział Spraw Terenowych w Suwałkach – pismo z dnia 18.04.2014 r. znak: WSTI.411.1.7.2014.DKV stwierdził, że:
  - prognoza powinna zawierać informacje o zawartości i głównych celach projektowanego dokumentu i jego powiązanie z innymi dokumentami, a w szczególności w opracowaniu ekofizjograficznym, Gminnym Programie Ochrony Środowiska, Planie Rozwoju Lokalnego, Wojewódzkim Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego i innych opracowań planistycznych dot. obszaru gminy, powiatu i województwa;
  - prognoza analizować i oceniać istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
  - prognoza powinna określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska, dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody;

- prognoza powinna określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko, średnio, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko wynikające z realizacji projektowanego dokumentu;
  - prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
- 2) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie pismem pn. Uzgodnienie nr NZ/Uz-03/14 z dnia 2 maja 2014 roku uzgodnił proponowany przez Wójta Gminy Augustów zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Studium. PPIS po dokonaniu analizy przedłożonej dokumentacji oraz zaproponowanego zakresu i stopnia szczegółowości informacji w prognozie oddziaływania na środowisko oraz postanowień art. 51 ust. 1, ust. 2, pkt 1 lit. a-e, pkt 2 lit. a-e ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stwierdził, że uwzględnione będą aspekty dotyczące zdrowia i życia ludzi. Państwowy Inspektor Sanitarny w Augustowie nie wniósł dodatkowych zastrzeżeń i uwag.

3. Informacje o powiązaniach projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Programy i plany związane z ochroną środowiska

W polityce przestrzennej gminy Augustów szczególnej wagi nabiera aspekt ekologiczny ujęty w Polityce ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Ustalenia Studium powinny spełniać wymogi zawarte, w tym dokumencie tzn. kształtować ład przestrzenny pozwalając na racjonalną gospodarkę oraz kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, jako zbiorczą zasadą ustrojową wyrażoną w art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Cele ochrony środowiska na terenie gminy Augustów ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym uwzględnione zostały w Programie ochrony środowiska Gminy Augustów. Główne cele polityki zagospodarowania przestrzennego gminy m.in. w zakresie ochrony środowiska określone zostały w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów.

Ustalenia Studium wymagają uwzględnienia zapisów następujących programów i planów w zakresie związanym ochroną środowiska:

- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego;
- „Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014” został sporządzony przez Zarząd Województwa Podlaskiego i po zaopiniowaniu przez Ministra Środowiska Program został uchwalany Uchwałą Nr XII/121/2011 z dnia 24 października 2011 r. Sejmiku Województwa Podlaskiego.
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 210 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Tekst jednolity: Dz.U. 2015 r. poz. 199 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397, zezm.);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz.U. Nr 122, poz. 1055).

W zakresie ochrony przyrody, krajobrazu i różnorodności biologicznej:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.); – Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409); Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2013 r., poz. 1302);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 1153);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2013 r. poz. 1205, z późn. zm.);

W zakresie ochrony przed odpadami:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r., poz. 21 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1923);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (Dz. U. z 2013 r. poz. 122);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 16 stycznia 2015r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane na składowisku odpadów w sposób nieselektywny (Dz. U. z 2015 r., poz. 110);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. Nr 192, poz. 1883).

W zakresie ochrony przed hałasem i zanieczyszczeniami środowiska:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 Nr 213, poz. 1397 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz.U. z 2014 r., poz. 1546 ze zm.);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1169);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleb oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r., Nr 165, poz. 1359).

W zakresie przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska:

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Tekst jednolity: Dz.U. 2009 r. nr 178 poz. 1380, z późn. zm.).

W zakresie ochrony wód i ochrony przed powodzią:

- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 469);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2006 r., Nr 137, poz. 984 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. z 2008 r., Nr 48, poz. 284);
- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r., Nr 118, poz. 687 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r., Nr 52, poz. 315).

W zakresie ochrony środowiska w działalności inwestycyjnej:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 199);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawienia obiektów budowlanych (Dz.U. 2012 r. poz. 463);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r., Nr 75, poz. 690 z późn. zm.);
- Ustawa z dn. 21 marca 1985r. o drogach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 260 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r., Nr 43 poz. 430 z późn. zm.);

Analizę spójności i powiązania projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów z innymi dokumentami strategicznymi przeprowadzono w kontekście polityk i strategii wyższego lub tego samego rzędu. Przeanalizowano i oceniono cele ochrony środowiska ustanowione w dokumentach szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego oraz wojewódzkiego, które są istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Analiza zgodności ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami dotyczy zasad ochrony środowiska, a przede wszystkim zgodności z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Przy opracowaniu niniejszego dokumentu wykorzystano następujące dokumenty:

- 1) Dokumenty o znaczeniu międzynarodowym i krajowym

Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 roku ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U.UE.L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej

Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 5, str. 275, z późn. zm.), tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) weszła w życie dnia 22 grudnia 2000 r. Najważniejszym przesłaniem RDW jest ochrona zasobów wodnych dla przyszłych pokoleń.

Wprowadza ona zintegrowaną politykę wodną mającą na celu zapewnienie ludziom dostępu do czystej wody pitnej po rozsądnej cenie, która umożliwi rozwój gospodarczy i społeczny przy równoczesnym poszanowaniu potrzeb środowiska.

Głównym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich części wód, poprzez określenie i wdrożenie koniecznych działań w ramach zintegrowanych programów działań w państwach członkowskich do 2015 roku.

Zgodnie z przepisami RDW planowanie gospodarowaniem wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. Zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne w chwili obecnej na obszarze Polski wyznaczonych jest 10 obszarów dorzeczy: Wisły, Odry, Dniestru, Dunaju, Jarftu, Łaby, Niemna, Pregoi, Świeżej i Ücker. Dla każdego obszaru dorzecza opracowuje się plan gospodarowania wodami. Zgodnie z mapą dorzeczy i regionów wodnych gmina Augustów znajduje się w Dorzeczu Wisły, rejonie wodnym Środkowej Wisły.

W Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły określono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych utworzonych na mocy art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (tzw. RDW) oraz dla wód podziemnych.

Cele środowiskowe dla części wód zostały sformułowane głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych, które określają stan ekologiczny wód powierzchniowych, a także wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Przy ustalaniu celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych wzięto pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym z RDW warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie - potencjałe ekologicznym, celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu. Ustalając cele środowiskowe uwzględniano też różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi i sztucznymi częściami wód.

Celem środowiskowym dla naturalnych części wód będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego.

W obu przypadkach w celu osiągnięcia dobrego stanu - potencjału konieczne jest dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Zgodnie z definicją umieszczoną w RDW dobry stan wód podziemnych oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony, jako co najmniej „dobry”.

Art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW);
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Dla obszarów chronionych funkcjonujących na obszarach dorzeczy, nie zostały obecnie podwyższone cele środowiskowe, z uwagi na częstokroć wyższe wymagania w stosunku do wartości granicznych wskaźników jakości wody przyjętych jako wartości 62 graniczne dla dobrego stanu ekologicznego bądź dla dobrego lub powyżej dobrego potencjału ekologicznego wód, niż w poszczególnych aktach prawa, regulujących sposób postępowania i wymagania co do stanu wód w obrębie obszarów chronionych.

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono m.in. działania związane z rozwojem infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie wsi, który niewątpliwie przyczyni się do ochrony środowiska wodnego (w szczególności wód powierzchniowych i podziemnych).

Pakiet klimatyczno – energetyczny (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku)

W dniu 23 stycznia 2008 r. Komisja Europejska przedstawiła pakiet dokumentów, głównie legislacyjnych, określanych, jak tzw. pakiet energetyczno-klimatyczny. Dokumenty te mają na celu realizację przyjętych przez Radę Europejską w 2007 r. założeń dotyczących przeciwdziałania zmianom klimatycznym, stanowiących, że do 2020 r. Unia Europejska:

- 20% zredukuje emisje gazów cieplarnianych (z opcją 30% redukcji, o ile w tym zakresie zostaną zawarte stosowne porozumienia międzynarodowe) w stosunku do poziomu emisji z 1990 r.;
- o 20% zwiększy udział energii odnawialnej w finalnej konsumpcji energii;
- o 20% zwiększy efektywność energetyczną, w stosunku do prognoz na rok 2020, - zwiększy udział biopaliw w ogólnej konsumpcji paliw transportowych co najmniej do 10%

Z uwagi na to, że wspólnotowy system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (EU ETS) obejmuje obecnie ok. 10 tys. instalacji w sektorze energetycznym i innych gałęziach przemysłu, które odpowiadają za ponad połowę emisji CO₂ i 40% emisji wszystkich gazów cieplarnianych, głównym narzędziem obniżania emisji we Wspólnocie będzie właśnie system EU ETS. W tym zakresie zakłada się, że w trzeciej fazie wdrażania systemu EU ETS, w latach 2013-2020 powinno dojść do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 21% w porównaniu do poziomów emisji z 2005 r. Fakt ten, niezależnie od metody rozdziału uprawnień, determinuje średnią liczbę uprawnień dostępną dla podmiotu gospodarczego objętego tym systemem.

Pozostałe 60% emisji gazów cieplarnianych będzie objęte przepisami drugiego kluczowego dokumentu, którym jest decyzja non-ETS. Decyzja ta zakłada w skali całej UE 10% cel redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nie objętych systemem EU ETS, m.in. transport, rolnictwo, budownictwo. W ramach non-ETS unijny cel redukcyjny został zróżnicowany i część mniej zamożnych państw członkowskich może nawet zwiększać swoją emisję w okresie 2013-2020. Zgodnie z zapisami Polska ma możliwość zwiększenia własnej emisji w sektorze non-ETS o 14%.

Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględnia m.in. działania związane z rozwojem sieci ciepłowniczej i gazowej. Wpłynie to niewątpliwie na ograniczenie emisji z konwencjonalnych źródeł emisji.

Można zatem uznać, że realizacja jej celów jest zbieżna z celami pakietu klimatyczno-energetycznym.

Na terenie gminy nie ma systemu ciepłowniczego, każde gospodarstwo korzysta z własnego źródła ciepła. W planach rozwojowych gminy przyjęto wymianę wyeksploatowanego systemu grzewczego w obiektach o największym zapotrzebowaniu na ciepło, stosując nowoczesne rozwiązania. W zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą ustalono następujące kierunki:

- zaopatrzenie w energię ciepłą na terenie gminy Augustów będzie odbywało się z kotłowni indywidualnych;

- dla obszarów zainwestowanych oraz dla zespołów obiektów pełniących funkcje publiczne, ustala się realizację kotłowni zbiorowych, ułatwiających zastosowanie rozwiązań i nowoczesnych technologii ekologicznych;
- wskazuje się na stosowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej (np.: gaz przewodowy lub butlowy, olej opałowy, energia elektryczna, pompy ciepła, biomasa lub alternatywne źródła energii odnawialnej).

W zakresie zaopatrzenia w gaz ustalono następujące kierunki:

- budowę gazociągu wysokoprężnego DN 300 mm oraz budowę stacji redukcyjno-pomiarowych na terenie gminy, co umożliwi jej zgazyfikowanie;
- do czasu realizacji sieci gazowej dopuszcza się korzystanie z gazu na dotychczasowych zasadach (gaz propan-butan dystrybuowany w butlach);
- sieć gazową należy lokalizować zgodnie z przepisami odrębnymi;
- stacje redukcyjne gazu należy lokalizować w miejscach wynikających z przebiegu projektowanej sieci gazowej według zapotrzebowania.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewnić tereny pod realizację sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury gazowej.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK 2030)

Podstawę systemu aktów planistycznych państwa stanowi Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZP2030). Koncepcja jest aktem planistycznym o charakterze prognozy, nie ma tym samym waloru aktu prawnego wewnętrznie obowiązującego.

Koncepcja w zakresie ustalonym przez Radę Ministrów stanowi podstawę do sporządzenia programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym. W zakresie tych ustaleń koncepcja jest aktem wiążącym organy administracji publicznej. Jest aktem prawnym wewnętrznie obowiązującym przesądzającym o kierunkach planowania specjalnego (programy rządowe). Koncepcja wywiera istotny wpływ na planowanie ogólne w terenie poprzez obowiązek uwzględnienia jej ustaleń w planach zagospodarowania przestrzennego województw. Treścią koncepcji są uwarunkowania, cele i kierunki zrównoważonego rozwoju kraju oraz działania niezbędne do jego osiągnięcia.

„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju” stanowi podstawowy dokument o charakterze studialno – planistycznym, przedstawiający wykładnię poglądów na temat polityki przestrzennej państwa.

W w/wym. dokumencie znalazły się następujące elementy odnoszące się do obszaru województwa podlaskiego:

- 1) rozwijanie sieci informatycznych i zapewnienie równego do nich dostępu na całym obszarze Polski przy upowszechnianiu korzystania z internetu w szkolnictwie, administracji publicznej i biznesie, co pozwoli wyrównać szanse mieszkańców całego kraju na włączenie się do tworzenia społeczeństwa informatycznego, a tym samym uzyskanie zdolności do efektywnego funkcjonowania w gospodarce opartej na wiedzy;
- 2) stymulowanie zwiększenia mobilności studentów (poprzez systemy stypendialne), ułatwiające młodemu pokoleniu wydobyć się z obszarów zapaści gospodarczej i społecznej i uzyskanie wykształcenia, jak również wspieranie właściwych instytucji i organizacji w stwarzaniu materialnych możliwości zwiększenia tej ruchliwości;
- 3) udzielanie pomocy władzom regionalnym i lokalnym w osiąganiu poprawy stanu technicznego i modernizacji lokalnej infrastruktury drogowej, w celu wsparcia rozwoju małego biznesu, turystyki i rekreacji w obszarach peryferyjnych.

W zakresie rozwoju systemu osadniczego zapisano dążenie do komasacji osadnictwa na terenach wiejskich, ponieważ rozpraszanie utrudnia racjonalną obsługę siedlisk poprzez sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej.

Ponadto obszar województwa podlaskiego wraz z województwem warmińsko – mazurskim, lubelskim i podkarpackim został zakwalifikowany do obszarów problemowych kraju (obszary problemowe – to znaczne części kraju, których rozwój jest w sposób trwały na tyle silnie strukturalnie zakłócony przez czynniki społeczne i gospodarcze, iż regiony te bez pomocy z

zewnątrz nie zdołają owych zakłóceń przewyciężyć), wymagających objęcia szczególnymi instrumentami w ramach przestrzennego zagospodarowania kraju.

W celu przyspieszenia rozwoju obszaru przyjęto podjęcie następujących działań i zastosowanie instrumentów polityki przestrzennego zagospodarowania:

- 1) stymulowanie rozwoju czterech dużych miast (Białystok, Lublin, Olsztyn i Rzeszów);
- 2) przyspieszenie budowy wschodnich odcinków transeuropejskich i krajowych sieci infrastrukturalnych, aby powiązać Polskę wschodnią z Europą;
- 3) rozwijanie i modernizację regionalnej i lokalnej infrastruktury transportowej;
- 4) przyspieszone rozwijanie infrastruktury społeczeństwa informatycznego;
- 5) oddziaływanie na rozwój przygranicznych regionów: Białorusi, Ukrainy, Litwy i Obwodu Kaliningradzkiego.

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono powyższe wynikające z Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK 2030).

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 i Polityka ekologiczna państwa - dokument z perspektywą do 2025 roku

„Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” określa cele i priorytety ekologiczne, które wskazują kierunki działań, w celu zapewnienia właściwej ochrony środowiska naturalnego.

Za najważniejsze działania priorytetowe uznano, m.in.:

- uporządkowanie gospodarki odpadami, w tym zamknięcie istniejących składowisk odpadów, które nie spełniają wymogów europejskich;
- wprowadzenie w życie tzw. zielonych zamówień;
- wzmocnienie kadry inspekcji ochrony środowiska, która usprawni ochronę środowiska i pozwoli na kontrolę przestrzegania prawa;
- wspieranie platform technologicznych i ekoinnowacyjności w ochronie środowiska,
- przywrócenie podstawowej roli miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego, jako podstawy lokalizacji inwestycji;
- opracowanie krajowej strategii ochrony gleb;
- ochrona atmosfery w tym: realizacja założeń dyrektywy unijnej CAFE, dotyczącej ograniczenia emisji pyłów;
- ochrona wód, w tym redukcja o 75% ładunku azotu i fosforu w oczyszczanych ściekach komunalnych;
- modernizacja systemu energetycznego;
- ochrona przed hałasem i opracowanie programów ochrony środowiska przed hałasem);
- działania związane z nadzorem nad chemikaliami dopuszczonymi na rynek.

Zaś wiodącą zasadą polityki ekologicznej zawartą w dokumencie pn. Polityka ekologiczna państwa - dokument z perspektywą do 2025 roku jest zasada zrównoważonego rozwoju, uzupełniona szeregiem zasad pomocniczych i konkretyzujących. Znalazły one zastosowanie w rozwiniętych demokracjach. Program stanowi realizację następujących zasad polityki ekologicznej państwa w skali gminy:

- zasada przezorności;
- zasada wysokiego poziomu ochrony środowiska;
- Zasada równego dostępu do środowiska przyrodniczego;
- zasada regionalizacji;
- zasada uspołecznienia;
- zasada "zanieczyszczający płaci";
- zasada prewencji;
- zasada stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT);
- zasada subsydiarności;
- zasada klauzul;
- zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej.

Zasady te odzwierciedlają tendencje europejskiej polityki ekologicznej.

W celu zapewnienia właściwej ochrony środowiska naturalnego w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono cele i priorytety ekologiczne oraz zasady polityki ekologicznej wyrażone w powyższym dokumencie.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014

„Krajowy plan gospodarki odpadami” jest nadrzędnym dokumentem w zakresie gospodarki odpadami, z którym zgodne powinny być plany gospodarki odpadami, opracowywane na niższych szczeblach administracji samorządowej. Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 został przyjęty uchwałą Nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r. w sprawie "Krajowego Planu gospodarki odpadami 2014" (M. P. Nr 101, poz. 1183).

Celem dalekosiężnym Krajowy planu gospodarki odpadami 2014 jest osiągnięcie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a zwłaszcza hierarchia postępowania z odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie. Najmniej pożądanym sposobem ich zagospodarowania jest składowanie.

Główne cele strategiczne zawarte w „Krajowym planie gospodarki odpadami 2014” to:

- uniezależnienie wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju;
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;
- utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami.

„Krajowy plan gospodarki odpadami 2014” zawiera też cele szczegółowe dla poszczególnych grup odpadów.

W przypadku odpadów komunalnych są to, m.in.:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 roku;
- objęcie systemem zbiórki odpadów komunalnych 100 % mieszkańców najpóźniej do 2015 roku;
- objęcie 100% mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 roku;
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, aby nie było składowanych: w 2013 roku więcej niż 50%; w 2020 roku więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do poziomu maks. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 roku;
- przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% ich masy wytworzonej do 2010 roku.

W granicach gminy Augustów nie ma składowiska odpadów i nie przewiduje się jego budowy. Nie funkcjonują też instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów i również nie przewiduje się ich budowy. Dawne składowisko odpadów zlokalizowane na terenie miasta Augustów zostało zamknięte.

Na terenie gminy nie przewiduje się działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadowej.

Gmina Augustów objęta jest Biebrzańskim Systemem Gospodarki Odpadami, którego głównym celem było utworzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz zaplecza umożliwiającego zagospodarowywanie zbieranych w sposób selektywny odpadów. Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest poprzez wyspecjalizowane firmy.

Najważniejszym zadaniem Gminy Augustów jest ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko, poprzez systematyczne doskonalenie i wdrażanie systemu segregacji odpadów, a także wzrost ich gospodarczego wykorzystania.

Od 1 lipca 2013 roku obowiązuje w gminie Augustów nowy system odbioru odpadów komunalnych. Zasadniczą zmianą w nowym systemie zarządzania odpadami jest to, że gmina odpowiada za zbiórkę śmieci, ze wszystkich nieruchomości zamieszkałych.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy właściciele nieruchomości mają obowiązek ustawić pojemniki do zbierania odpadów komunalnych w miejscu wyodrębnionym, dostępnym dla osób korzystających z pojemnika oraz przedsiębiorcy odbierającego odpady.

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono cele wynikające z powyższego dokumentu.

Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu (2009 – 2032)

Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu (2009 – 2032) wyznacza następujące cele:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Powyższe cele realizowane będą przez następujące działania:

- przeprowadzenie do 2012 roku pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest;
- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej monitoringu procesu usuwania wyrobów zawierających azbest;
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu;
- działania edukacyjno-informacyjne;
- zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest;
- działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem.

Program stwarza następujące możliwości: składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych, wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu, pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Gmina posiada opracowany Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Augustów. Celem Programu jest doprowadzenie do sukcesywnej likwidacji i oczyszczenia obszaru gminy Augustów z azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz wyeliminowanie negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie mieszkańców gminy. Politykę przestrzenną należy realizować w oparciu o powyższy plan.

Na terenie gminy Augustów nie planuje się działań inwestycyjnych, np. budowy składowiska odpadów azbestowych.

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono cele wynikające z powyższego dokumentu.

Krajowy Program zwiększania lesistości

Krajowy Program zwiększania lesistości jest opracowaniem studialnym, o charakterze strategicznym. Jest instrumentem polityki leśnej, w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju. Zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania dot. zwiększania lesistości, która jest jednym z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki może zapewnić zwiększenie lesistości kraju do 30 % w roku 2020 i 33 % po roku 2050. Zwiększenie lesistości kraju wynika z potrzeby większego wykorzystania funkcji lasów w:

- retencjonowaniu i łagodzeniu ekstremalnych stanów przepływu wód powierzchniowych i gruntowych;
- przeciwdziałaniu degradacji i erozji gleb oraz stopowieniu krajobrazu;
- wiązaniu CO₂ i gazów przemysłowych z powietrza, wody i gleby oraz neutralizacji ich negatywnego działania;
- korzystnej modyfikacji warunków hydrologicznych i topoklimatycznych na terenach rolniczych;
- zachowaniu zasobów genowych flory i fauny oraz przywracaniu różnorodności biologicznej i naturalności krajobrazu;
- tworzeniu możliwości wypoczynku dla ludności oraz poprawy warunków życia na terenach zurbanizowanych.

Podstawowym celem gospodarki leśnej jest dążenie do zachowania trwałości lasu o charakterze zbliżonym do naturalnego oraz zapewnienie spełnienia przez lasy wielorakich funkcji. O możliwości rozwoju leśnictwa decydują przede wszystkim: zasobność siedlisk oraz areal gleb o małej przydatności dla rolnictwa – klasa VI i VIz, dla których najwłaściwsze jest leśne użytkowanie (zalesienia).

Gospodarka leśna w gminie Augustów prowadzona będzie w oparciu o następujące zasady:

- powszechnej ochrony lasów;
- trwałości utrzymania lasów;
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów;
- powiększania zasobów leśnych.

Przyjęto następujące podstawowe kierunki zagospodarowania obszarów leśnych:

- ochrona ich walorów przyrodniczych i użytkowych;
- utrzymanie ciągłości przestrzennej funkcjonowania w ramach systemu ekologicznego gminy, powiatu oraz województwa;
- racjonalne wykorzystanie dla potrzeb gospodarczych oraz rekreacyjno – wypoczynkowych;
- zalesianie gruntów marginalnych dla potrzeb produkcji rolnej, a istotnych dla ekologii i turystyki;
- wykonania sukcesywnej rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych o kierunku zieleni, zalesienia nieużytków i gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz enklaw rolnych w kompleksach leśnych;
- prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasów, z uwzględnieniem głównie zasady powszechnej ochrony, trwałości utrzymania ciągłości użytkowania oraz dostosowania do ustalonych w planie funkcji i form użytkowania niezależnie od struktury własnościowej lasów (prywatne, państwowe);
- zwiększanie społecznej funkcji lasów i niwelowanie konfliktów z ich funkcjami produkcyjnymi (miejsca pracy, źródła drewna i runa leśnego, a walory rekreacyjne i warunki ich wykorzystania).

Spełniając funkcje poza surowcowe na terenach leśnych należy aktualizować sieć szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, konnych, ale również narciarstwa biegowego, przestrzegając zasady, że funkcje surowcowe, ochronne, turystyczne nie mogą wzajemnie być konfliktowe, a w przypadku powstającego konfliktu rozwiązanie musi uwzględniać zasady rozwoju zrównoważonego, tzn. nie uszczuplanie zasobów leśnych i rekompensowanie ewentualnych strat uwzględnionych w rachunku ekonomicznym każdego przedsięwzięcia.

Ograniczeniu zmiany przeznaczenia podlegają wszystkie grunty leśne. Grunty należące do Skarbu Państwa wymagają uzyskania zgody właściwego Ministra na zmianę ich przeznaczenia. Lasy prywatne wymagają uzyskania zgody Marszałka Województwa na zmianę ich przeznaczenia w trybie sporządzania planu miejscowego.

W celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów właściciele lasów są obowiązani do:

- wykonywania zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów;

- zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych;
- ochrony gleby i wód leśnych.

Na terenie gminy Augustów występują lasy stanowiące własność prywatną oraz lasy Skarbu Państwa. Lasy Skarbu Państwa to:

- Obręb Białobrzegi wchodzący w skład Nadleśnictwa Augustów;
- Obręb Rospuda wchodzący w skład Nadleśnictwa Szczebra.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku sporządziła:

- Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Augustów, sporządzonego na okres od 1.01.2005 do 31.12.2014 r.
- Program Ochrony Przyrody, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczebra na okres od 1.01.2014 do 31.12.2023 r.

Program ochrony przyrody to część planu urządzenia lasu zawierająca kompleksowy opis stanu przyrody, zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji, obejmuje zasięg terytorialny nadleśnictwa.

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono cele wynikające z powyższego dokumentu.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)

Przepisy unijne dotyczące odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych określone zostały, m.in. w dyrektywie Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku, dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

W Traktacie Akcesyjnym przewidziano, że przepisy prawne zawarte w dyrektywie, jak wyżej w Polsce będą w pełni obowiązywały od 31 grudnia 2015 r.

Do tego czasu wszystkie aglomeracje ≥ 2000 RLM muszą być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków o efekcie oczyszczania uzależnionym od wielkości oczyszczalni:

- aglomeracje < 2000 RLM wyposażone w dniu wejścia Polski do Unii w systemy kanalizacyjne powinny posiadać do tego terminu oczyszczalnie zapewniające odpowiednie oczyszczanie;
- zakłady przemysłu rolno-spożywczego o wielkości > 4000 RLM są zobowiązane do redukcji zanieczyszczeń biodegradowalnych.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych określa działania, które będą podejmowane do końca okresu przejściowego tj. do końca 2015 roku.

Spis przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w zakresie zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach został sporządzony w celu prawidłowego i uporządkowanego procesu implementacji dyrektywy 91/271/EWG.

Jest dokumentem strategicznym, w którym zdefiniowano potrzeby i wskazano działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

Program pełni funkcję koordynującą działania gmin i przedsiębiorstw wodociągowo kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury na ich terenach.

Na terenie gminy Augustów występuje znaczne niedoinformowanie w zakresie nowoczesnych rozwiązań gospodarki ściekowej w systemach zbiorczych i zagrodowych czy kolonijnych. Ogólnie można powiedzieć, że gospodarka ściekowa jest oparta na lokalnych systemach gnilnych szambach, a ścieki są dowożone wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków w Augustowie. Są jednak gospodarstwa, w których z powodu braku urządzeń i instalacji kanalizacyjnych systemy takie nie istnieją. W projekcie studium zaproponowano systemowe rozwiązania gospodarki ściekowej, poprzez budowę sieci kanalizacyjnej lub nowoczesnych oczyszczalni ścieków.

Z uwagi na dużą atrakcyjność gminy Augustów i jej położenie nad jeziorami rzekami i kanałami należy zwrócić szczególną uwagę przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu na sposób zagospodarowania powstających ścieków.

Nowych inwestorów należy przekonywać do budowy własnych oczyszczalni z uwagi na wysoki koszt wywozu nieczystości i duże zagrożenie jakie niosą nieszczelne szamba.

W gminie Augustów w zakresie kanalizacji sanitarnej przyjmuje się następujące kierunki:

- utrzymanie istniejącej gminnej sieci kanalizacyjnej znajdującej się na terenie gminy oraz jej dalsza rozbudowa;
- objęcie zbiorczą siecią kanalizacji sanitarnej tych terenów, na których jest to ekonomicznie uzasadnione;
- dopuszcza się rozbudowę, przebudowę i budowę nowych oczyszczalni;
- odprowadzanie ścieków, może być realizowane do indywidualnych lub grupowych zbiorników bezodpływowych, bądź do przydomowych oczyszczalni ścieków do czasu realizacji odpowiedniego systemu kanalizacji, na warunkach określonych w przepisach szczególnych i odrębnych;
- dopuszczenie docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną.

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono cele wynikające z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK).

2) Dokumenty o znaczeniu regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020

Przyjęte w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 cele horyzontalne warunkują i wspierają możliwość skutecznego osiągnięcia celów strategicznych. Przyjęte cele strategiczne zakładają prowadzenie działań w trzech kierunkach, aby zapewnić odpowiednio: konkurencyjną gospodarkę, powiązania krajowe i międzynarodowe i jakość życia.

Cele strategiczne dotyczą obszarów życia społeczno – gospodarczego województwa podlaskiego, w którym świadoma interwencja może zapewnić na bieżąco poprawę sytuacji mieszkańców. Konieczna dbałość o utrzymanie wysokiej jakości środowiska jest traktowana jako ważny czynnik zwiększający możliwość wzrostu konkurencyjnej gospodarki – szczególnie jej środowiskowych sektorów. Podstawą rozwoju regionu jest konkurencyjna gospodarka, która tworzy miejsca pracy i prowadzi do wzrostu zatrudnienia, wzrostu dochodów i dobrobytu.

Utrzymanie dobrej jakości środowiska przyjęto za kluczową determinantę wysokiej jakości życia mieszkańców województwa.

Podczas tworzenia projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów kierowano się założeniami przyjętymi w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 jako dokumencie nadrzędnym.

Program ochrony środowiska województwa podlaskiego na lata 2011 – 2014

„Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014” został sporządzony przez Zarząd Województwa Podlaskiego i po zaopiniowaniu przez Ministra Środowiska Program został uchwalany Uchwałą Nr XII/121/2011 z dnia 24 października 2011 r. Sejmiku Województwa Podlaskiego.

Program zawiera analizę uwarunkowań wynikających z polityki ekologicznej państwa oraz pozostałych dokumentów strategicznych krajowych i wojewódzkich oraz ocenę stanu środowiska województwa podlaskiego z uwzględnieniem prognozowanych danych oraz wskaźników ilościowych charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska w latach 2011-2014. Program ma na celu dążenie do sukcesywnej poprawy stanu środowiska w województwie.

Problemy środowiskowe ujęto w podziale na 10 najważniejszych komponentów środowiska województwa podlaskiego, są to:

- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (PA);
- gospodarka wodna (W);
- gospodarka odpadami (GO);

- ochrona przyrody i krajobrazu (OP);
- ochrona przed hałasem (H);
- ochrona przed polami elektromagnetycznymi (PEM);
- odnawialne źródła energii (OZE);
- poważne awarie przemysłowe (PAP);
- kopaliny (SN);
- gleby i ich zanieczyszczenie (GL).

W programie uwzględniono również zagadnienia dotyczące edukacji ekologicznej, infrastruktury ochrony środowiska, ekologicznych form działalności w rolnictwie oraz współpracy przygranicznej. Osiągnięciu założonych celów mają służyć określone w harmonogramie działania.

Cele określono na podstawie analizy stanu środowiska oraz prognozowanych zmian w oparciu o obowiązujące przepisy oraz nowe wymagania prawne, a także Programy rządowe oraz regionalne w zakresie poszczególnych komponentów.

Uwzględniono również główne problemy i ich hierarchię. Przy formułowaniu celów wzięto również pod uwagę specyficzne uwarunkowania województwa podlaskiego, a także bariery i wytyczne określone w Raporcie z realizacji Programu oraz możliwości finansowania działań.

Komponenty środowiska	Cele	Działania
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (PA)	Cel długoterminowy do roku 2018	Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza
	Cele krótkoterminowe do roku 2014	Wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych
Gospodarka wodna (W)	Cel długoterminowy do roku 2018	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania
	Cele krótkoterminowe do roku 2014	Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej
		Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód
		Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych
		Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych
Gospodarka odpadami	Zgodnie z postanowieniami Ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 nr 152 poz. 897) w 2012 roku zostanie opracowany nowy Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego, którym zostaną określone cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami	Odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek
Ochrona przyrody i krajobrazu (OP)	Cel długoterminowy do roku 2018	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

	Cele krótkoterminowe do roku 2014	Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa
		Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody
		Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk
		Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich
		Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych
Ochrona przed hałasem (H)	Cel długoterminowy do roku 2018	Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów
	Cele krótkoterminowe do roku 2014	Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny
		Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas
Ochrona przed polami elektromagnetycznymi (PEM)	Cel długoterminowy do roku 2018	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
	Cel krótkoterminowy do roku 2014	Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych
Odnawialne źródła energii (OZE)	Cel długoterminowy do roku 2018	Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
	Cel krótkoterminowy do roku 2014	Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii
Poważne awarie przemysłowe (PAP)	Cel długoterminowy do roku 2018	Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych
	Cel krótkoterminowy do roku 2014	Monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych
Kopaliny (SN)	Cel długoterminowy do roku 2018	Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi
	Cel krótkoterminowy do roku 2014	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin
Gleby i ich zanieczyszczenia (GI)	Cel długoterminowy do roku 2018	Ochrona powierzchni ziemi
	Cele krótkoterminowe do roku 2014	Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju
Wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja		
Edukacja ekologiczna (EE)	Cel długoterminowy do roku 2018	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców województwa podlaskiego
	Cele krótkoterminowe do roku 2014	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami
		Oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik większej świadomości ekologicznej Mieszkańców
		Wzrost świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono zagadnienia wynikające z „Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014” dotyczące edukacji ekologicznej, infrastruktury

ochrony środowiska, ekologicznych form działalności w rolnictwie oraz współpracy przygranicznej.

Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej

„Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” został sporządzony w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu w 2011 i 2012 roku. Strefa podlaska została zakwalifikowana do klasy C pod względem ochrony zdrowia mieszkańców.

Program ochrony powietrza koncentruje się na istotnych powodach występowania przekroczeń poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu. Skupia się na znalezieniu skutecznych i możliwych do zrealizowania działań, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomów tych zanieczyszczeń, co najmniej do poziomów dopuszczalnych. Realizacja zadań które znalazły się w Programie ochrony powietrza ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu do poziomów dopuszczalnych i utrzymywania ich na takim poziomie.

Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów został sporządzony z uwzględnieniem ustaleń wynikających z „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej”. Zaproponowane w projekcie studium rozwiązania nie spowodują występowania przekroczeń poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu.

Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa podlaskiego

Celem nadrzędnym długoterminowym Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa podlaskiego jest likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na zdrowie człowieka i środowisko.

Cel jest zgodny z celami zdefiniowanymi w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe w perspektywie długoterminowej (okres do 2032 roku) poprzez usunięcie z terenu województwa stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest i ich bezpieczne unieszkodliwienie.

Gmina Augustów posiada opracowany Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Augustów. Celem Programu jest doprowadzenie do sukcesywnej likwidacji i oczyszczenia obszaru gminy Augustów z azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz wyeliminowanie negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie mieszkańców gminy. Politykę przestrzenną należy realizować w oparciu o powyższy plan.

Na terenie gminy Augustów nie planuje się działań inwestycyjnych, np. budowy składowiska odpadów azbestowych.

Gmina posiada sporządzony „Plan Ochrony przed szkodliwością azbestu i Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Augustów”.

Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2012 – 2017

W Planie gospodarki odpadami dla województwa podlaskiego przyjęto następujące działania, mające przyczynić się do ograniczenia wytwarzania odpadów:

- wydawanie decyzji zezwalających na wytwarzanie odpadów i kontrole tych decyzji,
- propagowanie idei czystej produkcji i stosowania technologii zmniejszających materiałochłonność,
- wprowadzanie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi w układzie ponadlokalnym, w tym budowę zakładów zagospodarowania odpadów (sortownie, kompostownie, obiekty termicznego unieszkodliwiania odpadów, składowiska o funkcji ponadlokalnej;
- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- zwiększanie świadomości u wytwórców, premiowanie pozytywnych postaw producentów;
- intensyfikacja działań w zakresie zamykania, rekultywacji lub modernizacji nieefektywnych lokalnych składowisk odpadów komunalnych.

Wszystkie ujęte w Planie gospodarki odpadami dla województwa podlaskiego cele mają zapewnić właściwy stan środowiska naturalnego.

Jest to zbieżne z założeniami projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów.

W granicach gminy Augustów nie ma składowiska odpadów i nie przewiduje się jego budowy. Nie funkcjonują też instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów i również nie przewiduje się ich budowy. Dawne składowisko odpadów zlokalizowane na terenie miasta Augustów zostało zamknięte.

Gmina Augustów objęta jest Biebrzańskim Systemem Gospodarki Odpadami, którego głównym celem było utworzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz zaplecza umożliwiającego zagospodarowywanie zbieranych w sposób selektywny odpadów. Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest poprzez wyspecjalizowane firmy.

Najważniejszym zadaniem Gminy Augustów jest ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko, poprzez systematyczne doskonalenie i wdrażanie systemu segregacji odpadów, a także wzrost ich gospodarczego wykorzystania.

Od 1 lipca 2013 roku obowiązuje w gminie Augustów nowy system odbioru odpadów komunalnych. Zasadniczą zmianą w nowym systemie zarządzania odpadami jest to, że gmina odpowiada za zbiórkę śmieci, ze wszystkich nieruchomości zamieszkałych.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy właściciele nieruchomości mają obowiązek ustawić pojemniki do zbierania odpadów komunalnych w miejscu wyodrębnionym, dostępnym dla osób korzystających z pojemnika oraz przedsiębiorcy odbierającego odpady.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego został zatwierdzony Uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (opublikowany w Dz. Urz. z dnia 13 października 2003 roku Nr 108, poz. 2026).

Cele zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego

Cele zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego wynikają z uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych jego rozwoju.

Cel generalny zagospodarowania przestrzennego województwa to:

„Kształtowanie przestrzeni województwa podlaskiego w kierunku wyrównywania dysproporcji w poziomie jego zagospodarowania w stosunku do rozwiniętych regionów kraju, zgodnie z wymogami integracji europejskiej, współpracy transgranicznej i obronności, w sposób generujący wzrost konkurencyjności, efektywności gospodarczej i poprawę warunków cywilizacyjnych życia mieszkańców, z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, kulturowych i położenia.”

Cele ogólne i szczegółowe zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, to:

- kształtowanie zrównoważonych struktur przestrzennych, nawiązujących do europejskiego systemu gospodarki przestrzennej, służących integracji europejskiej oraz wzmocnieniu spójności i konkurencyjności województwa;
- kształtowanie funkcji metropolitalnych Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego umożliwiających w perspektywie osiągnięcie przez Białystok statusu „europolu”, wykorzystującego wartość „miejsca” dla lokalizacji kapitału i przedsiębiorczości;
- kształtowanie elastycznych struktur przestrzennych, tworzących warunki wzrostu, efektywności gospodarowania bez barier i ograniczeń, w tym: restrukturyzacji bazy ekonomicznej województwa, jej dywersyfikacji oraz racjonalnego wykorzystania zasobów przyrodniczych i kulturowych;
- kształtowanie struktur przestrzennych osadnictwa, stwarzających warunki rozwoju regionalnej infrastruktury społecznej, zwłaszcza w ośrodkach o znaczeniu krajowym i regionalnym;
- kształtowanie struktur przestrzennych tworzących warunki ekorozwoju z aktywną ochroną, wzbogacaniem i racjonalnym wykorzystaniem środowiska przyrodniczego;

- kształtowanie struktur przestrzennych umożliwiających ochronę zróżnicowanego etnicznie krajobrazu kulturowego i obiektów zabytkowych przed zniszczeniem, degradacją i dewaloryzacją oraz ich racjonalne wykorzystanie do celów społecznych i gospodarczych, zgodnie z konwencjami i innymi porozumieniami międzynarodowymi.
- tworzenie warunków przestrzennych do współpracy transgranicznej z Litwą, Białorusią i województwami sąsiadującymi;
- kształtowanie struktur przestrzennych o walorach obronnych.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (PZPWP) kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa zostały określone dla obszaru całego województwa w zakresie: ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, antropogenicznego i kulturowego, rozwoju funkcji gospodarczych, infrastruktury transportowej, energetycznej i telekomunikacyjnej oraz zagadnień obronnych i antykrzysowych oraz dla 4 wyodrębnionych obszarów funkcjonalnych – centralnego, zachodniego, północnego i południowego oraz wyodrębnionych w nich wymagających szczególnej polityki przestrzennej obszarów problemowych.

Ustalone w dokumencie kierunki zagospodarowania przestrzennego o charakterze prawnym, planistycznym, organizacyjnym i inwestycyjnym obejmują w szczególności: ochronę obszarów i obiektów środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczenie i rozwój ponadlokalnej infrastruktury technicznej, zagadnienia obronne i ochronne oraz zagospodarowanie obszarów funkcjonalnych i problemowych.

Cele określone w zmianie planu miejscowego są zbieżne z celami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego. W projekcie zapisano działania, które mają zapewnić powszechny dostęp do infrastruktury sieciowej. Wszystkie podjęte działania mają zapewnić ochronę środowiska naturalnego.

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniono ochronę zasobów środowiska przyrodniczego, antropogenicznego i kulturowego, rozwój funkcji gospodarczych, infrastruktury transportowej, energetycznej i telekomunikacyjnej oraz zagadnień obronnych i antykrzysowych.

3) Dokumenty o znaczeniu lokalnym

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Augustowskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2019

Nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Augustowskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2019 jest zrównoważony rozwój powiatu augustowskiego przy poprawie i promocji środowiska naturalnego. Program Ochrony Środowiska Powiatu Augustowskiego został przyjęty uchwałą Nr 129/XIX/12 Rady Powiatu w Augustowie z dnia 25 września 2012 roku w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Augustowskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2019”.

Cel nadrzędny będzie realizowany poprzez cele i zadania ekologiczne powiatu, w zgodzie z Polityką ekologiczną państwa i Programem Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011 – 2014. Realizacja Programu odbywać się będzie w oparciu o cele długoterminowe, które obejmują zakres czasowy do roku 2019 i wyznaczone w ramach każdego celu krótkoterminowe, przewidziane do realizacji w latach 2012 – 2015.

Przyjęto 10 celów długoterminowych i są to:

Cele długoterminowe	Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza
	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania
	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji
	Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów
	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
	Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

	Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych
	Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi
	Ochrona powierzchni ziemi
	Wzrost świadomości ekologicznej

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono cele i zadania ekologiczne powiatu, wynikające z „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Augustowskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2019”,

Strategia Rozwoju Powiatu Augustowskiego do 2020 roku

W Strategii Rozwoju Powiatu Augustowskiego do roku 2020, przyjętej uchwałą Nr 161/XIX/04 Rady Powiatu w Augustowie z dnia 29 grudnia 2004 r. misja sformułowana została w następujący sposób:

„Powiat Augustowski obszarem zrównoważonego rozwoju i wzrostu poziomu życia jego mieszkańców poprzez efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych przy poszanowaniu wartości kulturowych regionu”.

Ustalono, że o możliwościach rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu augustowskiego decydować będzie przede wszystkim infrastruktura techniczna i infrastruktura społeczna. Z tego też względu sfery działalności powiatu zostały potraktowane priorytetowo (jako cele strategiczne I rzędu).

Nr celu	Cel strategiczny - I rzędu	Cele II rzędu
1.	Infrastruktura techniczna jako czynnik warunkujący poprawę standardu życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy Powiatu Augustowskiego	<p>Modernizacja układu komunikacyjnego Powiatu Augustowskiego</p> <p>Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska przyrodniczego poprzez proekologiczny rozwój infrastruktury technicznej</p>
2.	Rozwój infrastruktury społecznej maksymalnie uwzględniający potrzeby i aspiracje społeczności lokalnej	<p>Rozwój systemu edukacji uwzględniający potrzeby rynkowe</p> <p>Poprawa dostępności do obiektów sportowych i rekreacyjnych</p> <p>Poprawa dostępności i jakości usług medycznych</p> <p>Rozszerzenie dostępności i podwyższanie standardu usług w sferze pomocy społecznej</p> <p>Wspieranie i umacnianie rodziny w wypełnianiu jej</p> <p>Kształtowanie i zaspakajanie potrzeb kulturalnych wśród społeczeństwa lokalnego funkcji</p> <p>Poprawa systemu bezpieczeństwa publicznego</p> <p>Rozwój lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego</p> <p>Rozwój instytucjonalny powiatowych jednostek organizacyjnych</p>

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla powiatu augustowskiego na lata 2008 – 2032

Celem Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla powiatu augustowskiego jest, m.in.:

- instruktaż dotyczący postępowania z wyrobami zawierającymi azbest dla osób fizycznych, prawnych, jednostek organizacyjnych (na osobach tych ciąży obowiązek z faktu posiadania obiektów, które zawierają materiały azbestowe oraz z tytułu wytwarzania, w wyniku remontów odpadów zawierających azbest);
- pomoc mieszkańcom powiatu augustowskiego w realizacji wymiany płyt cementowo – azbestowych zgodnie z przepisami prawa budowlanego;

- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- identyfikacja dostępnych źródeł finansowania oraz zaprogramowanie wsparcia finansowego przedsięwzięć związanych z usuwaniem azbestu;
- stworzenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest.

W Programie zdefiniowane zostały ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie powiatu, szacunkowe koszty usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (płyt azbestowo – cementowych i rur azbestowo – cementowych).

Wskazano propozycje udzielenia przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji tegoż Programu.

Strategia Rozwoju Gminy Augustów na lata 2007 – 2015

Strategia rozwoju gminy Augustów na lata 2007 – 2015 została uchwalona uchwałą Nr XI/70/99 Rady Gminy w Augustowie z dnia 29 października 1999 roku.

Strategia rozwoju gminy jest podstawą do przygotowywania oraz podejmowania decyzji o zasadach, kierunkach i tempie perspektywicznego rozwoju gminy.

Strategia rozwoju winna być centralną osią, wokół której skupiać się muszą wszelkie działania władz samorządowych, zmierzające do jak najlepszego zaspokajania różnorodnych potrzeb mieszkańców gminy oraz stymulowania rozwoju gospodarki lokalnej. Jest ona również głównym wyznacznikiem sukcesów lub niepowodzeń rozwojowych gminy.

Misja rozwoju gminy została sformułowana w następujący sposób:

„Gmina Augustów sprawnie zarządzanym obszarem inicjowania przedsiębiorczości gospodarczej, unowocześniania rolnictwa oraz rozwoju turystyki i wypoczynku, infrastruktury społecznej oraz nowoczesnej infrastruktury technicznej z wykorzystaniem walorów środowiska kulturowego i przyrodniczego.”

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono wszelkie działania władz samorządowych, zmierzające do jak najlepszego zaspokajania różnorodnych potrzeb mieszkańców gminy oraz stymulowania rozwoju gospodarki lokalnej.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów na lata 2004 – 2006 oraz na kolejny okres programowania 2007– 2013

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów został przyjęty uchwałą Nr IX/71/07 Rady Gminy Augustów w dniu 29 grudnia 2007 roku. Ideą przygotowania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów było włączenie się w proces wyznaczania celów rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych społeczności jak najszerzego spektrum odbiorców późniejszych działań. Dokument ten powinien przyczynić się do realizacji najistotniejszych celów gminy.

Sukcesy gminy w coraz większym stopniu zależą od sprawnego, skutecznego i efektywnego zarządzania rozumianego, jako wiedza i umiejętności podejmowania optymalnych decyzji dotyczących sterowania zasobami ludzkimi, rzeczowymi i finansowymi oraz procesami rozwoju w celu ich optymalnego wykorzystania dla osiągnięcia zamierzonych rezultatów w istniejących warunkach ramowych stwarzanych przez otoczenie.

W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uwzględniono cele rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych społeczności, jak najszerzego spektrum odbiorców późniejszych działań.

Plan Ochrony przed szkodliwością azbestu i Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Augustów

Gmina posiada opracowany Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Augustów.

Celem opracowania Programu jest doprowadzenie do sukcesywnej likwidacji i oczyszczenia obszaru gminy Augustów z azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz wyeliminowanie negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie mieszkańców gminy.

Politykę przestrzenną należy realizować w oparciu o powyższy plan.

Na terenie gminy Augustów nie planuje się działań inwestycyjnych, np. budowy składowiska odpadów azbestowych.

Program gospodarki odpadami dla Związku Komunalnego „Biebrza” – 2004r.

Głównym celem Programu jest określenie zasad gospodarki odpadami na terenie działania Związku Komunalnego „Biebrza” i realizacji powiatowych i wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Program w pełni odzwierciedla tendencje europejskiej polityki ekologicznej, której głównymi celami jest:

- zasada zrównoważonego rozwoju;
- zasada równego dostępu do środowiska postrzegana w kategoriach: sprawiedliwości międzypokoleniowej, sprawiedliwości międzyregionalnej i międzygrupowej, równoważenia szans między człowiekiem i przyrodą;
- zasada przeczności;
- zasada uspołecznienia i subsydiarności;
- zasada prewencji;
- zasada „zanieczyszczający” płaci;
- zasada skuteczności efektywności ekologicznej i ekonomicznej.

Główne funkcje Programu to:

- realizacja krajowej i wojewódzkiej polityki gospodarowania odpadami;
- strategiczne zarządzanie gminą w zakresie gospodarki odpadami;
- wdrażanie zasady zrównoważonego rozwoju gminy;
- przekazanie informacji na temat gospodarki odpadami;
- przedstawienie problemów i zagrożeń ekologicznych związanych z odpadami, proponując sposoby ich rozwiązania w określonym czasie;
- pomoc przy konstruowaniu budżetu powiatu;
- koordynacja polityki gospodarki odpadami dla gmin.

Wprowadzenie i sukcesywne rozszerzanie do założonych poziomów obsługi systemu zorganizowanego wywozu odpadów na terenie gminy przyczyni się do zmniejszenia ilości odpadów kierowanych na niezalegalizowane „dzikie” wysypiska odpadów, co przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska zwłaszcza gruntowo-wodnego. Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz spełnianie wymogów odnośnie dopuszczonych limitów przyczyni się do stopniowego obniżania się udziału odpadów o cechach surowców wtórnych (zwłaszcza odpadów opakowaniowych) w strumieniu odpadów kierowanych na składowiska. Dzięki temu nastąpi oszczędność pojemności i powierzchni składowisk, co wpłynie bezpośrednio na zmniejszenie zapotrzebowania na zajmowanie nowych powierzchni pod deponowanie odpadów.

Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki i limitów odzysku odpadów o charakterze niebezpiecznym z odpadów komunalnych przyczyni się niewątpliwie do zmniejszenia niekorzystnej presji substancji niebezpiecznych na środowisko.

Składowanie odpadów na analizowanym obszarze zostanie scentralizowane. Dokonywane będzie na obiekcie spełniającym obowiązujące i przewidywane wymogi ochrony środowiska. Deponowanie odpadów będzie sukcesywnie ograniczane do strumienia odpadów balastowych, a docelowo odpadów przetworzonych z innych procesów unieszkodliwiania. Zmniejszany będzie sukcesywnie w strumieniu odpadów kierowanych do składowania udział odpadów o cechach surowców wtórnych (selektywna zbiórka) oraz odpadów ulegających biodegradacji (kompostowanie). Wyeliminowane zostanie docelowo zjawisko rozproszenia po całym analizowanym obszarze zalegalizowanych i nielegalnych obiektów składowania odpadów. Wszystkie opisane powyżej zmiany będą służyły poprawie jakości środowiska na obszarze analizowanego terenu.

W wyniku realizacji zadań i działań związanych z wdrażaniem programu gospodarki odpadami na terenie gminy następować będzie poprawa jakości środowiska (na skutek rekultywacji wysypisk odpadów i zapobiegania ich powstawaniu oraz uporządkowania gospodarki odpadami).

Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, to:

- działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów
- działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
- działania wspomagające prawidłowe postępowania z odpadami w zakresie zbiórki, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania, w szczególności odpadów komunalnych:
  - zbiórka i transport odpadów komunalnych;
  - zbiórka selektywna odpadów komunalnych;
  - zbiórka odpadów komunalnych wielkogabarytowych;
  - zbiórka i transport odpadów komunalnych budowlanych;
  - zbiórka i transport odpadów komunalnych niebezpiecznych;
  - odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych;
- odpady komunalne ulegające biodegradacji;
- odpady komunalne opakowaniowe i użytkowe;
- odpady komunalne wielkogabarytowe;
- odpady komunalne niebezpieczne;
- działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.

Biebrzański System Gospodarki Odpadami

Głównym celem BSGO było utworzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz zaplecza umożliwiającego zagospodarowywanie zbieranych w sposób selektywny odpadów. Docelowo programem tym zostało objętych 13 gmin: Nowy Dwór, Lipsk, Dąbrowa Białostocka, Suchowola, Sztabin, Jaświły, Goniądz, Mońki, Trzcianne, Augustów, Płaska, Nowinka i miasto Augustów. Wybudowano Zakład Recyklingu w Dolistowie Starym i stworzono „Kompleksowy system zbiórki i zagospodarowania odpadów”. Zakupiono również pojemniki na odpady o różnej pojemności, w tym pojemniki na odpady organiczne, pojemniki na akumulatory, baterie, kontenery na odpady problemowe oraz worki foliowe o poj. 120 l., zakupiono 2 samochody bezpyłne o poj. 22 i 12 m³ oraz śmieciarkę do zbiórki odpadów organicznych oraz wybudowano i wyposażono Zakład Recyklingu w Dolistowie Starym, którego podstawowym segmentem technologicznym jest sortownia mechaniczna – ręczna przeznaczona do doczyszczania zbieranych surowców wtórnych.

Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest poprzez specjalistyczne firmy tj. „BIOM” Sp. z o. o. z siedzibą w Dąbrowie Białostockiej, PGKiM Sp. z o. o. z siedzibą w Dąbrowie Białostockiej, PGK Sp. z o. o. z siedzibą w Mońkach, „NECKO” Sp. z o. o. z siedzibą w Augustowie. Ponadto usługi związane ze zbiórką odpadów na terenie gmin członkowskich Związku, świadczone są przez firmy „zewnętrzne” min. MPO, ASTWA.

Program Ochrony Środowiska Gminy Augustów na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021

Program Ochrony Środowiska został przyjęty uchwałą Nr XXVII/224/2014 Rady Gminy Augustów z dnia 21 sierpnia 2014 roku w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska Gminy Augustów na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021.

Program Ochrony Środowiska uwzględnia uwarunkowania powiatowe i wojewódzkie wynikające z następujących dokumentów:

- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2010;
- Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa na lata 2004 – 2006;
- Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska;
- Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami;

- Powiatowego Programu Ochrony Środowiska;
- Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami.

Nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Augustów na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 jest:

„Zrównoważony rozwój Gminy Augustów przy jednoczesnym poszanowaniu i promocji zasobów środowiska naturalnego”.

Nadrzędny cel będzie realizowany poprzez cele i zadania ekologiczne gminy, które są zgodne z Polityką ekologiczną państwa, Programem Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011 – 2014 oraz Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Augustowskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019.

Realizacja Programu odbywać się będzie w oparciu o cele długoterminowe obejmujące zakres do 2021 roku, oraz wyznaczone w ramach każdego z celów długoterminowych – cele krótkoterminowe, zakładane do realizacji w latach 2014 – 2017.

Cele długoterminowe określone zostało następująco:

- Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza
- Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania
- Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej narażonych poziomach organizacji
- Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
- Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych
- Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi
- Ochrona powierzchni ziemi
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców

Cele długoterminowe, Przewidziane do realizacji do 2021 roku	Cele krótkoterminowe, przewidziane do realizacji w latach 2014 – 2021	Zadania
Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza	Utrzymanie dobrego stanu powietrza na terenie Gminy Augustów poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych	Modernizacja lokalnych kotłowni opalanych węglem
		Popularyzacja i wspieranie budowy inwestycji z zakresu energii odnawialnej (w tym kotłowni lokalnych)
		Rozwój nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej
		Nasadzenia pasów zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych
		Dalsze docieplanie budynków (termomodernizacja)
Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania	Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej mieszkańcom	Stały nadzór i kontrola stacji uzdatniania wody oraz prowadzenie niezbędnych modernizacji
		Ograniczenie stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin poprzez popularyzację rolnictwa ekologicznego
		Budowa szczelnych płyt gnojowych i zbiorników na gnojowicę
	Racjonalne gospodarowanie za-	Stosowanie technologii oszczędzają-

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

	sobami wodnymi Gminy Augustów	<p>cych wodę w zakładach przemysłowych i gospodarstwach rolno-hodowlanych</p> <p>Rozwój nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury wodno-ściekowej</p> <p>Modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków</p> <p>Popularyzacja rozwiązań opartych na przydomowych oczyszczalniach ścieków</p>
	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zapobieganie eutrofizacji	<p>Ograniczenie stosowania nawozów i chemizacji rolnictwa</p> <p>Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: doczyszczanie ścieków</p> <p>Racjonalny rozwój turystyki wodnej</p>
	Zwiększanie retencyjności w zlewniach umożliwiające zapobieganie skutkom suszy i powodzi	<p>Stopniowe zwiększanie lesistości terenu (zalesianie nieużytków)</p> <p>Ograniczenie osadnictwa w bliskim sąsiedztwie zbiorników wodnych i dolinach rzecznych</p> <p>Modernizacja, rozwój i budowa małych elektrowni wodnych</p>
	Kształtowanie rzek i zbiorników wodnych zapewniające stabilność systemów przyrodniczych	Pozostawienie naturalnych warunków w strefach przybrzeżnych, poprzez częściową rezygnację z zagospodarowania i zabudowy nabrzeży
	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji	Informowanie mieszkańców o stanie środowiska naturalnego
		Pogłębianie świadomości ekologicznej poprzez działania z zakresu edukacji ekologicznej, popularyzujące wiedzę o zasobach przyrodniczych
		Stworzenie skutecznego narzędzia do zarządzania obszarami Natura 2000 w postaci planów zadań ochrony lub planów ochrony
		Wdrażanie istniejących planów i programów obszarów chronionych
		Działania na rzecz aktywnej ochrony przyrody – związane bezpośrednio ze specyfiką cennych ekosystemów
		Kanalizacja ruchu turystycznego na obszarach przyrodniczo cennych poprzez wyznaczanie szlaków turystycznych
		Rekultywacja zdegradowanych terenów poprzez zalesienia
	Ochrona struktury i zapewnienie stabilności siedlisk i ekosystemów	<p>Kompensacje i minimalizacje w obrębie obszarów chronionych zwłaszcza obszarów NATURA 2000</p>
	Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej	Kontynuacja tradycyjnych form rolnictwa ekstensywnego
		<p>Powstawanie gospodarstw ekologicznych dostarczających wysokiej jakości produkty spożywcze</p> <p>Działania wspierające rozwój</p>

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

	Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych	agroturystyki Organizowanie spotkań i kampanii informacyjnych, miejscowej społeczności, potencjalnych inwestorów i organizacji ekologicznych w celu poszukiwania wspólnego dialogu Popularyzacja wiedzy o obszarach szczególnie cennych i zagrożonych
Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów	Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas	Zwiększenie kontroli i monitoringu w zakresie ochrony przed hałasem Rozwój infrastruktury drogowej i modernizacja nawierzchni Budowa odpowiednich elementów architektonicznych zabezpieczających przed wpływem nadmiernego hałasu drogowego (ekrany akustyczne, odpowiednia konstrukcja budynków) wzdłuż dróg lub w ich bezpośrednim Synchronizacja sygnalizacji świetlnej (tzw. „zielona fala”), stosowanie ograniczeń prędkości na terenach zabudowanych, zwłaszcza w strefach osiedli mieszkaniowych Tworzenie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg
Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej dopuszczonej wartości	Prawidłowa lokalizacji, budowa i eksploatacja urządzeń i instalacji emitujących pole elektromagnetyczne
Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Zwiększenie wykorzystania OZE	Budowa i modernizacja małych elektrowni wodnych Promocja innowacyjnych technologii w zakresie „zielonej energii” Ograniczenie zużycia energii (energochłonności) – rezygnacja z konwencjonalnych źródeł pozyskiwania energii na rzecz pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych
Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych	Monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych	Kontrola szczelności zbiorników i instalacji paliwowych Monitoring zakładów i instalacji wykorzystujących substancje niebezpieczne Ograniczenie materiałochłonności i wykorzystania substancji niebezpiecznych w zakładach przemysłowych Utrzymanie sprawnego systemu alarmowego Stała aktualizacja tras przewozu substancji niebezpiecznych
Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin	Racjonalne wykorzystanie złóż kopalin Rekultywacja terenów po zakończeniu wydobywania kopalin
Ochrona powierzchni ziemi	Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodnie z zasadami zrów-	Ochrona cennych przyrodniczo obszarów przed nadmiernym

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

	noważyzonego rozwoju Identyfikacja obszarów zanieczyszczonych i zdegrado- wanych, ich rekultywacja i zago- spodarowanie	przekształceniem Przekształcenie nieużytków poprzez zalesienia
Wzrost świadomości ekologicznej	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i racjonalnej gospodarki odpadami	Informowanie mieszkańców o stanie jakości powietrza
		Rozpowszechnianie recyklingu i właściwego sposobu segregacji odpadów
		Zaangażowanie w akcje typu „Sprzątania świata” dzieci, młodzieży i osób dorosłych
	Oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik większej świadomości	Ograniczenie marnotrawstwa zasobów wodnych
		Propagowanie ekologicznego stylu życia
	Pogłębienie świadomości ekolo- gicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska	Mobilizowanie społeczeństwa do podejmowania działań proekologicz- nych
		Tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej
		Wspieranie instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska
		Angażowanie do działań ekologicz- nych mieszkańców w każdym wieku

W latach 2014 – 2021 zaplanowano następujące zadania własne związane z ochroną środowiska:

- remont wraz termomodernizacją i zdjęciem eternitu na budynku remizy strażackiej w miejscowości Jabłońskie;
- remont z termomodernizacją budynku Ośrodka Zdrowia w Janowce;
- wymiana pieców szkołach z olejowych na pelet;
- modernizacja stacji uzdatniania wody w miejscowościach Rutki i Netta;
- modernizacja zbiorników wodnych w miejscowości Pruska Mała;
- zakup i montaż solarów;
- remont wraz termomodernizacją budynku remizy strażackiej w miejscowości Pruska Wielka.

Planowanie przestrzenne powinno być ściśle skoordynowane z zarządzaniem środowiskiem. Na etapie sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego prawne instrumenty planowania są powiązane z prawnymi instrumentami ochrony środowiska. Zarządzanie środowiskiem nie powinno pomijać planowania przestrzennego, zaś proces planowania przestrzennego nie może się odbywać bez uwzględnienia zasad ochrony środowiska. Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod mieszkalnictwo, przemysł i usługi musi być zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Realizacja inwestycji powinna nie wpływać negatywnie na środowisko naturalne i społeczne.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Podstawowym instrumentem ustalającym regulacje prawne oraz standardy zapewniające niekolizyjność funkcji i jakość przestrzeni gminy w poszczególnych strefach są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W świetle obowiązujących przepisów prawnych plan miejscowy wprowadza ład przestrzenny tj. zapobiega rozpraszaniu zabudowy, określa gabaryty zabudowy, ułatwia realizację inwestycji celu publicznego, w tym obszarów przestrzeni publicznych stanowiących element kryształizacji układu przestrzennego terenów urbanizacji kształtowanych w formie osi widoko-

wych, dominant, panoram, placów, wnętrz urbanistycznych, ciągów pieszych i rowerowych, terenów zieleni, itp.

Wójt Gminy Augustów sporządził w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części terenów gminy Augustów położonych w ciągu projektowanej drogi Nr S19 – uchwała Nr XVI/104/2000 Rady Gminy w Augustowie z dnia 30 czerwca 2000 roku (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2000 roku, poz. 284).

Celem sporządzenia tegoż planu było wyznaczenie terenów pod planowaną obwodnicę Augustowa i Nowinki. Ustalenia planu w zakresie dotyczącym przebiegu planowanej drogi nie zostały zrealizowane, ponieważ drogę wybudowano w innej lokalizacji w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U z 2008r., Nr 193, poz. 1194 ze zm.). W związku z tym należy przystąpić do zmiany planu.

Wójt Gminy Augustów sporządził w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów w odniesieniu do działek nr ew. 232/1 i 232/2 wraz z przyległym fragmentem drogi wojewódzkiej nr 664 w obrębie wsi Janówka – uchwalony uchwała Nr VI/52/11 Rady Gminy Augustów z dnia 15 czerwca 2011 roku, opublikowany w Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 188, poz. 2265.

Plan obejmuje: część działki nr ew. 232/1 (poza fragmentem przeznaczonym pod budowę obwodnicy Augustowa) i działkę nr ew. 232/2 oraz przyległy fragment drogi wojewódzkiej nr 664 w obrębie wsi Janówka, w gminie Augustów. W planie zostały ustalone nowe tereny pod zabudowę jednorodzinną i usługi.

Rada Gminy Augustów podjęła następującą uchwałę:

- Nr XXIV/2014 Rady Gminy Augustów z dnia 13 lutego 2014 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów w odniesieniu do działki nr ew. 47/1 wraz z przyległym fragmentem drogi krajowej Nr 8 i drogi gminnej w obrębie wsi Żarnowo Pierwsze.

Pozostała część gminy nie jest objęta obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i nie podjęto uchwał o przystąpieniu do sporządzenia planów lub zmian.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów - obowiązujące

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uchwalone zostało uchwałą Nr XIII/87/2000 Rady Gminy w Augustowie z dnia 22 lutego 2000 roku sporządzone zostało pod rządami ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 roku Nr 15, poz. 139) - już nieobowiązuje, regulującej kwestię planowania przestrzennego. Zakres ustaleń Studium sporządzonego w trybie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest merytorycznie odmienny. Ustawodawca w znaczący sposób zmienił bowiem wymogi dotyczące zarówno uwarunkowań, jak i kierunków rozwoju przestrzennego.

Obowiązujące Studium siłą rzeczy nie może spełniać wszystkich wymogów aktualnie obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Istotne rozbieżności formalne dotyczą wymagań ustawowych, jednak zasadnicza zmiana roli studium w systemie planowania przestrzennego powoduje, że obowiązujący dokument Studium nie może już dobrze pełnić swoich funkcji wobec aktualnie i w przyszłości sporządzanych planów miejscowych. Studium, tak jak dotychczas, nie jest aktem prawa miejscowego. Istotną zmianą jest to, że ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Obecnie obowiązujące Studium nie porządkuje istotnych dla planowania miejscowego informacji z obecnymi wymaganiami ustawowymi, m.in. poprzez zmienione ustawy, w szczególności: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz nowymi ustawami takimi jak: ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227, Nr 227 poz. 1505, ze zm.).

Dostosowanie formalne do obowiązującego obecnie systemu planistycznego wymaga zasadniczych zmian treści i formy zapisów Studium.

Studium jest bowiem aktem planistycznym o charakterze kompleksowym i musi odnosić się do całego obszaru gminy (vide art. 9 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Biorąc pod uwagę uwarunkowania gospodarcze i rozwojowe ostatnich lat w Studium należy przyjąć rozwiązania docelowe, zapewniające stabilność i długą aktualność Studium.

W związku z tym należy:

- uwzględnić ustalenia wynikające z: koncepcji polityki zagospodarowania przestrzennego kraju; strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- uwzględnić wszystkie aktualne opracowania strategiczne i studialne sporządzone dla gminy oraz powiatu;
- uwzględnić aktualne opracowania dotyczące układów transportowych i infrastruktury technicznej;
- uwzględnić obszary zagrożenia powodziowego wyznaczone w Studiach dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej;
- wyznaczyć obszary rozwojowe i przeznaczone do objęcia planami miejscowymi;
- przeznaczyć na zabudowę mieszkaniową zgodnie z wnioskami złożonymi do Studium tereny nieprzydatne rolniczo; wyznaczyć nowe tereny pod działalność gospodarczą i tereny rekreacyjne, itp.

W oparciu o politykę zapisaną w Studium zostanie sporządzony wieloletni program sporządzania planów miejscowych lub zmian.

Opracowanie ekofizjograficzne

Przy sporządzaniu zmiany studium wykorzystano Ekspertyzę techniczną Nr 114/S1/TUP sporządzoną przez zarząd Główny Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa Zespół rzeczoznawców Budowlanych na zlecenie Wojewódzkiego Biura Planowania Przestrzennego w Suwałkach.

II. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognoza oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych dokumentów niezbędnych w procedurze postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów i sporządzana jest zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z w. wym. ustawą organ sporządzający projekt studium /zmiany studium wykonuje prognozę oddziaływania na środowisko, której celem jest ocena skutków realizacji zamierzeń przewidzianych w projekcie studium / zmiany studium na środowisko.

Zakres prognozy określony został w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 197, poz. 1667) oraz Projekcie nowelizacji z dnia 17 marca 2008 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 197, poz. 1667).

Prognoza opracowana została w celu dokonania oceny skutków ewentualnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą nastąpić w wyniku realizacji ustaleń projektu studium. Uwzględnia ona wszystkie najważniejsze komponenty środowiska naturalnego i ich wzajemne powiąza-

nia. Wykonanie prognozy poprzedziły prace terenowe, która pozwoliły na dokonanie oceny istniejącego stanu środowiska i jego zagrożeń, w związku z realizacją ustaleń projektu studium. Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano Opracowanie ekofizjograficzne oraz Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzoną na potrzeby:

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów w odniesieniu do działek nr ew. 232/1 i 232/2 wraz z przyległym fragmentem drogi wojewódzkiej nr 664 w obrębie wsi Janówka” – uchwalonego uchwałą Nr VI/52/11 Rady Gminy Augustów z dnia 15 czerwca 2011 roku, opublikowany w Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 188, poz. 2265;
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów gminy Augustów położnych w ciągu projektowanej drogi Nr S19 – uchwała Nr XVI/104/2000 Rady Gminy w Augustowie z dnia 30 czerwca 2000 roku (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2000 roku, poz. 284);
- Programu Ochrony Środowiska Gminy Augustów na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021.

Oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium na środowisko oceniano za pomocą następujących kryteriów:

- charakteru zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),
- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- okresu trwania oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne, przejściowe),
- zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewitalizacji).

W prognozie zastosowano następujące metody prognozowania:

- indukcyjno-opisową,
- analogii środowiskowych,
- diagnozy stanu środowiska na podstawie materiału dokumentacyjnego i archiwalnego,
- analiz kartograficznych.

III. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Etap inwestycyjny

Dla ograniczenia przekształceń środowiska, na etapie budowy kontroli powinny podlegać:

- wpływ prac budowlanych na warunki gruntowo-wodne (ewentualne naruszenie poziomów wodonośnych),
- zasięg przestrzenny „placów budowy”,
- skuteczność ochrony zadrzewień i zakrzaczeń,
- sprzątnięcie i rekultywacja zniszczonego w procesie budowlanym terenu,

Poza wymienionymi powyżej należy zwrócić szczególną uwagę na:

- maksymalne skrócenie czasu trwania prac budowlanych,
- poza parkingami i ulicami dojazdowymi stosowanie nawierzchni umożliwiających swobodną infiltrację wody (powierzchnie ażurowe).

Etap funkcjonowania

Po zrealizowaniu planowanej inwestycji, poza stałą kontrolą stanu technicznego planowanych obiektów, wskazany jest monitoring:

- systemów unieszkodliwiania zanieczyszczonych wód opadowych,
- skuteczności i prawidłowości gospodarki odpadami stałymi,
- obecności i postępowania z ewentualnymi substancjami niebezpiecznymi, stwarzającymi zagrożenie poważnymi awariami (w rozumieniu Ustawy „Prawo ochrony środowiska”),
- wielkości zanieczyszczeń powietrza, poziomu dźwięku i promieniowania elektromagnetycznego na granicy własności poszczególnych terenów objętych inwestycjami,
- skuteczności zastosowanych środków technicznych zabezpieczających ewentualną zabudowę mieszkaniową (towarzyszącą) przed ewentualnym szkodliwym oddziaływaniem wynikającym z prowadzonej działalności gospodarczej.

Poza powyższym zaleca się promowanie następujących działań w sytuacjach szczególnych:

- zdjęcie aktywnej biologicznie warstwy gleby w miejscach wykopów budowlanych i wykorzystanie jej do kształtowania terenów zieleni towarzyszącej nowej zabudowie,
- ochrona nieużytkowej zieleni drzewiastej i krzewiastej,
- wprowadzenie wielowarstwowej i wielogatunkowej zieleni o funkcji izolacyjno-krajobrazowej, towarzyszącej obiektom kubaturowym (na terenach biologicznie czynnych) oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych (szpalery drzew przyulicznych),
- tworzenie sieci połączeń ekologicznych z wykorzystaniem istniejących jej elementów - cieków, kompleksów leśnych, zadrzewień i zakrzaczeń,
- kształtowanie zieleni z zastosowaniem gatunków przystosowanych do warunków przyrodniczych obszaru planu oraz odpornych na zanieczyszczenia komunikacyjne (w pasach drogowych projektowanych ulic),
- pozostawienie jak największego terenu przyrodniczo - aktywnego,
- likwidacja zagrożeń środowiska powodowanych przez nielegalne składowanie odpadów,
- likwidacja dzikich wysypisk w przypadku ich powstawania,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów,
- zapewnienie gospodarki wodami opadowymi w sposób wykluczający powstanie erozji gruntu
(na terenach, na których plan dopuszcza ich odprowadzanie do gruntu),
- w celu przeciwdziałania erozji - utrzymywanie zwartej pokrywy roślinnej, stabilizującej powierzchnię gruntu na terenach nie utwardzonych oraz odprowadzanie wszystkich wód opadowych (z terenów utwardzonych i dachów budynków), w celu ograniczenia spływu powierzchniowego wód i związanych z tym procesów erozyjnych,
- ze względów krajobrazowych - dostosowanie planowanej zabudowy do stylu regionalnego, stworzenie zespołu zabudowy interesującego architektonicznie, o wysokim standardzie,
- usytuowanie obiektów służących do oczyszczania i odprowadzania ścieków w odpowiedniej odległości od budynków usługowych i ewentualnych mieszkalnych, zastosowanie technik ograniczających ich uciążliwość (np. aerosanitarną - odory) oraz estetyzacja zielenią, bezwzględne przestrzeganie obowiązujących przepisów prawnych.

Kontrola stanu realizacji planów dotyczących gospodarki wodnej, ustalonych na podstawie ustawy Prawo wodne, wykonywana jest przez Prezesa Krajowego Zarządu oraz dyrektorów regionalnych zarządów. W wypadku wystąpienia nieprawidłowości organ kontrolujący wydaje kontrolowanemu zarządzenie pokontrolne lub kieruje sprawę do właściwego organu celem wszczęcia postępowania administracyjnego. Wykładnią skuteczności realizacji działań zawartych w planie jest poprawiający się stan wód, który może zostać stwierdzony w wyniku monitoringu wód.

Częstotliwość – musi wynikać z aktualnych przepisów prawnych.

IV. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Wszechstronna analiza ustaleń projektu zmiany planu nie wykazała dalekosiężnych, wykraczających poza granice Polski oddziaływań na środowisko, w związku z tym nie zachodzi konieczność przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu.

Teren objęty studium – w granicach administracyjnych gminy Augustów nie sąsiaduje bezpośrednio z obszarem innego państwa.

Część analizowanego obszaru jest usytuowana w obrębie obszaru Natura 2000 i stanowi jego zaledwie niewielki fragment. Teren objęty opracowaniem położony jest w sąsiedztwie jezior i rzek. Wody jezior i rzek są w systemie hydrologicznym całego regionu i mogą być medium biorącym udział w przewodzeniu transgranicznym. Jednak zakres i charakter inwestycji nie wiąże się z powstawaniem wpływów niedopuszczalnych substancji. Także w kwestii migracji wód podziemnych nie przewiduje się zmiany oddziaływania transgranicznego.

V. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzeni odbywają się kosztem środowiska. Powstające dokumenty planistyczne, tj. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz plany zagospodarowania przestrzennego muszą spełniać wymagania dotyczące ochrony środowiska, a z drugiej zaś strony realizować potrzeby społeczno-gospodarcze gminy. Stąd też wynika konieczność wdrażania koncepcji zrównoważonego rozwoju, trwale wpisanej w politykę planistyczną i gospodarczą państwa. Zachowanie przedmiotowej zasady stanowi gwarancję ochrony wybitnych walorów i cennych zasobów przyrodniczych, tworzących struktury o zasięgu ponadkrajowym, krajowym i regionalnym. Zagwarantowanie dobrego stanu środowiska i jego bezkolizyjnego funkcjonowania powinno być dominującym kierunkiem w opracowywanych programach, strategiach, planach i innych dokumentach sporządzanych na wszystkich szczeblach struktur administracyjnych, w tym międzynarodowych.

Na podstawie analizy uwarunkowań stanu istniejącego i zasad funkcjonowania środowiska oraz obecnego stanu zagospodarowania terenu obejmującego zmianę studium można sformułować dwa wnioski.

Obecny stan zagospodarowania gminy Augustów nie wpływa negatywnie na funkcjonowanie podstawowych elementów środowiska przyrodniczego obszaru.

Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej ukierunkowane są na poprawę jakości życia mieszkańców, w drodze rozwijania infrastruktury społecznej i polepszania warunków zamieszkania.

W celu poprawy jakości życia mieszkańców ustalono:

- poprawę zagospodarowania terenu oraz stanu technicznego istniejących obiektów i rozwój istniejących obiektów użyteczności publicznej, poprzez adaptację istniejących usług oraz powiększenie terenu w celu rozbudowy ich bazy, zaplecza technicznego oraz zaplecza sportowo – rekreacyjnego;
- utrzymanie istniejących obiektów komunalnych i prywatnych oraz wskazuje się ich modernizację (unowocześnianie) i termomodernizację;
- możliwość adaptacji i zmiany sposobu użytkowania istniejących nieczynnych szkół, zlewni mleka lub innych obiektów, m. in. na potrzeby mieszkaniowe, Domu Spokojnej Starości lub inne cele publiczne;
- budowę budynków z lokalami socjalnymi w ramach programów społecznych – wskazuje się miejscowości, m.in. Janówka, Kolnica BSD oraz inne;

- tworzenie rezerw terenowych na potrzeby nowej zabudowy mieszkalnej wraz z uzbrojeniem technicznym i odpowiednią obsługą komunikacyjną;
- zapewnienie właściwego wyposażenia w usługi niekomercyjne, szczególnie w zakresie zdrowia, oświaty i kultury;
- dobry dostęp mieszkańców do usług medycznych oraz ponadgimnazjalnych placówek oświatowych, wynikający przede wszystkim z bliskiego sąsiedztwa miasta Augustów;
- dobre wyposażenie placówek oświatowych w świetlice, pracownie komputerowe i stołówki szkolne;
- rozwój różnych dziedzin gospodarczych, w szczególności usług turystycznych;
- budowa siłowni plenerowych (sportowych) w większych miejscowościach (np. Janówka, Białobrzegi, Kolnica, Rutki Nowe, Netta Druga);
- rozwój funkcji związanych z działalnością gospodarczą i usługową - wymaga przygotowania odpowiednio uzbrojonych terenów inwestycyjnych, w szczególności dla obszarów wyznaczonych na ten cel w Studium;
- zapewnienie pełnego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i obsługę komunikacyjną;
- łatwy dostęp do obiektów usługowych i użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i starszych.

Po dokonanej analizie warunków fizjograficznych, walorów przyrodniczych oraz stanu sanitarnego środowiska można stwierdzić, że teren gminy Augustów w dużej części charakteryzuje się w zasadzie dość istotnymi przeobrażeniami warunków naturalnych, nie powodującymi jednak trwałych uszkodzeń środowiska. Realizacja ustaleń projektu Studium przyczyni się do dalszych zmian antropogenicznych, prowadzących do uzupełniania zabudowy wśród istniejących przeznaczonych na funkcję osiedleńczą terenów. Przeobrażenia te mają na celu poprawę warunków zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej i funkcjonalności terenu, jednak ich negatywny wpływ na środowisko może być w zauważalny. Najbardziej negatywny wpływ na stan środowiska będą wywierać tereny emitujące do środowiska ścieki, odpady, emitujące hałas i inne uciążliwości. Ważne jest usprawnienie systemów infrastruktury technicznej oraz wprowadzanie zieleni wśród zabudowy na terenach nieutwardzonych i wzdłuż terenów komunikacji.

W przypadku uwzględnienia postulatów prognozy nie przewiduje się powstawania istotnych oddziaływań na środowisko, a wszystkie oddziaływania i przekształcenia będą miały charakter zmian niezbędnych w procesie rozwoju przestrzennego gminy.

Reasumując stwierdzić należy, że warunki ekofizjograficzne gminy Augustów są korzystne dla rozwoju osadnictwa, rolnictwa, leśnictwa oraz turystyki.

Jakość środowiska, z wyjątkiem wód powierzchniowych, nie wywołuje konieczności stosowania szeroko rozumianych działań naprawczych. Realizacja przedsięwzięć służących poprawie stanu czystości rzek, jest uzależniona od sanitacji.

W funkcjonowaniu środowiska w gminie kluczową rolę odgrywa system przyrodniczy gminy (SP) oparty na układzie dolin rzecznych. Doliny stanowią największy potencjał przyrodniczy (wysoka różnorodność biologiczna) i krajobrazowy gminy. Pełnią wiodącą rolę ekologiczną w zakresie funkcji łącznikowej w systemie, przewietrzania, spływu wód. W zagospodarowaniu przestrzennym niezmiennie należy dążyć do utrzymania ich drożności i zachowania w użytkowaniu łakowym – jako adekwatnym do siedlisk hydrogenicznych.

Ze względu na postępującą degradację gleb marginalnych, odłogujących i ugorujących w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego tereny te przeznaczać pod zalesienia. Niezbędne jest też kształtowanie pasów zieleni ochronnej w formie: zadarnień, zakrzaczów oraz w strefach ekotonalnych dolin rzecznych.

Ograniczenie, bądź szczególne warunki w zagospodarowaniu odniesione do konkretnych uwarunkowań w gminie, wynikają przede wszystkim z przepisów prawnych.

Wskazuje się, aby do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wprowadzić zakaz zabudowy w obrębie otulin biologicznych rzek oraz strefy zagrożenia potencjalną aktywizacją procesów morfogenetycznych. Konieczne są ustalenia planistyczne które skutecznie hamowałyby proces rozpraszania zabudowy.

Ważne jest ukierunkowanie dalszego rozwoju gminy Augustów, w taki sposób, aby sprzyjał on harmonizacji zagospodarowania ze środowiskiem. Ograniczenia w zainwestowaniu należy traktować jako ochronę interesu publicznego, polegającego na zapewnieniu wszystkim użytkownikom przestrzeni warunków do życia w trwale zrównoważonym i o wysokich walorach estetycznych środowisku.

VI. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

1. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska

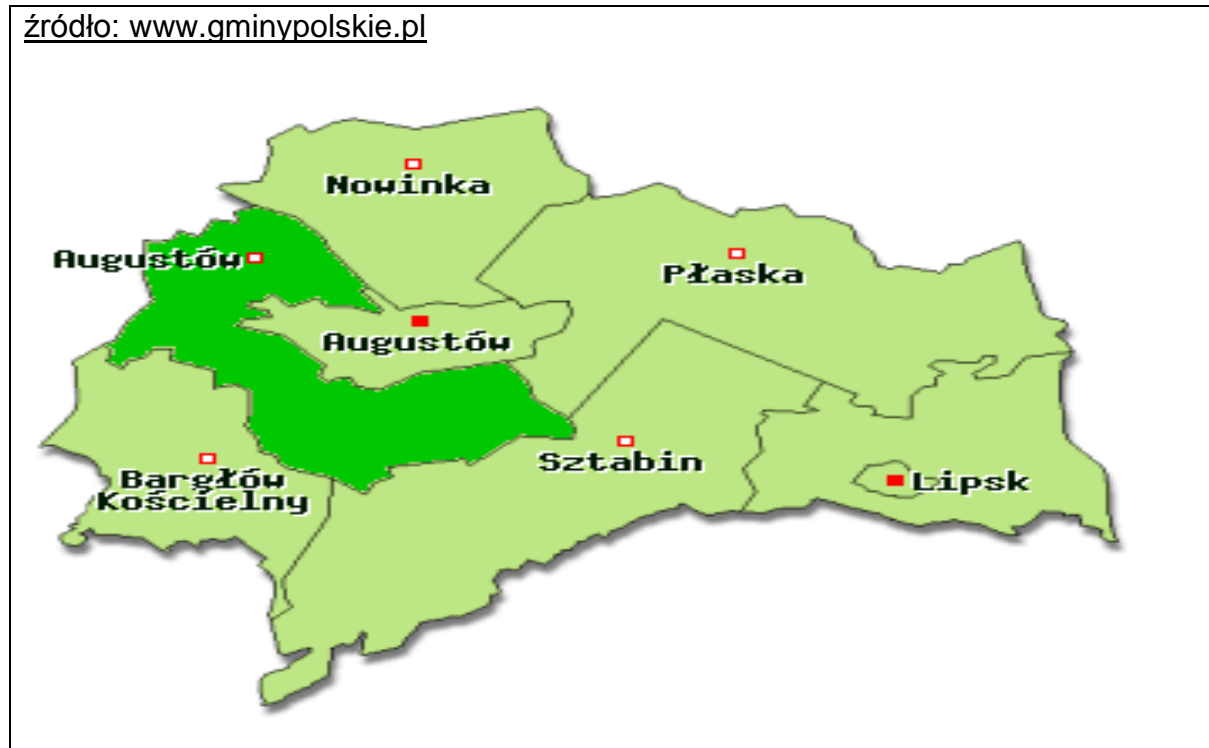
1.1. Położenie administracyjne gminy Augustów

Gmina Augustów położona jest w powiecie augustowskim, w północnej części województwa podlaskiego. Sąsiaduje z następującymi gminami: miasto Augustów, Płaska, Sztabin, Nowinka, Bargłów Kościelny (powiat augustowski), Raczek (powiat suwalski) oraz z gminą Kalinowo (powiat ełcki). Siedziba władz samorządowych mieści się na terenie miasta Augustów.

1.2. Położenie geograficzne gminy Augustów

Gmina Augustów leży na Równinie Augustowskiej. Dużą część stanowią lasy (32%/), bogate w runo leśne, zioła, ptactwo i zwierzynę. Odległość do miasta Augustowa z najdalszych załkówek gminy nie przekracza 12 km.

źródło: www.gminypolskie.pl

Mapa Nr 1. Gmina Augustów na tle Powiatu Augustowskiego.

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski (Kondracki 1994) gmina Augustów znajduje się w regionie Równiny Augustowskiej.

Gmina Augustów położona jest na obszarze mezoregionów: Równina Augustowska i Pojezierze Zachodniosuwalskie wchodzących w skład makroregionu Pojezierze Litewskie.

Region ten charakteryzuje wyraźnymi cechami kontynentalizmu, o wysokiej amplitudzie temperaturowej. Średnia temperatura stycznia wynosi poniżej 4,7°C, natomiast temperatura sięga lipca 17,6°C. Średnia temperatura roczna wynosi ok. 6°C. Związane jest to długą i surową zimą. Okres wegetacyjny trwa ok. 190 – 200 dni w roku. W ostatnich latach obserwuje się jednak zmiany pogodowe.

Region Równiny Augustowskiej i Pojezierza Zachodniosuwalskiego charakteryzuje się niskimi opadami wynoszącymi średnio 550 mm w ciągu roku.

Najwyższe opady notowane są w lipcu i wynoszą ok. 79 mm. Wiatry o średniej prędkości rocznej ok. 3,2 m/s. występują najczęściej z kierunku południowo-zachodniego i zachodniego. Duże oddziaływanie na klimat ma rzeźba terenu, lasy oraz duże zbiorniki wodne.

1.3. Związki przyrodnicze

Obszar gminy Augustów i obszar miasta Augustów pomimo, że są to dwie oddzielne jednostki administracyjne z punktu widzenia przyrodniczego stanowią silnie powiązaną całość. Powiązania te wynikają z faktu:

- położenia obszarów chronionego krajobrazu i obszarów Natura 2000;
- część doliny rzeki Rospudy – w dolnym biegu leży w gminie Augustów, a rzeka ta wpada do jeziora Rospuda w całości znajdującego się na terenie m. Augustów;
- granica obu jednostek przebiega po północnym brzegu jeziora Necko, które w całości znajduje się w m. Augustów;
- w części południowo - wschodniej granica obu jednostek przebiega po południowym brzegu jeziora Sajno, położonym w całości w m. Augustów;
- Kanał Augustowski wraz ze śluzą w Białobrzegach na odcinku ok. 9 km znajduje się w granicach gminy Augustów, a zasilany jest przez wody z jezior położonych w m. Augustów;
- rzeka Netta wypływająca z jeziora Sajno, płynąca równolegle do Kanału Augustowskiego jest ważnym ciekim w części południowej gminy;
- przeważające w tym rejonie wiatry z południowego - zachodu przesuwają masy powietrza z nad terenów rolniczych gminy do m. Augustów.

Gmina położona jest w rejonie Pojezierza Augustowskiego, gdzie znajduje się rozległy kompleks leśny zwany Puszcą Augustowską, a także szereg malowniczych jezior rynnowych połączonych zabytkowym Kanałem Augustowskim.

Na północy przedłużeniem obszaru jest Wigierski Park Narodowy, a na południu Biebrzański Park Narodowy.

Centrum rozrządu ruchu turystycznego tego regionu stanowi miasto Augustów, posiadające statut uzdrowiska.

Gmina Augustów, jak wynika z powyższego leży w sąsiedztwie obszarów o bardzo wysokiej atrakcyjności turystycznej o znaczeniu międzynarodowym i krajowym. Na jej terenie odbywa się ruch turystyczny między tymi obszarami.

1.4. Istniejący stan środowiska

Budowa geologiczna

Gmina Augustów położona jest w zachodniej części prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej, którą synklinorium brzeżne oddziela od platformy paleozoicznej Europy Zachodniej. Najważniejsze jest wyniesienie mazursko - suwalskie otoczone od północy obniżeniem perybaltyckim, od południa obniżeniem podlaskim i od zachodu niecką brzeżną.

Pod względem tektonicznym obszar Gminy Augustów przedstawia skomplikowany obraz. Podłoże krystaliczne najpłycej występuje na wyniesieniu w okolicach Sokółki 228 m poniżej poziomu morza (p.p.m) i Kruszynian 256,7 m p.p.m. W kierunku północnym i zachodnim

strop platformy się obniża. W Augustowie występuje na głębokości 466,2 m p.p.m, w Elku 680 m p.p.m

Na podłożu krystalicznym zalega pokrywa osadowa, której miąższość na terenie gminy Augustów waha się od ok 630 m do ok.580 m przy skraju doliny Biebrzy.

Utwory przed czwartorzędowe tworzą zlepińce, piaski arakzowe, mułowce, ility, arkazowe, kreda oraz piaski kwarcowo - glaukonidowe, wapień marglisty i gez.

Piaski kwarcowo - glaukonidowe oligocenu zalegają na terenie wschodniej części Puszczy Augustowskiej.

Miąższość osadów czwartorzędowych na tym terenie nie była zbyt dokładnie badana, ale z dotychczasowych wyników można stwierdzić, że we wschodniej części Puszczy Augustowskiej miąższość ta wynosi ok 100-130 m, w okolicach Rajgrodu i Elku ok.170 m czyli wzrasta ze wschodu na zachód.

Surowce mineralne

Surowce występujące na obszarze gminy Augustów związane są utworami czwartorzędowymi. Są to: kruszywo z sandrem, glina zwałowa z moreną denną pagórkowatą.

Najbardziej zasobne w kruszywa naturalne obszary występują w okolicach wsi: Janówka, Jabłońskie, Biernatki, Żarnowo Trzecie. Występujące tam piaski mają wartości budowlane i mogą być użyte w budownictwie i w drogownictwie oraz do wyrobu prefabrykatów.

Torfy

Na całym obszarze gminy występują zasoby torfów. Istotne złoża znajdują się w dolinie Netty oraz w rejonie jeziora Kolno. Są to złoża, które nie mogą być eksploatowane, gdyż ich pojemność wodna jest bardzo istotna dla reżimu wodnego tego obszaru lub znajdują się w sąsiedztwie rezerwatu przyrody i ich eksploatacja zagroziłaby obiektowi chronionemu.

Jedynym złożem torfowym, które może być eksploatowane jest złożo w Leśnictwie Białobrzegi, na południe od wsi Kolnica, na powierzchni ok.120 ha i złożo to zostało objęte Strefą ochrony uzdrowiskowej kategorii C. Złożo to posiada zatwierdzoną dokumentację geologiczną przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Liczne występujące na terenie gminy Augustów torfowiska zostały silnie odwodnione, przekształcone w łąki o różnym stopniu użytkowania, na wielu z nich występują intensywne procesy mineralizacji, w tym uwalniania azotu.

Rzeźba terenu

Rzeźba terenu gminy Augustów została ukształtowana ostatecznie przez zasięg lądolodu stadiau Leszna zlodowacenia bałtyckiego (A. Ber 1981 Pojezierze Suwalsko - Augustowskie). Stadiał ten sięgnął do południowych granic gminy Augustów usypując na granicy z gminą Sztabin stożki sandrowe. Od północy granica gminy oparta jest o zasięg stadiau pomorskiego fazy Wigier. Zatem obszar gminy ukształtowany został przez szczeliny i tunele lodowcowe, rynny lodowcowe, ciągi moren czołowych, sandry, obszary wysoczyzn lodowcowych. Najwyższe wzniesienie gminy wynosi 176,4 m.n.p.m i znajduje się w północno-zachodnim narożniku gminy w rejonie miejscowości Pruska Mała, a najniżej położony jest teren na rzędnej 115,1m.n.p.m i znajduje się w południowym narożniku gminy przy Kanale Augustowskim na gruntach wsi Netta Folwark.

Na obszarze gminy pagórkowata rzeźba terenu zajmuje ok.21% powierzchni, niskofalista i niskopagórkowata 29 % falista i pagórkowata 50% powierzchni. Generalizując ukształtowanie terenu można stwierdzić, że obszar gminy składa się z silnie zatorfionej doliny rzeki Rospudy, której szerokość waha się od 200 do 1300 m szerokości, pagórków, dolin, obniżeń bezodpływowych i odpływowych w części zachodniej gdzie deniwelacje sięgają od 176,4 m do 135 m n.p.m przy względnej wysokości niektórych wzniesień ok 20 m, wysoczyzny sandrowej o dość wyrównanej powierzchni w części wschodniej gminy położonej na rzędnych ok 120 m n.p.m i terenów doliny rzeki Netty i jej dopływu Kolniczanki silnie zatorfionych dość wyrównanych o rzędnej ok.116 do 120 m n.p. z licznymi wysoczyznami mającymi głównie przebieg południkowy o rzędnych ok 126 m n.p.m.

Stosunki wodne i melioracje

Wody w gminie Augustów zajmują ok. 2,0% ogólnej powierzchni gminy (W-128,0968 ha, Wp-404,8095 ha, Ws-1,1534 ha – dane: Starostwo Powiatowe w Augustowie) stan na dzień 16.01.2015 roku).

Obszar gminy należy w zdecydowanej większości do zlewni IV rzędu rzeki Netty. Północno zachodni fragment należy do zlewni rzeki Rospudy, a wschodni fragment do zlewni IV rzędu rzeki Jastrzębianki, natomiast zachodni fragment do zlewni IV rzędu rzeki Elk. Cały obszar gminy należy do zlewni rzeki Biebrzy.

Rzeka Rospuda na całej długości w granicach gminy jest rzeką o korycie naturalnym nie uregulowanym. Jest to rzeka miejscami silnie meandrująca o zmieniającym się korycie posiadająca wybitne walory przyrodnicze o niewielkim spadku, gdyż przy granicy lustro wody średnio znajduje się na wysokości 129,9 m n.p.m, a przy ujściu do jeziora Rospuda na rzędnej 122 m n.p. Ważnym obiektem hydrotechnicznym jest Kanał Augustowski i węzeł wodny w rejonie Białobrzeg, gdzie znajduje się śluza i upust z jeziora Sajno na rzece Netta. Kanał na terenie gminy jest częściowo obwałowany.

Po wschodniej stronie kanału płynie rzeka Netta, która jest rzeką uregulowaną, ma wyprostowane w części meandry. Występują liczne starorzecza w różnym stanie, generalnie silnie zarastające.

Rzeka Kolniczanka jest całkowicie uregulowana i stanowi ciek podstawowy systemów odwadniających (nazywanych dawniej melioracyjnymi) wykonanymi w jej dolinie. Rzeka ta wpływa z jeziora Kolno, którego lustro wody zostało obniżone o około 80 cm w latach 60-tych w wyniku wykonanych tu dużych robót odwadniających.

Inne drobne ciek jak np. Zelwianka wpadająca do jeziora Necko, czy Sosnówka dopływ Netty, jak wiele podobnych cieków przepływających przez tereny rolnicze zostały zamienione w ciek melioracyjne w większości przypadków bez możliwości istotnego regulowania odpływu wody.

Sprawy związane z konserwacją urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na terenie gminy Augustów prowadzi Gminna Spółka Wodna, mająca siedzibę na terenie miasta Augustowa. Sprawami inwestycji zajmują się Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku Biuro Terenowe w Suwałkach.

Warunki hydrograficzne

Gmina Augustów należy do obszarów zasobnych w wody podziemne. Wody podziemne służą głównie zaspokojeniu potrzeb komunalnych i przemysłu. Zgodnie z danymi Państwowej Służby Hydrogeologicznej główny poziom wodonośny na terenie gminy Augustów to głównie piętro czwartorzędowe. Jedynie miejscami na wschód od Kanału Augustowskiego główny poziom wodonośny sięga wód trzeciorzędowych.

Na powierzchni gminy Augustów utwory czwartorzędowe mają miąższość od 100 -130 m do ok 170 i są one dość mocno pofalowane, mają złą przewodność, nie są zatem dobrym źródłem pokrycia potrzeb wodnych.

Utwory te należą do dwóch różnych stref:

- I - tereny zbudowane z piasków zandrowych, w których występuje jeden poziom Wodonośny;
- II - obszary zbudowane z glin zwałowych, w których występują wody gruntowe nie mające charakteru jednolitego poziomu wodonośnego.

Ogólne warunki hydrogeologiczne w obrębie strefy I można zaliczyć do średnio korzystnych. Warstwa wodonośna, przeważnie pozbawiona nieprzepuszczalnego podkładu zalega płytko pod powierzchnią terenu 1-5 m. Wschodnie tereny gminy stanowią obszar o wydajności 10-30 m³/h z jednego otworu.

Na terenach zbudowanych z glin zwałowych, położonych po zachodniej stronie rzeki Rospudy i Netty grupują się obszary, na których ujęcia posiadają wydajność od 30 do 60 m³/h. Rejon ten zalicza się do szczególnie dobrze wykształconych pod względem hydrogeologicznym.

Wody eksploatowane przez ludność miejscową w studniach kopanych są wodami pochodzenia śródglinowego. Występują w utworach śródglinowych, występujące w utworach żwi-rzastych lub przewarstwionych piaszczystych, w glinie na głębokości 2-9 m. Woda znajduje się pod ciśnieniem. Właściwy poziom wody gruntowej na obszarze wzniesień moreny dennej stwierdzono na głębokości 13-15 m. Są to wody zaliczane do subartezyjskich. Zwierciadło wód w obniżeniach moreny dennej kształtuje się na głębokości od 1,0 m do powierzchni terenu.

Wielkość i jakość zasobów wodnych

Wody powierzchniowe w gminie Augustów gromadzą się w korytach rzek, cieków wodnych, kanałów i stale prowadzących wodę rowów oraz w jeziorach, stawach i mokradłach.

Przez obszar gminy przebiega Kanał Augustowski ze śluzami: "Borki" w Netcie Folwark i Białobrzegach.

Główną rzeką przepływającą przez gminę jest rzeka Netta. Jest to prawostronny dopływ rzeki Biebrzy o długości 102,5 km. Rzeką Netta nazywana w górnym odcinku rzeką Rospudą, płynie w kierunku południowym i południowo-wschodnim, mijając jeziora: Czarne, Rospuda Filipowska, Kamienne, Długie Filipowskie, Garbaś, Głębokie, Sumowo, Okrągłe Bakalarzewskie, Bolesty, a następnie przez teren gminy Augustów. Wpływa w okolicy Świętego Miejsca i uchodzi do jeziora Rospuda Augustowska powiązanego z jeziorem Necko. Z jeziora Necko wypływa jako Netta wspólnym szlakiem z Kanałem Augustowskim, a później jako Kanał Bystry wpada do jeziora Sajno. Z jeziora Sajno, już jako Netta, płynie zasilając w wodę położony obok Kanał Augustowski, łączy się z nim w okolicy wsi Sosnowo. Po połączeniu z Kanałem Augustowskim rzeka płynie uregulowanym korytem i uchodzi poprzez jaz piętrzący do Biebrzy obok śluzy w Dębowie. Główne dopływy Rospudy-Netty na terenie powiatu augustowskiego to: Blizna ze Szczeberką, Zalewianka (Kamienny Brod), Turówka, Kolniczanka, Olszanka i Bargłówka.

Zgodnie z danymi Państwowej Służby Hydrogeologicznej główny poziom wodonośny na terenie gminy Augustów to głównie piętro czwartorzędowe oraz miejscami na wschód od Kanału Augustowskiego, gdzie główny poziom wodonośny sięga wód trzeciorzędowych. Potencjalna wydajność studni wierconych na terenie gminy waha się w przedziale od 10 – 30 m³/h do 50 – 70 m³/h. W 2012 r. w ramach monitoringu diagnostycznego Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie wyznaczył 1 punkt do badań wód podziemnych z terenu powiatu augustowskiego w Kamieniu (gm. Sztabin). Jakość wód odpowiadała III klasie czystości i mieściła się w granicach dobrego stanu wód podziemnych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w latach 2010-2012 roku na terenie powiatu augustowskiego przeprowadził badania rzek.

Badania umożliwiły dokonanie ocen: stanu ekologicznego, stanu chemicznego i stanu JCW (jednolitych części wód) oraz ocenę w obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Stan wód na terenie Gminy Augustów oceniony został na podstawie badań w następujących punktach pomiarowych:

- Turówka - Białobrzegi na rzece Turowce;
- Zalewianka – Mazurki na rzece Zalewiance;
- Netta - Kozia Szyja na rzece Rospuda (od wypływu z jeziora Bolesty do wypływu z jeziora Necko ze Szczeberką od Blizny;
- Netta - Polkowo-Zwierzyniec na rzece Netta (od wypływu z jez. Necko do połączenia z Kanałem Augustowskim bez jeziora Sajno.

Rzeka Turówka

Rzeka Turówka jest w znacznej części uregulowana, a w jej zlewni znajduje się zamknięte składowisko odpadów miasta Augustów. Ocena jakości wód rzeki Turówki w profilu w miejscowości Białobrzegi wygląda następująco:

- Ocena stanu ekologicznego – na podstawie wskaźników biologicznych wskazano słaby stan biologiczny w JCW (IV klasa). Pośród badanych stężeń wskaźników fizy-

kochemicznych wykazano przekroczenie wartości azotu Kjeldahla, w związku z tym stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do stanu słabego (IV klasa).

- Ocena stanu chemicznego – w 2011 roku stan chemiczny nie był oceniany. Ocena w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych wykazała, iż w wodach o kodzie PLRW20001826229829 stwierdzono przyspieszoną eutrofizację pochodzącą ze źródeł antropogenicznych z uwagi na przekroczenie zawartości azotu Kjeldahla.
- Ocena stanu JCW – stan ekologiczny w JCW o kodzie PLRW20001826229829 – Turówka nie osiągnęła stanu dobrego lub powyżej dobrego, w związku z tym stan wód oceniono jako zły.

Rzeka Zalewianka

W 2012 r. w ramach monitoringu operacyjnego przeprowadzono badania w profilu w miejscowości Mazurki – przed ujściem do jeziora Necko. Ocena jakości wód rzeki Zalewianki w profilu w miejscowości Mazurki:

- Ocena stanu ekologicznego – na podstawie wskaźników biologicznych wykazano umiarkowany stan biologiczny w JCW (III klasa), w związku z tym stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do stanu umiarkowanego (III klasa). Spośród badanych stężeń wskaźników fizykochemicznych wykazano przekroczenia wartości ogólnego węgla organicznego określonego dla stanu dobrego.
- Ocena stanu chemicznego – w 2012 roku stan chemiczny nie był oceniany.
- Ocena przydatności do bytowania ryb – w 2012 roku ocena przydatności do bytowania ryb w warunkach naturalnych nie była oceniana.
- Ocena w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych wykazała, iż w wodach Jednolitej Części Wód stwierdzono przekroczenie wartości węgla organicznego, co może wskazywać na przyspieszoną eutrofizację pochodzącą ze źródeł antropogenicznych.
- Ocena stanu JCW – stan ekologiczny w JCW o kodzie PLRW2000182622729 – Zalewianka nie osiągnęła stanu dobrego lub powyżej dobrego, w związku z tym stan wód oceniono jako zły.

Rzeka Netta (Rospuda)

Ocena jakości wód rzeki Netty (Rospudy) w profilu uroczysko Kozia Szyja:

- Ocena stanu ekologicznego – na podstawie wskaźnika biologicznego wykazano dobry stan wód w JCW (II klasa). Spośród badanych stężeń wskaźników fizykochemicznych nie wykazano przekroczeń wartości określonych dla stanu dobrego, w związku z tym stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do stanu dobrego (II klasa).
- Ocena stanu chemicznego – w 2012 r. stan chemiczny nie był oceniany.
- Ocena przydatności do bytowania ryb – badania wykazały, że wody spełniają kryteria bytowania ryb w warunkach naturalnych.
- Ocena w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych wykazała, iż w wodach nie stwierdzono przyspieszonej eutrofizacji pochodzącej ze źródeł antropogenicznych.
- Ocena stanu JCW – ze względu na dobry stan ekologiczny i brak oceny stanu chemicznego nie była możliwa ocena stanu jednolitej części wód.

Rzeka Netta (Rospuda) w profilu Polkowo-Zwierzyniec

Ocena jakości wód rzeki Netty (Rospudy) w profilu Polkowo-Zwierzyniec:

- Ocena potencjału ekologicznego – ocena elementu biologicznego wykazała stan bardzo dobry (I klasa). Spośród badanych stężeń wskaźników fizykochemicznych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego nie wykazano przekroczeń wartości określonych dla II klasy, w związku z tym potencjał ekologiczny w JCW zakwalifikowano do dobrego i powyżej dobrego (II klasa).

- Ocena stanu chemicznego na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała przekroczenie norm dopuszczalnych zawartości di(2-etyloheksyl) ftalanu (DEHP) i zaklasyfikowano go do stanu poniżej dobrego w JCW. W wyniku weryfikacji oceny ostatecznie stan chemiczny zakwalifikowano do stanu dobrego.
- Ocena w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych wykazała, iż w wodach Jednolitej Części Wód o kodzie PLRW200002622989 nie stwierdzono przyspieszonej eutrofizacji pochodzącej ze źródeł antropogenicznych.
- Ocena stanu JCW na podstawie oceny potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wykazała, że stan wód w JCW o kodzie PLRW200002622989 – Netta (Rospuda) od wypływu z jeziora Necko do połączenia z Kanałem Augustowskim bez jeziora Sajno jest dobry.

Jezioro Kolno

Do wód powierzchniowych na terenie gminy Augustów zaliczane jest również Jezioro Kolno. Jest to jezioro polodowcowe, wytopiskowe. Powierzchnia zwierciadła wody zajmuje ponad 269,26 ha. Jest to akwen płytki - głębokość maksymalna nie przekracza 3,30 m, a głębokość średnia to 0,5 m. Akwen ma formę lekko wklęsłą o łagodnych, zarośniętych i bagnistych brzegach. Kształt misy charakteryzuje się występowaniem rozległych płyczn. Linia brzegowa jest słabo rozwinięta. Od 1960 roku jezioro Kolno jest rezerwatem ornitologicznym utworzonym w celu zachowania miejsc lęgowych łabędzia niemego. Jezioro Kolno jest bardzo podatne na degradację - wynika to głównie z bardzo małej głębokości i dość niskiej objętości akwenu.

Obecnie stosowana ocena stanu jezior opiera się na zasadach wymaganych przez Ramową Dyrektywę Wodną. Wstępna ocena stanu ekologicznego i stanu chemicznego jezior wykonana przez służby WIOŚ podlega weryfikacji przez instytucję wskazaną przez GIOŚ (Główny Inspektorat Ochrony Środowiska). Jezioro Kolno zbadane zostało w 2012 r. w ramach monitoringu operacyjnego. Badania wskazały na bardzo dobry stan ekologiczny wód jeziora. Elementem decydującym o ocenie w opinii eksperckiej był PMPL, czyli multimetriks fitoplanktonowy. Jest to wskaźnik biologiczny (chlorofil „a”) świadczący o rozwoju fitoplanktonu. Zweryfikowana przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy ocena stanu ekologicznego Jeziora Kolno potwierdziła bardzo dobry stan ekologiczny jego wód.

Warunki klimatyczne

Czynnikiem podstawowym w kształtowaniu się lokalnych warunków klimatycznych na obszarze gminy, a w szczególności w jej wschodniej i środkowej części obok zbiorników wodnych, są obszary leśne spełniające rolę zmniejszania amplitudy temperatur i ograniczające siłę wiatrów. Istotnym czynnikiem, jest również spowalnianie topnienia śniegów i ograniczenie 200 dni, a pokrywa śnieżna zalega 90 dni, opady roczne wynoszą średnio 600 mm, a średnia ilość dni z przymrozkami 137, Wolne od przymrozków są tylko: czerwiec, lipiec i sierpień podobnej + 36 C.

Najbardziej deszczowy jest: lipiec i sierpień, natomiast najmniej opadów jest w czerwcu i wrześniu.

Średnia temperatura roczna w oparciu o dane Stacji Meteorologicznej w Suwałkach wynosi +6,5°C, średnia temperatura stycznia wynosi: - 4,5°C, średnia lipca +17°C. Okres wegetacji trwa przeciętnie Wilgotność względna powietrza z uwagi na sąsiedztwo jezior jest wysoka i wynosi 85-90%.

Pojezierze Augustowskie charakteryzuje się wysoką średnią roczną wartością zachmurzenia wynoszącą blisko 70% pokrycia nieba chmurami, podczas gdy na przeważającym obszarze kraju wartość ta wynosi 60%.

Najczęściej wieją wiatry południowo – zachodnie, a bezwietrznie jest średnio 4% czasu w roku.

Przeważają na tym terenie cechy klimatu kontynentalnego, choć w poszczególnych okresach wyraźne są również, cechy klimatu oceanicznego. Wyrażą się to w mroźnych, długich zimach, gdy temperatura spada do -36°C , upalnych latach przy temperaturze. Specyficzną cechą klimatu wschodniej części gminy Augustów są wysokie temperatury letnie, duża wilgotność i wysokie nasycenie olejkami eterycznymi głównie sosny i innych gatunków drzew i runa porastających bory sosnowe. Te specyficzne cechy spowodowały uznanie tych obszarów za uzdrowiskowe i ustanowienie specjalnych obszarów ochronnych – strefa C – na terenie gminy Augustów.

Gleby

Gmina Augustów leży na terenie ukształtowanym przez zlodowacenie bałtyckie, nazywane północno-polskim. Maksymalny zasięg tego zlodowacenia sięgnął północnej granicy powiatu augustowskiego, t.j. południowych brzegów jeziora Wigry. Na południe od jeziora Wigry znajduje się sandr augustowski usypany przez wody wydostające się spod topniejącego lodowca, który następnie przechodzi w pradolinę rzeki Biebrzy. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) z 2010 roku, Gmina Augustów jest zalesiona w ponad 32,21 %, natomiast grunty rolne stanowią blisko 66% powierzchni gminy.

Gleby w gminie Augustów są wytworzone na podłożu materiałów polodowcowych. W strukturze bonitacyjnej użytków rolnych dominują grunty klasy III-IV stanowiące ponad 70%. Charakteryzują się one średnim potencjałem plonotwórczym. Wśród gruntów rolnych największy udział mają grunty orne (grunty rolne pod zasiewami i grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi), których jest blisko 50 %. Sady i ogrody przydomowe zajmują niecałe 0,5 % w strukturze powierzchni gruntów rolnych, natomiast łąki i pastwiska trwałe to łącznie ok. 48,6 % powierzchni gruntów rolnych.

W podziale na regiony przyrodniczo – rolnicze (wg M. Strzemskiego) gmina Augustów wchodzi w skład dwóch regionów:

- 1) Nadbiebrzańskiego (północnego) regionu pisakowo – bagiennego;
- 2) Ełckiego regionu gleb lekkich i średnich.

Gleby Regionu Nadbiebrzańskiego, obejmujące obszary wschodniej i południowo – wschodniej części gminy, położonego na Równinie Augustowskiej rozwinęły się na fluwioglacjalnych utworach żwirowo – piaszczystych. W związku z tym należą do kompleksu gleb o bardzo ograniczonej przydatności rolniczej. Są to wyłącznie gleby brunatne i zbielicowane należące do kompleksu żytnio – łubinowego i żytniego słabego. Gleby te są ubogie w składniki pokarmowe, słabo kwaśne lub obojętne, łatwe do uprawy, przewiewne i wrażliwe na niedobór opadów. Nadają się przede wszystkim na uprawę żyta, łubinu, saradeli i ziemniaków. W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do klasy V i VI, rzadko do IVb.

W większości teren ten pokryty jest lasami Puszczy Augustowskiej. Grunty użytkowane rolniczo stanowią niewielkie enklawy śródlądowe o glebach kompleksu żytnio – łubinowego. Jedynie w południowo – wschodniej tej części gminy w okolicy wsi Kolnica występuje stosunkowo duży zwarty obszar gleb wytworzonych z glin zwałowych zaliczonych do IIIb i IVa klasy bonitacyjnej.

Natomiast gleby Regionu Ełckiego obejmują zachodnią, północno – zachodnią i południowo – zachodnią część obszaru gminy należącą do terenów morenowych. Przeważają tu gleby brunatne właściwe i wylugowane wytworzone z glin zwałowych. Są to gleby o wysokiej wartości rolniczej, należące do kompleksu pszennego dobrego, pszennego wadliwego oraz pszenno – żytniego. Zasobność w składniki pokarmowe tych gleb jest średnia. Gleby tej części gminy nadają się pod uprawę pszenicy, jęczmienia, owsa, koniczyny, buraków cukrowych i ziemniaków. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby powyższych kompleksów zaliczone są do klas IIIb i IV.

W dolinach rzek i obniżeniach terenowych obok czarnych ziem i gleb glejowych występują gleby torfowe o różnym stopniu zamulenia. Gleby te na obszarach zabagnionych nie przedstawiają większego znaczenia gospodarczego. Zyskują one zazwyczaj dużą wartość produkcyjną po uregulowaniu stosunków wodnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów

Gleby powyższe użytkowane są przeważnie jako łąki i pastwiska średniej jakości zaliczanej w dominującej swej części do IV klasy użytków zielonych.

W celu pełniejszego zobrazowania jakości i przydatności gleb gminy dla rolnictwa przytacza się następujące zestawienie.

Tabela Nr 1. Klasyfikacja użytków rolnych w gminie Augustów

Klasa gruntów	Grunty orne		Łąki		Pastwiska	
	ha	%	ha	%	ha	%
I	-	-	-	-	-	-
II	-	-	-	-	0,03	0,00
III	-	-	14,0009	0,34	90,7252	5,82
IIIa	20,6641	0,21	-	-	-	-
IIIb	383,8311	3,88	-	-	-	-
IV	-	-	2058,5244	50,90	726,1176	46,56
IVa	4024,5862	40,54	-	-	-	-
IVb	4004,7601	40,35	-	-	-	-
V	775,2590	7,81	979,2173	24,21	461,7276	29,60
VI	716,1256	7,21	992,9717	24,55	281,1660	18,02
Razem	9925,2261	100,0	4044,7143	100,0	1559,7664	100,0

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Augustowie, stan na dzień 16.01.2015 roku

Ogólna powierzchnia gruntów orných w gminie wynosi 9925,2261 ha i stanowi 37,23% ogólnej powierzchni gminy. W grupie tej największą powierzchnię zajmują grunty orne klasy IVa – 4024,5862 ha (40,54%) i klasy IVb – 4004,7601 ha (40,35%).

Łąki zajmują powierzchnię 4044,7143 ha i stanowią 15,17% ogólnej powierzchni gminy. Prawie połowa ogólnej powierzchni łąk to klasa IV – 2058,5244 ha.

Natomiast powierzchnia pastwisk wynosi 1559,7664 ha co stanowi 5,85% powierzchni gminy. Największa powierzchnię – 726,1176 ha (46,56%) stanowią pastwiska klasy IV.

Tabela Nr 2. Grunty klasy III w gminie Augustów.

OFU	OZU - klasa	Powierzchnia
B-Ps	B-Ps III	1,3081
B-R	B-R IIIb	0,22
LS	LS III	27,5565
Lz-Ps	Lz-Ps III	0,2806
Ł	Ł III	14,0009
W	Ł III	0,04
Br	Ps III	10,7352
Ps	Ps III	90,7252
S	Ps III	8,1534
W	Ps	0,05
Br	R IIIa	0,23
BR	R IIIb	11,0885
B-R	R IIIb	0,35
R	R IIIa	20,6641
R	R IIIb	383,8311
S	R IIIa	0,13
S	R IIIb	10,5522
W	R IIIa	0,01
W	R IIIBb	0,30
S-Ps	S-Ps III	1,14
S-R	S-R IIIb	0,11
		581,4758

Dane: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Augustowie, stan na dzień 16.01.2015 roku.

Całkowita geodezyjna powierzchnia gminy wg stanu na dzień 16.01.2015 roku wynosi: 26661,1755 ha. Łączna powierzchnia gruntów klasy III, IIIa, IIIb wynosi 581,4758 ha, co stanowi 2,18% ogólnej powierzchni gminy. Największą powierzchnię (383,8311 ha) zajmują grunty orne i stanowią 66,01% ogólnej powierzchni gruntów klasy III, IIIa, IIIb.

Na obszarze gminy wyróżnia się następujące obszary gleb o zróżnicowanej wartości produkcyjnej. Są to:

Nazwa obszaru	Charakterystyka obszaru
Obszary gleb o najwyższej wartości produkcyjnej zaliczone do IIIb klasy bonitacyjnej	Główna ich koncentracja występuje na obszarze zachodniej części gminy obejmującej tereny glin zwałowych moreny dennej pagórkowatej. Zwarty kompleks tych gleb występuje również w części południowo – wschodniej gminy. Dodatkowo wskazać należy że są to gleby o najwyższych walorach przyrodniczych.
Obszary gleb o średniej wartości produkcyjnej zaliczane do IVa i IVb klasy bonitacyjnej	Tworzą one również zwarte kompleksy zajmując znaczne powierzchnie. Przestrzenne rozmieszczenie tych gleb jest zgodne z występowaniem gleb o najwyższej ocenie. Są to gleby o dużych walorach przyrodniczych.
Obszary gleb o niskiej wartości produkcyjnej zaliczane w przewadze do V i VI klasy bonitacyjnej użytków ornych	Występują głównie we wschodniej części obszaru gminy obejmującej tereny zandrowe. Są to tereny przeważnie pokryte lasami. Stąd też użytki rolne zajmują tu nieznaczne powierzchnie tworząc w wielu przypadkach śródleśne enklawy o niewielkim znaczeniu gospodarczym. W zachodniej części gminy gleby te występują sporadycznie tworząc niewielkie kompleksy powierzchniowe, które w zasadzie nie wpływają na obniżenie wysokiej wartości rolniczo – produkcyjnej tej części obszaru gminy. Są to gleby o małych walorach przyrodniczych.
Obszary łąk i pastwisk o średniej wartości produkcyjnej zaliczone do IV klasy bonitacyjnej użytków zielonych – Kompleks 2z – rolniczej przydatności gleb	Największe kompleksy występują w południowo – wschodniej części gminy wzdłuż Kanału Augustowskiego, po jego zachodniej stronie oraz na północ od jeziora Kolno. Występują łąki na prawie całym obszarze gminy szczególnie w części zachodniej zajmując zagłębienia i obniżenia terenowe.
Obszary łąk i pastwisk o średniej wartości produkcyjnej zaliczone do V i VI klasy bonitacyjnej użytków zielonych.	

Ocena gleb pod względem przydatności rolniczej

Ocena pod względem przydatności rolniczej gleb, określanej jako kompleksy gleboworolnicze, przedstawia się następująco:

Zdecydowanie przeważa kompleks 2 – pszenney dobry, który zajmuje powierzchnię ok. 45% wszystkich gruntów ornych. Są to gleby o najwyższej przydatności do produkcji rolnej; tworzą duże powierzchnie w zachodniej, północno – zachodniej i południowo – zachodniej części obszaru gminy.

Kompleks 3 – pszenney wadliwy, zajmuje powierzchnie ok. 15% wszystkich gruntów ornych. Występuje na kulminacjach terenu i na zboczach w zachodniej, północno – zachodniej i południowo – zachodniej części obszaru gminy, charakteryzuje się okresowym niedoborem wody przy braku opadów atmosferycznych.

Pozostałe kompleksy: 4 – żytni bardzo dobry, 5 – żytni dobry, 8 – zbożowo-pastewny mocny występują w niewielkich powierzchniach (kolejno ok. 10%, 4%, 10,50% powierzchni gruntów ornych).

Wśród użytków zielonych przeważa kompleks 2z – użytki zielone średnie (ok. 53% powierzchni użytków zielonych) występujący w południowo – wschodniej części gminy. Pozostałe 47% to kompleks 3z słabe.

Zanieczyszczenia gleb

Na podstawie Dyrektywy Azotanowej od 2004 roku na terytorium Polski wyznaczone są obszary szczególnie narażone (OSN) na zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł rolniczych. W związku z przeprowadzoną weryfikacją wyznaczenia wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (OSN) na lata 2012 - 2016 wyznaczone zostały przez RZGW w Warszawie wody wrażliwe i obszary OSN na terenie województwa podlaskiego. Żaden z wyznaczonych obszarów nie znajduje się na terenie Gminy Augustów.

Dane monitoringu gleb Polski prowadzonego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa jednoznacznie wskazują, że teren gminy Augustów nie jest zanieczyszczony metalami ciężkimi oraz substancjami organicznymi pochodzenia antropogenicznego. Gleby na terenie gminy Augustów spełniają kryteria przyjęte w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 w sprawie standardów jakości gleby i jakości ziemi (Dz. U.2002.165.1359 z dnia 4 października 2002 roku), ustalone dla rolniczego użytkowania.

Ochrona prawna gleb

Urbanizacja i rozwój infrastruktury pociąga za sobą ingerencję w zasoby przyrodnicze. Ocena zagrożeń degradacji elementów ekosystemu, jakimi są gleby, powinna być wykonywana w kontekście ich różnych funkcji w krajobrazie.

Podstawowym aktem prawnym regulującym ochronę gleb jest ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Regulacja ta ma na celu zapobieganie wyłączaniu gruntów rolnych i leśnych z użytkowania rolniczego i leśnego oraz przeciwdziałanie utracie wartości użytkowej gleb w wyniku procesów degradacji.

Podstawowe założenia ustawy odnoszą się do ochrony funkcji produkcyjnych gleb. Ochrona funkcji siedliskowych i retencyjnych gleb, niezwiązanych z produkcją rolniczą, wyraża się poprzez ograniczenie możliwości przeznaczania pod zabudowę gleb organicznych. Jednym z istotnych celów ustawy jest zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.

W planowaniu przestrzennym wycena wartości użytkowej gleb stanowi dość istotne kryterium, a szczególnej ochronie podlegają grunty wysokich klas bonitacyjnych I-III oraz gleb organicznych - wyłączenie tych gruntów z rolniczego użytkowania wymaga zgody ministra rolnictwa.

Flora i fauna

Puszcza Augustowska jest bardzo ważnym korytarzem migracyjnym dla leśnych gatunków flory i fauny, łączącym lasy Europy Środkowej i Wschodniej. Stanowi ona fragment korytarza ekologicznego o randze międzynarodowej KPn – Korytarza Północnego, który łączy Puszczę Augustowską, Knyszyńską i Białowieską z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym.

Siedliska Puszczy Augustowskiej są ostoją dla wielu zagrożonych gatunków. Wśród nich: rysia (*Lynx lynx*) i wilka (*Canis lupus*), wydry (*Lutra lutra*) oraz bobra (*Castor fiber*).

Stwierdzono łącznie 10 gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Typy siedlisk z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG dotyczą ok. 12% obszaru. Spośród cennych siedlisk i zagrożonych największą powierzchnię zajmują bagienne lasy (Załącznik I Dyrektywy Rady 92/43/EWG - siedlisko 91D0).

W grupie tego typu lasów szczególne znaczenie mają bagienne lasy sosnowo - brzozowe (tzw. zespołu: *Thelypteridi - Betuletum pubescentis*).

Obszar Puszczy Augustowskiej jest jednym z głównych obszarów występowania tego typu siedlisk w Polsce.

Lasy Puszczy Augustowskiej o charakterze leśnego torfowiska przejściowego są ważnym siedliskiem rzadkich gatunków zapisanych w Polskiej Czerwonej Księdze.

Jako rzadkość florystyczna Puszczy Augustowskiej w tego typu lasach zwraca uwagę storczyk (*Malaxis monophyllos* i *Corallorhiza trifida*) oraz turzyce (*Carex loliacea* i *C. chordorrhiza*), a także reliktowe mchy (np. *Helodium blandowii*).

Szczególną wartość przedstawiają również zagrożone ekosystemy otwartych torfowisk różnego typu: wodne oraz niektóre leśne na glebach mineralnych (m.in. widne, subkontynentalne bory oraz lasy mieszane).

Oprócz torfowisk doliny Rospudy szczególnie cenne są torfowiska położone nad jeziorami wzdłuż Kanału Augustowskiego.

Na terenie Puszczy Augustowskiej występuje również 7 gatunków roślin ujętych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Dla czterech z gatunków:

- aldrowandy pęcherzykowatej;
- lipiennika Loesela;
- skalnicy torfowiskowej;
- sasanki otwartej

obszar ma zasadnicze znaczenie w skali Polski.

Występujące tu populacje stanowią znaczącą część krajowych zasobów. Są często najobfitszymi w Polsce, dot. to zwłaszcza populacji lipiennika i skalnicy nad Rospudą, populacji aldrowandy w ciągu jezior Kanału Augustowskiego.

Liczne są też stanowiska rzadkich i zagrożonych w skali kraju gatunków roślin naczyniowych (35 gatunków ujętych w Polskiej Czerwonej Księdze).

Występuje tu również 24-ry gatunki storczykowatych. Na torfowiskach nad Rospudą występuje gatunek storczyka - *Herminium monorchis*, który jest jedynym naturalnym stanowiskiem w Polsce. Znane są też jedyne w ostatnich dziesięcioleciach miejsce występowania w Polsce paproci (*Botrychium virginianum*).

Bogata jest lichenoflora ze względu na występowania kilku gatunków brodaczek (*Usnea*) i bryoflora w postaci licznych reliktyw glacialnych.

Najwięcej rzadkich gatunków związanych jest z mszysto-turzycowymi torfowiskami niskimi i przejściowymi. Populacje te są największe w Polsce.

Do najrzadszych gatunków z tej grupy zaliczyć można: lipiennika Loesela i skalnicę torfowiskową (*Eriophorum gracile*, *Baeothryon alpinum*, *Saxifraga hirculus*, *Carex chordorrhiza*, *Hammarbya paludosa*, *Betula humilis*, *Salix lapponum*). Wszystkie te gatunki znajdują się w Polskiej Czerwonej Księdze.

Na torfowiskach występuje niezwykle obfita w gatunki ginące bryoflora, z takimi gatunkami jak: *Pseudocalliergon trifarium* i *Paludella squarrosa*, *Meesia triquetra*.

W runie widnych borów mieszanych i lasów o charakterze świetlistej dąbrowy występują liczne, zanikające gdzie indziej, gatunki światłolubne, w tym wschodnioeuropejskie, po części związane ze strefą lasostepu (np. *Pulsatilla patens*, *Astragalus danicus*).

Bogactwo flory torfowiskowej oraz jej różnorodność wynika z różnorodności torfowisk, w większości przypadków nienaruszonych przez działalność człowieka.

Z jeziorami i torfowiskami związane są liczne ptaki wodno-błotne, m.in. siewkowate.

Wiele inwazyjnych gatunków obcych, na innych obszarach Polski już szeroko rozpowszechnionych, występuje tu jeszcze nielicznie bądź wcale.

Bogactwu przyrody sprzyja zachowana w obrębie niektórych polan w Puszczy Augustowskiej ekstensywna gospodarka łąkowa i pastwiskowa.

Pozostałe tereny to głównie łąki kośne i pastwiska, wiele z nich jest do dziś użytkowanych ekstensywnie przy słabo rozwiniętej sieci osadniczej.

W dniu 9 kwietnia 2014 r. zakończono prace nad projektem planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja Augustowska oraz rozpoczęto konsultacje społeczne opracowanego projektu planu.

Szata roślinna

System ochrony przyrody i kształtowanie środowiska naturalnego wynika z dominujących funkcji lasów, natomiast formę i zakres określają ustawy (m.in. ustawa o lasach, ustawa o

ochronie przyrody i ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych) oraz akty wykonawcze (rozporządzenia).

Ochrona lasów państwowych pod względem przyrodniczym obejmuje:

- ochronę obszarów, obiektów i gatunków objętych różnymi formami ochrony przyrody;
- zachowanie w dobrym stanie siedlisk i gatunków objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej w oparciu o ideę trwałego i zrównoważonego rozwoju i różnorodności biologicznej, o której jest mowa w art. 6 ustawy o lasach.

Realizacja ochrony przyrody w obiektach chronionych na terenie lasów, wynikająca z ustawy o ochronie przyrody polega na:

- wykonywaniu zapisów wynikających z planów ochrony (planów zadań ochronnych) rezerwatów przyrody;
- wykonywaniu zapisów wynikających z planów zadań ochronnych i planów ochrony obszarów Natura 2000 (obszarów specjalnej ochrony ptaków oraz specjalnych obszarów ochrony siedlisk);
- zachowaniu właściwego stanu ochrony gatunków chronionych oraz siedlisk chronionych;
- wykonywaniu czynności przy pomnikach przyrody.

Natomiast z ustawy o lasach w innych cennych obiektach i obszarach chronionych wynikają następujące zadania:

- realizacja zapisów w planie urządzenia lasu;
- realizacja zapisów w programach ochrony przyrody;
- realizacja doraźnych decyzji i zarządzeń branżowych;
- ochrona lasów, w szczególności lasów i ekosystemów leśnych, które stanowią naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na zachowanie różnorodności przyrodniczej (lasy ochronne).

Działania edukacyjne i popularyzujące wiedzę o lesie polegają przede wszystkim na tworzenie ośrodków edukacji przyrodniczo – leśnej.

W gminie Augustów grunty leśne zajmują powierzchnią 8589,30 ha, co stanowi 32,21% ogólnej powierzchni gminy, wynoszącej 26661 ha i są rozłożone na terenie gminy nierównomiernie.

Grunty leśne publiczne (Skarb Państwa) stanowią, aż 89,66% ogólnej powierzchni lasów w gminie, zaś pozostałe 10,34% to grunty leśne prywatne rozłożone małymi kompleksami po całym terenie gminy.

Lesistość Gminy Augustów wynosi 31,4 % i jest niższa od średniej powiatu augustowskiego wynoszącej 46%. Niższą lesistość w powiecie augustowskim posiada jedynie gmina Bargłów Kościelny (13,5 %) i gmina Lipsk (22,8 %). Największy odsetek lasów jest w gminie Płaska (82,3 %) i w gminie Nowinka (61,6 %). Gmina Augustów jest na piątym miejscu w powiecie augustowskim.

Lasy Skarbu Państwa są administrowane przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych, w której skład wchodzi dwa Nadleśnictwa:

- Nadleśnictwo Augustów;
- Nadleśnictwo Szczebra.

Na terenie gminy Augustów położone jest Nadleśnictwo Augustów i Nadleśnictwo Szczebra. Gospodarka leśna jest realizowana na podstawie planu urządzenia lasu.

Lasy

Wg danych statystycznych z roku 2010 powierzchnia gruntów leśnych w gminie Augustów wynosiła ogółem 8 598,30 ha i stanowiła 10,98% (78 183,40 ha) ogólnej powierzchni lasów w powiecie augustowskim. Grunty leśne publiczne w gminie Augustów zajmowały powierzchnię 7 701,30 ha i stanowiły 89,66% ogólnej powierzchni lasów gminy, natomiast lasy stanowiące własność prywatną zajmowały powierzchnię 888,00 ha i stanowiły 10,34% ogólnej powierzchni lasów w gminie.

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

Tabela Nr 3. Dane o lasach

Jednostka administracyjna	Grunty leśne			Lesistość
	ogółem - ha	publiczne - ha	prywatne – ha	
Gmina Augustów	8 589,30	7 701,30	888,00	31,40
Powiat augustowski	78 183,40	67 531,40	10 652,00	46,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych na 2010 rok.

Lesistość w gminie Augustów w 2013 roku wynosiła 31,50 % i była niższa niż średnia w powiecie augustowskim, która wynosiła 46%.

Tabela Nr 4. Leśnictwo wszystkich form własności

	Jedn. miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
LEŚNICTWO WSZYSTKICH FORM WŁASNOŚCI								
Powierzchnia gruntów leśnych								
ogółem	ha	8907,6	8907,3	8908,4	8589,3	8611,9	8611,9	8614,25
lesistość w %	%	32,6	32,6	32,6	31,4	31,5	31,5	31,5
grunty leśne publiczne ogółem	ha	7700,6	7700,3	7701,4	7701,3	7722,9	7722,9	7725,25
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	7698,7	7698,4	7699,5	7699,4	7721,8	7721,8	7724,15
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	7681,7	7681,4	7682,5	7682,4	7704,8	7704,8	7707,11
grunty leśne prywatne	ha	1207,0	1207,0	1207,0	888,0	889,0	889,0	889,00
Powierzchnia lasów								
las ogółem	ha	8694,4	8694,4	8695,2	8376,0	8396,4	8397,2	8399,58
las publiczne ogółem	ha	-	-	-	7488,0	7507,4	7508,2	7510,58
las publiczne Skarbu Państwa	ha	-	-	-	7486,1	7506,3	7507,1	7509,48
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	-	-	-	7469,1	7489,3	7490,1	7492,44
las publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	-	-	-	10,0	10,0	10,0	10,04
las publiczne gminne	ha	-	-	-	1,9	1,1	1,1	1,10
las prywatne ogółem	ha	-	-	-	-	889,0	889,0	889,00

Na terenie gminy Augustów znajduje się:

- Obręb Białobrzegi wchodzący w skład Nadleśnictwa Augustów;
- Obręb Rospuda wchodzący w skład Nadleśnictwa Szczebra.

Nadleśnictwo Augustów

Administracyjnie lasy Nadleśnictwa Augustów położone są w północno-wschodniej części województwa podlaskiego: w powiecie augustowskim, w gminach: Augustów - miasto, Augustów, Bargłów Kościelny, Lipsk, Płaska i Sztabin.

Położenie geograficzne nadleśnictwa określają współrzędne: 53°52' – 53°38' szerokości geograficznej północnej i 22°43' – 23°25' długości geograficznej wschodniej. Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną IBL lasy nadleśnictwa znajdują się w II Krainie Mazursko-Podlaskiej, w dzielnicy 4 – Puszczy Augustowskiej mezoregionie Równiny Augustowskiej (obręb Augustów w całości i część obrębów Balinka, Białobrzegi i Sztabin) oraz w mezoregionie Wołkuszańskim (część obrębu Balinka); w dzielnicy 1 – Pojezierza Mazurskiego mezoregionie Pojezierza Elcko-Suwalskiego (część obrębów Augustów, Białobrzegi i Sztabin) w dzielnicy 5 – Wysoczyzny Białostockiej mezoregionie Kotliny Biebrzańskiej i mezoregionie Wzniesień Sokółsko-Białostockich (część obrębów Balinka, Białobrzegi i Sztabin).

Powierzchnia Nadleśnictwa Augustów wynosi 26026,7 ha. Jest ono podzielone na 4 obręby leśne: Augustów, Balinka, Białobrzegi, Sztabin, a te na 17 leśnictw: Lipowiec, Studzieniczne, Czarny Bród, Sajenek, Żyliny, Brzozowe Grądy, Jastrzębna, Kozi Rynek, Jesionowo, Wilcze Bagno, Bargłów, Białobrzegi, Długie, Kolnica, Sztabin, Jaminy, Klonowo oraz szkółki leśne i łowiectwo na OHZ. Siedziba Nadleśnictwa mieści się w Augustowie.

Powierzchnia gruntów Obrębu Białobrzegi wynosi 6274,4525 ha i stanowi 24,10% ogólnej powierzchni Nadleśnictwa Szczebra (26026,7043 ha).

Ogółem lasy w Obrębie Białobrzegi posiadają powierzchnię – 6140,1883 ha i stanowią 24,12% powierzchni lasów w Nadleśnictwie Augustów (25448,7904 ha), z tego: 5969,6550 ha stanowią grunty leśne zalesione, 19,3559 ha grunty leśne niezalesione i 151,1774 ha stanowią grunty związane z gospodarką leśną. Powierzchnia gruntów nieleśnych wynosi – 134,2642 ha, składają się na nią: grunty zadrzewione i zakrzewione o pow. 0,5400 ha, użytki rolne o pow. 91,2842 ha, użytki ekologiczne – 28,4984 ha i nieużytki o pow. 13,9416 ha.

Tabela Nr 5. Udział typów siedliskowych - Nadleśnictwo Augustów

	Bśw	BMśw	BMw	LMb	OI	OLJ	LMw	LMśw	Bw	Bb	Lśw	BMb	Lw
%	37,4	19,1	7,7	7,6	7,6	7,1	4,6	2,4	1,7	1,5	1,3	1,2	0,8

Dane: Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Augustów na lata 2005-2014

Tabela Nr 6. Udział gatunków według powierzchni występowania - Nadleśnictwo Augustów

sosna	olsza	brzoza	świerk	dąb	jesion
66,5%	16,9%	9,1%	6,4%	0,8%	0,3%

Dane: Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Augustów na lata 2005-2014

Pozyskanie drewna (roczny etat użytkowania) wynosi 114 tys. m³. Nadleśnictwo posiada certyfikat FSC, prowadzenia dobrej gospodarki leśnej.

Plan Urządzenia Lasu - Nadleśnictwo Augustów

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku sporządziła Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Augustów, sporządzonego na okres od 1.01.2005 do 31.12.2014 r. Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów został sporządzony w celu:

- dokonania inwentaryzacji i zobrazowania bogactwa przyrodniczego lasów Nadleśnictwa Augustów;
- zdefiniowania istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- wskazania ułatwień w prowadzeniu gospodarki leśnej w oparciu o podstawy ekologiczne oraz w zgodzie z zapotrzebowaniem społecznym;
- ulepszenia i rozwijania metod ochrony przyrody;
- umożliwienia w przyszłości porównań i analiz zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym;
- wytyczenia polityki i kierunków działań w zakresie ochrony środowiska.

Plan Urządzenia Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Augustów, zawiera:

- opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, wg stanu na dzień 1 stycznia 2005r., o powierzchni łącznej – 26 029,91 ha;
- analizę gospodarki leśnej w minionym okresie;
- program ochrony przyrody.

Zawiera również zadania dotyczących etatu miąższościowego użytków głównych (rębnych i przedrębnych) w ilości 1 1167 408 m³ grubizny drewna netto, projektowanej powierzchni zalesień i odnowień – 3 049,55 ha, projektowanej powierzchni pielęgnowania lasu – 19 859,12 ha. Wskazuje zasady ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej. Reguluje gospodarkę łowiecką i wskazuje potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej.

Zarządzeniem Nr 54 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 6.10.2004 roku (znak: OR-0150-5/2004), z dniem 31 grudnia 2004 roku połączono Nadleśnictwo Augustów z Nadleśnictwem Białobrzegi. Od dnia 1 stycznia 2005 roku powyższym zarządzeniem zostało powołane Nadleśnictwo Augustów, w skład którego weszły obręby: Augustów, Balinka, Białobrzegi i Sztabin. Powierzchnia nadleśnictwa po połączeniu wynosi 26026,7043 ha.

Stan posiadania i podział gruntów na główne grupy użytków przedstawia poniższa tabela:

Tabela Nr 7. Stan posiadania i podział gruntów na główne grupy użytków Nadleśnictwo Augustów

Grupa i rodzaj użytku	Obręb Białobrzegi		Nadleśnictwo Augustów	
	Pow. (ha)	Pow. (%)	Pow. (ha)	Pow. (%)
LASY RAZEM	6140,1883	97,86	25448,7904	97,78
Gruntu zalesione	5969,6550	95,14	24611,6178	94,56
Grunty niezalesione	19,3559	0,31	135,4213	0,52
Grunty związane z gospodarką leśną	151,1774	2,41	701,7513	2,70
GRUNTY NIELESNE - RAZEM	134,2642	2,14	577,9139	2,22
Grunty zadrzewione i zakrzewione	0,5400	0,01	5,9481	0,02
Użytki rolne	91,2842	1,45	259,9389	0,99
Grunty pod wodami	-	-	3,5221	0,01
Użytki ekologiczne	28,4984	0,45	32,8321	0,13
Tereny różne	-	-	-	-
Grunty zabudowane	-	-	31,7706	0,12
Nie użytki	13,9416	0,23	244,9021	0,95
OGÓŁEM	6274,4525	100	26026,7043	100

Dane: Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Augustów na lata 2005-2014

Ogólna powierzchnia lasów w Nadleśnictwie Augustów wynosi 25448,7904 ha, w tym powierzchnia Obrębu Białobrzegi wynosi 6140,1883 ha, co stanowi 24,13 % ogólnej powierzchni lasów.

Tabela Nr 8. Kategorie ochronności lasów - Nadleśnictwo Augustów

Kategorie lasów	Obręb Białobrzegi		Nadleśnictwo Augustów	
	Pow. (ha)	Pow. (%)	Pow. (ha)	Pow. (%)
REZERWATY	-	-	1110,42	4,5
LASY OCHRONNE	1799,46	30,0	7913,42	32,00
Lasy wodochronne	-	-	49,82	0,2
Lasy stanowiące wyłącznie drzewostany nasienne	-	-	-	-
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	241,12	4,0	255,15	1,0
Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	267,23	4,5	863,60	3,5
Lasy położone w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk	1769,18	29,6	4648,40	18,8
RAZEM LASY OCHRONNE	4076,99	68,1	13730,39	55,5
LASY GOSPODARCZE	1912,00	31,9	9906,06	40,0
OGÓŁEM	5988,99	100	24747,11	100

Dane: Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Augustów na lata 2005-2014

Z powyższego zestawienia wynika, że aż 68,1% powierzchni lasów obrębu Białobrzegi stanowią lasy ochronne. Duży wpływ na udział lasów ochronnych w ogólnej powierzchni leśnej obrębu Białobrzegi ma położenie części lasów w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk – 29,6% oraz udział siedlisk wilgotnych i bagiennych, które wchodzą w skład lasów wodochronnych.

Lasy wodochronne stanowią 30,0% powierzchni ogólnej w obrębie, natomiast lasy położone w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk stanowią 29,6%. Lasy ochronne w Obrębie Białobrzegi wynoszą - 1799,46 ha i stanowią 29,69% ogólnej powierzchni lasów ochronnych w Nadleśnictwie Augustów wynoszącej - 7913,42 ha. Podstawowym celem lasów ochronnych są funkcje pozaprodukcyjne.

Lasy gospodarcze w Obrębie Białobrzegi stanowią 31,9% ogólnej powierzchni lasów.

Na terenie lasów w Obrębie Białobrzegi nie występują rezerwy przyrody.

Lasy gospodarcze w Obrębie Białobrzegi wynoszą - 1912,00 ha i stanowią 19,30% ogólnej powierzchni lasów gospodarczych w Nadleśnictwie Augustów wynoszącej - 24747,11 ha.

Drzewostany

Lasy Obrębu Białobrzegi pochodzą: z odrośli – 8,03 ha (0,13%), z samosiewu – 613,46 ha (10,28%), z sadzenia – 85340,91ha (89,47%). Brak jest informacji nt. pochodzenia ok. 7,30 ha lasów.

Pod względem wieku największą powierzchnię zajmują lasy w przedziale od 41 do 80 lat – 2884,66 ha, natomiast lasy powyżej 80 lat – zajmują powierzchnie – 1782,89 ha. Pozostała zaś powierzchnia lasów – 1300,08 ha w obrębie jest w wieku poniżej 40 lat.

W obrębie Białobrzegi występują drzewostany:

- jednogatunkowe – pow. 1716,84 (28,77%);
- dwugatunkowe – pow. 1672,32 ha (28,01);
- trzygatunkowe – pow. 1389,97 (23,28%);

cztero i więcej gatunkowe – pow. 1190,50 ha (19,94%).

Porównane wybranych cech drzewostanów Nadleśnictwie Augustów w ramach grup wiekowych przedstawia następująca tabela.

Tabela Nr 9. Cechy drzewostanów w ramach grup funkcji lasu – Nadleśnictwo Augustów

Obręb	Grupa funkcji	Przeciętny wiek	Przeciętny zapas	Średni przyrost	Udział gatunków	
					liściastych	iglastych
Nadleśnictwo Augustów	Rezerwy	91	235	5,0	40	60
	Lasy ochronne ogólnego przeznaczenia	65	239	6,0	60	40
	Lasy ochronne specjalnego przeznaczenia	74	307	6,7	12	88
	Lasy gospodarcze	65	290	7,3	3	97
Obręb Białobrzegi	Rezerwy	-	-	-	-	-
	Lasy ochronne ogólnego przeznaczenia	62	231	6,3	69	31
	Lasy ochronne specjalnego przeznaczenia	68	321	7,4	22	78
	Lasy gospodarcze	65	301	7,9	8	92
Obręb Augustów	Rezerwy	85	287	6,4	7	93
	Lasy ochronne ogólnego przeznaczenia	70	248	5,8	38	62

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

	Lasy ochronne specjalnego przeznaczenia	78	299	6,3	5	95
	Lasy gospodarcze	63	268	7,0	0	100
Obręb Balinka	Rezerwaty	91	231	4,9	43	57
	Lasy ochronne ogólnego przeznaczenia	67	239	5,8	56	44
	Lasy ochronne specjalnego przeznaczenia	87	399	5,3	100	-
	Lasy gospodarcze	61	276	7,4	2	98
Obręb Sztabin	Rezerwaty	-	-	-	-	-
	Lasy ochronne ogólnego przeznaczenia	54	245	6,5	76	24
	Lasy ochronne specjalnego przeznaczenia	67	282	4,7	100	-
	Lasy gospodarcze	70	319	7,2	2	98

Dane: Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów na lata 2005-2014

Przeciętny wiek lasów ochronnych ogólnego przeznaczenia w Obrębie Białobrzegi wynosi 62 lata i jest najniższy w Nadleśnictwie Augustów. Wyższy przeciętny wiek lasów ochronnych występuje w obrębie Augustów, gdzie wynosi 70 lat. Najniższy jest w obrębie Sztabin i wynosi 52 lata.

Przeciętny wiek lasów ochronnych specjalnego przeznaczenia w Obrębie Białobrzegi wynosi 68 lata i jest najniższy w Nadleśnictwie Augustów. Wyższy przeciętny wiek lasów ochronnych występuje w obrębie Balinka, gdzie wynosi 87 lat. Najniższy występuje w lasach Obrębu Sztabin i wynosi 67 lat.

Jeśli chodzi o lasy gospodarcze to przeciętny wiek w Obrębie Białobrzegi wynosi 65 lat. Wyższy przeciętny wiek lasów gospodarczych występuje w obrębie Sztabin, gdzie wynosi 70 lat. Najniższy występuje w Obrębie Balinka i wynosi 61 lat.

Najwyższy przeciętny zapas w m³/ha (z wyłączeniem rezerwatów) występuje w grupie lasów ochronnych specjalnego przeznaczenia w Obrębie Balinka i wynosi 399m³/ha, najniższy zaś wynoszący 231m³/ha występuje w Obrębie Białobrzegi. W grupie lasów ochronnych na drugim miejscu jest Obręb Białobrzegi, gdzie przeciętny zapas wynosi 301m³/ha, przy najwyższym wynoszącym 319m³/ha w Obrębie Sztabin.

Najwyższy średni przyrost jest występuje w Obrębie Białobrzegi i wynosi 7,9 m³/ha w grupie lasów gospodarczych, natomiast najniższy w Obrębie Sztabin w grupie lasów ochronnych specjalnego przeznaczenia i wynosi 4,7 m³/ha.

W Obrębie Białobrzegi udział gatunków liściastych (69%) w grupie lasów ochronnych ogólnego przeznaczenia jest dwukrotnie wyższy niż iglastych (31%). Odwrotnie jest w grupie lasów ochronnych specjalnego przeznaczenia, gdzie udział gatunków liściastych wynosi 22%, natomiast iglastych 78%. Natomiast lasy gospodarcze iglaste stanowią aż 98% udziału gatunkowego. Pozostałe 2% to gatunki liściaste.

W Obrębie Balinka i Obrębie Sztabin lasy ochronne specjalnego przeznaczenia stanowią 100% gatunków liściastych. Natomiast w Obrębie Augustów lasy gospodarcze stanowią 100% gatunków iglastych.

W zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Augustów w obrębie Białobrzegi położony jest rezerwat przyrody „Jezioro Kolno” o powierzchni 269,26 ha, który jest rezerwatem ornitologicznym objętym ochroną częściową. Rezerwat ornitologiczny „Jezioro Kolno” utworzony

został w 1960 r. (M. P. nr 29, poz. 137) dla ochrony miejsc lęgowych ptactwa wodnego, w tym głównie łabędzia niemego.

Położony jest 2 km na południowy zachód od wsi Kolnica - 8 km na południe od Augustowa. Jezioro Kolno zajmuje rozległe zagłębienie wytopiskowe, którego znaczna część jest już zatorfiona. Jezioro jest przepływowe. Rezerwat obejmuje całe jezioro Kolno wraz ze strefą przybrzeżnego szuwaru. Jego głębokość zawarta jest w przedziale od 1,00 m do 3,30 m.

Bardzo bogata jest fauna ptaków rezerwatu. Jest tu około 100 łabędzi niemych, w tym ok. 10 par gnieźdzących się. Ponadto gnieźdzą się liczne gatunki kaczek, 2 gatunki rybitw, bąk, myszołów, około 600 osobników mewy śmieszki i szereg innych. W przybrzeżnych zaroślach gnieździ się remiz. Z powodu zatorfionych brzegów dostęp do jeziora Kolno jest bardzo utrudniony. Najłatwiej dostać się do brzegu jeziora można od strony wschodniej - od środka wsi Rzepiski.

Zadrzewienia

Zadrzewienia pełnią następujące funkcje: ograniczenie erozji wietrznej i wodnej poprawa bilansu wodnego, ochrona czystości wód, sanitarne i biocenotyczne, estetyczne, produkcja drewna, grzybów, owoców oraz miodu. W Obrębie Białobrzegi zadrzewienia stanowią powierzchnię – 0,54 ha i występują w oddz. 37n, 38r, 142p.

Lasy ochronne

Lasy ochronne w Nadleśnictwie Augustów wynoszą 13730,39 ha, stanowią 55,5% ogółu powierzchni leśnej nadleśnictwa.

Lasy ochronne są to lasy pełniące (wyłącznie lub dodatkowo) funkcję pozaprodukcyjną związaną z ochroną gruntów, wód, infrastruktury oraz terenów zamieszkałych przez człowieka i zagrożonych skutkami zjawisk żywiołowych, np. powodzią.

Lasy ochronne spełniają następujące funkcje:

- lasów glebochronnych i wodochronnych (zabezpieczających glebę przed erozją i wysuszeniem jak również zabezpieczające cieki, zbiorniki wodne i wododziały);
- lasów klimatycznych - chroniących mikroklimat obszarów urbanistycznych i przemysłowych;
- lasów rekreacyjno-wypoczynkowych spełniających rolę wypoczynkową dla ludzi;
- lasów uzdrowisko-klimatycznych - chroniących warunki i obszary uzdrowiskowe.

Za lasy ochronne zgodnie z ustawą o lasach, mogą być uznane lasy, które:

- określane często jako glebochronne;
  - określane często jako wodochronne;
  - gdzie zakładane są na przykład parki narodowe;
  - określane jako strefy zieleni wysokiej, lasy krajobrazowe, rekreacyjno-wypoczynkowe;
  - z przeważającą funkcją wodo i glebochronną oraz przeciwwietrzną.
- są położone w strefie górnej granicy lasów.

Nadleśnictwo Szczebra

Nadleśnictwo Szczebra położone jest w województwie podlaskim w powiatach: augustowskim (gminy: Augustów, Nowinka i Płaska) i suwalskim (gminy: Bakalarzewo, Raczek i Suwałki) oraz w województwie warmińsko-mazurskim w powiecie oleckim (gmina Wieliczki). Nadleśnictwo Szczebra znajduje się w północno – wschodniej części Polski, pomiędzy 22°42' a 23°14' długości geograficznej wschodniej i 53°51' a 54°05' szerokości geograficznej północnej. Pod względem fizjograficznym położone jest na terenie Pojezierza Zachodniosuwalskiego Pojezierza Elckiego i Równiny Augustowskiej.

Zgodnie z „Regionalizacją przyrodniczo-leśną Polski 2010” Nadleśnictwo Szczebra, położone jest w: Krainie Przyrodniczo-Leśnej II - Mazursko-Podlaskiej; Mezuregionie – Puszczy Augustowskiej; Mezuregionie – Wigier i Rospudy; Mezuregionie – Pojezierza Elckiego.

Powierzchnia gruntów Nadleśnictwa Szczebra wynosi 19789,7481 ha. W jego skład wchodzi obręb leśny: Szczebra, Serwy I, Rospuda. Siedziba nadleśnictwa mieści się w miejscowości Szczebra (w gminie Nowinka).

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku sporządziła Program Ochrony Przyrody, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczebra, sporządzonego na okres od 1.01.2014 do 31.12.2023 r. Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Szczebra został sporządzony w celu:

- dokonania inwentaryzacji i zobrazowania bogactwa przyrodniczego lasów Nadleśnictwa Szczebra;
- zdefiniowania istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- wskazania ułatwień w prowadzeniu gospodarki leśnej w oparciu o podstawy ekologiczne oraz w zgodzie z zapotrzebowaniem społecznym;
- ulepszenia i rozwijania metod ochrony przyrody;
- umożliwienia w przyszłości porównań i analiz zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym;
- wytyczenia polityki i kierunków działań w zakresie ochrony środowiska.

Na terenie gminy Augustów położony jest Obręb Rospuda.

Powierzchnia gruntów Obrębu Rospuda wynosi 7756,8936 ha i stanowi 39,19% ogólnej powierzchni Nadleśnictwa Szczebra.

Ogółem lasy w Obrębie Rospuda posiadają powierzchnię – 7756,8936 ha i stanowią 38,96% powierzchni lasów w Nadleśnictwie Szczebra, z tego: 7497,5414 ha stanowią grunty leśne zalesione, 95,0105 ha grunty leśne niezalesione i 215,1494 ha stanowią grunty związane z gospodarką leśną.

Powierzchnia gruntów nieleśnych wynosi – 259,3522 ha, składają się na nią: grunty zadrzewione i zakrzewione o pow. 23,1955, użytki rolne o pow. 136,5509 ha, grunty pod wodami o pow. 29,0873 ha, grunty zabudowane o pow. 0,3231 ha i nieużytki o pow. 70,1954 ha.

Udział gatunków według powierzchni występowania w Nadleśnictwie Szczebra:

Tabela Nr 10. Udział gatunków według powierzchni występowania w Nadleśnictwie Szczebra

Gatunek rzeczywisty	Powierzchnia	
	ha	%
Sosna	11284,77	61,19
Modrzew	75,15	0,41
Świerk	4003,74	21,71
Daglezja	0,34	0,00
Buk	0,29	0,00
Dąb	946,34	5,13
Klon	1,76	0,01
Jesion	5,76	0,03
Grab	91,29	0,50
Brzoza	879,20	4,77
Olsza	1131,90	6,14
Osika	5,50	0,03
Wierzba	0,24	0,00
Lipa	14,04	0,8
Razem	18440,32	100,00

Dane: Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Augustów na okres od 1.01.2014 do 31.12.2023 r.

Powyższe dane wskazują na dominację sosny – 61,19% i świerka – 21,71% w drzewostanach Nadleśnictwa Szczebra. W Obrębie Rospuda dominacja sosny nie jest tak duża. Rzadko występujące gatunki to: daglezja, buk, wierzba, klon i jesion.

Tabela Nr 11. Udział typów siedliskowych w Obrębie Rospuda

	Bśw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	OI	OLJ
%	6,02	0,87	35,25	0,55	1,81	14,19	1,00	1,34	29,79	2,10	6,78	0,30

Wpływ na formy ochrony przyrody, w tym Natura 2000 – wprowadzone zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy nie wpłyną bezpośrednio na przedmiot ochrony przyrody: obszary Natura 2000 oraz Obszary Chronionego Krajobrazu.

Dominującymi typami siedliskowymi lasu obrębu Rospuda są: BMśw – 35,25% i Lśw – 29,79%.

Ze względu na strukturę torficzną siedliska dzielimy na:

- bory i bory mieszane (Bśw, Bb, BMśw, BMw, BMb) – 44,50% (3240,78ha);
- lasy i lasy mieszane (LMśw, LMw, LMb, Lśw, Lw) – 48,42% (3525,82 ha);
- olsy (OI, OIJ) – 7,08% (515,88 ha).

Ze względu na strukturę wilgotnościową siedliska dzielimy na:

- siedliska świeże (Bśw, BMśw, LMśw, Lśw) – 85,25% (6207,72 ha);
- siedliska wilgotne (BMw, LMw, Lw) – 3,65% (266,41 ha);
- siedliska bagienne i łąkowe (Bb, BMb, LMb, OI, OIJ) – 11,10% (808,35 ha).

Tabela Nr 12. Kategorie ochronności lasów – Nadleśnictwo Szczebra

Kategorie lasów	Obręb Rospuda		Nadleśnictwo Szczebra	
	Pow. (ha)	Pow. (%)	Pow. (ha)	Pow. (%)
REZERWATY	-	-	578,30	3,10
LASY OCHRONNE				
Lasy wodochronne	1490,97	20,47	3770,00	20,19
Lasy glebochronne	94,29	1,30	108,71	0,58
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	3243,24	44,41	11662,73	62,45
Lasy stanowiące wyłącznie drzewostany nasienne	1,26	0,02	37,04	0,20
Lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych	23,62	0,32	52,80	0,28
Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	123,53	1,70	149,77	0,80
Lasy położone w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk	-	-	1,23	0,01
RAZEM LASY OCHRONNE	4967,91	68,22	15782,28	84,51
LASY GOSPODARCZE	2314,57	31,78	2314,57	12,39
OGÓŁEM	7282,48	100,00	18675,15	100

Z powyższego zestawienia wynika, że aż 68,22% powierzchni lasów obrębu Rospuda stanowią lasy ochronne. Duży wpływ na udział lasów ochronnych w ogólnej powierzchni leśnej obrębu Rospuda mają lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody – 44,41% oraz lasy wodochronne – 20,47 %.

Lasy ochronne w Obrębie Rospuda posiadają powierzchnię wynoszącą 4967,91 ha i stanowią 29,69% ogólnej powierzchni lasów ochronnych w Nadleśnictwie Szczebra 31,47% wynoszącej – 15782,28 ha. Podstawowym celem lasów ochronnych są funkcje pozaprodukcyjne.

Na terenie lasów w Obrębie Rospuda nie występują rezerваты przyrody.

Lasy gospodarcze w Obrębie Rospuda zajmują powierzchnię - 2314,57 ha i stanowią 31,78 % ogólnej powierzchni lasów gospodarczych w obrębie oraz 100% w Nadleśnictwie Augustów wynoszącej - 24747,11 ha. W pozostałych obrębach Nadleśnictwa Szczebra t.j. w obrębie Serwy I i w obrębie Szczebra lasy gospodarcze nie występują.

Lasy ochronne

Prowadzenie działalności gospodarczej w lasach ochronnych powinno być podporządkowane pełnionej przez nie funkcji, dla których zostały powołane. Projektowanie użytkowania leśnego w tych lasach, wynika ze stwierdzonych na gruncie potrzeb ochronnych i hodowlanych.

Lasy wodochronne

W lasach wodochronnych zabronione są czynności mogące niekorzystnie wpłynąć na stan chronionych przez nie zasobów wodnych. W PUL ograniczono powierzchnię cięć rębnych, wydłużono nawrót cięć i okres odnowienia. Lasy wodochronne na źródłiskach są wyłączone zużytkowania rębego. Zasady postępowania w lasach ochronnych reguluje rozporządzenie MOŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992r. (Dz. U. Nr 67 z 1992 r. poz. 337).

Lasy glebochronne

W drzewostanach znajdujących się na stokach zaplanowano zabiegi bez użytkowania rębnią zupełną, wszelkie czynności powinny zmierzać do zapewnienia w maksymalnym stopniu ochrony gleby przed erozją.

Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody

O wielkości zadań hodowlano-ochronnych decydują działania niezbędne do ochrony rzadkich lub zagrożonych siedlisk, zwierząt i roślin. Zasady postępowania w lasach ochronnych reguluje rozporządzenie MOŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992r. (Dz. U. Nr 67 z 1992 r. poz. 337).

Lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych

Ewentualne zabiegi hodowlano-ochronne powinny być uzgadniane z prowadzącymi badania. Zasady postępowania w lasach ochronnych reguluje rozporządzenie MOŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992r. (Dz. U. Nr 67 z 1992 r. poz. 337).

Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego

Zaplanowane zabiegi mają na celu usuwanie drzew chorych i źle ukształtowanych oraz wzmagające obradanie nasion. Na podstawie Decyzji Zakładu Genetyki i Fizjologii IBL z dnia 23. 02. 1999 r. w oddziale 160 obrębu Serwy I zalecono stopniową likwidację drzewostanu nasiennego z jednoczesnym zakładaniem uprawy pochodnej.

Drzewostany

Lasy Obrębu Rospuda pochodzą: z odsiewu – 11,78ha (0,16%), z samosiewu – 2,13 ha (0,04%), z sadzenia – 841,09 ha (11,70%). Brak jest informacji nt. pochodzenia ok. 641 ha lasów, które stanowią 88,11% powierzchni obrębu.

Pod względem wieku największą powierzchnię zajmują lasy w przedziale od 41 do 80 lat – 2862,49 ha, a nieco mniejszą lasy powyżej 80 lat – 2829,13 ha. Pozostała powierzchnia lasów w obrębie jest w wieku poniżej 40 lat.

W obrębie Rospuda występują drzewostany:

- jednogatunkowe – pow. 685,70 ha (9,54%);
- dwugatunkowe – pow. 3730,63 ha (51,90%);
- trzygatunkowe – pow. 1683,16 (23,42%);
- cztero i więcej gatunkowe – pow. 1087,96 ha (15,14%).

Pozostałe informacje

Obszar Nadleśnictwa Szczebra nie jest bogaty w surowce mineralne. Występują głównie czwartorzędowe złoża, które należą do kopalin pospolitych, takich jak: piaski, żwiry i torfy, rzadziej ily i gliny. Wydobycie złóż kruszywa odbywa się metodami odkrywkowymi z małych wyrobisk, głównie na potrzeby lokalne.

Występują też obfite złoża borowiny, wykorzystywane w lecznictwie sanatoryjnym do leczenia chorób reumatycznych i narządów ruchu. Złoża o wysokiej jakości balneologicznej występują m.in. w okolicach Szczebry, obecnie nie są eksploatowane.

Obszar Nadleśnictwa Szczebra charakteryzuje się dużym bogactwem form przyrodniczych, do których zalicza się: formy ochrony przyrody, krajobrazu i obszary funkcyjne o zróżnicowanym układzie reżimów ochronnych: rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, ochrony gatunkowej roślin i zwierząt i obszary Natura 2000.

Na terenie Nadleśnictwa Szczebra, zlokalizowane są 2 rezerwy przyrody: Brzozowy Grąd i Jezioro Kalejty – poza terenem gminy Augustów.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” funkcjonuje w oparciu o uchwałę Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”. Położony jest w powiecie augustowskim, na terenie gminy Nowinka i w powiecie suwalskim, na terenie gmin: Bakalarzewo, Filipów, Przerośl, Raczek i Szczebra. Obejmuje dolinę rzeki Rospudy o łącznej powierzchni 25250 ha. Został utworzony w celu ochrony i zachowania doliny Rospudy odznaczającej się wysokim stopniem naturalności, z roślinnością torfowiskową zbiorowisk leśnych i nieleśnych.

Drugi Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” funkcjonuje w oparciu o uchwałę Nr XII/89/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”.

Położony jest w powiecie augustowskim, na terenie gmin: Augustów, Augustów miasto, Nowinka, Płaska, Lipsk i Sztabin. Obejmuje obszar Puszczy Augustowskiej i Kanału Augustowskiego o łącznej powierzchni 65475 ha. Został utworzony w celu ochrony i zachowania jednego z największych i najcenniejszych pod względem przyrodniczym kompleksu leśnego Puszczy Augustowskiej oraz wartości kulturowych i historycznych Kanału Augustowskiego.

Na gruntach Nadleśnictwa Szczebra znajduje się 6 pomników przyrody, powołanych rozporządzeniami Wojewody. Wszystkie z nich to drzewa, a 4 mają status pomników grupowych.

W Nadleśnictwie Szczebra możliwe jest występowanie rośliny i grzyby chronione, m.in.:

102 gatunki roślin (objętych ochroną: 73 – ściśłą, 29 – częściową), 4 gatunki porostów (objętych ochroną: 1 – ściśłą, 3 – częściową), 3 gatunki grzybów (wszystkie objęte ochroną ściśłą).

Występują też gatunki zwierząt chronionych, takie jak: 30 bezkręgowców (26 objętych ochroną ściśłą i 4 częściową), 3 kręgowców i ryb kostnych (wszystkie objęte ochroną ściśłą), 13 płazów (wszystkie objęte ochroną ściśłą), 5 gadów (wszystkie objęte ochroną ściśłą), 148 ptaków (142 objętych ochroną ściśłą i 6 częściową), 24 ssaki (21 objętych ochroną ściśłą i 3 częściową).

Nadleśnictwo Szczebra położone jest w zasięgu następujących obszarów Natura 2000, zatwierdzonych przez Komisję Europejską i polski rząd: PLB200002 – Puszcza Augustowska, PLH200005 – Ostoja Augustowska, PLH200022 – Dolina Górnej Rospudy.

Na obszarze Nadleśnictwa Szczebra wytyczonych jest wiele turystycznych szlaków pieszych, rowerowych, kajakowych, ścieżek edukacyjnych oraz szlak konny. Szlaki turystyczne przebiegające przez obszar nadleśnictwa nie kolidują z prowadzoną gospodarką leśną i nie wpływają negatywnie na drzewostany, mimo iż co roku zwiększa presja turystyczna, tj. zwiększa się osób przebywających w lesie. Po terenach leśnych poruszają się również osoby w celach zbioru runa leśnego, to niejednokrotnie wiąże się z wjazdem do lasu pojazdów mechanicznych, zaśmiecaniem lasu, a nawet płoszeniem zwierząt, ale jest to forma okresowa.

Obecnie na terenie Nadleśnictwa Szczebra dominują formy turystyki indywidualnej o charakterze przyrodniczym, ornitologicznym lub historycznym.

Można przyjąć, że presja turystyczna nie stanowi istotnego problemu dla środowiska leśnego na terenie Nadleśnictwa Szczebra.

Lasy prywatne

W roku 2010 zmniejszyła się powierzchnia gruntów leśnych prywatnych z 1208,90 ha w roku 2007 do 889,90 ha. od tego okresu powierzchnia gruntów leśnych prywatnych utrzymuje się prawie na tym samym poziomie. W roku 2013 wynosiła 890,10 ha. z lasów prywatnych pozyskuje się ok. 414 m³ drewna.

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

Tabela Nr 13. Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa

	Jedn. miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
LASY NIESTANOWIĄCE WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA								
Powierzchnia gruntów leśnych								
ogółem	ha	1208,90	1208,90	1208,90	889,90	890,10	890,10	890,10
las ogółem	ha	1208,90	1208,90	1208,90	889,90	890,10	890,10	890,10
lasy ochronne	ha	330,00	330,00	330,00	0,00	0,00	0,00	0,00
grunty leśne prywatne ogółem	ha	1207,00	1207,00	1207,00	888,00	889,00	889,00	889,00
grunty leśne prywatne osób fizycznych	ha	1196,00	1196,00	1196,00	886,00	887,00	887,00	887,00
grunty leśne prywatne lasy ochronne	ha	330,00	330,00	330,00	0,00	0,00	0,00	0,00
grunty leśne gminne ogółem	ha	1,90	1,90	1,90	1,90	1,10	1,10	1,10
grunty leśne gminne lasy ogółem	ha	1,90	1,90	1,90	1,90	1,10	1,10	1,10
Odnowienia i zalesienia								
ogółem	ha	2,0	3,0	3,0	2,0	2,0	3,0	2,7
las prywatne	ha	2,0	3,0	3,0	2,0	2,0	3,0	2,7
Pozyskanie drewna (grubizny)								
ogółem	m3	332	258	700	884	1186	2009	414
las prywatne	m3	332	258	700	884	1186	2009	414

2. Charakterystyka potencjalnych zmian istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Dokonano analizy i oceny istniejącego stanu środowiska w nawiązaniu do istniejącego i planowanego zagospodarowania terenów sąsiednich. Do analizy i oceny środowiska wykorzystano dostępne materiały i opracowania, m. in. Ekspertyzę fizjograficzną do planu gminy Augustów sporządzona w 1981 r. opr. inż. Jan Babul i Prognozy oddziaływania na środowisko przyjęte przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i Programu Ochrony Środowiska oraz materiały kartograficzne. Dokonano wizji terenowych i przeprowadzono inwentaryzację stanu środowiska. Wykorzystano informacje o środowisku udostępnione na stronach internetowych RDOŚ, WIOŚ.

Projekt studium w swoim założeniu ma sprzyjać realizacji celów związanych z polepszeniem warunków życia mieszkańców w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, która polega na zespojeniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej, w sposób nienaruszający równowagi przyrodniczej i równocześnie powinien sprzyjać przetwarzaniu zasobów środowiska. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. Zasada ta gwarantuje, że przyjęte w projekcie studium rozwiązania sprzyjają zachowaniu środowiska regionu w odpowiednim stanie, a brak realizacji założeń dokumentu utrwałać będzie jego niekorzystne zmiany.

Odstąpienie od realizacji zamierzeń inwestycyjnych zawartych w projekcie studium byłoby prawdopodobnie niekorzystne, także dla zachowania bioróżnorodności i stanu środowiska na obszarach chronionych. Ponadto brak realizacji dokumentu, jakim projekt studium, mógłby doprowadzić do realizacji działań w sposób nieuporządkowany. Zakładając, że wszelkie działania przebiegałyby zgodnie z wymogami i przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska, można przypuszczać, że odstąpienie od kompleksowej realizacji pozostałoby bez znaczącego wpływu na środowisko. W przypadku niezrealizowania projektowanych rozwiązań w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów odno-

szących się do zaproponowanych terenów inwestycyjnych, stan środowiska przyrodniczego gminy pozostanie niezmieniony. Grunty rolne, na których wskazuje się obszary potencjalnej lokalizacji zabudowy pozostaną, nadal w całości obszarami rolnymi wykorzystywanymi pod uprawy rolne. Natomiast w wyniku funkcjonowania obecnych zainwestowanych już terenów pozostałe elementy środowiska tj.: szata roślinna, fauna, zasoby naturalne, gleby i powierzchnia ziemi oraz wody powierzchniowe i podziemne nie ulegną żadnym przeobrażeniom i zmianom. W projekcie Studium nowa planowana zabudowa lokalizowana jest w większości w sąsiedztwie istniejących układów osadniczych. Przewiduje się polepszenie stanu sanitarnego istniejących i projektowanych terenów przeznaczonych pod zabudowę. W przypadku braku realizacji projektowanych rozwiązań wskazanych w niniejszym projekcie Studium realizowane będą zapisy dotychczasowego Studium. Przewiduje się że wpływ na środowisko w przypadku braku realizacji proponowanych zmian będzie porównywalny z tym, który wystąpi w przypadku zrealizowania projektu Studium.

VII. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

1. Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

1.1. Istniejące prawne formy ochrony przyrody

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody na terenie Gminy Augustów znajdują się następujące obszary i obiekty objęte prawną ochroną:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”;
- Rezerwat przyrody Jezioro Kolno;
- 6 pomników przyrody: 1 – pojedyncze drzewo, 5- grup drzew;
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Augustowska (PLB 200002);
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Biebrzańska (PLB 200006);
- użytki ekologiczne: liczba obiektów 10, o łącznej powierzchni 21,70 ha;
- ochrona gatunkowa.

Zestawienie zbiorcze form ochrony przyrody w latach 2008 – 2013 obrazuje poniższa tabela.

Tabela Nr 14. Ochrony przyrody i różnorodności biologicznej

	Jedn. miary	2008	2009	2010	2011	2012	2013
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ							
OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE							
ogółem	ha	14954,5	14954,5	14954,5	14950,0	14950,0	14950,00
rezerваты przyrody	ha	345,9	345,9	345,9	345,9	345,9	345,90
obszary chronionego krajobrazu razem	ha	14950,0	14950,0	14950,0	14950,0	14950,0	14950,00
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	ha	367,7	367,7	367,7	367,6	367,6	367,60
użytki ekologiczne	ha	26,3	26,3	26,3	21,7	21,7	21,70
Pomniki przyrody							
ogółem	szt.	21	17	17	6	6	6

Na terenie gminy Augustów ochroną prawną objęte są następujące obszary i obiekty:

1) Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Augustów:

Na terenie gminy Augustów występują następujące obszary chronionego krajobrazu:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Jeziora Rajgrodzkie”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”.

Charakterystykę obszarów wraz z zakazami przedstawiają poniższe zestawienia.

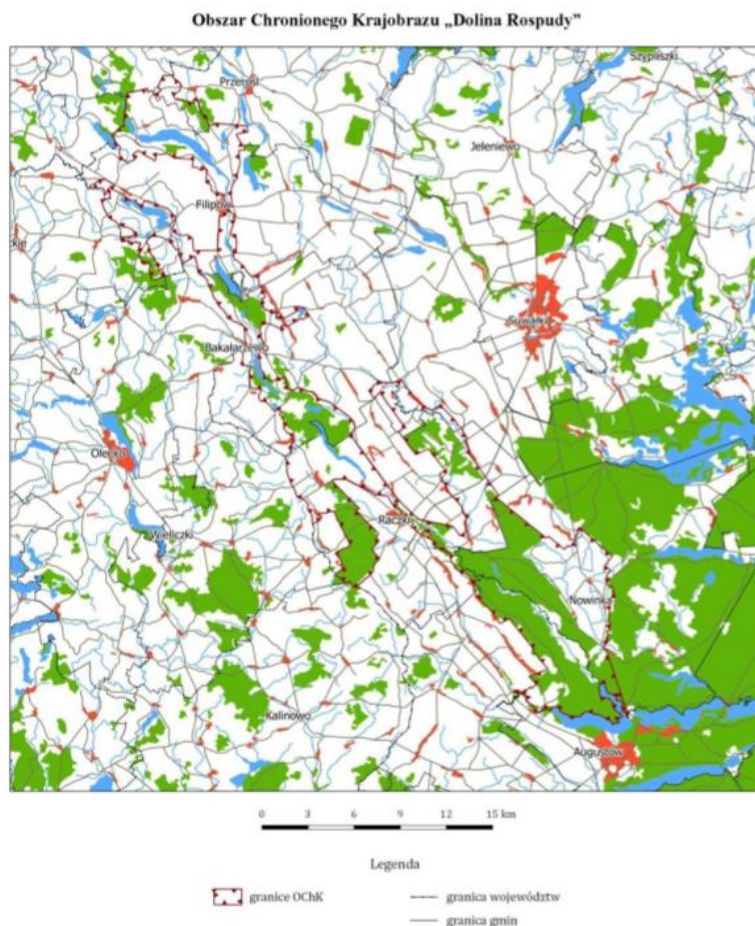
Tabela Nr 15. Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie Gminy Augustów.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy ”

Nr poz.	Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”	
1.	Dane ogólne	<p>Uchwała Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”</p> <p>Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” został utworzony w dniu 2 maja 1991 r. rozporządzeniem Wojewody Suwalskiego, o powierzchni 23 710,86 ha, położony jest w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim na terenie gmin: Augustów (3 103,75 ha) i Nowinka (5 062,59 ha) oraz w powiecie suwalskim na terenie gmin: Bakalarzewo (3 297,12 ha), Filipów (5 264,06 ha), Przerośl (463,84 ha), Raczek (6 193,35 ha) i Suwałki (326,15 ha).</p>
2.	Ochrona	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Rospudy
3.	Zakazy na obszarze	<ol style="list-style-type: none"> 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświatowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych; 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych; 7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.
4.	Ustawowe wyłączenia	Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i pkt 4 nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:

	na obszarze chronionego krajobrazu	<ol style="list-style-type: none"> 1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej; 2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.; 3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.; 4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 651 z późn. zm.). <p>Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 nie dotyczy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obszarów zwartej zabudowy miejscowości w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, gdzie dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i letniskowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.); 2) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód; 3) terenów ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych; 4) istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej nie kolidującej z podstawowym i uzupełniającym przeznaczeniem terenu, zrealizowanych na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc przed dniem 1 stycznia 2004 r., gdzie dopuszcza się ich odbudowę, rozbudowę lub nadbudowę w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2013 r. poz. 1409 ze zm.) w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania zabudowy do brzegów wód, a także zwiększania istniejącej powierzchni zabudowy: <ol style="list-style-type: none"> a. nie więcej niż 10 m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m², b. o nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²; 5) zbiorników wodnych pochodzenia antropogenicznego o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m.
5.	Akty prawne, które utraciły moc obowiązującą, w związku z wyznaczeniem obszaru	<ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r. Nr 54, poz. 730); – Rozporządzenie Nr 60/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r. Nr 180, poz. 2095).

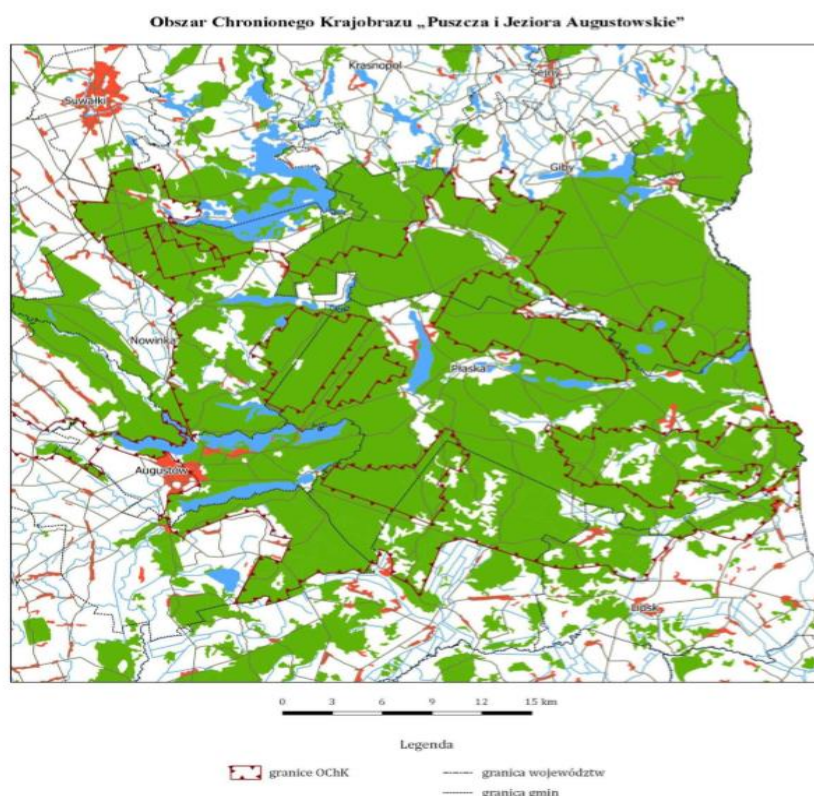
Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”

Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie ”		
Nr poz.		
1.	Dane ogólne	<p>Uchwała Nr XII/89/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”</p> <p>Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (zwany dalej Obszarem), został utworzony w dniu 2 maja 1991 r. rozporządzeniem Wojewody Suwalskiego, o powierzchni 69 574,99 ha, położony jest w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim na terenie gmin: Augustów (5 969,33 ha), Lipsk (4 723,98 ha), Nowinka (10 215,88 ha), Płaska (23 887,7 ha), Sztabin (6 346,73 ha) i miasta Augustów (6 229,27 ha), w powiecie sejneńskim na terenie gminy Giby (9 855,78 ha) oraz w powiecie suwalskim na terenie gminy Suwałki (2 346,32 ha).</p>
2.	Ochrona	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych kompleksu leśnego Puszczy Augustowskiej.
3.	Zakazy na obszarze	<ol style="list-style-type: none"> 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz

		<p>skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;</p> <p>4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;</p> <p>5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybactwa;</p> <p>6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;</p> <p>7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.</p>
4.	Ustawowe wyłączenia na obszarze chronionego krajobrazu	<p>Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i pkt 4 nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:</p> <p>1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;</p> <p>2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;</p> <p>3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.;</p> <p>4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 651 z późn. zm.).</p> <p>Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 nie dotyczy:</p> <p>1) obszarów zwartej zabudowy miejscowości w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, gdzie dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i letniskowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.);</p> <p>2) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;</p> <p>3) terenów ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych;</p> <p>4) istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej nie kolidującej z podstawowym i uzupełniającym przeznaczeniem terenu, zrealizowanych na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc przed dniem 1 stycznia 2004 r., gdzie dopuszcza się ich odbudowę, rozbudowę lub nadbudowę w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2013 r. poz. 1409 ze zm.) w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania zabudowy do brzegów wód, a także zwiększania istniejącej powierzchni zabudowy:</p> <p>a. nie więcej niż 10 m² w przypadku budynków o powierzchni</p>

		<p>mniejszej lub równej 100 m²;</p> <p>b. o nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²;</p> <p>5) zbiorników wodnych pochodzenia antropogenicznego o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m;</p> <p>6) terenów w granicach administracyjnych miasta Augustowa</p>
5.	Akty prawne, które utraciły moc obowiązującą, w związku z wyznaczeniem obszaru	<p>– Rozporządzenie Nr 21/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r. Nr 54, poz. 734);</p> <p>– Rozporządzenie Nr 64/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r. Nr 180, poz. 2099).</p>

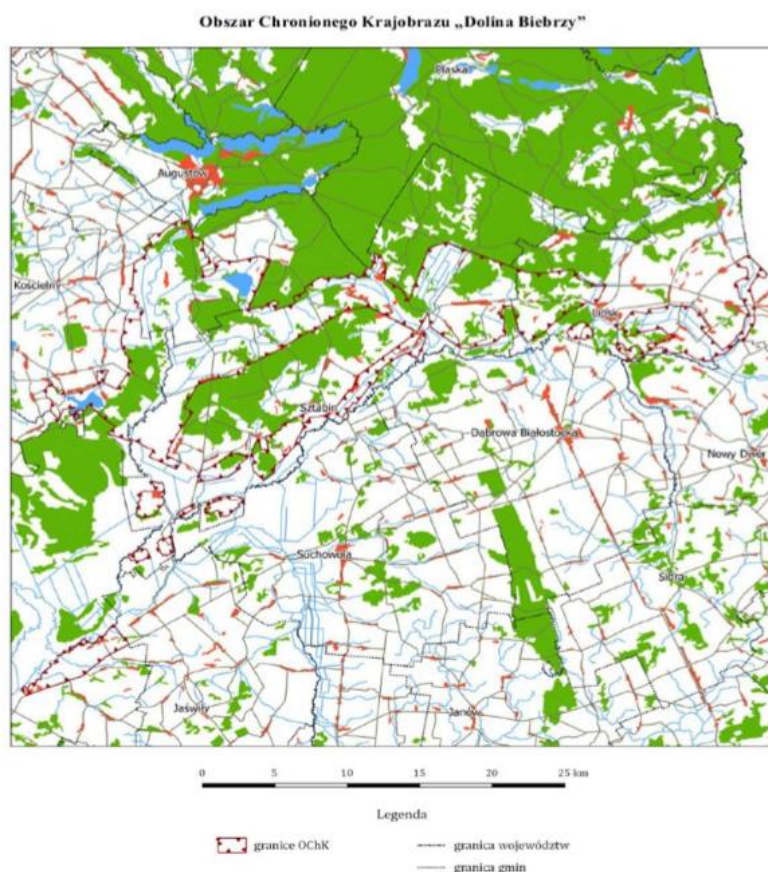
Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”

Nr poz.	Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”	
1.	Dane ogólne	<p>Uchwała Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”</p> <p>Obszar powstaje z połączenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” utworzonego w dniu 2 maja 1991 r. rozporządzeniem Wojewody Suwalskiego oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy utworzonego w dniu 27 kwietnia 1982 r. uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łomży.</p> <p>Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” (zwany dalej Obszarem), o powierzchni 28 442,27 ha, położony w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim na terenie gmin: Augustów (5 167,84 ha), Bargłów Kościelny (3 177,08 ha), Lipsk (4 531,33 ha) i Sztabin (14 364,47 ha) oraz w powiecie monieckim na terenie gminy Goniądz (1 201,55 ha).</p>

2.	Ochrona	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Biebrzy, nad Kanalem Augustowskim i w dolinie rzeki Netty.
3.	Zakazy na obszarze	<ol style="list-style-type: none"> 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych; 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych; 7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.
4.	Ustawowe wyłączenia na obszarze chronionego krajobrazu	<p>Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i pkt 4 nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej; 2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.; 3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.; 4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 651 z późn. zm.). <p>Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 nie dotyczy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obszarów zwartej zabudowy miejscowości w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, gdzie dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i letniskowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz.

		<p>647 z późn. zm.);</p> <p>2) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;</p> <p>3) terenów ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych;</p> <p>4) istniejących obiektów lotniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej nie kolidującej z podstawowym i uzupełniającym przeznaczeniem terenu, zrealizowanych na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc przed dniem 1 stycznia 2004 r., gdzie dopuszcza się ich odbudowę, rozbudowę lub nadbudowę w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2013 r. poz. 1409 ze zm.) w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania zabudowy do brzegów wód, a także zwiększania istniejącej powierzchni zabudowy:</p> <p>a) o nie więcej niż 10 m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m²,</p> <p>b) o nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²;</p> <p>5) zbiorników wodnych pochodzenia antropogenicznego o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m.</p>
5.	Akty prawne, które utraciły moc obowiązującą, w związku z wyznaczeniem obszaru	<p>– Rozporządzenie Nr 14/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Biebrzy (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r. Nr 54, poz. 727);</p> <p>– Rozporządzenie Nr 15/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r. Nr 54, poz. 728);</p> <p>– Rozporządzenie Nr 58/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r. Nr 180, poz. 2093).</p>

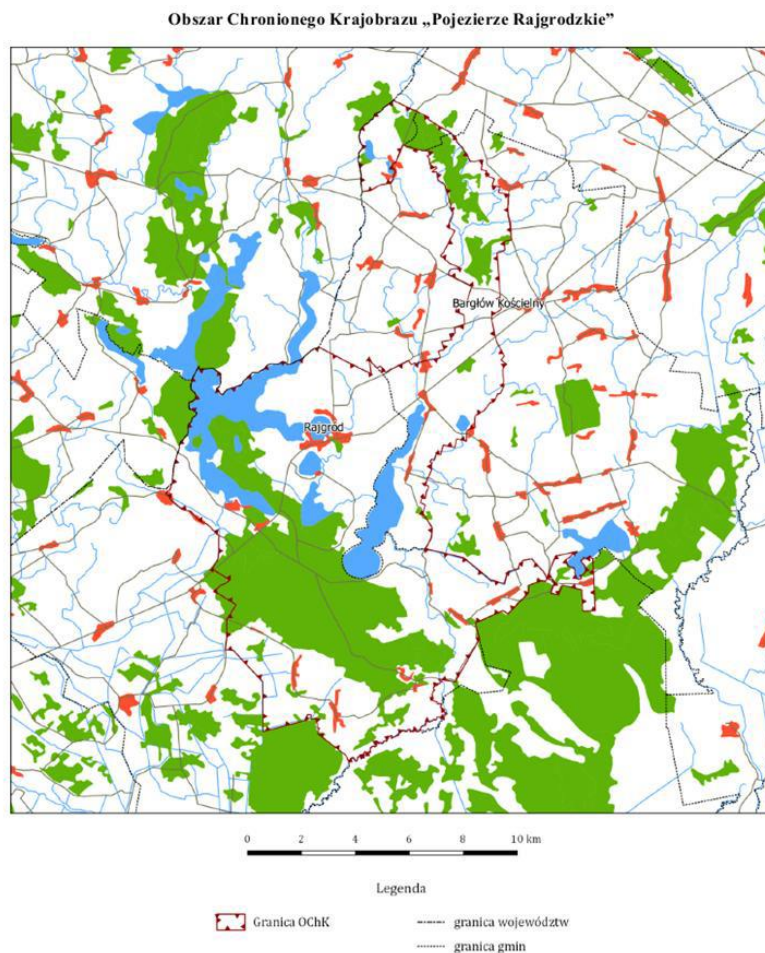
Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”

Nr poz.	Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”	
1.	Dane ogólne	<p>Uchwała nr XII/91/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierza Rajgrodzkiego” (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z dnia 26 czerwca 2015 roku, poz. 2119)</p> <p>Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierza Rajgrodzkiego” (zwany dalej Obszarem) powstał z połączenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Jeziora Rajgrodzkie” utworzonego w dniu 2 maja 1991r. rozporządzeniem Wojewody Suwalskiego oraz obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Rajgrodzkiego utworzonego w dniu 27 kwietnia 1982 r. uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łomży.</p> <p>Powierzchnia obszaru wynosi 14928,07 ha. Obszar położony jest w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim na terenie gmin: Augustów (121,20 ha), Bargłów Kościelny (3837,74 ha) oraz w powiecie grajewskim na terenie gminy Rajgród (10969,13 ha).</p>
2.	Ochrona	Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych Pojezierza Rajgrodzkiego.
3.	Zakazy na obszarze	<ol style="list-style-type: none"> 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby

		<p>ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;</p> <p>3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;</p> <p>4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;</p> <p>5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybna;</p> <p>6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;</p> <p>7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybnej.</p>
4.	Ustawowe wyłączenia na obszarze chronionego krajobrazu	<p>Zakazy, o których mowa w pkt 3 i pkt 4 (z poz.3 powyżej) nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:</p> <p>1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;</p> <p>2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;</p> <p>3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.;</p> <p>4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 651 z późn. zm.).</p> <p>Zakaz, o którym mowa w pkt 7 (z poz.3 powyżej) nie dotyczy:</p> <p>1) obszarów zwartej zabudowy miejscowości w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, gdzie dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i letniskowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.);</p> <p>2) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;</p> <p>3) terenów ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych;</p> <p>4) istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej nie kolidującej z podstawowym i uzupełniającym przeznaczeniem terenu, zrealizowanych na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc przed dniem 1 stycznia 2004</p>

		<p>r., gdzie dopuszcza się ich odbudowę, rozbudowę lub nadbudowę w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2013 r. poz. 1409 ze zm.) w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania zabudowy do brzegów wód, a także zwiększania istniejącej powierzchni zabudowy:</p> <p>a. nie więcej niż 10 m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m²,</p> <p>b. o nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²;</p> <p>5) zbiorników wodnych pochodzenia antropogenicznego o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m;</p> <p>6) terenów w granicach administracyjnych miasta Rajgród;</p> <p>7) terenu pod budownictwo mieszkaniowe na działce o numerze ewidencyjnym 340/2 w obrębie wsi Woźnawieś, gm. Rajgród.</p>
5.	Akty prawne, które utraciły moc obowiązującą, w związku z wyznaczeniem obszaru	<p>Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały tracą moc:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Nr 12/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Rajgrodzkiego (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r. Nr 54, poz. 725); – Rozporządzenie Nr 18/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Rajgrodzkiego (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r. Nr 54, poz. 731); – Rozporządzenie Nr 61/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Jeziora Rajgrodzkie” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r. Nr 180, poz. 2096); – Uchwała Nr VIII/78/11 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 23 maja 2011 roku w sprawie zmiany rozporządzenia Wojewody Podlaskiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Rajgrodzkiego (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2011 r. Nr 165, poz. 1921).

Źródło: Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 26 czerwca 2015 r.

Powyższe zakazy w stosunku do obszarów objętych granicami chronionego krajobrazu należy uwzględnić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz innych dokumentach planistycznych i w decyzjach administracyjnych.

2) Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody – Jezioro Kolno obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi i kulturowymi lub walorami krajo-
brazowymi. Na obszarach graniczących z rezerwatami przyrody może być utworzona otulina. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody ustanowienie rezerwatu następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Na terenie gminy Augustów w 1960 roku utworzono rezerwat faunistyczny Jezioro Kolno w oparciu o Zarządzenie MLiPD z 01.02.1960 (M.P. Nr 29, poz. 137). Zadania ochronne ustalono w Rozporządzeniu Nr 17/03 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 lipca 2003 r. (Dz.U. Nr 76 z dnia 23.07.2003 r.). Rezerwat posiada powierzchnię ok. 269,26 ha i stanowi obszar określony w ewidencji gruntów jako wody płynące. Grunty rezerwatu stanowią własność Skarbu Państwa. Są dzierżawione przez osobę fizyczną.

Celem ochrony jest zachowanie miejsc lęgowych łabędzia głuchego (*Cygnus olor*).

Jezioro Kolno jest polodowcowym jeziorem wytopiskowym moreny dennej, ma formę lekko wklęsłą o łagodnych i bagnistych brzegach.

Na terenie rezerwatu Jezioro Kolno nie została wprowadzona ochrona ścisła czy też krajo-
brazowa.

Rezerwat Jezioro Kolno posiada sporządzony Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro
Kolno”.

Rezerwat nie ma ustanowionej otuliny.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy utrzymać strefę 200m od
brzegu jeziora, gdzie obowiązywałby zakaz:

- wznoszenia obiektów budowlanych;
- tworzenia nowej kolonijnej zabudowy zagrodowej;
- stosowania środków ochrony roślin I i II klasy toksyczności.

Zadania ochronne oraz sposoby ich wykorzystania:

- remont bieżący zastawki (wymiana elementów drewnianych);
- konserwacja rowu opaskowego (odmulanie, odkrzaczanie);
- zarybianie (zakup i wprowadzanie do jeziora narybku szczupaka);
- odłowy ryb (sprzęt stawowy + żaki);
- budowa wież widokowych (konstrukcja drewniana na podstawie indywidualnych pro-
jektów).

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy ustalić 200-tu metrową stre-
fę z zakazem nowej zabudowy.

Tabela Nr 16. Wyciąg z Rejestru rezerwatów przyrody województwa podlaskiego - Jezioro Kolno

Nazwa rezerwatu przyrody	Jezioro Kolno
Data utworzenia (rok)	1960
Obręb ewidencyjny	Twardy Róg
Powiat	Augustów
Gmina	Augustów
Powierzchnia [ha]	269,26
Forma własności (właściciel/zarządca)	Skarb Państwa
Rodzaj gruntów	wody płynące
Akt prawny powołujący rezerwat	Zarządzenie MLiPD z 01.02.1960 (M.P. Nr 29, poz. 137)
Plan ochrony / zadania ochronne	Rozporządzenie Nr 17/03 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 lipca 2003 r. (Dz.U. Nr 76 z dnia 23.07.2003 r.)
Krótki opis rezerwatu przyrody Cel ochrony	zachowanie miejsc lęgowych łabędzia głuchego (<i>Cygnus olor</i>).
Typ rezerwatu	faunistyczny
Kategoria ochrony	czynna

3) Pomniki przyrody

Na terenie gminy Augustów ochroną prawną w formie pomnika przyrody objęto pojedyncze
drzewa lub grup drzew.

Zlokalizowane one są na terenie Nadleśnictwie Augustów.

Wykaz pomników przyrody zawiera poniższa tabela.

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

Tabela Nr 17. Wykaz pomników przyrody.

Lp. (nr ew.)	Nazwa pomnika przyrody	Data utwo- rzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna raz z oznaczeniem miejsca aktu prawnego	Obwód na wys. 1,30 m [cm]	Opis pomnika przyrody
				Wysokość [m]	
223.s	1 topola biała, 2 jesiony wyniosłe, 1 lipa drobnoolistna	1980	Zarządzenie Nr 12/80 Woj. Suwalskiego z dn. 12.03.1980 r. Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10	305-504	Netta Folwark, przy rozwidleniu dróg, w okolicy Szkoły podstawowej
				23,5 - 26	
224.S	Topola biała (Populus alba)	1980	Rozporządzenie Nr 12/80 Woj. Suwalskiego z dn. 22.03.1980 r. w sprawie uznania za pomniki tworów przyrody i ich skupień Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 2, poz. 10	383	Netta Folwark, przy Kanale Augu- stowskim, ok. 300 m od szko- ły podstawowej
				25	
225.S	2 sosny pospolite	1980	Zarządzenie Nr 12/80 Woj. Suwalskiego z dn. 12.03.1980 r. Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10	322-295	L-ctwo Kolnica nr oddz. 116j
				35; 34	
226.S	Sosna pospolita	1980	Zarządzenie Nr 12/80 Woj. Suwalskiego z dn. 12.03.1980 r. Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10	254	L-ctwo Kolnica nr oddz. 117a
				31	
227.S	Sosna pospolita, świerk pospolity	1980	Zarządzenie Nr 12/80 Woj. Suwalskiego z dn. 12.03.1980 r. Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10	210; 175	L-ctwo Kolnica nr oddz. 127a-80c; przy skrzyżowaniu dróg gruntowych
				22; 29	
373.S	2 jesiony wyniosłe	1993	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Suwalskiego z dn. 18.01.1993 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 2, poz. 11	266; 298	L-ctwo Kolno nr oddz. 95a; nad rowem melio- racyjnym, 25 m od drogi gruntowej do wsi Komaszówka
				25	
39.S	Modrzewie europejskie – 30 szt.	1955	Uchwała Nr XXX/298 Pre- zydium WRN w Białymstoku z dn. 26.07.1955 r. Dz. Urz. WRN Nr 7, poz. 85	190 – 195	Osowy Grąd Obręb leśny Biało- brzegi 38n
				30	
622.S	Sosna zwyczajna	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	272	L-ctwo Czarny Bród nr oddz. 129a; przy drodze leśnej
				27	
623.S	Sosna zwyczajna	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	270	L-ctwo Czarny Bród nr oddz. 102jprzy drodże leśnej w głębi lasu
				28	
624.S	Sosna zwyczajna	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego	238	L-ctwo Czarny Bród nr oddz. 149a; bór świeży
				26	

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

			Nr 74, poz. 510		
625.S	Sosna zwyczajna „Matka”	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	270	L-ctwo Czarny Bród nr oddz. 149a; bór świeży
				28	
626.S	Sosna zwyczajna	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	230	L-ctwo Czarny Bród nr oddz. 146c; bór świeży
				26	
627.S	Sosna zwyczajna	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	230	L-ctwo Czarny Bród nr oddz. 146c; rośnie na granicy zrab - las
				26	
628.S	Wiąz polny	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	171	L-ctwo Czarny Bród nr oddz. 148h; 20 m od drogi Augustów – Lipsk
				16	
630.S	Sosna zwyczajna	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	312	L-ctwo Studzieniczna nr oddz. 112a
				28	
632.S	Sosna zwyczajna Kołnierzykowata	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	140	L-ctwo Sajenek, nr oddz. 255j
				27	
633.S	Sosna zwyczajna	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	220	L-ctwo Sajenek, nr oddz. 251a
				31	
634.S	Sosna zwyczajna	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	246	L-ctwo Budy, nr oddz. 192d
				30	
635.S	Sosna zwyczajna	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	320	L-ctwo Budy, nr oddz. 263g
				40	
636.S	Sosna zwyczajna	1998	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dn. 14.1.21998 r. Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74, poz. 510	260	L-ctwo Budy, nr oddz. 263g

W stosunku do pomnika przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

- uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy nie dotyczą:

- prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Powyższe zakazy w stosunku do pomnika przyrody należy uwzględnić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, w decyzjach administracyjnych oraz innych dokumentach planistycznych.

4) Obszary Natura 2000

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska” (kod obszaru PLB200002)

Ostoa ptasia o randze europejskiej E 24.

Powierzchnia obszaru: 134 377,77 ha, w tym w graniach gminy Augustów – 11 163,80 ha;

Region geograficzny: Pojezierze Litewskie, Nizina Północnopodlaska;

Mezoregiony: Równina Augustowska, Pojezierze Wschodniosuwalskie Kotlina Biebrzańska

Położenie administracyjne: województwo podlaskie, powiat augustowski, sejneński i suwalski, miasto Suwałki. Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Wigierski Park Narodowy z siedzibą w miejscowości Krzywe.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Augustowska” kod obszaru PLB 200002 - Dyrektywa Ptasia utworzony został na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz.133, ze zm.).

Tabela Nr 18. Obszar „Puszcza Augustowska”

Obszar „Puszcza Augustowska” – obszar położony w gminach: Augustów, Lipsk, Nowinka, Płaska, Sztabin, Giby, Krasnopol, Sejny, Raczki, m. Suwałki, Szypliszki oraz na terenie miasta Augustów		
1.	Kod obszaru:	PLB200002
2.	Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000	obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)
3.	Obszar biogeograficzny	kontynentalny
4.	Powierzchnia	134377,7 ha
5.	Status formalny	Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska

6.	Zagrożenia	Do podstawowych należy eutrofizacja wód, zarastanie terenów otwartych przez zakrzaczenia i zadrzewienia, będące konsekwencją zaniechania gospodarki łąkarskiej oraz możliwość fragmentacji ostoi przez powstawanie nowych dróg i autostrad
7.	Istniejące formy ochrony przyrody na terenie gminy Augustów	„Puszcza i Jeziora Augustowskie” - obszar chronionego krajobrazu
8.	Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe:	ortolan – ptak, gąsiorek – ptak, muchołówka mała - ptak, jarzębatka – ptak, podróżniczek – ptak, lerka – ptak, dzięcioł trójpalczasty – ptak, dzięcioł średni – ptak, dzięcioł biało-grzbiety – ptak, dzięcioł kraska – ptak, zielonosiwy – ptak, dzięcioł czarny – ptak zimorodek – ptak lelek – ptak włochatka – ptak, puchacz – ptak, rybitwa zwyczajna (rzeczna) – ptak, rybitwa czarna – ptak, mewa mała – ptak, dubelt – ptak, kropiatka – ptak, żuraw – ptak, cietrzew (podgatunek kontynentalny) – ptak, głuszec – ptak, jarząbek – ptak, błotniak łąkowy – ptak, błotniak stawowy – ptak, kania czarna – ptak, kania ruda – ptak, trzmielojad – ptak, bielik – ptak gadożer – ptak, orlik krzykliwy – ptak, orlik grubodzioby – ptak, podgorzałka – ptak, łabędź krzykliwy – ptak, bocian czarny – ptak, bocian biały – ptak, bąk – ptak, perkoz rogaty – ptak

Źródło danych: C:\Users\ppp\Desktop\Natura 2000 a turystyka Katalog obszarów Natura 2000.htm

Występują następujące formy ochrony: Wigierski Park Narodowy oraz następujące rezerwy przyrody: Brzozowy Grąd, Jezioro Kalejty, Kozi Rynek, Kulke, Kuriańskie Bagno, Łempis, Mały Borek, Perkuć, Stara Ruda, Starożyn i Obszary Chronionego Krajobrazu: Dolina Biebrzy, Dolina Rospudy, Pojezierze Sejneńskie, Puszcza i Jeziora Augustowskie.

Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB 200002 – Puszcza Augustowska graniczy z obszarem specjalnej ochrony siedlisk PLH 200004 – Ostoja Wigierska oraz obszarem specjalnej ochrony ptaków i siedlisk PLC 200001 – Dolina Biebrzy. Obejmuje on kompleks leśny Puszczy Augustowskiej, leżący na pograniczu Równiny Augustowskiej i Kotliny Biebrzańskiej.

Obszar pokrywają urozmaicone drzewostany (ok. 90% powierzchni), które w wielu fragmentach zachowały naturalny charakter. Dominują bory, wśród których szczególną uwagę zwracają dobrze zachowane bory wilgotne i bory bagienne. Duże powierzchnie zajmują olsy, miejscami występują dobrze zachowane grądy. Główną rzeką jest Wołkuszanka, uchodząca przez Kanał Augustowski do Niemna. W południowo - zachodniej części obszar obejmuje dolinę Rospudy. Tereny odlesione zajmują użytki zielone.

O wartości przyrodniczej obszaru decyduje występowanie ok. 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, bocian czarny, cietrzew, dzięcioł biało-grzbiety, dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł zielonosiwy, gadożer, głuszec, kania czarna, kania ruda, kraska, łabędź krzykliwy, orlik krzykliwy, żuraw, włochatka, podgorzałka, puchacz, trzmielojad; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje bielik.

Wg danych zawartych w opracowaniu „Wyniki inwentaryzacji ornitologicznej na terenie OSO PLB 200002 Puszcza Augustowska w 2010 r.” oraz prezentacji „Stan populacji gatunków podlegających ochronie na mocy Dyrektywy Ptasiej w OSO Puszcza Augustowska PLB200002) opracowywanych na potrzeby planu ochrony OSOP w Puszczy Augustowskiej występuje ok. 40 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, w tym 22 gatunki ptaków w okresie lęgowym zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej. Występuje

tutaj również 19 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, które w okresie lęgowym zasiedlają około 1% populacji krajowej. Występują też gatunki ptaków wędrownych – 15 gatunków.

Do pierwszej grupy zaliczono następujące gatunki ptaków: bąk, bocian czarny, bielik, błotniak stawowy, orlik krzykliwy, trzmielojad, kania czarna, głuszc, jarząbek, derkacz, żuraw, dubelt, puchacz, sóweczka, włochatka, lelek, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł trójpalczasty, lerka.

Do drugiej grupy zaliczono gatunki, m.in.: rybitwę czarną, rybitwę rzeczną, kanię rudą, błotniaka łąkowego, błotniaka zbożowego, gadożera, dzięcioła, cietrzewia, czaplę białą, bociana białego, łabędzia krzykliwego, rybołowa, kropiatkę, zielonkę, podróżniczkę, jarzębatkę, muchołówkę małą, gąsiorka, ortolana.

Do grupy gatunków ptaków wędrownych zaliczono gatunki: perkoza dwuczuba, łabędzia niemego, gągoła, nurogęś, kobuza, czajkę, łyska, kszyska, samotnika, siniaka, dudka, kręto-głowa, drożdżika, dziwonia, trzcinia.

Występujące ptaki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej są przede wszystkim gatunkami związanymi z siedliskami borowymi. Są to: dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł zielonosiwy, bocian czarny, orlik krzykliwy, lelek kozodój, dzięcioł czarny, trzmielojad, jarząbek, włochatka, sóweczka głuszc, puchacz i gadożer, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł średni, muchołówka mała, cietrzew.

Licznie reprezentowana jest również grupa ptaków związana z siedliskami wodnymi oraz bagiennymi: zimorodek, rybitwa białoskrzydła, rybitwa czarna, łabędź krzykliwy, czapla biała, rybitwa rzeczna, bąk, bielik, błotniak stawowy, podróżniczek, kropiatka, jarzębatka, dubelt, rybołów, perkoz rogaty, zielonka. Występują również ptaki obrzeży lasów i pól takie jak: lerka, gąsiorek, ortolon, kania ruda i kania czarna oraz związane z krajobrazem łąk i pól uprawnych: żuraw, derkacz, błotniak łąkowy, bocian biały, błotniak zbożowy.

Zagrożenia dla tego obszaru to:

- eutrofizacja wód,
- fragmentacja obszaru w wyniku budowy autostrad,
- naturalna sukcesja roślinności krzewiastej i drzewiastej.

Główne zagrożenia ptaków to:

- dla gatunków leśnych: eliminacja starych drzewostanów (dziuplaki, bielik, bocian czarny, kobuz, puchacz, orlik krzykliwy, trzmielojad, głuszc), prowadzenie cięć w okresie lęgowym, silna penetracja terenów leśnych, presja turystyczna;
- dla gatunków wodnych: zabudowa brzegów jezior, ruch turystyczno-wypoczynkowy, sporty wodne;
- dla gatunków łąk i krajobrazu rolniczego: zabudowa terenów rolniczych, dopłaty bezpośrednie (eliminacja mikrośrodowisk), melioracje, koszenie „do środka”.

Specjalny obszar ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Biebrzańska” (kod obszaru PLB200006)

Ostoja Ptasia o randze europejskiej E24.

Powierzchnia obszaru: 148 508,80 ha, w tym w granicach gminy Augustów – 2001,5 ha;

Region geograficzny: Nizina Północnopodlaska;

Mezoregiony: Kotlina Biebrzańska, Wysoczyzna Białostocka, Wzgórza Sokólskie;

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Biebrzański Park Narodowy z siedzibą w Osowcu – Twierdza.

Obszar położony w gminach: Augustów, Bargłów Kościelny, Lipsk, Sztabin, Tykocin, Zawady, Radziłów, Rajgród, Jedwabne, Wizna, Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzcianna, Dąbrowa Białostocka, Nowy Dwór, Suchowola.

Tabela Nr 19. Obszar „Ostoja Biebrzańska”

Obszar „Ostoja Biebrzańska” – obszar położony w gminach: Lipsk, Płaska, Augustów, Sztabin, Bargłów Kościelny, Radziłów, Grajewo, Wizna, Mońki, Jedwabne, Trzcianna, Goniądz		
1.	Kod obszaru:	PLB200006
2.	Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000	obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)
3.	Obszar biogeograficzny	kontynentalny
4.	Powierzchnia	148508,8 ha
5.	Status formalny	Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska
6.	Zagrożenia	Do głównych zagrożeń zalicza się zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk na terenach podmokłych ale także intensyfikację gospodarki rolnej, wypalanie łąk i ich zarastanie, obniżanie się poziomu wód (melioracje), zanieczyszczenie wód, presja rekreacyjna, kłusownictwo i zagrożenia wynikające z zmianą zagospodarowania terenu np. I helsiński korytarz transportowy Via Baltica.
7.	Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe	bąk – ptak, bączek – ptak, bocian czarny – ptak, łabędź krzykliwy – ptak, trzmieljad – ptak, kania czarna – ptak, kania ruda – ptak, bielik – ptak, gadożer – ptak, błotniak zbożowy – ptak, błotniak stawowy – ptak, błotniak łąkowy – ptak, orlik krzykliwy – ptak, orlik grubodzioby – ptak, orzeł przedni – ptak, orzełek włochaty – ptak, kropiatka – ptak, zielonka – ptak, derkacz – ptak, żuraw – ptak, batalion – ptak, dubelt – ptak, mewa mała – ptak, rybitwa zwyczajna (rzeczna) – ptak, rybitwa białoczarna – ptak, rybitwa białowąsa – ptak, rybitwa czarna – ptak, puchacz – ptak, sowa błotna – ptak, zimorodek – ptak, kraska – ptak, dzięcioł czarny – ptak, dzięcioł średni – ptak, dzięcioł zielonosiwy – ptak, dzięcioł białogrzbiety – ptak, dzięcioł trójpalczasty – ptak, lerka – ptak, świergotek polny – ptak, wodniczka – ptak, muchołówka mała – ptak, ortolan – ptak, biegus zmienny – ptak

Źródło danych: C:\Users\ppp\Desktop\Natura 2000 a turystyka Katalog obszarów Natura 2000.htm

Jest to największy obszar Natura 2000 w Polsce. Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Biebrzańska” kod obszaru PLB 200006 utworzony został na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Obejmuje prawie całą Kotlinę Biebrzańską oraz dolinę rzeki Biebrzy, od źródeł pod Dąbrową Białostocką, aż do ujścia do Narwi pod Wizną. Kotlina Biebrzańska stanowi otoczone wysoczyznami i równinami sandrowymi rozległe obniżenie terenu o długości ponad 100 km i szerokości od kilku do ponad 20 km, które w większości wypełniają towarzyszące Biebrzy wielkie torfowiska, zwane Bagnami Biebrzańskimi.

Obszar w znacznej mierze pokrywa się z siedliskowym obszarem Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008 (121 206,2 ha). W granicach obszaru mieści się w całości Biebrzański Park Narodowy (59 223 ha), a także znaczna część jego otuliny (66 824 ha), fragmenty obszarów chronionego krajobrazu: „Dolina Biebrzy I”, „Dolina Biebrzy II”, „Dolina Narwi” i „Pojezierze Rajgrodzkie” oraz 2 rezerваты przyrody: „Czapliniec Bełda” (11,58 ha) i „Szelągówka” (62,04 ha). Biebrzański Park Narodowy stanowi również Ostoję Ramsar objętą ochroną na mocy Konwencji Ramsarskiej, czyli Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako siedlisko życiowe ptactwa wodnego.

Naturalne przewężenia dzielą Kotlinę Biebrzańską na trzy baseny: Północny, Środkowy i Południowy. W rozszerzeniach Kotliny Biebrzańskiej znajdują się zalesione obszary wydmore, a także kilka otoczonych mokradłami wysp wysoczyznowych. Poza tym w obrębie doliny występują liczne, na ogół niewielkie i niewysokie wyspy mineralne.

Rzeka Biebrza ma charakter naturalny. Ma niewielki spadek i tworzy liczne meandry, którym towarzyszą starorzecza, odnogi i rozwidlenia koryta. Wiosną w dolinie Biebrzy utrzymują się

długotrwałe rozlewiska. Otwarte lub zakrzaczone mokradła i bagna zajmują blisko połowę powierzchni obszaru, zaś tereny leśne, także częściowo na siedliskach bagiennych, zajmują ponad 1/4 jego powierzchni. Pozostałe tereny to użytki rolne oraz obszary zajęte przez mieszcowości.

Torfowiska nad Biebrzą zachowały unikatową strefowość, a także niezwykle bogactwo występujących tu zbiorowisk roślinnych oraz gatunków roślin, ptaków i innych zwierząt, związanych w większości z siedliskami mokradłowymi, w tym wielu rzadkich, zagrożonych i ginących w skali kraju i Europy.

W dolinie Biebrzy zachowały się na rozległych obszarach krajobrazy, ekosystemy i siedliska. Szczególną wartość przyrodniczą mają zajmujące rozległe obszary ekosystemy otwartych bagien pokrytych turzycowiskami i mechowiskami. Mniejsze powierzchnie zajmują zbiorowiska torfowisk przejściowych i wysokich oraz zbiorowiska szuwarowe. Na obrzeżach bagien znajdują się ekstensywnie użytkowane łąki. Wśród zbiorowisk leśnych na uwagę zasługują rozległe obszary olsów. Znaczne obszary zajmują także brzeziny i zarośla wierzbowe. Na gruntach mineralnych dominują bory sosnowe.

W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, m.in.: bąk, bączek, bocian czarny, łabędź krzykliwy, trzmieljad, kania czarna, kania ruda, bielik, gadożer, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, błotniak łąkowy, orlik krzykliwy, orlik grubodzioby, orzeł przedni, orzełek włochaty, kropiatka, zielonka, derkacz, żuraw, batalion, dubelt, mewa mała, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, puchacz, sowa błotna, zimorodek, kraska, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł białogrzbisty, dzięcioł trójpalczasty, lerka, świergotek polny, wodniczka, muchołówka mała, ortolan, biegus zmienny. W ostoi występuje też cietrzew nie wymieniony w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej.

Ostoja Biebrzańska jest najważniejszą w Polsce i Unii Europejskiej ostoją wodniczki i orlika grubodziobego. Największą liczebność w Polsce i jedną z największych w Unii Europejskiej osiągają także: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, uszatka błotna, kropiatka, rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła (przy wysokim poziomie wody).

Jest to bardzo ważna ostoja ptaków drapieżnych, takich jak: kania ruda, kania czarna, bielik, błotniak zbożowy, gadożer, orzeł przedni i orzełek. Dodatkowo wskazać należy, że 25 gatunków zostało zamieszczone w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. **n**

Dolina Biebrzy to jeden z głównych krajowych korytarzy ekologicznych wykorzystywanych przez ptaki przelotne. Liczebność zgrupowań ptaków wodno-błotnych zatrzymujących się na Bagnach Biebrzańskich w okresie migracji przekracza 100 tys. osobników i należy do największych w Polsce. Szczególnie wysoką liczebność osiągają tu migrujące zgrupowania gęsi białoczelnej, świstuna, rożeńca i bataliona. Bagna Biebrzańskie są także miejscem odbywania jesiennych zlotów żurawi, które gromadzą się tu w tym czasie w liczbie do 1900 osobników. Zachowaniu i utrzymaniu siedlisk cennych gatunków ptaków na Bagnach Biebrzańskich sprzyja rozległość i dobry stan zachowania siedlisk mokradlowych, mała gęstość zaludnienia, występujące kilka razy do roku zalewy rzeczne oraz ekstensywna gospodarka łąkowa prowadzona na położonych w obrębie obszaru użytkach zielonych, w tym także zabiegi ochrony czynnej (koszenie oraz odkrzaczanie łąki i turzycowisk) koordynowane przez Biebrzański Park Narodowy. Do największych zagrożeń dla awifauny i jej siedlisk w dolinie Biebrzy należą: postępujące obniżanie się poziomu wody gruntowej, murszenie wierzchniej warstwy torfu, zaniechanie koszenia i wypasu na znacznej części podmokłych użytków zielonych, zarastanie bagiennych łąk i turzycowisk trzciną, krzewami i młodym lasem, drapieżnictwo lisa i innych ssaków, wzrastający ruch turystyczny.

5) Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze

oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Ochrona użytków ekologicznych dotyczy zachowania w naturalnym stanie śródleśnych torfowisk niskich ze zbiorowiskami roślinnymi, torfowisk z łożowiskami, torfowisk niskich i ich zbiorowisk roślinnych. Gospodarowanie przestrzenią na terenie użytków ekologicznych odbywać się będzie zgodnie z ustawą o ochronie przyrody. Zakazy jak dla pomników przyrody. W rejestrze użytków ekologicznych na terenie województwa podlaskiego RDOŚ wg stanu na dzień 31.10.2012 roku na terenie gminy Augustów znajduje się 10 użytków bagiennych (ekosystem bagienno). Wykaz użytków ekologicznych stanowi poniższa tabela.

Tabela Nr 20. Wykaz użytków ekologicznych

Lp. z r Rejestru użytków ekologicznych na terenie województwa podlaskiego	Nr ew. jak w akcie prawnym o stanowieniu	Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. (ha)	Obowiązująca podstawa prawna z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Obręb geodezyjny	Nr ewidencyjny działek	Forma własności, rodzaj gruntów	Opis
213	251	ekosystem bagienno	2004	0,88	Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego, Nr 27, poz. 528	Czarnucha	54/1/54f	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska niskiego ze zbiorowiskami roślinnymi
214	252			0,6			54/1/54g		Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska niskiego
215	253			0,38			54/2/54j		Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska z łożowiskiem
216	254			5,37			55, 61/1, 55g, 62/1/62a		Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska niskiego
217	255			2,09			61/1/61b		Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska niskiego i jego zbiorowisk roślinnych
218	256			1			63/1/63c		Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska niskiego
219 220	257 258			7,46 2,06		Białobrzegi	125/125n, 140/140f		Zachowanie w naturalnym stanie torfowiskowej roślinności
							148/148b		Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska zarastającego lasem
221	259			1,02			148/148d		Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska zarastającego lasem

Źródło: wyciąg z Rejestru użytków ekologicznych na terenie województwa podlaskiego RDOŚ - 31.10.2012 rok.

W stosunku do użytku ekologicznego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy nie dotyczą:

- prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

6) Strefy ochrony gatunkowej

Zgodnie z art. 46 ustawy o ochronie przyrody ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Gospodarowanie przestrzenią na terenie użytków ekologicznych odbywać się będzie zgodnie z ustawą o ochronie przyrody. W Rejestrze stref ochrony gatunkowej na terenie województwa podlaskiego: dane RDOŚ w Białymstoku – data publikacji: 12.10.2012 roku w Nadleśnictwie Augustów występuje: orlik krzykliwy, bielik, bocian czarny, głuszec, kania ruda, granicznik płucnik.

Tabela Nr 21. Strefy ochrony gatunkowej na terenie województwa podlaskiego

Nadleśnictwo	Orlik krzykliwy	Bielik	Bocian czarny	Puchacz	Głuszec	Cietrzew	Kania ruda	Granicznik płucnik
Augustów	6	1	1		2		1	3
Głęboki Bród					1			
Płaska	3		1		1			5
Rajgród	13	1	4	1				

Suwałki		1	2					
Szczebra		2	3					

Dane: wyciąg z Rejestru stref ochrony na terenie województwa podlaskiego: RDOŚ w Białymstoku – data publikacji: 12.10.2012 roku

Obowiązują następujące zakazy:

- umyślnego zabijania;
- umyślnego okaleczania lub chwytania;
- umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych lub form rozwojowych;
- transportu;
- chowu lub hodowli;
- zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunków;
- niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu w celu sprzedaży okazów gatunków;
- wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia;
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących;
- fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie;
- umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

1.2. Projektowane prawne formy ochrony przyrody

Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Augustowska (PLH200005)

Na terenie części gminy Augustów projektuje się Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Augustowska (kod obszaru PLH200005). Został on zatwierdzony przez Komisję Europejską 10 stycznia 2011 roku. Powierzchnia obszaru wynosi 107068,7 ha.

Obszar ochrony siedlisk Natura 2000 zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE z dnia 10 stycznia 2011 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwarty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty (Dz. U. UE. L 33 z 08.02.2011r.).

„Ostoja Augustowska” (PLH200005) – specjalny obszar ochrony siedlisk; częściowo pokrywa się z obszarem „Puszcza Augustowska”; w obrębie obszaru dominują bory sosnowe oraz dobrze zachowane bagniste i wilgotne lasy szpilkowe, ze 180-letnimi drzewostanami sosnowymi na torfach; na terenie ostoi zlokalizowane są liczne jeziora dystroficzne oraz rozległe obszary porośnięte olszyną bagienną i płacami drzewostanów grądowych; obszar stanowi miejsce bytowania wielu zagrożonych gatunków, a w tym rysia, wydry, i bobra europejskiego; łącznie stwierdzono tu występowanie 6 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej oraz 11 siedlisk z załącznik I Dyrektywy.

Ostoja Augustowska znajduje się w północno - wschodniej Polsce i obejmuje swym zasięgiem prawie całą polską część Puszczy Augustowskiej. Puszcza ta stanowi jeden z największych i najlepiej zachowanych kompleksów leśnych Europy środkowo - wschodniej. Na terenie tym dominują bory sosnowe i sosnowo-świerkowe, częściowo o charakterze naturalnym. Mniejszą powierzchnię zajmują bory mieszane i lasy liściaste. Rozległe obszary, zwłaszcza w południowej części Puszczy, zajmują olsy. Występuje tu również wiele rzadkich zbiorowisk

roślinnych o charakterze borealnym np. świerczyny na torfie, bagienne lasy brzożowo-sosnowe oraz bory bagienne. Na terenie ostoi występuje 21 typów siedlisk ważnych dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy, zajmują w sumie około 12% obszaru. Spośród tych siedlisk największą powierzchnię zajmują lasy bagienne, z których szczególne znaczenie mają bagienne lasy sosnowo-brzożowe. Teren ostoi jest najważniejszym obszarem występowania tego typu siedlisk w Polsce. Największe ich kompleksy występują nad Rospudą oraz wzdłuż Kanału Augustowskiego. Lasy te są ważnym siedliskiem rzadkich gatunków roślin m.in. storczyków - wyblina jednolistnego i żłobika koralowatego, oraz turzyc - turzycy życicowej i turzycy strunowej. Oprócz bagiennych lasów szczególną wartość dla UE przedstawiają różnego typu torfowiska. Szczególnie cenne są torfowiska doliny Rospudy oraz torfowiska położone nad jeziorami ciągu Kanału Augustowskiego. Na terenie ostoi znajduje się jedno z większych torfowisk wysokich w Polsce - Kuriańskie Bagno. Wykształciły się tu również rozległe torfowiska niskie mechowiskowe oraz cenne torfowiska nakredowe z udziałem kłoci wiechowatej. Na terenie ostoi znajduje się wiele jezior o zróżnicowanej trofii: od jezior eutroficznym po dystroficzne. W Puszczy Augustowskiej występuje 7 gatunków roślin cennych dla przyrody Europy, z czego dla czterech - aldrowandy pęcherzykowatej, skalnicy torfowiskowej, lipiennika Loesela i sasanki otwartej na obszarze tym występuje znaczącą część krajowych zasobów. Populacje lipiennika i skalnicy nad Rospudą oraz populacje aldrowandy w ciągu jezior Kanału Augustowskiego są jednymi z najobfitszych populacji tych roślin w Polsce. W Puszczy Augustowskiej występuje 24 gatunki storczykowatych, w tym, na torfowiskach nad Rospudą - miodokwiat krzyżowy na jedynym naturalnym stanowisku w Polsce. Obszar ten wyróżnia także duży udział we florze gatunków borealnych, takich jak welianiec alpejski, wielosił błękitny, brzoza niska i skalnica torfowiskowa. Z torfowiskami i jeziorami związane są liczne ptaki wodnolotne. Puszcza Augustowska jest ważnym korytarzem migracyjnym dla wielu gatunków flory i fauny, łączącym lasy Europy środkowej i wschodniej. Jest to również ostoją wielu zagrożonych gatunków cennych dla europejskiej przyrody, przede wszystkim rysia i wilka, a także wydry i bobra.

Istniejące formy ochrony przyrody na terenie obszaru to: Puszcza i Jeziora Augustowskie - rezerwat leśny, Dolina Rospudy - rezerwat leśny, Brzożowy Grąd - rezerwat leśny, Jezioro Kalejty - rezerwat leśny, Kozi Rynek - rezerwat leśny, Kukle - rezerwat leśny, Kuriańskie Bagno - rezerwat leśny, Łempis - rezerwat leśny Mały Borek - rezerwat leśny, Perkuć - rezerwat leśny, Stara Ruda - rezerwat leśny, Starożyn - rezerwat leśny, Tobolinka - rezerwat leśny, Jezioro Kolno - rezerwat leśny – w gminie Augustów, Glinki - rezerwat leśny.

Tabela Nr 22. Projektowany specjalny obszar Natura 2000 „Ostoja Augustowska”

Projektowany specjalny obszar Natura 2000 „Ostoja Augustowska” (kod obszaru ochrony siedlisk PLH200005) obejmuje: gm. Sejny, Raczek, Nowinka, Suwałki, Giby, Płaska, Augustów, m. Augustów, Lipsk, Sztabin		
1.	Kod obszaru:	PLH200005
2.	Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000	specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)
3.	Obszar biogeograficzny	kontynentalny
4.	Powierzchnia	107068,7 ha
5.	Status formalny	Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej
6.	Zagrożenia	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój sieci drogowej - przecięcie ostoi planowaną drogą ekspresową (Via Baltica), które spowoduje nieodwracalną fragmentację obszarów leśnych oraz zmiany stosunków wodnych i wysokie zagrożenie siedlisk torfowiskowych; Niektóre przejawy gospodarki leśnej - wycinanie starodrzewi, wprowadzanie obcych gatunków drzew (np. buka), a zwłaszcza krzewów (głogi, róża pomarszczona, tawuły - powoduje to zacienienie runa i zanik niektórych rzadkich gatunków); – Zalesianie łąk, muraw; – Rozwój sieci osadniczej, a zwłaszcza intensyfikacja zagospodarowania turystycznego brzegów jezior;

		<ul style="list-style-type: none"> – Obniżanie poziomu wód gruntowych, oddziaływanie sieci rowów odwadniających; – Eutrofizacja jezior wskutek spływów nieczystości i nawozów z pól; – Rozprzestrzenianie się niektórych obcych gatunków, dawniej sadzonych, zwłaszcza tzw. czeremchy amerykańskiej <i>Prunus serotina</i> oraz łubinu, które zmieniają warunki siedliskowe (użyźnienie, wzrost zacienienia); – Kłusownictwo - zwłaszcza po litewskiej stronie puszczy; – Zaśmiecanie lasu; – Zalewanie niektórych torfowisk przyjeziornych przez bobry, wskutek podnoszenia poziomu wody w mniejszych jeziorach (sprzyja to ekspansji szuwarów i związanych z nimi ekspansywnych gatunków - zwłaszcza trzciny w miejsce cennych zbiorowisk mechowisk niskoturzycowych); – Zmiana sposobu gospodarowania - zaprzestanie użytkowania niskoproduktywnych, ekstensywnych łąk i pastwisk.
7.	Istniejące formy ochrony przyrody na terenie gminy Augustów	<ul style="list-style-type: none"> – OChK „Puszcza i Jeziora Augustowskie”; – Jezioro Kolno - rezerwat przyrody
8.	Ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych (z Zał. I Dyr. Siedliskowej w m siedliska priorytetowe	<p>wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i>, <i>Agrostis</i>), twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>, starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaea</i>, <i>Potamogeton</i>, naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculus fluitans</i>, zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubrum</i> p.p. i <i>Bidens</i> p.p., suche wrzosowiska (<i>Calluna-Genista</i>, <i>Pohlia-Calluna</i>, <i>Calluna-Arctostaphylos</i>), ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koeleria glauca</i>), zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinia</i>), ziołorośla górskie (<i>Adenostyles alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvulus sepium</i>), niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherum elatior</i>), torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>), obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>, torfowiska nakredowe (<i>Cladonia marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>, <i>Schoenetum nigricantis</i>), górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>, bory i lasy bagienne (<i>Vaccinium uliginosum-Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinium uliginosum-Pinetum</i>, <i>Pino mugo-Sphagnetum</i>, <i>Sphagnum girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne), łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnus glutinosa-incanae</i>, olsy źródłiskowe), ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescentis-petraeae</i>), sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonia-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów

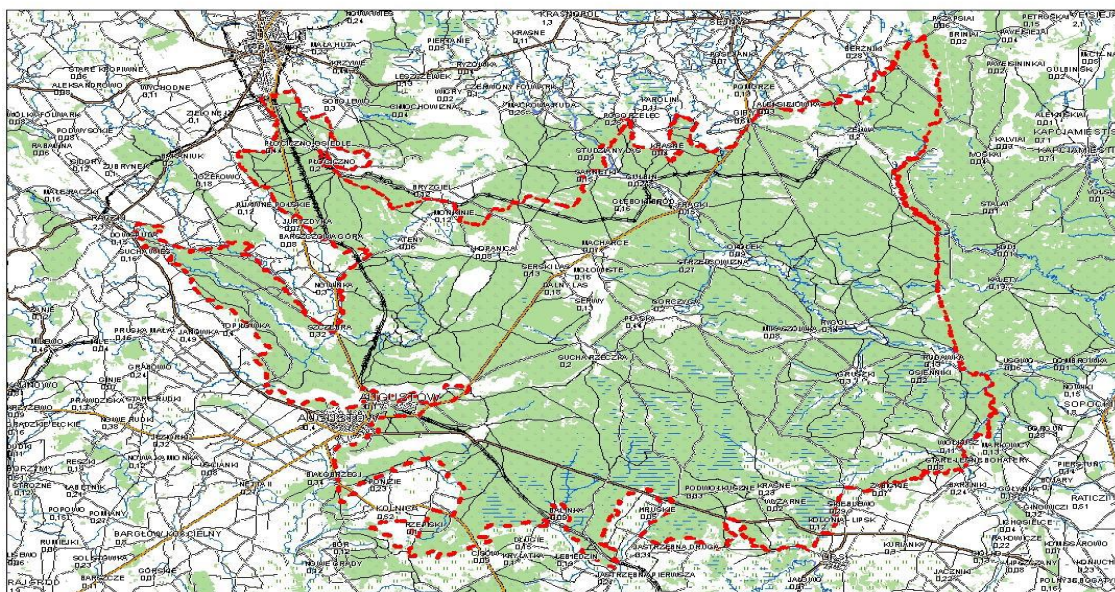
9.	Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe	bielik – ptak, bocian biały – ptak, bocian czarny – ptak, żuraw – ptak, bóbr europejski – ssak, wilk - ssak wydra – ssak, ryś – ssak, perkoz rogaty – ptak, bąk – ptak, podgorzałka – ptak, trzmielojad – ptak, kania czarna – ptak, gadożer – ptak, błotniak stawowy – ptak, błotniak łąkowy – ptak, orlik grubodzioby – ptak, orlik krzykliwy – ptak, orzeł przedni – ptak, jarząbek – ptak, głuszec – ptak, kropiatka – ptak, derkacz – ptak, dubelt – ptak, rybitwa czarna – ptak, rybitwa zwyczajna (rzeczna) – ptak, puchacz – ptak, włośnatka – ptak, lelek – ptak, kraska – ptak, dzięcioł zielonosiwy – ptak, dzięcioł średni – ptak, dzięcioł białogrziwy – ptak, dzięcioł trójpalczasty – ptak, lerka – ptak, podróżniczek – ptak, jarząbatka – ptak, muchołówka mała – ptak, gąsiorek – ptak, ortolan – ptak, cietrzew (podgatunek kontynentalny) – ptak, traszka grzebieniasta – płaz, kumak nizinny – płaz, żółw błotny – gad, minóg strumieniowy – ryba, poczwarówka zwężona – bezkręgowiec, czerwoczyk nieparek – bezkręgowiec, czerwoczyk fioletek - bezkręgowiec
11.	Ważne dla Europy gatunki roślin (z Zał. II Dyr. siedliskowej), w tym gatunki priorytetowe	sierpowiec błyszczący, leniec, sasanka otwarta, aldrowanda skalnica torfowiskowa, starodub łąkowy, obuwik, lipiennik Loesela, rzepik szczeciński

Źródło danych: C:\Users\ppp\Desktop\Natura 2000 a turystyka Katalog obszarów Natura 2000.htm

Dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat.

W obrębie obszaru „Ostoja Augustowska” obowiązuje plan zadań ochronnych, przyjęty Zarządzeniem Nr 27/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 grudnia 2013 r.

Mapa obszaru Natura 2000 „Ostoja Augustowska” (PLH200005)

Źródło: RDOŚ. Plan zadań ochronnych dla obszaru „Ostoja Augustowska” PLH200005. 2013.

Działania ochronne ujęte w planie, sprowadzają się przede wszystkim do wyłączenia z pewnych form gospodarowania lub wprowadzenia ograniczeń w użytkowaniu, ale także do wprowadzenia nakazów, np.:

- wyłączenie gospodarki rybackiej;

- wyłączenie z użytkowania rębnego;
- zakaz wyrównywania gruntu, zasypywania, podsiewania, nawożenia, zaorywania oraz wznoszenia jakichkolwiek konstrukcji (z wyłączeniem drewnianych pomostów i ławek) w strefie szuwaru oraz do 20 m od linii brzegowej jeziora;
- zakaz zmiany stosunków wodnych;
- zakaz obsadzania upraw na siedliskach borowych gatunkami innymi niż brzoza i sosna;
- nakaz użytkowania kośnego;
- nakaz usunięcia drzew i krzewów, usunięcie biomasy;
- ochrona miejsc występowania gatunku, ochrona siedliska;
- zabezpieczenie stanowisk gatunków przed przypadkowym zniszczeniem podczas prac leśnych.

Żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na stan gatunków i siedlisk gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru Ostoja Augustowska PLH 200005.

Międzynarodowy Park Krajobrazowy Puszczy Augustowskiej

Na terenie gminy Augustów proponuje się utworzenie Międzynarodowego Parku Krajobrazowego Puszczy Augustowskiej. Na rysunki Studium wskazano orientacyjne granice parku, zostaną one uściślone na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego po jego utworzeniu w oparciu o przepisy odrębne.

Augustowsko – Druskiennicki Transgraniczny Obszar Chronionego Krajobrazu

Głównym celem utworzenia Augustowsko – Druskiennickiego Transgranicznego Obszaru Chronionego Krajobrazu jest konieczność ochrony terenów najcenniejszych oraz rozwijanie w ich obrębie przyjaznych środowisku form turystyki, jako jednej z podstaw utrzymania miejscowej ludności oraz poprawy sytuacji ekonomicznej w strefie nadgranicznej.

Augustowsko – Druskiennicki Transgraniczny Obszar Chronionego Krajobrazu obejmować będzie następujące tereny:

- po stronie polskiej: Wigierski Park Narodowy, 13 rezerwatów przyrody w tym 4 z terenu Nadleśnictwa Augustów („Glinki”, „Kurjańskie Bagno”, „Stara Ruda” i „Kości Rynek”) projektowany rezerwat „Czarna Hańcza”, Puszcza Augustowska (projektowany Park Krajobrazowy),
- po stronie litewskiej: Parki Regionalne (Wiejsiejski i Metelski), rezerваты (Kalniskiu, Krakino, Kuzapiskies, Vilko, Straciunu, Avires, Baltosio - Ancio, Bilsincios -Ratnycios, Druskiniku),
- po stronie białoruskiej: rezerwat „Sopockinskij”.

W uzasadnieniu potrzeby utworzenia Augustowsko – Druskiennickiego Transgranicznego Obszaru Chronionego uwzględniono:

- wybitne w skali Europy walory przyrodnicze i krajobrazowe terenu;
- ponadregionalne ekologiczne znaczenie tego obszaru jako korytarza ekologicznego przecinającego Europę Północno-Wschodnią i ciągnącego się wzdłuż granicy Litwy i Białorusi i dalej ku centrum Polski;
- rozmieszczenie TOCh jako łącznika między obszarami chronionymi najwyższej rangi: Dzukijskim Parkiem Narodowym na Litwie i Biebrzańskim Parkiem Narodowym w Polsce;
- konieczność kompleksowej ochrony cennych zespołów przyrodniczo - krajobrazowych, np. Puszczy Augustowskiej, rozciętych przez granice państwowe;
- zgodność naukowców - ekspertów Polski, Litwy i Białorusi co do celowości i międzynarodowej ochrony tych terenów;
- konieczność ścisłej współpracy służb ochrony przyrody sąsiadujących krajów, wspólnego zapobiegania zagrożeniom środowiska przyrodniczego;

- potrzebę skutecznego zabezpieczenia obszarów najcenniejszych przed żywiołowym rozwojem turystyki oraz wzrastającym ruchem drogowym;
- szansę na międzynarodową promocję regionu;
- szansę rozwoju krajowej i międzynarodowej turystyki, a w konsekwencji na poprawę sytuacji ekonomicznej regionu.

Zasady gospodarowania przestrzenią na terenie Augustowsko – Druskiennickiego Transgranicznego Obszaru Chronionego Krajobrazu zostaną uwzględnione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Na rysunku Studium wskazano postulowane granice obszaru, będą one uściślone na etapie tworzenia obszaru w oparciu o przepisy odrębne.

1.3. Ochrona planistyczna

ECONET – PL

Jednym z istotnych wymogów ochrony zasobów przyrodniczych jest zapewnienie ciągłości ekosystemów. Łączność pomiędzy obszarami o wysokiej bioróżnorodności jest niezbędna dla wymiany genowej w obrębie metapopulacji roślin i zwierząt i wpływa na zwiększenie stabilności ekosystemów. Istnienie ciągłych obszarów naturalnego krajobrazu w formie korytarzy ekologicznych jest szczególnie ważne dla wędrownych gatunków zwierząt.

Mokradła, będące ekosystemami o szczególnym znaczeniu i wartości przyrodniczej, mają w sieci EECONET do spełnienia szczególną rolę. Są one bardzo ważne jako szlaki migracyjne wielu gatunków zwierząt. Dotyczy to zwłaszcza ptaków, które odbywając wędrówki sezonowe wzdłuż rzek, koczują wśród roślinności szuwarowej i zaroślowej, a większość z wytyczonych w sieci ECONET - PL korytarzy ekologicznych nawiązuje do dolin rzecznych.

Do głównych założeń i celów sieci ECONET należy zaliczyć:

- kształtowanie spójnej przestrzennie struktury sieci obszarów najmniej przekształconych pod względem przyrodniczym, które jednocześnie będą odzwierciedlać specyfikę zróżnicowania Europy;
- ochronę gatunków i siedlisk, którym z racji zagrożenia wyginięciem przypisano szczególne znaczenie w Europie,
- ułatwienie rozprzestrzeniania się i migracji gatunków na naszym kontynencie przez zachowanie obszarów stanowiących drogi migracji zwierząt, co jest ważne dla ochrony różnorodności genetycznej i dla przetrwania wielu populacji,
- sformułowanie wspólnej dla Europy strategii ochrony najmniej przekształconych ekosystemów i krajobrazów, mającej także na celu skuteczne przeciwdziałanie w przyszłości procesom zanikania gatunków z europejskich zasobów zwierząt i roślin,
- opracowanie wspólnej dla całego obszaru Europy mapy sieci ekologicznej, która wskaże walory przyrodnicze kontynentu i unaoczní zakres odpowiedzialności za ich stabilne trwanie, przypadającej na poszczególne kraje jak i całą Wspólnotę Europejską.

Na terenie gminy Augustów we wschodniej jej części – głównie w dolinach rzek Rospudy i Netty oraz Kanału Augustowskiego wyznaczono obszary węzłowe z biocentrami o znaczeniu międzynarodowym.

Obszary uzupełniające to obszary cenne przyrodniczo znajdujące się poza obszarami węzłowymi. W większości są to zwarte kompleksy łąk i pastwisk wraz z zadrzewieniami i zalesieniami oraz oczkami wodnymi.

Wskazuje się, aby na obszarach węzłowych i uzupełniających ustalić następujące, ogólne zasady zagospodarowania terenu:

- preferuje się utrzymanie obecnego sposobu użytkowania terenu;
- dopuszcza się zmiany użytkowania rolniczego na leśne na obszarach wyznaczonych granicą rolno-leśną;
- dopuszcza się zmiany użytkowania rolniczego na turystyczne;
- dopuszcza się tworzenie liniowych urządzeń infrastruktury rekreacyjnej wraz z ich niezbędnym zapleczem (punkty widokowe, miejsca piknikowe, deszczochrony, parkingi).

Korytarze ekologiczne stanowią przede wszystkim rzeki i inne ciekł wraz z terenami sąsiednimi o niskiej intensywności użytkowania (łąki, pastwiska, laski).

Na terenie korytarzy ekologicznych uważa się za konieczne utrzymanie biologicznej obudowy cieków wodnych w postaci łąk, pastwisk, zadrzewień i zakrzewień. W wypadku gdy istnieje taka możliwość należy dążyć do zmiany użytkowania terenów w obszarze korytarzy ekologicznych na opisane powyżej.

Korytarze ekologiczne

Przez teren gminy Augustów przebiega:

- Korytarz ekologiczny GKPN-4 Puszcza Augustowska;
- Korytarz Dolina Rospudy (KPN-4B);
- Lokalne korytarze ekologiczne;
- System przyrodniczy gminy (SPG),

które wskazuje się do objęcia ochroną w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Korytarz ekologiczny GKPN-4 Puszcza Augustowska

Obszary chronione nie są odrębnym ekosystemem, lecz tworzą jeden ściśle ze sobą połączony system przyrodniczy. Ważne jest zachowanie naturalnych połączeń, tzw. korytarzy ekologicznych, które mogą umożliwić wymianę osobników pomiędzy tymi obszarami.

Utrzymanie i powiększanie powiązań przyrodniczych, ich spójność i ciągłość jest istotnym warunkiem zachowania różnorodności biologicznej.

Puszcza Augustowska w powiązaniu z siecią hydrograficzną i systemem obszarów chronionych zapewnia ciągłość ekologiczną obszaru.

W obrębie gminy Augustów przebieg ma korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, tj. korytarz Puszcza Augustowska (GKPN-4). Ważna funkcja przyrodnicza wynika z faktu, że wchodzi on w skład korytarzy międzynarodowych.

Korytarz ekologiczny GKPN-4 powiązany jest z: GKPN-3, GKPN-4A, GKPN-1 ciągnących się z wschodniej granicy poprzez Puszcze Białowieską, Knyszyńską i Augustowską.

Połączenie Puszczy Knyszyńskiej z Augustowską wzdłuż wschodniej granicy kraju jest istotne dla rozwoju i utrzymania stabilności populacji zagrożonych gatunków, takich jak ryś czy wilk.

Korytarz Dolina Rospudy (KPN-4B)

Obok głównych, międzynarodowych szlaków migracji zwierząt wyróżnia się również korytarze niższej rangi – krajowej, tj. korytarz Dolina Rospudy (KPN-4B).

Jest on powiązany z: KPN-3D i KPN-3E. Korytarze krajowe pełnią ważną rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej w całej Polsce, a w szczególności regionu Podlasia.

Fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” uznawany jest za krajowy węzeł ekologiczny.

Lokalne korytarze ekologiczne

Bardzo ważna jest też ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych. Pełnią one funkcje uzupełniającą wobec korytarzy głównych. Szczególnie ważne są dla zwierząt żyjących w środowisku polno-leśnym, np. dzik, lis, zając, sarna, ale także dla ssaków związanych ze środowiskiem wodnym (bóbr, wydra, tchórz, karczownik oraz inne).

System Przyrodniczy Gminy – SPG

System Przyrodniczy Gminy tworzą:

- doliny rzeczne;
- zwarte kompleksy leśne.

Na terenie SPG nie przewiduje się:

- lokalizacji wszelkich inwestycji mogących zdestabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów, baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej;

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

- lokalizacji nowych kopalń surowców mineralnych;
- składowania odpadów oraz lokalizacji wylewisk i grzebowisk zwierząt;
- tworzenia nasypów ziemnych, usytuowanych poprzecznie do osi dolin i innych wyraźnych obniżeń;
- odprowadzania ścieków do wód i gruntu.

Gospodarowanie zasobami przyrody SPG powinno podlegać takim rygorom, które uniemożliwią przekroczenie granic odnawialności zasobów lub też nie dopuszczają do utraty przez środowisko walorów naturalnych. Dotyczy to:

- zagospodarowania rekreacyjnego części systemu wyłącznie zgodnie z naturalną chłonnością środowiska;
- eksploatacji wód podziemnych, która nie może przekraczać naturalnej wielkości ich odnawialności;
- gospodarki leśnej, która winna być ukierunkowana na podniesienie odporności ekosystemu leśnego oraz dostosowana do wymogów obowiązujących w lasach ochronnych

Zieleń i cmentarze

Poniższa tabela charakteryzuje istniejące tereny zieleni na terenie gminy Augustów.

Tabela Nr 23. Tereny zieleni

	Jedn. miary	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TERENY ZIELENI											
Tereny zieleni, zieleńce, obiekty											
Ogółem	szt.	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
powierzchnia ogółem	ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,10
tereny zieleni osiedlowej											
powierzchnia											
ogółem	ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	2,5	2,5	2,5	2,25
parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej											
powierzchnia											
ogółem	ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	2,5	2,6	2,6	2,35
cmentarze											
obiekty											
ogółem	szt.	-	3	3	3	3	3	3	3	3	3
powierzchnia											
ogółem	ha	-	2,3	2,3	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,70
lasy gminne											
powierzchnia											
ogółem	ha	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,1	1,1	1,10
Tereny zieleni w gestii samorządów											
zieleńce											
obiekty	szt.	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
powierzchnia	ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,10
Żywopłoty wg lokalizacji											
ogółem	m	0	0	0	0	0	150	150	150	150	128

2. Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo górnicze i geologiczne

Na terenie gminy Augustów udokumentowanych jest 9 złóż kruszywa naturalnego, z tego w dwóch złożach zakończono już eksploatację, dotyczy to złóż pn. Janówka i Żarnowo III oraz 1 złoża torfów leczniczych. W trakcie eksploatacji znajduje się złożo w pn. Janówka II.

Tabela Nr 7. Zestawienie złóż kopalin występujących na terenie gminy Augustów, wg stanu na dzień 10.12.2015 roku

Gmina	Nr złoża w bazie Midas	Nazwa złoża	Kod kopaliny	Kod stanu zagospodarowania złoża	Data zatwierdzenia ostatniej dokumentacji /dodatku do dokumentacji
Augustów	5463	Biernatki	KN	R	92/06/25
Augustów	15404	Jabłońskie (dz. nr 70/2)	KN	R	11/08/24
Augustów	16530	Jabłońskie II	KN	R	13/02/05
Augustów	16912	Jabłońskie III (dz. nr 70/2)	KN	R	13/11/19
Augustów	10594	Janówka (dz. nr 290, 291 oraz 292)	KN	Z	06/09/20
Augustów	15461	Janówka II (dz. nr 145, 146/1)	KN	E	11/09/16
Augustów	16757	Janówka III (dz. nr 180)	KN	R	13/07/15
Augustów	6176	Kolnica	TO	R	94/06/23 – dokumentacja została zatwierdzona decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
Augustów	3978	Żarnowo III	KN	Z	06/10/04
Augustów		Janówka IV	KN	zatwierdzona dokumentacja geologiczna	decyzja Starosty Augustowskiego GP.6528.5.2014 z dnia 13.10.2014 r. kat. C ₁

Oznaczenia: KN – kruszywo naturalne; TO – torfy; R – realizacja; E – w trakcie eksploatacji; Z- zakończona eksploatacja

Na terenie gminy Augustów znajdują się udokumentowane złoża zawierające naturalne surowce lecznicze - torfy. Są to: złożo Kolnica i złożo Silikaty”.

Złożo Kolnica położone jest na terenie gminy Augustów, ok. 12 km od m. Augustowa na wysokości wsi Rzepiski i Kolnica przy drodze krajowej Nr 8 z Augustowa do Białegostoku.

Torfy ze złoża „Kolnica” o zasobności 583 779 t zasobów bilansowych w kat. B zaliczone do kopalin leczniczych podstawowych (świadectwo potwierdzające właściwości peloidu (borowiny) Nr HU3/BL1/2007 wydane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny w Poznaniu).

Powierzchnia złoża bilansowego wynosi 28,3 ha, maksymalna miąższość złoża dochodzi do 3,7 m, przy średniej 2,06 m. Nadkład zbudowany z gleby torfiastej i torfu słabo rozłożonego. Średnia miąższość nadkładu wynosi 0,37 m. Położenie złoża na obszarze leśnym stanowi dodatkowy jego atut, stanowi gwarancję zachowania

wymaganych parametrów jakościowych, niezbędnych do leczenia uzdrowiskowego. Parametry jakościowe charakteryzujące złożo borowiny „Kolnica” przedstawia poniższa tabela”:

Tabela Nr 25. Parametry jakościowe charakteryzujące złożę borowiny „Kolnica”

Parametry jakościowe	Wartości dla złoża „Kolnica”		
	1993 r.	2004 r.	2007 r.
stopień humifikacji w skali v. Posta	H3 – H4	H6	H4 – H5
stopień wilgotności w %	88,1	84,33	85,9
zawartość substancji nieorganicznych w przeliczeniu na suchą masę, %	3,27	3,96	1,97
chłonność wody g H ₂ O/1 g s.m.	12,84	7,39	12
objętość sedymentacyjna cm ³ /1 g s.m.	26,22	12,13	25,18
odczyn pH	3,88	4,34	4,2

Stan mikrobiologiczny borowiny badanych próbek w trzech w/w okresach nie budzi żadnych zastrzeżeń i jest zgodny z wymaganiami określonymi dla borowin przeznaczonych dla zbiegów leczniczych. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie złóż wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych oraz złóż innych kopalin leczniczych, a także zaliczenia kopalin pospolitych z określonych złóż lub jednostek geologicznych do kopalin podstawowych (Dz. U. Nr 66, poz. 404) zaliczyło złożę „Kolnica” do kopalin leczniczych podstawowych.

Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W Studium wyznaczono tereny udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego do potencjalnej eksploatacji/rekultywacji, które zgodnie z przepisami mogą wymagać wyznaczenia filarów ochronnych (od dróg i obszarów leśnych).

Stosownie do przepisów art. 104 ust. 1-6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze obszary i tereny górnicze uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

Plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów i obszarów górniczych niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- wykonania działalności określonej w koncesji;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Ponadto w planie należy określić obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego może być zabroniony bądź może być dozwolony, tylko w sposób zapewniający należyłą ochronę tych obiektów lub obszarów oraz obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań.

Eksploatacja złoża jest możliwa na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze.

3. Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej.

Przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością przemysłową, a także innych obiektów budowlanych należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na grunty.

Przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne:

- gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha - wymaga uzyskania zgody *Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej*,
- gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa - wymaga uzyskania zgody *Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa* lub upoważnionej przez niego osoby,
- pozostałych gruntów leśnych - wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Wyrażenie zgody, następuje na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Grunty rolne

Całkowita geodezyjna powierzchnia gminy wg stanu na dzień 16.01.2015 roku wynosi: 26661,1755 ha. W gminie Augustów nie występują grunty klasy I. Natomiast grunty klasy II stanowią 0,03 ha i są to pastwiska. Łączna powierzchnia gruntów klasy III, IIIa, IIIb wynosi 581,4758 ha, co stanowi 2,18% ogólnej powierzchni gminy. Największą powierzchnię (383,8311 ha) zajmują grunty orne i stanowią 66,01% ogólnej powierzchni gruntów klasy III, IIIa, IIIb. W grupie gruntów klasy III występują łąki o powierzchni – 14,0009 ha i pastwiska 90,7252 ha. Powierzchnia gruntów ornych klasy III wynosi 20,6641 ha, a gruntów klasy IIIb – 383,8311 ha.

Na obszarze gminy wyróżnia się obszary gleb o zróżnicowanej wartości produkcyjnej. Są to obszary gleb o najwyższej wartości produkcyjnej zaliczone do IIIb klasy bonitacyjnej.

Główna ich koncentracja występuje na obszarze zachodniej części gminy obejmującej tereny glin zwałowych moreny dennej pagórkowatej. Zwarty kompleks tych gleb występuje również w części południowo – wschodniej gminy. Dodatkowo wskazać należy, że są to gleby o najwyższych walorach przyrodniczych.

Grunty leśne

W gminie Augustów grunty leśne zajmują powierzchnią 8589,30 ha, co stanowi 32,21% ogólnej powierzchni gminy, wynoszącej 26661 ha i są rozłożone na terenie gminy nierównomiernie.

Grunty leśne publiczne (Skarb Państwa) stanowią, aż 89,66% ogólnej powierzchni lasów w gminie, zaś pozostałe 10,34% to grunty leśne prywatne rozłożone małymi kompleksami po całym terenie gminy.

Lesistość Gminy Augustów wynosi 31,4 % i jest niższa od średniej powiatu augustowskiego wynoszącej 46%.

4. Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach

Zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i z gospodarką narodową określa ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach.

Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu.

„Plan urządzenia lasu” jest to podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.

Gospodarkę leśną (jest to: działalność leśna w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania - z wyjątkiem skupu - drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny

oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu), prowadzi się według następujących zasad:

- 1) powszechnej ochrony lasów;
- 2) trwałości utrzymania lasów;
- 3) ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów
- 4) powiększania zasobów leśnych.

Zmiana lasu na użytek rolny jest dopuszczalna w przypadkach szczególnie uzasadnionych potrzeb właścicieli lasów.

Powiększanie zasobów leśnych następuje w wyniku zalesienia gruntów oraz podwyższania produktywności lasu w sposób określony w planie urządzenia lasu.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku sporządziła:

- Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Augustów, sporządzonego na okres od 1.01.2005 do 31.12.2014 r.;
- Program Ochrony Przyrody, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczebra, sporządzonego na okres od 1.01.2014 do 31.12.2023 r.

Lasy Skarbu Państwa są administrowane przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych, w której skład wchodzi dwa Nadleśnictwa:

- Nadleśnictwo Augustów;
- Nadleśnictwo Szczebra.

Ochrona lasów państwowych pod względem przyrodniczym obejmuje:

- ochronę obszarów, obiektów i gatunków objętych różnymi formami ochrony przyrody;
- zachowanie w dobrym stanie siedlisk i gatunków objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej w oparciu o ideę trwałego i zrównoważonego rozwoju i różnorodności biologicznej, o której jest mowa w art. 6 ustawy o lasach.

Realizacja ochrony przyrody w obiektach chronionych na terenie lasów, wynikająca z ustawy o ochronie przyrody polega na:

- wykonywaniu zapisów wynikających z planów ochrony (planów zadań ochronnych) rezerwatów przyrody;
- wykonywaniu zapisów wynikających z planów zadań ochronnych i planów ochrony obszarów Natura 2000 (obszarów specjalnej ochrony ptaków oraz specjalnych obszarów ochrony siedlisk);
- zachowaniu właściwego stanu ochrony gatunków chronionych oraz siedlisk chronionych;
- wykonywaniu czynności przy pomnikach przyrody.

Natomiast z ustawy o lasach w innych cennych obiektach i obszarach chronionych wynikają następujące zadania:

- realizacja zapisów w planie urządzenia lasu;
- realizacja zapisów w programach ochrony przyrody;
- realizacja doraźnych decyzji i zarządzeń branżowych;
- ochrona lasów, w szczególności lasów i ekosystemów leśnych, które stanowią naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na zachowanie różnorodności przyrodniczej (lasy ochronne).

Działania edukacyjne i popularyzujące wiedzę o lesie polegają przede wszystkim na tworzeniu ośrodków edukacji przyrodniczo – leśnej.

Lasy ochronne

Lasy ochronne podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy o lasach.

Lasy ochronne są to lasy pełniące (wyłącznie lub dodatkowo) funkcję pozaprodukcyjną związaną z ochroną gruntów, wód, infrastruktury oraz terenów zamieszkałych przez człowieka i zagrożonych skutkami zjawisk żywiołowych, np. powodzią.

Lasy ochronne spełniają następujące funkcje:

- lasów glebochronnych i wodochronnych (zabezpieczających glebę przed erozją i wysuszeniem jak również zabezpieczające cieki, zbiorniki wodne i wododziały);
- lasów klimatycznych - chroniących mikroklimat obszarów urbanistycznych i przemysłowych;
- lasów rekreacyjno-wypoczynkowych spełniających rolę wypoczynkową dla ludzi;
- lasów uzdrowisko-klimatycznych - chroniących warunki i obszary uzdrowiskowe.

Kategorię lasów ochronnych posiadają wyłącznie lasy państwowe.

Status lasów ochronnych wyklucza prowadzenie produkcyjnej działalności leśnej na ich obszarze. Gospodarka leśna jest realizowana na podstawie planu urządzenia lasu.

Tabela Nr 26. Zestawienie powierzchni lasów ochronnych

Nazwa Nadleśnictwa/Obrębu	Lasy w Obrębie – powierzchnia	Lasy ochronne	
		Powierzchnia (ha)	Powierzchnia (%)
Nadleśnictwo Augustów Obręb Białobrzegi	6274,4525	4076,99	64, 97
Nadleśnictwo Szczebra Obręb Rospuda	7756,8936	4967,91	64,04
Razem	14031,3461	9044,9000	64,46

System ochrony przyrody i kształtowanie środowiska naturalnego wynika z dominujących funkcji lasów, natomiast formę i zakres określają ustawy (m.in. ustawa o lasach, ustawa o ochronie przyrody i ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych) oraz akty wykonawcze (rozporządzenia).

Zalesienia

Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej i grunty rolne nieużytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

- grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych;
- lotne piaski i wydmy piaszczyste;
- strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska;
- hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

Wielkość zalesień, ich rozmieszczenie oraz sposób realizacji określa krajowy program zwiększania lesistości opracowany przez ministra właściwego do spraw środowiska, zatwierdzony przez Radę Ministrów.

Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

5. Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

5.1. Formy ochrony zabytków oraz zasady ich ochrony

Formy ochrony zabytków w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Formami ochrony zabytków są:

1. wpis do rejestru zabytków;
2. uznanie za pomnik historii;
3. utworzenie parku kulturowego;
4. ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy,

decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Zasady ochrony zabytków

Zachowanie, ochrona i konserwacja zabytków jest działaniem w ważnym interesie publicznym, ze względu na znaczenie zabytków w procesie: humanizacji społeczeństwa, edukacji, jego kulturowej identyfikacji oraz w sferze ekonomii i gospodarki.

Zasada zawarta w art. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – stanowi, że zabytki podlegają opiece i ochronie, bez względu na stan zachowania oraz zasady określone w tezach do krajowego programu ochrony zabytków, m.in.:

- 1) zasada *primum non nocere*,
- 2) zasada maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),
- 3) zasada minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymywania się od działań niekoniecznych),
- 4) zasada, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,
- 5) zasada czytelności i odróżnialności ingerencji,
- 6) zasada odwracalności metod i materiałów,
- 7) zasada wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dobra kultury współczesnej to niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak: pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznaniem dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeśli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Zasady ochrony zabytków i opieki nad zabytkami reguluje ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ochrona zabytków polega, w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) parków kulturowych.

W przypadku, gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium. W studium ustala się w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami

planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej stanowi jeden z obszarów działania dla jednostek samorządu lokalnego. Jest istotnym elementem budowania tożsamości gminy i korzystnego wizerunku gminy oraz integracji mieszkańców. Taka Gmina postrzegana jest jako szanująca dziedzictwo kulturowe i właściwie wykorzystująca jego potencjał. Ochrona dziedzictwa kulturowego realizowana jest również w planach zagospodarowania przestrzennego, poprzez wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej lub stref ekspozycji, itp.

Na terenie gminy Augustów występują następujące zabytki:

- 1) zabytki wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa podlaskiego;
- 2) pomnik historii;
- 3) zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków - niewpisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków;
- 4) zabytki archeologiczne nie ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków – niepisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

5.2. Prawne formy ochrony zabytków

Wpis do rejestru zabytków

Na terenie gminy Augustów znajdują się następujące obszary i obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną, wynikającą z ujęcia w rejestrze zabytków nieruchomych województwa podlaskiego, prowadzonym przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku. Są to:

Gabowe Grądy

- molenna staroobrzędowców, drew., 1948, nr rej.: 580 z 10.03.1989 r.;

Janówka

- kościół par. p.w. Zwiastowania NMP. Pocz. XX, nr rej.: A-979 z 05.10.1993 r.;

Netta Folwark

- zespół dworski, XIX/XX, nr rej.: 411 z 03.08.1983 r.
  - dwór, drew.,
  - park
- strażnica wodna, stopień wodny piętrzący „Borki”, Kanał Augustowski, stopień wodny piętrzący „Borki”, Kanał Augustowski, śluza „Borki”, jaz „Borki”, jaz „spichlerzysko” – nr rej. 5 z dn. 09.02.1979 r.

Żarnowo Drugie

- kaplica przydrożna, drew., 1859, nr rej.: 526 z 07.10.1986 r.

Białobrzegi

- Kanał Augustowski, stopień wodny piętrzący, śluza, jaz, upust młyński – nr rej. 5 z dn. 09.02.1979 r.

Dla zabytków wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje:

- zachowanie zabytków w ich obecnej formie przestrzennej wraz z ich najbliższym otoczeniem;
- utrzymanie w miarę możliwości pierwotnych funkcji obiektów zabytkowych (dopuszcza się możliwość dokonania zmian w sposobie użytkowania o ile zostaną zaakceptowane przez służby konserwatorskie);
- użytkowanie gwarantujące zachowanie i utrzymanie zabytku;
- przywracanie w miarę możliwości utraconych wartości obiektom przy poprawie standardu funkcjonalnego i technicznego;
- zagospodarowanie terenów otaczających w sposób zgodny z zabytkowym charakterem obiektu;
- zakaz sytuowania tymczasowej zabudowy i obudowania historycznych obiektów budynkami gospodarczymi i obiektami dysharmonijnymi;
- zagwarantowanie stref ochrony konserwatorskiej i osi widokowych, stref ekspozycji i stref obserwacji archeologicznych;
- pozyskiwanie inwestorów zainteresowanych zagospodarowaniem i rewaloryzacją obiektów zabytkowych.

W odniesieniu do zabytków wpisanych do rejestru następujące działania, dotyczące:

- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych
- prowadzenia badań konserwatorskich, badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
- przemieszczania zabytku;
- dokonywania podziałów;
- zmiany przeznaczenia lub sposobu korzystania z zabytku;
- umieszczania na zabytku urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów;
- podejmowania innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku

wymagają uzyskania pozwolenia konserwatorskiego w formie decyzji administracyjnej.

Uznanie za pomnik historii

Na liście obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii na pozycji 16 znajduje się Kanał Augustowski – droga wodna. Kanał Augustowski - droga wodna uznany został za pomnik historii na mocy Rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 25 kwietnia 2007 roku (Dz. U. nr 36, poz. 572). Kanał Augustowski to transgraniczny zabytek techniki położony na obszarze dwóch państw polski (w północno – wschodniej części) i Białorusi (w północno – zachodniej części). Jest to kanał żeglugi wodnej, łączący rzekę Wisłę poprzez Biebrzę z Niemnem i poprzez jego dopływ Czarną Hańczę. Został zbudowany w latach 1823 – 1839 z powodów politycznych i ekonomicznych, w celu ominięcia restrykcyjnego cła na towary pochodzące z Królestwa polskiego nałożonego przez Prusy.

Historyczny kompleks kanału obejmuje jeziora: Necko, Białe, Studzieniczne, Orle, Paniewo, Krzywe i Mikaszewo oraz rzeki: Netta, Czarna Hańcza, Klonownica, Płaska (Sucha Rzeczka, Serwianka), Mikaszówka, Perkucia, Szlamica, Wolkuszanka, Ostaszanka, które są ze sobą połączone systemem śluz i instalacji hydraulicznych: zamki i jazy z nabrzeżem kanału, systemu dróg i mostów, które łączą kanał z budynkami służb obsługi.

5.3. Projektowane formy ochrony zabytków

Utworzenie parku kulturowego

Park kulturowy jest formą ochrony krajobrazu kulturowego, mającą na celu utrzymanie i wyeksponowanie ukształtowanych w wyniku działalności człowieka wyróżniających się krajobrazowo terenów z zachowanymi zabytkami, charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Na terenie gminy Augustów proponuje się utworzenie parku kulturowego Kanału Augustowskiego i Kotliny Biebrzańskiej.

Utworzenie parku kulturowego może nastąpić w oparciu o przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W Studium wskazano granice parku kulturowego, które zostaną zweryfikowane na etapie tworzenia parku w oparciu o przepisy odrębne.

5.4. Ochrona planistyczna

Wojewódzka Ewidencja Zabytków

Na terenie gminy Augustów znajdują się zabytki, które są ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Wskazuje się je objęcia ochroną planistyczną. Są to:

Wykaz zabytków ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków:

Tabela Nr 27. Wykaz zabytków- WEZ

L.p	Nr	Miejscowość	Nazwa	Nr decyzji i data
1.	108	Biała Glina	cmentarz wojenny z okresu I woj. św.	
2.	109	Białobrzegi	cmentarz wojenny z okresu I woj. św.	
3.	110	Białobrzegi	biblioteka publiczna	
4.	111	Białobrzegi	młyn wodny	
5.	112	Białobrzegi	strażnica wodna	5 z dn. 09.02.1979 r.
6.	113	Białobrzegi	Kanał Augustowski, stopień wodny piętrzący	5 z dn. 09.02.1979 r.
7.	114	Białobrzegi	Kanał Augustowski, śluza	5 z dn. 09.02.1979 r.
8.	115	Białobrzegi	Kanał Augustowski, jaz	5 z dn. 09.02.1979 r.
9.	116	Białobrzegi	Kanał Augustowski, upust młyński	5 z dn. 09.02.1979 r.
10.	117	Gabowe Grądy	układ ruralistyczny	
11.	118	Gabowe Grądy	molenna staroobrzędowców	580 z dn. 10.03.1989 r.
12.	119	Gabowe Grądy	cmentarz staroobrzędowców	
13.	120	Gabowe Grądy	bania (łaźnia parowa)	
14.	121	Gabowe Grądy	zagroda wiejska nr 19	
15.	122	Gliniski	budynek mieszkalny- chałupa nr 13	
16.	123	Gliniski	schron bojowy, 250 m na pół- zach. od siedliska nr 18	
17.	124	Gliniski	schron bojowy, 250 m na pół- zach. od siedliska nr 18	
18.	125	Grabowo	mogiły żołnierskie z okresu II woj. św	
19.	126	Grabowo	budynek mieszkalny- chałupa nr 2	
20.	127	Janówka	kościół parafialny p.w. Zwiastowania NMP--979 z dn. 05.10.1993 r.	
21.	128	Janówka	cmentarz rzymskokatolicki	
22.	129	Kolnica	cmentarz rzymskokatolicki	
23.	130	Netta Folwark	dwór drewniany z przyległymi pozostałościami parku	411 z dn. 03.08.1983 r.
24.	131	Netta Folwark	Strażnica wodna, stopień wodny piętrzący „ Borki”	5 z dn. 09.02.1979 r.
25.	132	Netta Folwark	Kanał Augustowski, stopień wodny piętrzący „ Borki”	5 z dn. 09.02.1979 r.
26.	133	Netta Folwark	Kanał Augustowski, śluza „ Borki”	5 z dn. 09.02.1979 r.
27.	134	Netta Folwark	Kanał Augustowski, jaz „ Borki”	5 z dn. 09.02.1979 r.
28.	135	Netta Folwark	Kanał Augustowski, jaz „spichlerzysko”	5 z dn.09.02.1979 r.
29.	136	Promiski	schron bojowy	
30.	137	Promiski	schron bojowy	
31.	138	Promiski	schron bojowy	
32.	139	Stare Rudki-	Augustów-budynek mieszkalny - chałupa nr 22	
33.	140	Turówka	cmentarz rzymskokatolicki	
34.	141	Żarnowo Drugie	kapliczka przydrożna	526 z dn. 07.10.1986 r.

Przedmiotem ochrony jest zewnętrzny wygląd budynków: ukształtowanie bryły (gabaryty, kształt dachu), opracowanie elewacji (forma i układ otworów, detal architektoniczny, wykończenie ścian zewnętrznych, pokrycie dachu) oraz inne elementy decydujące o zachowaniu ich historycznego charakteru (konstrukcja, układ wnętrz, wyposażenie).

Ochrona wartości zabytkowych ww. zespołów polega w szczególności na zachowaniu rozplanowania, historycznych osi widokowych i kompozycyjnych, zabytkowych obiektów tworzących zespół i kompozycji zieleni, ukształtowania terenu (tarasy, wały), cieków i zbiorników wodnych, uczytelnieniu wnętrz parkowych, powiązań widokowych, wyeksponowanie powiązań kompozycyjnych, dostosowaniu zakresu i formy modernizacji technicznej zabudowy zespołu (mieszkalnej i gospodarczej) wartości zabytkowej poszczególnych obiektów i całego założenia.

Ochrona zabytkowych cmentarzy wymaga respektowania w zagospodarowaniu przestrzennym następujących zasad:

- zachowanie i rewaloryzacja zabytkowych elementów cmentarzy (ogrodzenie, bramy, kaplice itd.), w tym historycznych elementów ukształtowania terenu cmentarzy (kompozycja przestrzenna, układ komunikacyjny, układ kwater i mogił) oraz skomponowanych układów zieleni,
- zachowanie i konserwacja zabytkowych krzyży, nagrobków oraz innych elementów małej architektury, sztuki sakralnej i nagrobnej

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy określać wytyczne poprzez ogólne określenie przedmiotu, zakresu ochrony i zasad ochrony w formie zakazów, obowiązków, dopuszczeń.

Zabytki archeologiczne nie ujęte w wojewódzkiej – niepisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Zabytki archeologiczne nie ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków – niepisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Na terenie gminy Augustów odkryte dotychczas stanowiska archeologiczne pochodzą z różnych epok, począwszy od epoki kamienia po późne średniowiecze i okres nowożytny. Grupują się one wokół współcześnie istniejących wsi, ze względu na korzystne warunki fizjograficzne. Stanowiska archeologiczne z numerem stanowiska na obszarze, zostały wskazane na rysunku Studium.

Z obszaru gminy Augustów brak jest stanowisk archeologicznych ujętych w rejestrze zabytków archeologicznych województwa podlaskiego.

Na terenie gminy Augustów znajduje się 214 stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Są to:

Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Augustów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków wraz z opisem stanowi poniższa tabela.

Tabela Nr 28. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Augustów ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków wraz z opisem

L.p.	Miejscowość	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska		Nr wpisu do rejestru zabytków	Funkcja i datowanie stanowiska
			Miejscowość – nazwa	Obszar AZP		
1.	Białobrzegi	23-84	1	11	stanowisko nie jest wpisane do rejestru zabytków	obozowisko, późny paleolit – mezolit obozowisko, kultura nie-meńska, mezolit – wczesna epoka
2.	Białobrzegi	23-84	2	20	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia – epoka żelaza
3.	Białobrzegi	23-85	3	7	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

4.	Białobrzegi	23-85	4	8	j.w.	śląd osadnictwa, pradzieje
5.	Białobrzegi	23-85	5	9	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
6.	Białobrzegi	23-84	6	21	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
7.	Białobrzegi	23-84	7	22	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
8.	Białobrzegi	23-84	8	32	j.w.	śląd osadnictwa, późny paleolit
9.	Białobrzegi	23-84	9	33	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
10.	Białobrzegi	23-84	10	34	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
11.	Białobrzegi	23-84	11	35	j.w.	obozowisko, epoka kamienia
12.	Białobrzegi	23-84	12	44	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia – epoka żelaza
13.	Bór	23-84	1	8	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
14.	Czarnucha	23-85	1	5	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
15.	Czarnucha	23-85	2	19	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
16.	Czarnucha	23-85	3	20	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia śląd osadnictwa, późne średniowiecze – nowożytność
17.	Czarnucha	23-85	4	21	j.w.	osada późne średniowiecze śląd osadnictwa – nowożytność
18.	Czarnucha	23-85	5	22	j.w.	śląd osadnictwa, kundyjski krąg kultowy, mezolit
19.	Czarnucha	23-85	6	23	j.w.	śląd osadnictwa, późny paleolit
20.	Czarnucha	23-85	7	24	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia – wczesna epoka brązu
21.	Czarnucha	23-85	8	25	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia śląd osadnictwa, kultura jaćwieska – wczesne średniowiecze śląd osadnictwa, późne średniowiecze
22.	Czarnucha	23-85	9	26	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
23.	Czarnucha	23-85	10	27	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
24.	Czarnucha	23-85	11	28	j.w.	osada późne średniowiecze – nowożytność
25.	Czarnucha	23-85	12	62	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
26.	Czarnucha	23-85	13	63	j.w.	śląd osadnictwa, epoka

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

						kamienia
27.	Gliniski	23-84	1	17	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
28.	Gliniski	23-84	2	18	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
29.	Gliniski	23-84	3	19	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
30.	Jabłońskie	23-84	1	45	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza osada, późne średniowiecze, nowożytność
31.	Janówka	23-84	1	102	j.w.	śląd osadnictwa, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówek ludów
32.	Janówka	23-84	2	103	j.w.	osada, późne średniowiecze, nowożytność
33.	Janówka	23-84	3	104	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
34.	Janówka	23-84	4	105	j.w.	śląd osadnictwa, pradzieje śląd osadnictwa, późne średniowiecze
35.	Janówka	23-84	5	106	j.w.	śląd osadnictwa, pradzieje
36.	Kolnica	23-85	1	1	j.w.	znalezisko luźne, neolit
37.	Kolnica	23-85	2	29	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
38.	Kolnica	23-85	3	30	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia – epoka żelaza
39.	Kolnica	23-85	4	32	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia – epoka żelaza
40.	Kolnica	23-85	5	33	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
41.	Kolnica	23-85	6	34	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
42.	Kolnica	23-85	7	35	j.w.	śląd osadnictwa śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
43.	Kolnica	23-85	8	36	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
44.	Kolnica	23-85	9	37	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
45.	Kolnica	23-85	10	38	j.w.	śląd osadnictwa, późny paleolit obozowisko / osada mezolit – epoka żelaza śląd osadnictwa, późne średniowiecze - nowożytność
46.	Kolnica	23-85	11	39	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
47.	Kolnica	23-85	12	40	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
48.	Kolnica	23-85	13	41	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia śląd osadnictwa, krąg

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

						kultur strefy leśnej, mezolit – wczesna epoka brązu
49.	Kolnica	23-85	14	42	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
50.	Kolnica	23-85	15	43	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
51.	Kolnica	23-85	16	44	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia obozowisko / osada mezo- lit – epoka żelaza
52.	Kolnica	23-85	17	45	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
53.	Kolnica	23-85	18	46	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
54.	Kolnica	23-85	19	47	j.w.	obozowisko / osada mezo- lit – epoka żelaza
55.	Kolnica	23-85	20	49	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
56.	Kolnica	23-85	21	50	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
57.	Kolnica	23-85	22	51	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
58.	Kolnica	23-85	23	52	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
59.	Kolnica	23-85	24	53	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
60.	Kolnica	23-85	25	54	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
61.	Kolnica	23-85	26	55	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
62.	Kolnica	23-85	27	56	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
63.	Kolnica	23-85	28	57	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
64.	Kolnica	23-85	29	58	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
65.	Kolnica	23-85	30	59	j.w.	obozowisko, kundyjski krąg kulturowy, mezolit
66.	Kolnica	23-85	31	60	j.w.	obozowisko , późny paleo- lit
67.	Kolnica	23-85	32	61	j.w.	śląd osadnictwa, paleolit
68.	Kolnica	23-85	33	32	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
69.	Kolnica	23-85	34	33	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia śląd osadnictwa, mezolit – epoka kamienia
70.	Kolnica	23-85	35	34	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
71.	Kolnica	23-85	36	43	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
72.	Kolnica	23-85	37	44	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
73.	Kolnica	23-85	38	45	j.w.	obozowisko,

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

						epoka kamienia
74.	Kolnica	23-85	39	46	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
						śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
75.	Kolnica	23-85	40	47	j.w.	obozowisko / osada, mezolit – epoka żelaza
76.	Kolnica	23-85	41	52	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
77.	Kolnica	23-85	42	53	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
78.	Kolnica	23-85	43	54	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
79.	Kolnica	23-85	44	55	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
80.	Kolnica	23-85	45	56	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia, epoka żelaza
81.	Kolnica	23-85	46	57	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
82.	Komaszówka	23-85	1	3	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
83.	Komaszówka	23-85	2	4	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
						osada późne średniowiecze, nowożytność
84.	Komaszówka	23-85	3	5	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
						osada ?
						późne średniowiecze
						śląd osadnictwa, nowożytność
85.	Komaszówka	23-85	4	6	j.w.	obozowisko, epoka kamienia
						śląd osadnictwa, kultura niemeńska, mezolit – wczesna epoka brązu
						śląd osadnictwa, późne średniowiecze - nowożytność
86.	Komaszówka	23-85	5	7	j.w.	obozowisko / osada, kultura niemeńska, mezolit – wczesna epoka brązu
						śląd osadnictwa, nowożytność
87.	Komaszówka	23-85	6	9	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit
						śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
88.	Komaszówka	23-85	7	10	j.w.	śląd osadnictwa, epoka żelaza
89.	Komaszówka	23-85	8	11	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
90.	Komaszówka	23-85	9	12	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
91.	Komaszówka	23-85	10	13	j.w.	obozowisko / osada, kultura niemeńska, mezolit – wczesna epoka brązu
92.	Komaszówka	23-85	11	14	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

93.	Komaszówka	23-85	12	15	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
94.	Komaszówka	23-85	13	16	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit śląd osadnictwa, późne średniowiecze, nowożytność
95.	Komaszówka	23-85	14	17	j.w.	osada, późne średniowiecze, nowożytność
96.	Komaszówka	23-85	15	18	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
97.	Komaszówka	23-85	16	19	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
98.	Komaszówka	23-85	17	20	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
99.	Komaszówka	23-85	18	21	j.w.	obozowisko, późny paleolit, mezolit
100.	Komaszówka	23-85	19	22	j.w.	obozowisko, kundyjski krąg kulturowy, mezolit
101.	Komaszówka	23-85	20	23	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza śląd osadnictwa, późne średniowiecze
102.	Komaszówka	23-84	21	24	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
103.	Mazurki	23-84	1	98	j.w.	śląd osadnictwa, epoka żelaza osada / dwór, późne średniowiecze – starożytność
104.	Mazurki	23-84	2	99	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia śląd osadnictwa, późne średniowiecze, nowożytność
105.	Mazurki	23-84	3	100	j.w.	śląd osadnictwa, późny paleolit osada, średniowiecze śląd osadnictwa, nowożytność
106.	Mazurki	23-84	4	101	j.w.	śląd osadnictwa, pradziej śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza osada, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówek ludów śląd osadnictwa, kultura jaćwieska, wczesne średniowiecze śląd osadnictwa, późne średniowiecze
107.	Mazurki	23-84	5	107	j.w.	śląd osadnictwa, epoka żelaza osada? kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówek ludów śląd osadnictwa, kultura

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

						jaćwieska, wczesne średniowiecze
						osada? późne średniowiecze – nowożytność
108.	Mazurki	23-84	6	16	j.w.	osada, obozowisko, epoka kamienia – wczesna epoka brązu
						osada, późne średniowiecze - nowożytność
109.	Mazurki	23-84	7	17	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
						osada, późne średniowiecze, nowożytność
110.	Mazurki	23-84	8	18	j.w.	obozowisko? epoka kamienia
111.	Netta Pierwsza	23-84	9	19	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
						śląd osadnictwa, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówki ludów
						śląd osadnictwa, kultura jaćwieska, wczesne średniowiecze
						osada, późne średniowiecze - nowożytność
112.	Netta Pierwsza	23-84	1	1	j.w.	cmentarzysko, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówek ludów
113.	Netta Pierwsza	23-84	2	2	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
						osada, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówki ludów
						śląd osadnictwa, późne średniowiecze
114.	Netta Pierwsza	23-84	5	3	j.w.	osada, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówki ludów
						miejsce wytopu żelaza, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówki ludów
115.	Netta Pierwsza	23-84	6	4	j.w.	znalezisko luźne kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówki ludów
116.	Netta Pierwsza	23-84	7	5	j.w.	osada, średniowiecze
117.	Netta Pierwsza	23-84	7	15	j.w.	śląd osadnictwa – epoka kamienia
118.	Netta Pierwsza	23-84	9	16	j.w.	miejsce wytopu żelaza, nieokreślona
119.	Netta Pierwsza	23-84	10	36	j.w.	śląd osadnictwa – epoka kamienia
120.	Netta Pierwsza	23-84	11	38	j.w.	śląd osadnictwa – epoka kamienia
121.	Netta Pierwsza	23-84	12	39	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
122.	Netta Druga	23-84	13	40	j.w.	śląd osadnictwa, kultura sudawska, okres rzymski

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

						– okres wędrówek ludów
123.	Netta Druga	23-84	14	41	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
124.	Netta Druga	23-84	1	6	j.w.	cmentarzysko, kultura sudawska, okres rzymski - okres wpływów rzymskich
125.	Netta Druga	23-84	2	7	j.w.	osada, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówek ludów
126.	Netta Druga	23-84	3	8	j.w.	osada? nieodkryta
127.	Netta Druga	23-84	4	9	j.w.	osada? kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówek ludów
128.	Netta Druga	23-84	5	10	j.w.	osada, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówek ludów
129.	Netta Druga	23-84	6	37	j.w.	śląd osadnictwa, neolit – wczesna epoka brązu
130.	Netta Druga	23-84	7	42	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
131.	Osowy Grąd	23-85	1	31	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
132.	Osowy Grąd	23-85	2	64	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
133.	Osowy Grąd	23-85	3	65	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
134.	Osowy Grąd	24-85	4	48	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – wczesna epoka brązu
135.	Osowy Grąd	24-85	5	49	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
136.	Osowy Grąd	24-85	6	58	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
137.	Osowy Grąd	24-85	7	59	j.w.	obozowisko, późny paleolit - mezolit obozowisko /osada, mezolit – wczesna epoka brązu osada, neolit
138.	Osowy Grąd	24-85	8	60	j.w.	śląd osadnictwa, neolit, - wczesna epoka brązu
139.	Osowy Grąd	24-85	9	61	j.w.	obozowisko, epoka kamienia
140.	Osowy Grąd	24-85	10	62	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
141.	Osowy Grąd	24-85	11	63	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
142.	Osowy Grąd	24-85	12	64	j.w.	osada, krąg kultur sznurowych, neolit – wczesna epoka brązu
143.	Osowy Grąd	24-85	13	65	j.w.	obozowisko, późny paleolit - mezolit obozowisko / osada, mezolit- wczesna epoka brązu
144.	Osowy Grąd	24-85	14	66	j.w.	obozowisko / osada, epoka kamienia
145.	Osowy Grąd	24-85	15	67	j.w.	obozowisko, późny paleo-

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

						lit - mezolit
146.	Osowy Grąd	24-85	16	68	j.w.	śląd osadnictwa, pradzieje obozowisko, późny paleo- lit
						osada, neolit – wczesna epoka brązu
147.	Osowy Grąd	24-85	17	69	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
148.	Osowy Grąd	24-85	18	70	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
149.	Osowy Grąd	24-85	19	71	j.w.	śląd osadnictwa, późny paleolit - mezolit
150.	Osowy Grąd	24-85	20	72	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
151.	Osowy Grąd	24-85	21	73	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
152.	Ponizie	24-85	1	6	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
153.	Ponizie	24-85	2	48	j.w.	epoka kamienia osada? późne średniowie- cze – nowożytność
154.	Ponizie	24-85	3	50	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
155.	Ponizie	24-85	4	51	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
156.	Rzepiska	24-85	1	25	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
						śląd osadnictwa, późne średniowiecze
157.	Rzepiska	24-85	2	26	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
158.	Rzepiska	24-85	3	27	j.w.	obozowisko, epoka ka- mienia
						śląd osadnictwa, mezolit – wczesna epoka brązu
						śląd osadnictwa, neolit – epoka brązu
						śląd osadnictwa, nowo- żytność
159.	Rzepiska	24-85	4	28	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – wczesna epoka brązu
						osada? późne średniowie- cze
160.	Rzepiska	24-85	5	29	j.w.	obozowisko /osada, mezo- lit – epoka brązu
						śląd osadnictwa, późne średniowiecze
161.	Rzepiska	24-85	6	30	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
162.	Rzepiska	24-85	7	31	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – wczesna epoka brązu
163.	Rzepiska	24-85	8	35	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka brązu
164.	Rzepiska	24-85	9	36	j.w.	obozowisko / osada, me- zolit – epoka brązu
165.	Rzepiska	24-85	10	37	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka brązu
166.	Rzepiska	24-85	11	38	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit –

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

						epoka brązu
167.	Rzepiska	24-85	12	38	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka brązu
						śląd osadnictwa, późne średniowiecze
168.	Rzepiska	24-85	13	40	j.w.	śląd osadnictwa, pradzieje
						obozowisko, mezolit
						obozowisko / osada, mezolit – epoka żelaza
						śląd osadnictwa, nowożytność
169.	Rzepiska	24-85	14	41	j.w.	pracownia krzemieniarska, późny paleolit
170.	Rzepiska	24-85	15	42	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
171.	Topiłówka	21-84	1	1	j.w.	grodzisko, nieokreślona
172.	Topiłówka	21-84	2	5	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
173.	Topiłówka	21-84	3	34	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
174.	Topiłówka	21-84	4	43	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
						osada, późne średniowiecze – nowożytność
175.	Topiłówka	21-84	5	44	j.w.	osada, późne średniowiecze – nowożytność
						śląd osadnictwa, neolit, średniowiecze
						osada, późne średniowiecze – nowożytność
176.	Topiłówka	21-84	6	46	j.w.	osada, późne średniowiecze – nowożytność
177.	Topiłówka	21-84	7	47	j.w.	obozowisko, epoka kamienia
						osada późne średniowiecze – nowożytność
178.	Topiłówka	21-84	8	48	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
179.	Topiłówka	21-84	9	49	j.w.	obozowisko późny paleolit
						osada, późne średniowiecze – nowożytność
180.	Topiłówka	21-84	10	50	j.w.	śląd osadnictwa późny paleolit
181.	Topiłówka	21-84	11	51	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
182.	Topiłówka	21-84	12	52	j.w.	obozowisko / osada, mezolit – epoka żelaza
						osada, późne średniowiecze – nowożytność
183.	Topiłówka	21-84	13	53	j.w.	śląd osadnictwa, epoka

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

						kamienia
184.	Topiłówka	21-84	14	54	j.w.	śląd osadnictwa, późny paleolit
185.	Topiłówka	21-84	15	55	j.w.	śląd osadnictwa, nowożytność
186.	Topiłówka	21-84	16	56	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
187.	Topiłówka	21-84	17	57	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – wczesna epoka brązu osada, późne średniowiecze – nowożytność
188.	Topiłówka	21-84	18	58	j.w.	osada, późne średniowiecze – nowożytność
189.	Topiłówka	21-84	19	59	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
190.	Topiłówka	21-84	20	60	j.w.	śląd osadnictwa, epoka żelaza osada? późne średniowiecze – nowożytność
191.	Topiłówka	21-84	21	61	j.w.	osada, późne średniowiecze – nowożytność
192.	Topiłówka	21-84	22	62	j.w.	śląd osadnictwa, epoka żelaza
193.	Topiłówka	21-84	23	63	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit
194.	Topiłówka	21-84	24	64	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
195.	Topiłówka	21-84	25	65	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – epoka żelaza
196.	Topiłówka	21-84	26	66	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
197.	Topiłówka	21-84	27	67	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
198.	Topiłówka	21-84	28	68	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia osada, późne średniowiecze – nowożytność
199.	Topiłówka	21-84	29	69	j.w.	śląd osadnictwa, mezolit – wczesna epoka brązu osada, późne średniowiecze – nowożytność
200.	Topiłówka	21-84	30	108	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
201.	Topiłówka	21-84	31	109	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
202.	Topiłówka	21-84	32	110	j.w.	obozowisko, kundyjski krąg kulturowy, mezolit
203.	Topiłówka	21-84	33	111	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
204.	Topiłówka	21-84	34	112	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
205.	Topiłówka	21-84	35	113	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
206.	Topiłówka	21-84	36	114	j.w.	śląd osadnictwa, kultura

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

						sudawska, okres rzymski – okres wędrówek ludów
207.	Topiłówka	21-84	37	115	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
208.	Topiłówka	21-84	38	116	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
209.	Żarnowo Pierwsze	21-84	1	34	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia śląd osadnictwa, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówek ludów
210.	Żarnowo Pierwsze	21-84	2	13	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia
211.	Żarnowo Pierwsze	21-84	3	14	j.w.	śląd osadnictwa, nieokreślona śląd osadnictwa, epoka kamienia
212.	Żarnowo Pierwsze	21-84	4	29	j.w.	śląd osadnictwa, neolit – wczesna epoka brązu
213.	Żarnowo Pierwsze	21-84	5	30	j.w.	śląd osadnictwa, neolit
214.	Żarnowo Pierwsze	21-84	6	31	j.w.	śląd osadnictwa, epoka kamienia osada, kultura sudawska, okres rzymski – okres wędrówek ludów

Prace ziemne prowadzone w obrębie wyznaczonych stanowisk archeologicznych ujętych w GEZ wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, w formie nadzoru. Na badania te należy uzyskać pozwolenie Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Planowane w obrębie stanowisk archeologicznych zamierzenia inwestycyjne, m.in. związane z budową nowych budynków i inwestycji liniowych (drogi, sieci, melioracje, infrastruktura techniczna), którym towarzyszą prace ziemne i przekształcenia naturalnego ukształtowania – wymagają wcześniejszego uzgodnienia z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w celu uzyskania zaleceń konserwatorskich dla przedmiotowej inwestycji.

W przypadku ujawnienia podczas pozostałych, nienadzorowanych archeologicznie prac ziemnych i budowlanych przedmiotów, które posiadają cechy zabytku archeologicznego (np. fragmenty naczyń glinianych, szklanych, kafli, fragmenty konstrukcji murowanych, drewnianych, wyroby metalowe, znaleziska monetarne, materiały kostne będące pozostałością pochówków, itp.) osoby prowadzące roboty obowiązane są wstrzymać wszelkie prace mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryte zabytki, a także zabezpieczyć je oraz miejsce ich odkrycia i niezwłocznie zawiadomić Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku, Wójtą Gminy Augustów lub policję.

Dla w/wym. obiektów i terenów ustala się następujące kierunki działania:

- zachowanie, celem utrzymania tożsamości kulturowej miejsca;
- użytkowanie zapewniające zachowanie i utrzymanie zabytku;
- przy podejmowaniu działań inwestycyjnych przy obiektach i terenach znajdujących się w ewidencji zabytków obowiązuje uzyskanie wytycznych konserwatorskich, które określą zasady działania;
- utrzymanie funkcji cmentarzy, zachowanie historycznych nagrobków, alejek i drzewostanu oraz ogrodzeń;
- objęcie ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- odpowiednie zagospodarowanie terenów otaczających zabytek w celu wyeksponowania go w krajobrazie;
- podnoszenie jakości funkcjonalnej i technicznej obiektów.

Inne formy ochrony zabytków

Na terenie gminy Augustów proponuje się utworzenie rezerwatu kulturowego Gabowe Grądy – Bór oraz kilka obszarów proponowanych stref ochrony konserwatorskiej.

Zakres ochrony winien być zapisany w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Strefy ochrony konserwatorskiej – projektowane, wskazane do ochrony planistycznej

Zakłada się przyjęcie ustaleń zawartych w opracowaniu pn. Ochrona zabytkowego krajobrazu kulturowego woj. suwalskiego wykonanego przez Państwową Służbę Konserwatorską w Suwałkach.

Na rysunku Studium wskazano strefy ochrony konserwatorskiej w następujących miejscowościach: Janówka – Mazurki, Topiłówka, Grabowo, Rutki Nowe – Rutki Stare. Zakres ochrony zostanie ustalony w planach miejscowych. Dopuszcza się korektę granic stref.

Strefy ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych

Ochrona krajobrazu kulturowego należy do strefy interesu publicznego, zatem jest za nią odpowiedzialna władza publiczna. Krajobraz stanowi dobro ogólnospołeczne, jest jednym z największych bogactw zasobów przyrodniczych, jaki i dziedzictwa kulturowego.

Obszar gminy Augustów jest ubogi w elementy środowiska kulturowego. Najcenniejszymi zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków województwa podlaskiego są:

- Molenna Staroobrzedowców w Gabowych Grądach,
- Kościół par. p.w. Zwiastowania NMP,
- Kapliczka przydrożna we wsi Żarnowo Drugie,
- Zespół dworski (dwór, park) w Netcie Folwark,
- Kanał Augustowski.

Obiektami cennymi pod względem kulturowym są zbadane stanowiska archeologiczne, szczególnie w Białobrzegach i Netcie.

Znaczącymi obiektami środowiska kulturowego są cmentarze i obiekty mieszkalne oraz gospodarce usytuowane w różnych miejscowościach.

Brak jest również na obszarze gminy unikalnych pod względem kulturowym jednostek osadniczych. Do najcenniejszych zaliczono wsie: Janówka, Białobrzegi, Gabowe Grądy, Netta Folwark głównie ze względu na występowanie elementów i obiektów kulturowych.

Ponadto do jednostek o przeciętnych walorach kulturowych ze względu na istniejący układ przestrzenny zaliczono wsie: Kolnica, Grabowo, Pruska Wielka, Netta Folwark, Rutki Nowe i Stare, Jezioraki, Żarnowo Drugie.

Kierunki w zagospodarowaniu przestrzennym powinny:

- uwzględniać rozmieszczenie zasobów i potencjału bioróżnorodności przyrodniczej i kulturowo – krajobrazowej;
- traktować rozpoznanie zasobu przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego jako wartości równorzędne;
- minimalizować i eliminować nasilające się konflikty i sprzeczności w zakresie ochrony przyrody i ochrony zabytków, zwłaszcza w zakresie ochrony obszarowej;
- dążyć do poprawy skuteczności ochrony krajobrazu;
- zapobiegać zubożeniu bioróżnorodności przyrodniczej i różnorodności krajobrazowej;
- nie powodować i nie dopuszczać do dewastacji wartości dziedzictwa historycznego;
- chronić walory krajobrazowe i właścicielskie form opieki nad krajobrazami cennymi;
- rozwijać metody monitoringu krajobrazowego.

Zakres ochrony winien być zapisany w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wytyczne określania zasad w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony zabytków i parków kulturowych, o których mowa w art. 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Zabytki wpisane do rejestru zabytków

Obok zasad ogólnych ochrona zabytków polega na uwzględnieniu w zagospodarowaniu przestrzennym następujących zasad:

- zachowanie indywidualnej formy architektonicznej i stylistycznej poszczególnych obiektów,
- ochrona określonych gabarytów, formy, detalu oraz zagospodarowania otoczenia,
- ochrona ekspozycji i widoku /perspektyw widokowych/ poszczególnych obiektów.

Ochrona dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego, rozumiana jako ochrona historycznej tożsamości w kształtowaniu przyszłości gminy Augustów, winna należeć do głównych celów polityki zagospodarowania przestrzennego.

Ochrona ta winna polegać na:

- zachowaniu wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego;
- konserwacji zabytkowej substancji;
- wyeksponowaniu obszarów i obiektów o szczególnych wartościach zabytkowych;
- zahamowaniu procesów degradacji zabytków, przeciwdziałaniu negatywnym zmianom funkcjonalno-przestrzennym na obszarach zabytkowych.

Powyższe ustalenia dotyczące ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków stanowią wytyczne określania tych zasad w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Stanowiska archeologiczne

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zamieszczać wytyczne poprzez ogólne określenie przedmiotu, zakresu ochrony i zasad ochrony w formie zakazów, obowiązków, dopuszczeń.

W zasadzie tereny, na których stwierdzono występowanie stanowisk archeologicznych powinny pozostać otwarte – niezabudowane.

Zabytki (stanowiska) powierzchniowe - osady, cmentarzyska - należy objąć ochroną w formie stref ochrony konserwatorskiej wyznaczonych odrębnie dla poszczególnych zabytków. Granice stref zostały wyznaczone na rysunku Studium na podstawie danych zawartych w karcie ewidencyjnej stanowiska (AZP).

Pozostałe stanowiska (tzw. ślady osadnicze) zaznaczono punktowo na rysunku Studium.

Przedmiot ochrony: domniemane relikty archeologiczne (obiekty, warstwy i struktury podziemne) stanowiące ślady osadnictwa pradziejowego i historycznego, cmentarzyska, kurhany lub innymi relikdami działalności gospodarczej, religijnej artystycznej.

Zmiana zagospodarowania terenu lub prowadzenie robót budowlanych, w tym robót ziemnych na terenie, gdzie stwierdzono występowanie stanowisk (zabytków) archeologicznych, dopuszczenie działalności, która mogłaby prowadzić do zniszczenia zabytków archeologicznych należy uwarunkować obowiązkiem przeprowadzenia badań archeologicznych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Gminna Ewidencja Zabytków

Jednym z obowiązków nałożonych na gminę jest „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”. Realizacji tego zadania ma służyć gminna ewidencja zabytków, o której jest mowa w przepisach ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wójt Gminy Augustów sporządził Gminną Ewidencję Zabytków.

Gminna Ewidencja Zabytków składa się z kart adresowych obiektów z terenu Gminy Augustów i uwzględnia:

- zabytki wpisane do rejestru zabytków nieruchomości województwa podlaskiego – obowiązuje ochrona prawna;

- zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków - niewpisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków;
- zabytki archeologiczne nie ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków – niepisane do rejestru zabytków województwa podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

Zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji – niewpisane do rejestru zabytków woj. podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków oraz zabytki archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji – niewpisane do rejestru zabytków woj. podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków wskazuje się do ochrony planistycznej.

Ujęcie kolejnych zabytków w Gminnej Ewidencji Zabytków dokonywane może być na zasadach określonych w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, poprzez wprowadzenie do ewidencji karty adresowej nowego obiektu.

W przyszłości jako kryterium do ustalenia zasobu, wskazane jest przyjmować:

- nowatorskie rozwiązania architektoniczne, urbanistyczne i techniczne;
- wartość artystyczną lub historyczną rozwiązań, jak wyżej;
- wartość służącą budowaniu korzystnego wizerunku gminy jako dbającej o zabytki i środowisko;
- tworzenie wartości przestrzennej samodzielnie lub poprzez współistnienie z innymi obiektami lub tworzenie warunków dla dalszego wartościowego rozwoju miejsca lokalizacji,
- budowanie „tradycji miejsca” – funkcjonowanie jako obiekt szczególny, rozpoznawalny, dostrzegany przez społeczeństwo;
- uznanie – wyróżnienia, nagrody.

Gminny program opieki nad zabytkami

Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami należy opracować program opieki nad zabytkami i uwzględnić ustalenia tego programu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

6. Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne

Istniejące ujęcia wody

- 1) ujęcia wody: Janówka, Grabowo Kolonia, Netta Druga, Pruska Mała, Rutki Nowe;
- 2) studnie głębinowe: Kolnica, Pruska Wielka.

Ujęcia wody posiadają wyznaczone i ogrodzone strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód, w których obszarze obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody zgodnie z przepisami Prawa wodnego.

Zbiornik wód podziemnych

Pod względem hydrogeologicznym część terenu gminy Augustów znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 217 „Pradolina rzeki Biebrza”.

Powierzchnia zbiornika rozciąga się wzdłuż zlewni Biebrzy, Wisły, Elku i dolnej Jegrznicy oraz Kanału Augustowskiego i wynosi około 1295 km². Zbiornik utworzył się w obrębie wachlarzowato usypanego stożka sandrowego na przedpolu lodowca. Kształt i miąższość zasypu jest nieregularna i waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów.

Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika kształtują się w wysokości około 200 tys. m³/dobę, przy średniej głębokości ujęć 50 m. Na przeważającej części obszaru brak jest dostatecznie wykształconej warstwy izolacyjnej z uwagi na zaleganie w podłożu osadów torfowych i piaszczystych charakteryzujących się dużą infiltracją. Z tego względu zbiornik narażony jest na zanieczyszczenie wód podziemnych. Użytkowe warstwy wodonośne związane są z piaskami i żwirami i występują między glinami.

Wyniki przeprowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny z Warszawy badań wskazały zadowalający stan chemiczny, przy czym dobry stan chemiczny to wody zaliczane do I, II i III klasy czystości.

Głównymi zagrożeniami antropogenicznymi wpływającymi na jakość wód podziemnych na terenie gminy Augustów jest: niewłaściwe stosowanie nawozów naturalnych (zwłaszcza gnojowicy), chemizacja rolnictwa, zanieczyszczone wody powierzchniowe i opadowe, zanieczyszczenia atmosferyczne (opady pyłów i gazów emitowanych do atmosfery), nieszczelne zbiorniki ściekowe oraz szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i obszary obejmujące tereny narażone na zalanie

Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego podlegają przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby aktualizacji.

Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego sporządza Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Na obszarze gminy Augustów występują następujące obszary zagrożenia powodziowego:

- 1) obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- 2) obszary obejmujące tereny narażone na zalanie.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi dla gminy Augustów zostały wyznaczone w oparciu o następujące dokumenty sporządzone w oparciu o przepisy ustawy Prawo wodne Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej – rzeka Rospuda (Netta).

Do czasu przekazania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego w dokumentach planistycznych uwzględnia się obszary wyznaczone na podstawie przepisów dotychczasowych, czyli w wym. studiach opracowanych na zlecenie Dyrektora RZGW w Warszawie.

Na rysunku Studium wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary obejmujące tereny narażone na zalanie – Załącznik Nr 2B. Po opracowaniu i przekazaniu Gminie Augustów map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego będą obowiązywać granice obszarów z tych map.

Ochronę ludzi i mienia przed powodzią realizuje się w szczególności przez:

- 1) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych;
- 2) racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- 3) zapewnienie funkcjonowania systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze;
- 4) zachowanie, tworzenie i odtwarzanie systemów retencji wód;
- 5) budowę, rozbudowę i utrzymywanie budowli przeciwpowodziowych;
- 6) prowadzenie akcji lodołamania.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych;
- 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego.

Jeżeli nie utrudni to ochrony przed powodzią, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zwolnić od powyższych zakazów.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują również zakazy dotyczące lokalizowania przedsięwzięć, które mogą pogorszyć jakość wód w przypadku wystąpienia powodzi. Zakazy te określone są w ustawie Prawo wodne, zgodnie z którym na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się:

- lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (dotyczy przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody;
- prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

Oprócz wyżej wymienionych zakazów na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wprowadza się również:

- zakaz lokalizacji zabudowy;
- zakaz składowania odpadów oraz środków mogących zanieczyścić środowisko w przypadku wystąpienia powodzi;
- nakaz likwidacji obiektów mogących zanieczyścić środowisko.

W zakresie działań przeciwpowodziowych, wskazuje się:

- weryfikację obszarów szczególnego zagrożonych powodzią i obszarów obejmujących tereny narażone na zalanie;
- budowę urządzeń wstrzymujących erozję wodną;
- budowę i unowocześnianie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego;
- budowę i modernizację systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego;
- utrzymanie i odnawianie urządzeń melioracyjnych;
- dokonanie przeglądu i określenie zasadności utrzymania całego systemu przeciwpowodziowego i melioracyjnego;
- budowę i modernizację dróg dojazdowych do obiektów osłony przeciwpowodziowej;
- selekcję i wycinkę drzew i krzewów utrudniających swobodny przepływ kry lodowej i wezbrań za zgodą właściwych organów.

Ponadto w dolinie rzeki Rospudy w okresie roztopów i spływów wiosennych występuje szereg lokalnych wylewów w obniżeniach terenowych, stanowiących naturalne użytki zielone - łąki i pastwiska. Na obszarach zagrożonych powodzią nie występują tereny zagrożone osuwaniem skarp lub zboczy, na których należałoby wprowadzić zakaz zabudowy.

Obszary osuwania się mas ziemnych

Obszarami naturalnych zagrożeń geologicznych są tereny o znaczących spadkach terenu, zwłaszcza pozbawione szaty roślinnej, które w przypadku zwiększonej infiltracji wód opadowych, są najbardziej narażone na osuwanie się mas ziemnych.

Prace ziemne na stokach prowadzić w taki sposób, aby nie powodować naruszenia ciągłości warstw skalnych, które mogą doprowadzić do ich osunięcia.

Po sporządzeniu Map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla powiatu augustowskiego, których sporządzenie jest przewidziane na lata 2025 – 2026 (dane z wykazu powiatów PIG, 2014 r. – System Osłony Przeciwosuwiskowej) należy stosować ustalenia zawarte w tych opracowaniach.

Nie dopuszcza się zabudowy kubaturowej na obszarach:

- w wąwozach i na zboczach o spadkach powyżej 20%, ze względu na naruszenia równowagi geodynamicznej stoków;
  - na zboczach dolin rzecznych, z wyjątkiem terenów wskazanych w Studium;
- na zboczach wąwozów i w ich strefie o szerokości co najmniej 10 m.

7. Ochrona prawna wynikająca z ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych

Teren gminy Augustów od dnia 7 października 2015 roku nie posiada statusu uzdrowiska tj. od wydzielenia w miejscowości Augustów Dzielnicy Uzdrowiskowej (pismo Ministerstwa Zdrowia Departament Organizacji Ochrony Zdrowia znak: OZU.523.1261.2015 z dnia 02.2015 roku).

VIII. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Problemy związane z ochroną środowiska wynikają z położenia terenów objętych projektem studium w systemie obszarów objętych ochroną prawną.

Gmina Augustów posiada wybitne walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz ważne ciągi i korytarze ekologiczne (Korytarz ekologiczny GKPN-4 Puszcza Augustowska), z tych też względów odgrywa szczególne znaczenie w wieloprzestrzennych systemach ochrony krajobrazu i Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL. Powiązania ekologiczne na terenie gminy dotyczą w szczególności: Kanału Augustowskiego, rzek: Netty, Turówki, Zalewianki oraz jeziora Kolno.

Od 1960 roku jezioro Kolno jest rezerwatem ornitologicznym utworzonym w celu zachowania miejsc lęgowych łabędzia niemego. Jezioro Kolno jest bardzo podatne na degradację - wynika to głównie z bardzo małej głębokości i dość niskiej objętości akwenu.

Ponadto część obszaru gminy Augustów położona jest w zasięgu zbiornika wód czwartorzędowych pod nazwą Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 217 „Pradolina rzeki Biebrza”.

Głównymi zagrożeniami antropogenicznymi wpływającymi na jakość wód podziemnych na terenie gminy Augustów jest: niewłaściwe stosowanie nawozów naturalnych (zwłaszcza gnojowicy), chemizacja rolnictwa, zanieczyszczone wody powierzchniowe i opadowe, zanieczyszczenia atmosferyczne (opady pyłów i gazów emitowanych do atmosfery), nieszczelne zbiorniki ściekowe oraz szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu. Problemy środowiska przyrodniczego związane są przede wszystkim z:

- pogarszającym się stanem środowisk wodnych, ze względu na brak jeszcze w wielu miejscach rozwiązań gospodarki ściekowej;
- degradacją gleb (zakwaszanie, zanieczyszczenia gleb w pasach przydrożnych metalami ciężkimi, zawartymi w spalinach samochodowych);
- zagrożeniami hydrosfery, m. in.:
  - wód powierzchniowych ściekami bytowymi i zanieczyszczeniami chemicznymi wód opadowych spływających z pól uprawnych;
  - wód podziemnych przez niewłaściwą lokalizację zabudowy i jej zły stan sanitarny, niewłaściwą gospodarkę nawozową, budowę wodociągów bez powiązania z systemami odprowadzania ścieków oraz przecieki skażonych wód z dzikich wysypisk śmieci do wód i gruntu;
- zagrożeniami powietrza – przez lokalne punktowe źródła zanieczyszczeń: paleniska domowe, małe kotłownie, itp. emitujące pył, tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, oraz transport emitujący tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory i metale ciężkie;

- zagrożeniami biosfery – zanieczyszczenia powietrza, małe dzikie wysypiska śmieci, szczególnie lokalizowane przypadkowo w lasach lub na ich obrzeżach - ogniska chorób roznoszonych przez gryzonie, niekontrolowana eksploatacja piasku, penetracja lasów i oddziaływanie turystyki, wyrąb wysokiej zieleni przydrożnej, zagajników i zadrzewień śródpolnych i śródłąkowych;
- zagrożeniami klimatu akustycznego – duży ruch komunikacyjny drogami krajowymi, drogami wojewódzkimi oraz drogami powiatowymi, zwłaszcza w sezonie letnim;
- zagrożeniami antropogenicznymi stanu sanitarnego środowiska (zagrożenie spływami zanieczyszczeń bytowo – gospodarczych lub biogenów;
- brakiem systemów kanalizacji sanitarnej terenów zabudowy zwartej;
- wzrastającą ilością odpadów i śmieci, które nie są prawidłowo zagospodarowywane;
- występowaniem tzw. zagrożeń punktowych: wyrobiska poeksploatacyjne, dzikie wysypiska, emitory zanieczyszczeń powietrza, emitory hałasu i wibracji.

Zagrożeniami systemu przyrodniczego są również obiekty destrukcyjne (kopalnie kruszywa).

Problemy środowiska kulturowego

Podstawowe problemy środowiska kulturowego związane są z:

- zjawiskami deformacji krajobrazowej struktur przestrzennych;
- niekorzystnymi przekształceniami wiejskich jednostek osadniczych, przez co powiększa się zjawisko utraty tożsamości kulturowej obszaru;
- rozpraszaniem zabudowy i dowolnością działań w oparciu o decyzje administracyjne – decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- bardzo niskim poziomem zabezpieczenia obszarów miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- zabudowywaniem przedpoli widokowych panoram i sylwet miejscowości, przy równoczesnym braku skutecznych możliwości prawnych ich ochrony, poza ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których gmina niewiele posiada;
- obawami społecznymi przed tworzeniem parków kulturowych;
- postępującą degradacją środowiska kulturowego, a w szczególności zespołów dworsko – parkowych i zabudowy mieszkalno – siedliskowej.

Na terenie gminy Augustów znajduje się niewiele zabytkowych obiektów architektonicznych o znaczeniu lokalnym. Niewiele jest też śladów założeń dworsko - parkowych. Jedynym zespołem wpisanym do rejestru zabytków jest zespół dworsko – parkowy z końca XIX wieku położony we wsi Netta Folwark. Składa się on z drewnianego dworu w złym stanie technicznym i bardzo zaniedbanego parku, stanowiących własność prywatną.

Problemy społeczno – gospodarcze

Do podstawowych problemów struktury społeczno – gospodarczej zaliczyć należy:

- rozproszenie ludności w 42 jednostkach osadniczych na znacznym obszarze – oznacza to rozproszenie rynku zbytu oraz rozproszenie siły roboczej, jak również utrudnia rozwój lokalnego rynku pracy, mieszkalnictwa, infrastruktury technicznej i społecznej z uwagi na wysokie koszty; liczba ludności w poszczególnych miejscowościach jest bardzo zróżnicowana i zawarta jest w przedziale od 18 (Czerkiesy) do 470 (Janówka); sytuacja taka nie sprzyja rozwojowi lokalnego rynku pracy i mieszkalnictwa, znacznie też utrudnia rozwój infrastruktury technicznej i społecznej oraz podwyższa jej koszt;
- niekorzystną strukturę ludności według płci (nadwyżka mężczyzn w wieku 20 - 39 lat nad liczbą kobiet wynosiła w 2013 r. – 85);
- starzenie się społeczeństwa – jest zjawiskiem niekorzystnym i może mieć wpływ na obciążenie ekonomiczne społeczeństwa i związane z nim zagrożenie ubożenia ludności, jak i zmniejszenia się jej liczby;
- niski poziom wykształcenia mieszkańców – może mieć wpływ na elastyczność rynku pracy oraz trudności ze zmianą kwalifikacji, co może prowadzić do wzrostu bezrobocia i obniżenia standardu życia;

- zmienność wskaźników demograficznych – można oczekiwać spadku lub utrzymywania się na tym samym poziomie liczby dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym, wzrostu liczby ludności w wieku emerytalnym;
- wysoki poziom bezrobocia – stanowi zagrożenie dla rozwoju ekonomicznego gminy, sprzyja powstawaniu niedostatku społecznego; udział bezrobotnych zarejestrowanych w 2013 roku w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci wynosi ogółem 9,3%, w tym mężczyźni – 9,5%, kobiety – 9,1%;
- niedostateczny rozwój dziedzin gospodarczych, ze względu na wysokie walory krajobrazowe;
- brak możliwości rozwoju przemysłu z powodu uciążliwości dla środowiska o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych;
- niedostateczny rozwój usług turystycznych, przy dużym potencjale turystycznym oraz korzystnych uwarunkowaniach przyrodniczych i kulturowych;
- niepełne wyposażenie mieszkań w podstawowe urządzenia takie, jak: wodociąg, kanalizacja, centralne ogrzewanie (zasoby mieszkaniowe w 2013 roku wynosiły ogółem 1769 mieszkań, wg danych z 2012 roku 1528 mieszkań wyposażonych było w wodociąg, 1439 w ustęp spłukiwany, 1356 w łazienkę, w instalację centralnego ogrzewania wyposażonych było 1014 mieszkań, w instalację gazową posiadało 1 mieszkanie; wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania w 2013 roku wynosił 102,6 m² i utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat, przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosi 26,1 m² z tendencją wzrostową.

Problemy kształtowania przestrzeni

Problemy struktury funkcjonalno – przestrzennej związane są z:

- brakiem wykształconego centrum usługowego gminy – funkcję tę pełni miasto Augustów;
- rozproszeniem i nierównomiernym rozmieszczeniem obiektów i urządzeń usługowych;
- rozciąganiem zabudowy przy jednoczesnym niewypełnianiu występujących między nią wolnych terenów;
- brakiem właściwych pod względem funkcjonalnym rozwiązań przestrzennych na obszarach możliwych do zagospodarowania rekreacyjnego.

Problemy infrastruktury technicznej i układów transportowych

Główne problemy w zakresie obsługi infrastruktury technicznej i układów transportowych to:

- nie zadawalający poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną, a szczególnie brak urządzeń sieciowych obsługujących struktury osadnicze, zwłaszcza w zakresie oczyszczania ścieków oraz linii przesyłowych gazu ziemnego;
- brak rozwiązań technicznych dla obszarów wykazujących ożywienia inwestycyjne;
- niezadawalający stan dróg przy relatywnie wystarczającej ich sieci.

Istotną presję na środowisko przyrodnicze wywierają użytkowane układy transportowe, a potencjalne zagrożenia, jakie ten ruch powoduje to przewóz ładunków niebezpiecznych w ruchu o dużym natężeniu przy niewystarczających parametrach technicznych układów transportowych.

Zagrożeniami systemu przyrodniczego są również bariery ekologiczne oraz obiekty destrukcyjne (kopalnie kruszywa).

Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Istniejące osadnictwo jak i jego rozwój wiąże się z emisją zanieczyszczeń powietrza z indywidualnych źródeł grzewczych, trwałym przekształcaniem i uszczuplaniem terenów dolin rzecznych ograniczającym drożność i ciągłość systemu przyrodniczego gminy.

Na zanieczyszczenie wód i gleb, obok braku właściwie zorganizowanej gospodarki wodno – kanalizacyjnej, wpływa niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin oraz powstawanie nielegalnych wysypisk śmieci w lasach i wyrobiskach pokopalnianych. Wszystkie miejscowości na terenie gminy Augustów posiadają sieć wodociągową, natomiast sieć kanalizacji sanitarnej posiada zaledwie kilka. Niewystarczająco rozwinięta sieć kanaliza-

cji sanitarnej stwarza istotne zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych. Konsekwencją eksploatacji surowców mineralnych jest degradacja naturalnej powierzchni ziemi oraz zakłócenie stosunków wodnych.

Melioracja niemal wszystkich dolin rzecznych na obszarze gminy spowodowała okresowe przesuszanie gruntów, co może powodować znaczne niebezpieczeństwo dla obszarów torfowiskowych.

Na stan powietrza na terenie gminy Augustów wpływa w znacznej mierze emisja zanieczyszczeń energetycznych z indywidualnych źródeł grzewczych, z głównych emitorów zanieczyszczeń zlokalizowanych na terenie miasta Augustów, oraz w mniejszym stopniu wzrastający ruch samochodowy na głównych ciągach komunikacyjnych.

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska zaliczyć możemy awarie o charakterze antropogennym związane z wypadkami na ciągach komunikacyjnych, gdzie przewożone są towary niebezpieczne oraz z awaryjnością instalacji w obiektach produkcyjnych i infrastruktury kanalizacji sanitarnej.

Zagrożenia elementów biotycznych

Nastąpił gwałtowny rozwój transportu drogowego, a wraz z nim pojawiły się nowe zagrożenia środowiska. Prawie dwukrotnie wzrosła liczba prywatnych samochodów. Towarzyszy temu niedostateczny rozwój sieci dróg, autostrad, co powoduje zatory, korki i większą emisję substancji i hałasu do środowiska. Spaliny i hałas komunikacyjny stwarzają duże zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi. Wzrastająca liczba samochodów, często starych, wyeksploatowanych – to także źródło dużej ilości odpadów.

Zagrożeniem środowiska jest więc transport pod każdą postacią, a więc drogowy, kolejowy, jak i wodny oraz przebiegające przez teren gminy linie energetyczne.

Zagrożenie dla ludności stwarzają stacje i dystrybutory paliw płynnych i gazowych.

Dużym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego, a w dalszej konsekwencji zdrowia ludzi może być nieprzemyśłana i chaotyczna działalność człowieka nie uwzględniająca zasad ochrony środowiska.

W przypadku awarii (uszkodzenia) cystern lub w następstwie katastrofy drogowej istnieje realne zagrożenie skażenia ludności i środowiska wokół wymienionych tras przewozu. W gminie głównym źródłem potencjalnych awarii jest transport drogowy i kolejowy materiałów niebezpiecznych.

Do zadań gminy należy utrzymanie rezerw terenowych dla modernizacji drogi wojewódzkiej, w tym rezerwy terenu dla nowych przebiegów, skrzyżowań, wiaduktów węzłów.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa.

Na terenie gminy mogą powstać groźne w skutkach pożary. Zagrożonymi rejonami są jednostki osadnicze, w których dominuje zabudowa niska i zwarta.

Gwałtowne burze z gradobiciem, czyniące znaczne spustoszenia w zagrodach i na polach są również dużym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego. Susza, powoduje wyschnięcie cieków, obniżenie się poziomu wód gruntowych, znaczne obniżenie się poziomu wód w rzekach. Skutkiem suszy jest więc zwiększenie stężeń zanieczyszczeń w wodach, śnięcie ryb w rzekach, usychanie upraw rolnych i leśnych. Na terenie gminy Augustów występuje zagrożenie powodziowe spowodowane wzbieraniem wód rzeki Netta. Ponadto w dolinie rzeki Rospudy w okresie roztopów i spływów wiosennych występuje szereg lokalnych wylewów w obniżeniach terenowych, stanowiących naturalne użytki zielone - łąki i pastwiska. W przypadku wystąpienia powodzi akcją ratunkową kieruje Zespół Reagowania Kryzysowego w Augustowie. Na podstawie zarządzenia nr- 17/03 Wójta Gminy Augustów z dnia 20 stycznia 2003 r. w sprawie powołania Gminnego Zespołu Reagowania, które z dniem 5 maja 2003 r. rozpoczęło swoje funkcjonowanie.

Zadaniem Centrum jest zbieranie i udzielanie informacji mieszkańcom gminy dotyczących:

- zaistnienia zdarzeń i zjawisk o charakterze kryzysowym, zagrażającym zdrowiu życia mieszkańców, zwierząt gospodarskich oraz mieniu
- stwierdzaniu występowania skutków tych zdarzeń i zjawisk.

Do zjawisk i zdarzeń kryzysowych oraz ich skutków należy zaliczyć:

- nawałnice, huragany, trąby powietrzne, ulewne deszcze,
- zamiecie i zawieje śnieżne paraliżujące życie mieszkańców
- powodzie i podtopienia zagrażające życiu i zdrowiu ludzi i zwierząt hodowlanych
- długotrwałe pożary lasów, torfowisk, łąk i upraw
- długotrwała susza
- zdarzenia o charakterze terrorystycznym
- duże katastrofy komunikacyjne - drogowe, kolejowe, lotnicze, w szczególności z udziałem cystern z materiałami palnymi, toksycznymi, gazem,
- nagłe, gwałtowne i na dużą skalę zachorowania ludzi i zwierząt na choroby zakaźne.

Kolizje przestrzenne

Dotychczasowe działania inwestycyjne na terenie gminy Augustów nie wytworzyły znaczących kolizji przestrzennych, mających wpływ na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

Wnioski wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego

Gmina Augustów charakteryzuje się wysokim poziomem stanu zachowania naturalnego środowiska przyrodniczego, który stwarza dla mieszkańców podstawę bardzo dobrych warunków zamieszkiwania.

System przyrodniczy gminy Augustów poddawany presji urbanizacyjnej i wymaga podejmowania działań służących utrzymywaniu i przywracaniu naturalnych warunków poszczególnych komponentów środowiska.

W przypadku obszaru chronionego krajobrazu najważniejsze zagrożenia, związane są z: likwidowaniem i niszczeniem zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nawodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; wydobywaniem na cele gospodarcze skał, wykonywaniem prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych; lokalizowaniem obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych zbiorników wodnych (z wyjątkiem obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej).

W projekcie studium uwzględniono takie planowanie inwestycji, które nie będzie mu zagrażać. Uwzględniono np. konieczność budowy sieci kanalizacyjnej. Konieczne będzie również ograniczenie emisji niskiej, z opalanych węglem kamiennym kotłowni i palenisk domowych.

W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego projekt studium będzie chronił walory naturalne m.in. poprzez ograniczenie powstawania wokół brzegów jezior chaotycznej zabudowy. Dodatkowo będą one zapobiegać powstawaniu takich obiektów, które swą architekturą, mogłyby doprowadzić do degradacji walorów krajobrazowych. Natomiast rolą planów miejscowych będzie ochrona powierzchni biologicznie czynnej poszczególnych działek. W projekcie studium ustalono jej minimalną wielkość.

Wpływ realizacji projektowanego dokumentu na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody:

- 1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
- 2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;
- 4) siedlisk przyrodniczych;
- 5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;
- 7) krajobrazu;
- 8) zieleni w miastach i wsiach;

9) zadrzewień.

Celem ochrony przyrody jest:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów;
- zachowanie różnorodności biologicznej;
- zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego;
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony;
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień;
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody;
- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Ustawa ustala formy ochrony przyrody i przypisuje im zadania oraz warunki funkcjonowania innych obiektów w ich obrębie lub sąsiedztwie.

Na terenach zabudowy przyjęto następujące ustalenia:

- zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa powinna tworzyć zwarte osiedla – dotyczy to zwłaszcza miejscowości: Janówka, Białobrzegi, Rutki Nowe wskazuje się wypełnianie istniejących struktur osadniczych zabudowy mieszkaniowej;
- na terenach osiedli mieszkaniowych oraz na terenach publicznych należy lokalizować przestrzenie publiczne służące integracji społecznej i codziennej rekreacji mieszkańców;
- na obszarach zabudowy rozproszonej należy zachować jej ekstensywny charakter, który służy drożności, m. in. korytarzy ekologicznych;
- na terenach zabudowy usługowej wskazuje się utrzymanie istniejących usług publicznych, w szczególności w zakresie: oświaty, sportu i zdrowia oraz dalszy ich rozwój w zależności od potrzeb;
- w sąsiedztwie obiektów użyteczności publicznej należy stworzyć warunki do parkowania pojazdów, w postaci parkingów ogólnodostępnych oraz dla osób niepełnosprawnych i starszych;
- na wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację dróg oraz wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej z zachowaniem przepisów szczególnych;
- postuluje się pozostawienie zadrzewień i zakrzewień oraz wprowadzenie nowych z rodzimych gatunków drzew i krzewów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest wewnętrznym dokumentem, ale nie jest aktem prawa miejscowego. Narzędziem służącym do faktycznego kształtowania polityki przestrzennej gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o ustalenia których, Starosta Powiatowy w Augustowie wydaje decyzje administracyjne, w tym decyzje o pozwoleniu na budowę.

W Studium ustalono następujące tereny/obszary o różnym przeznaczeniu i różnych sposobach użytkowania, które zostały wyróżnione na rysunku studium Kierunki i polityka przestrzenna gminy - Załącznik Nr 2B i opisane w części tekstowej studium oznaczone symbolami przeznaczenia:

- RP - obszary upraw polowych, łąk, pastwisk, nieużytków i zadrzewień śródpolnych oraz pozostała działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej;
- RPz- obszary upraw polowych, łąk, pastwisk, nieużytków i zadrzewień śródpolnych oraz pozostała działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej – z zakazem zabudowy;
- OPR – obszar przetwórstwa rolniczego i usług;
- RZ - obszary użytków zielonych;
- ZL - obszary lasów i zalesień;
- OZZ - obszary rozwoju zabudowy zwartej;
- OZR- obszary rozwoju zabudowy rozproszonej;
- OZW – obszary rozwoju zabudowy wielorodzinnej;
- OUP - obszary rozwoju usług i produkcji, w tym składy i magazyny;

- OU - obszary rozwoju usług;
- OUT obszary koncentracji usług turystycznych;
- OUS – obszary rozwoju sportu i rekreacji;
- 1.OUT/OUS – obszary koncentracji usług turystycznych / rozwoju sportu i rekreacji;
- OUT–k - obszar zagospodarowania turystycznego Kanału Augustowskiego;
- ZC - obszary cmentarzy;
- PL - obszary parkingów terenowych;
- SP – tereny dolin (System Przyrodniczy Gminy – SPG);
- WS – tereny wód powierzchniowych;
- KDK (krajowe), KDW (wojewódzka), KDP (powiatowe), KDG (gminne) – drogi publiczne.

Tereny wskazane do objęcia ograniczeniem zabudowy i zakazem zabudowy

W Studium wskazano tereny do objęcia ograniczeniem zabudowy i zakazem zabudowy wynikającą z obowiązujących przepisów ustaw i warunków technicznych, m.in.:

- z tytułu przepisów o ochronie środowiska - obowiązuje zakaz zabudowy budynkami w stosownej odległości od linii energetycznych największego napięcia (co najmniej 30m dla budynków przeznaczonych na okresowy pobyt ludzi) i średniego napięcia (minimum 15m);
- z tytułu przepisów określających warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe - należy zachować normatywne odległości projektowanych urządzeń i obiektów od istniejących gazociągów, zgodnie z właściwymi przepisami obowiązującymi w czasie wydania pozwolenia na budowę;
- z tytułu przepisów kolejowych - obowiązuje zakaz zabudowy budynkami w stosownej odległości od obszarów kolejowych - linii kolejowej 40 Suwałki – Sokółka określonych w tych przepisach;
- z tytułu przepisów drogowych - obowiązuje zakaz zabudowy budynkami mieszkalnymi w odległości określonej w tych przepisach;
- z tytułu przepisów określających wymagania, jakim powinny odpowiadać cmentarze: wokół terenów cmentarzy powinien być wyznaczony obszar ochronny o stosownej szerokości, jak również ograniczenia lokalizacji ujęć wody oraz obiektów związanych z produkcją i przechowywaniem żywności. Tereny pod cmentarze w miarę możliwości należy lokalizować na wzniesieniu, a zwierciadło wód gruntowych powinno znajdować się na głębokości nie wyżej niż 2,5m poniżej powierzchni terenu;
- z tytułu przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze – filar ochronny;
- z tytułu przepisów ustawy Prawo wodne – tereny szczególnego zagrożenia powodzią, pasy ochronne o szerokości 1,5 m wzdłuż cieków wodnych, w celu konieczności umożliwienia wypełnienia ustawowych obowiązków przez właścicieli wód;
- z tytułu przepisów ustawy o ochronie przyrody – przepisów szczegółowych dotyczących obszarów chronionego krajobrazu – zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej.

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym obszary wyłączone z zabudowy

Obszary te zostały oznaczone na rysunku Studium – Załącznik Nr 2B, zgodnie z oznaczeniami stosowanymi przy sporządzaniu planów miejscowych: RPz, RZ, ZL.

Wskazuje się następujące obszary wyłączone spod zabudowy:

- RPz – tereny upraw polowych (w szczególności grunty kl. II, III i powyżej) za wyjątkiem dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji;
- RZ – tereny użytków zielonych: łąk i pastwisk (za wyjątkiem dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji);

- ZL – tereny lasów, zadrzewień śródpolnych (za wyjątkiem zabudowy związanej z gospodarką leśną, dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji);
- tereny w odległości mniejszej niż 15 m od brzegu cieków wodnych dla nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie; na pozostałych terenach obiekty budowlane powinny się znajdować w odległościach wynikających z przepisów odrębnych;
- tereny zmeliorowane;
- nieużytki.

Istnieje możliwość przeznaczenia pod zalesienia gruntów nieprzydatnych i mało przydatnych dla rolnictwa;

Ustalono przeznaczenie tych terenów na cele produkcji rolniczej. Dopuszcza się uzupełnienia i unowocześnianie w ramach istniejącej zabudowy rozproszonej. Można realizować obiekty związane z produkcją rolniczą z towarzyszącym dojazdem do pól i infrastrukturą techniczną.

W projekcie studium określono minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne, uwzględniające wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury oraz zrównoważonego rozwoju w wyodrębnionych strefach.

Wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych – dla miejscowości Janówka, Białobrzegi i Rutki Nowe

Rodzaj zabudowy	Minimalna powierzchnia biologicznie czynna	Maksymalny stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki	Maksymalna wysokość obiektów budowlanych	Ustalenia dodatkowe
zabudowa usługowa	30%	0,50	14m	ograniczenie wysokości nie dotyczy elementów takich jak: wieże, wieżyczki, budynków kultu religijnego oraz obiektów, których wysokość wynika z technologii lub konstrukcji obiektu lub urządzenia, itp.
zabudowa zagrodowa	nie ustala się	nie ustala się	12m – dla budynków mieszkalnych (dwie kondygnacje nadziemne) 8m – dla budynków pozostałych	.
Zabudowa wielorodzinna (małogabarytowa)	30%	0,50	14m	dopuszcza się usługi w paterach budynków

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

zabudowa jednorodzinna, zabudowa jednorodzinna z usługami, jednorodzinna z rzemiosłem,	50%	0,30	12m – dla budynków mieszkalnych (dwie kondygnacje nadziemne) 10m – dla budynków pozostałych	ograniczenie wysokości nie dotyczy elementów takich jak: wieże, wieżyczki, budynków kultu religijnego oraz obiektów, których wysokość wynika z technologii lub konstrukcji obiektu lub urządzenia, itp.
zabudowa usług turystycznych	30%	0,50	14m	
zabudowa sportu i rekreacji	20%	0,10	10m	sale gimnastyczne – do 14m
zabudowa rekreacji indywidualnej/letniskowa	70%	0,20	8m	
zabudowa produkcyjna, magazyny, składy i usługi	30%	0,50	12m	
zabudowa gospodarki leśnej	nie ustala się	nie ustala się	12m	

Wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych – pozostałe tereny gminy Augustów

Rodzaj zabudowy	Minimalna powierzchnia biologicznie czynna	Maksymalny stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki	Maksymalna wysokość obiektów budowlanych	Ustalenia dodatkowe
zabudowa usługowa	30%	0,50	12m	ograniczenie wysokości nie dotyczy elementów takich jak: wieże, wieżyczki, budynków kultu religijnego oraz obiektów, których wysokość wynika z technologii lub konstrukcji obiektu lub urządzenia, itp.
zabudowa zagrodowa	nie ustala się	nie ustala się	11 m – dla budynków mieszkalnych; 10 m – dla budynków pozostałych	
zabudowa jednorodzinna	60%	0,25	12m	
zabudowa jednorodzinna z usługami	50%	0,30	12m	

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów**

jednorodzinna z rzemiosłem	50%	0,30	12m	
zabudowa pensjonatowa	50%	0,35	14m	
zabudowa rekreacji indywidualnej/letniskowa	70%	0,20	8m	
zabudowa usług turystycznych	30%	0,50	12m	
zabudowa sportu i rekreacji	70%	0,20	10m	
zabudowa obsługi gospodarki leśnej	nie ustala się	nie ustala się	10m	
zabudowa produkcyjna, magazyny, składy i usługi	30%	0,50	12m	dopuszcza się inną wysokość w przypadkach, gdy wynika ona z technologii zakładu lub prowadzonej produkcji
obiektów produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych	nie ustala się	nie ustala się	12m	

W przypadku innego rodzaju zabudowy niż wymieniona wyżej, parametry należy ustalić w planie miejscowym.

Linie zabudowy od dróg, lasów i wód zostaną ustalone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sporządzonym w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w oparciu o przepisy odrębne.

Wskazano tereny wskazane do objęcia ograniczeniem zabudowy i zakazem zabudowy wynikają z obowiązujących przepisów ustaw i warunków technicznych, m.in.:

- z tytułu przepisów o ochronie środowiska - obowiązuje zakaz zabudowy budynkami w stosownej odległości od linii energetycznych największego napięcia (co najmniej 30m dla budynków przeznaczonych na okresowy pobyt ludzi) i średniego napięcia (minimum 15m) napięcia;
- z tytułu odpowiednich przepisów określających warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe - należy zachować normatywne odległości projektowanych urządzeń i obiektów od istniejących gazociągów, zgodnie z właściwymi przepisami obowiązującymi w czasie wydania pozwolenia na budowę;
- z tytułu przepisów kolejowych - obowiązuje zakaz zabudowy budynkami w stosownej odległości od obszarów kolejowych - linii kolejowej 40 Suwałki – Sokółka określonych w tych przepisach;
- z tytułu przepisów drogowych - obowiązuje zakaz zabudowy budynkami mieszkalnymi w odległości określonej w tych przepisach;
- z tytułu przepisów określających wymagania, jakim powinny odpowiadać cmentarze: wokół terenów cmentarzy powinien być wyznaczony obszar ochronny o stosownej szerokości, jak również ograniczenia lokalizacji ujęć wody oraz obiektów związanych z produkcją i przechowywaniem żywności. Tereny pod cmentarze w miarę możliwości należy lokalizować na wzniesieniu, a zwierciadło wód gruntowych powinno znajdować się na głębokości nie wyżej niż 2,5m poniżej powierzchni terenu;
- z tytułu przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze – filar ochronny;
- z tytułu przepisów ustawy Prawo wodne - pasy ochronne o szerokości 1,5 m wzdłuż cieków wodnych, w celu konieczności umożliwienia wypełnienia ustawowych obowiązków przez właścicieli wód;
- z tytułu przepisów ustawy o ochronie przyrody – przepisów szczegółowych dotyczących obszarów chronionego krajobrazu – zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej.

W każdej funkcji wyodrębnionej w Studium uwzględniono zapisy dotyczące ustaleń wynikających z form ochrony przyrody oraz odwołano się do funkcjonowania obszarów sieci Natura 2000 lub ich sąsiedztwa.

Na podstawie analizy danych związanych z przedmiotowym projektem studium można stwierdzić, że zapisy zawarte w proponowanym dokumencie nie naruszają przepisów ustawy o ochronie obszarów objętych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Powołując się na fakt, że ogólna ocena wpływu przedmiotowych inwestycji jest uznana jako minimalna, nie istnieje konieczność ingerowania w funkcjonowanie spójności istniejących terenów sieci Natura 2000. Inwestycja nie narusza w żaden sposób swobody funkcjonowania ekosystemów. Także w przypadku obszaru chronionego krajobrazu nie wykazuje się negatywnego wpływu inwestycji na jego funkcjonowanie.

Funkcjonowanie inwestycji przewidzianych w projekcie studium może spowodować zmiany w środowisku przyrodniczym w następujący sposób:

- naruszenia obiegu materii w środowisku,
- ubytku rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- degradacji środowiska przez:
  - pośrednie zanieczyszczenie gleb i wód ,
  - zanieczyszczenie powietrza (w tym hałas),
  - zniekształcenia pierwotnego krajobrazu.

Podstawowym zagrożeniem dla jakości wód jest dopływ do nich różnego rodzaju zanieczyszczeń, z różnych źródeł, w tym:

- ze źródeł punktowych - zanieczyszczenia wprowadzane bezpośrednio do odbiorników, a więc do cieków i wód stojących. Są to ścieki przemysłowe i bytowo-gospodarcze. Podstawowe znaczenie ma tu ilość i jakość ścieków wprowadzanych do wód;
- ze źródeł rozproszonych - zanieczyszczenia wprowadzane przede wszystkim przez mieszkańców terenów nie skanalizowanych i nie posiadających oczyszczalni; ilość zanieczyszczeń wzrasta przy istnieniu w jednostkach osadniczych wodociągów bez jednoczesnego wybudowania kanalizacji i oczyszczalni ścieków; zanieczyszczenia te stanowią potencjalne zagrożenie również dla jakości wód podziemnych (nieszczelne szamba);
- ze źródeł przestrzennych (obszarowych) - zanieczyszczenia przedostające się do wód ze zlewni, w wyniku procesów infiltracji, spływu powierzchniowego, erozji wodnej i wietrznej; wielkość dopływu zanieczyszczeń z takich źródeł uzależniona jest przede wszystkim od ukształtowania terenu i sposobu zagospodarowania zlewni, intensywności nawożenia użytków rolnych, rodzaju utworów powierzchniowych budujących zlewnię, a także warunków meteorologicznych;
- ze źródeł liniowych - zanieczyszczenia występujące w otoczeniu dróg i torowisk, przedostające się do wód przede wszystkim ze ściekami deszczowymi, wodami roztopowymi; zawsze istnieje potencjalne zagrożenie dopływem zanieczyszczeń powstałych w przypadku awarii środków transportu przewożących różnego rodzaju substancje chemiczne, paliwa. Wpływ tego rodzaju zanieczyszczeń jest tym większy im bliżej cieku przebiega droga, a rzeźba terenu umożliwia migrację zanieczyszczeń.

Najtrudniejsze do oszacowania i ograniczenia są punktowe i przestrzenne (obszarowe) źródła zanieczyszczeń.

Najmniejszy dopływ zanieczyszczeń obszarowych następuje z terenów leśnych.

Zanieczyszczenia obszarowe to przede wszystkim związki biogenne - azot i fosfor - pochodzące z nawozów sztucznych i naturalnych, gnojowicy. Z tego źródła do wód trafia więcej azotu, ponieważ fosfor jest lepiej wiązany przez kompleks sorpcyjny gleb.

Jednakże ze względu na typ przedsięwzięcia i na fakt, iż znajduje się ono w obrębie dwóch wsi: w połączeniu z istniejącymi już obiektami oraz na terenach zagospodarowanych, skutki negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze można uznać za minimalne.

Źródła zagrożeń

Zasoby i walory środowiska ulegają licznym zagrożeniom. Źródła zagrożeń są wewnętrzne, zlokalizowane na terenie gminy i zewnętrzne w tym znacznie oddalone.

Jakość powietrza atmosferycznego zależy przede wszystkim od emitowanych, (wprowadzanych) bezpośrednio lub pośrednio, substancji powstających wyniku działalności człowieka. Główne rodzaje i ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery powstają w wyniku spalania różnego rodzaju paliw. Substancje chemiczne wprowadzane do powietrza w największych ilościach to: CO₂, SO₂, NO₂, pył, CO.

Dwutlenek siarki emitowany jest przede wszystkim przez kotłownie lokalne, przy spalaniu zanieczyszczonego węgla. Tlenki azotu pochodzą ze spalania węgla, koksu, gazu i benzyn (transport samochodowy). Pyły - emitowane są do atmosfery wraz ze spalinami pochodzącymi ze spalania paliw stałych.

Na terenie gminy nie występują zakłady produkcyjne i usługowe o istotnym znaczeniu dla zagadnień zanieczyszczenia powietrza. Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są instalacje energetyczne oraz ciągi komunikacyjne (zanieczyszczenia powstające przy spalaniu paliwa samochodowego). Dwutlenek siarki emitowany jest przede wszystkim przez kotłownie lokalne, przy spalaniu zanieczyszczonego węgla. Tlenki azotu pochodzą ze spalania węgla, koksu, gazu i benzyn (transport samochodowy). Pyły - emitowane są do atmosfery wraz ze spalinami pochodzącymi ze spalania paliw stałych. Średnie stężenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w okresie zimowym jest kilka razy wyższe niż w okresie letnim.

Degradacja powierzchni ziemi i ocena stanu rekultywacji obszarów zdewastowanych

Odpady stały się jednym z najpoważniejszych zagrożeń dla ludzi i środowiska przyrodniczego, zwłaszcza dla wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb. Dlatego racjonalna gospodarka odpadami i minimalizacja ich wytwarzania stała się w ostatnich latach jednym z najważniejszych aspektów w dziedzinie ochrony środowiska.

Stan gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Augustów jest zadowalający. Problemem natomiast jest wdrożenie sposobu selektywnej zbiórki odpadów w miejscu ich powstawania. Dlatego w celu poprawy gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy istnieje konieczność podjęcia działań uświadamiających społecznościom lokalnym potrzeby ochrony środowiska przed odpadami, celowości selektywnej zbiórki odpadów, a także dążenia do minimalizacji ich wytwarzania i składowania. Należy usprawnić system selektywnej zbiórki odpadów w miejscu ich powstawania oraz ich recyklingu, a także podejmować działania zmierzające do wdrożenia innych metod unieszkodliwiania (termiczne przekształcanie) i odzysku (kompostowanie).

Tak więc część odpadów znalazła się na tzw. „dzikich” wysypiskach lub też została spalona w piecach domowych i na powierzchni ziemi. Niekontrolowane pozbywanie się odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych powoduje zaśmiecanie krajobrazu, a przede wszystkim wpływa na zagrożenie wód podziemnych skażeniem odciekami powstającymi z niekontrolowanego deponowania odpadów. Wielkość skażenia zależy od ilości i rodzaju składowanych odpadów.

Oprócz zanieczyszczania wód powierzchniowych, niekontrolowane składowanie odpadów powoduje:

- emisję do atmosfery lekkich części odpadów w tym szczególnie folii i papierów, które unoszone przez wiatr powodują zaśmiecenie otoczenia wysypisk,
- emisję pyłów, aerozoli oraz gazów.

Lekkie części odpadów oraz pyły i aerozole biologiczne dostają się do atmosfery szczególnie w okresie rozładunku odpadów.

W ostatnich latach nasila się niepokojące zjawisko spalania w piecach, a także na wolnym powietrzu (przy okazji palenia ognisk) wszelkiego rodzaju odpadów w tym tych szczególnie groźnych - plastików. Wynika to z różnych przyczyn: źle pojętej oszczędności, beztroski i lekkomyślności lub po prostu z braku wiedzy. Spalanie plastikowych butelek, folii, różnego rodzaju tworzyw sztucznych oraz śmieci niesie ze sobą ogromne zagrożenie dla środowiska

naturalnego, a przede wszystkim dla zdrowia ludzi. Spalanie odpadów to ułatwianie się do atmosfery gazów i pyłów w tym dwutlenku węgla i metali ciężkich.

Podczas realizacji założeń zmiany miejscowego planu zagospodarowania nie przewiduje się degradacji powierzchni ziemi.

Zanieczyszczenie gleb

Obszar objęty projektem studium w niektórych przypadkach może wymagać uzyskania zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele związane z proponowaną funkcją mieszkaniową, usługową, produkcyjną, rekreacyjną i pod budowę i rozbudowę dróg i infrastruktury technicznej. Nie ma żadnych przesłanek ku ograniczeniu tego typu zmiany. Obszar pod planowane inwestycję nie spowoduje znaczących zmian w funkcjonowaniu gruntów rolnych. Grunty rolne terenów sąsiednich zaliczane są do IVb, V i VI klasy bonitacyjnej. W rzeczywistości nie pełnią swej funkcji rolniczej lub są wykorzystywane minimalnie. Położone są przeważnie przy drogach obciążonych znacznym ruchem komunikacyjnym (np. obwodnica Augustowa) na co dzień oraz w sezonie urlopowym.

Analizowane obszary znajdują się w obrębie regionu z kulturowo uwarunkowaną turystyką i pełniące funkcje ośrodka turystyczno-rekreacyjnego – miasto Augustów. Ich udział w produkcji rolnej nie jest perspektywiczny. Rekompensatą zajęcia tych terenów będą tereny zielone proponowane w sąsiedztwie inwestycji (zakrzewienie, zadrzewienie, itp.), a także bezwzględne pozostawienie w stanie nienaruszonym istniejących zadrzewień, zakrzaczeń i innych form roślinnych na całym terenie. W przypadku nowych tras komunikacji samochodowej – należy bezwzględnie zachować zasady dotyczące usuwania istniejących zadrzewień i zakrzewień. Nie przewiduje się generalnie wpływu na biosferę ze względu na mało inwazyjny charakter inwestycji.

Zanieczyszczenie wód podziemnych i wód powierzchniowych

Głównym zagrożeniem wód powierzchniowych jest spływ zanieczyszczeń z pól oraz wprowadzanie do środowiska wodnego ścieków gospodarskich. Stanowi to nadal istotny problem, mimo że w minionych latach miał miejsce wyraźny postęp w ograniczaniu ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych. Próby wprowadzenia gospodarki wodno-ściekowej mogłyby doprowadzić do istotnej poprawy odprowadzanych ścieków. Rozwiązania wymaga nadal problem ograniczenia ładunków ze źródeł powierzchniowych. Istotne zmniejszenie zużycia nawozów sztucznych i racjonalizacja wykorzystania środków ochrony zmniejszyło zagrożenie wód zanieczyszczeniem z tych źródeł, jednak spodziewana i konieczna, w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, intensyfikacja produkcji rolnej może spowodować odwrócenie korzystnych tendencji. Gmina stara się przeciwdziałać zjawisku zanieczyszczeniu, rozbudowując sieć wodociągową skąd woda w ilościach potrzebnych do picia udostępniana jest ludności. Podejmowane są również działania związane z udoskonaleniem technologii uzdatniania wody i poprawą jakości wody dostarczanej przez wodociągi.

Do wód gruntowych na etapie realizacji inwestycji mogą przedostawać się pewne ilości produktów ropopochodnych. Zanieczyszczenia te nie powinny spowodować większych zagrożeń.

Na analizowanym obszarze zagrożenie negatywnego oddziaływania inwestycji jest minimalne ze względu na systemy sieci kanalizacyjnej oraz specyfikę budowy geologicznej (utwory plejstocenu i holocenu oraz ich morfologia).

Przewiduje się minimalny wpływ na wody powierzchniowe usytuowane w otoczeniu inwestycji. Jednak przy odpowiedniej kontroli funkcjonowania obiektów oraz monitoringu ich oddziaływania można zredukować antropopresję. Także prowadzenie systematycznych prac porządkowych wokół obiektów powinno się przyczynić do niwelacji zanieczyszczeń.

Jeziora i rzeki nie będą poddawane negatywnemu wpływowi inwestycji ze względu na zachowanie strefy ochronnej wokół jego linii brzegowej.

Ostatecznie: planowane inwestycje nie wpłyną, bądź minimalnie wpłyną na pogorszenie stanu jakości zbiorników wodnych analizowanego terenu oraz jego otoczenia. Jednakże nie zmieni stosunków wodnych panujących w skali lokalnej i regionalnej.

Zmiany stosunków wodnych

Planowane inwestycje nie wywrą wpływu na stosunki wodne panujące w danym regionie. W gminie Augustów nie występują tereny szczególnego zagrożenia powodzią.

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Jakość powietrza atmosferycznego zależy przede wszystkim od emitowanych, (wprowadzanych) bezpośrednio lub pośrednio, substancji powstających wyniku działalności człowieka. Główne rodzaje i ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery powstają w wyniku spalania różnego rodzaju paliw. Substancje chemiczne wprowadzane do powietrza w największych ilościach to: CO₂, SO₂, NO₂, pył, CO.

Dwutlenek siarki emitowany jest przede wszystkim przez kotłownie lokalne, przy spalaniu zanieczyszczonego węgla. Tlenki azotu pochodzą ze spalania węgla, koksu, gazu i benzyn (transport samochodowy). Pyły - emitowane są do atmosfery wraz ze spalinami pochodzącymi ze spalania paliw stałych.

Na terenie gminy Augustów nie występują zakłady produkcyjne i usługowe o istotnym znaczeniu dla zagadnień zanieczyszczenia powietrza. Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są instalacje energetyczne oraz ciągi komunikacyjne (zanieczyszczenia powstające przy spalaniu paliwa samochodowego). Dwutlenek siarki emitowany jest przede wszystkim przez kotłownie lokalne, przy spalaniu zanieczyszczonego węgla. Tlenki azotu pochodzą ze spalania węgla, koksu, gazu i benzyn (transport samochodowy). Pyły - emitowane są do atmosfery wraz ze spalinami pochodzącymi ze spalania paliw stałych. Również zanieczyszczeniem powietrza jest fluor pochodzący ze spalania węgla oraz ołowiu - z transportu samochodowego. Średnie stężenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w okresie zimowym jest kilka razy wyższe niż w okresie letnim.

Projektowane inwestycje przyczynią się do zwiększenia zanieczyszczenia powietrza poprzez ruch pojazdów podczas etapu realizacji przedsięwzięcia, a także podczas jego funkcjonowania ze względu na powstanie nowych podrzędnych tras oraz rozwój turystyki. Będzie to emisja spalin oraz hałas. Będą to jednak wielkości nieznaczne, a to ze względu na mały nakład prac przy realizacji przedsięwzięcia.

Proponowane źródła energii pochodzące z własnych zasobów mogą także wpłynąć na zwiększenie emisji substancji obcych. Jednak przy zastosowaniu rozwiązań proekologicznych oraz racjonalnym gospodarowaniu, uniknie się przekroczenia norm dopuszczalnej emisji.

Proponowane rozwiązania dotyczące realizacji inwestycji podane w projekcie studium nie powinno stanowić zagrożenia dla stanu jakości powietrza tego terenu, gdyż zgodnie z założeniami projektu studium winno być oparte na technologiach minimalizujących wpływ na środowisko.

Emisja hałasu

W ostatnich latach w Polsce nastąpił gwałtowny rozwój transportu drogowego, a wraz z nim pojawiły się nowe zagrożenia środowiska. Prawie dwukrotnie wzrosła liczba prywatnych samochodów. Towarzyszy temu niedostateczny rozwój sieci dróg, autostrad, co powoduje zatory, korki i większą emisję substancji i hałasu do środowiska. Spaliny i hałas komunikacyjny stwarzają duże zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi. Wzrastająca liczba samochodów, często starych, wyeksploatowanych – to także źródło dużej ilości odpadów.

Hałas i wibracje są w ostatnich latach rosnącym zagrożeniem dla środowiska, zdrowia i życia ludzi. Bardzo często oddziaływanie hałasu i wibracji odbierane jest w sposób subiektywny, co powoduje, że dziedzina ta jest niedostatecznie eksponowana i doceniana przy rozpatrywaniu spraw związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska. Zagrożenie hałasem i wibracjami charakteryzuje się mnogością źródeł i powszechnością występowania.

Na terenie gminy Augustów w związku z planowanymi nowymi terenami przeznaczonymi do zainwestowania zajdzie konieczność wytyczenia nowych tras komunikacyjne – dróg wewnętrznych, dojazdowych do poszczególnych nieruchomości, które mogą być potencjalnymi emitarami hałasu. Jednakże są to trakty do obsługi technicznej oraz ruchu związanego z funkcją mieszkaniową, usługową, przemysłową i rekreacyjną. Nie wpłyną one zasadniczo na pogorszenie warunków środowiskowych. Uporządkowanie ruchu drogowego nie może zaś wpłynąć na sprawność komunikacji i wyeliminować samowolne przejazdy użytkowników codziennych oraz turystów po terenach nieprzystosowanych do ruchu drogowego.

Prace prowadzone podczas etapu realizacji inwestycji także wymagają użycia sprzętu specjalistycznego, ale nie niosą ze sobą czynności podwyższających emisję hałasu do wartości ponadnormatywnych.

Należy przestrzegać, aby zostały zachowane dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, przewidziane Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu (Dz. U. Nr 178 poz. 1841 + załączniki). Można uznać, że zakres inwestycji nie przyniesie wzrostu poziomu hałasu, gdyż na zagospodarowywanym terenie nie lokalizuje się żadnych obiektów emitujących hałas o poziomie ponadnormatywnym.

Składowanie i utylizacja odpadów

Proponowane rozwiązania dotyczące składowania i utylizacji odpadów w pełni utrzymają bezpieczeństwo i nie spowodują przedostania się substancji szkodliwych do komponentów środowiska naturalnego. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż ilość odpadów nie stanowi istotnego problemu i przy przepisowym usuwaniu ich może być uznana za nieinwazyjną. Także zaznacza się, iż żaden element projektowanych inwestycji nie jest emitorem szkodliwych substancji. Po pełnej realizacji infrastruktury na terenie objętym prognozą nastąpi całkowite zabezpieczenie przed ogniskami zanieczyszczeń wynikających ze składowania i utylizacji odpadów.

Zagrożenia powodziami i osuwiskami

Na analizowanym terenie niewystępują tereny szczególnego zagrożenia powodzią.

Przeobrażenia flory i roślinności

Przewiduje się zmianę sposobu użytkowania części terenów. Jednak większość z tych terenów w rzeczywistości nie pełni funkcji, jaką im przypisano w starej ewidencji. Toteż wskazana jest weryfikacja ich rzeczywistej funkcji i zagospodarowanie wedle ich potencjału. W przypadku zmiany funkcji rolnej na inną przewiduje się wprowadzanie w zamian dodatkowej roślinności w postaci np. zadrzewień czy zakrzaczeń.

Istotnym aspektem projektu studium jest wprowadzenie zapisów dotyczących ochrony i opieki nad wartościową szatą roślinną, reprezentowaną głównie przez Obszar Natura 2000 i Obszary Chronionego Krajobrazu. Generalnie inwestycje nie wpłyną na przeobrażenie szaty roślinnej.

Przeobrażenia fauny

Nie przewiduje się.

Odporność środowiska przyrodniczego na degradację oraz jego zdolność do regeneracji

W kontekście projektowanych inwestycji nie przewiduje się naruszenia równowagi środowiska. Przy zachowaniu strefy ochronnej wokół wód jezior chroni się je przed negatywnym wpływem rozwoju analizowanej przestrzeni. Wprowadzenie nowych proekologicznych rozwiązań odnośnie zaopatrzenia w media i infrastruktury technicznej jest wystarczającą barierą i nie ma przeciwwskazań ku takiemu kierunkowi zagospodarowania.

Obszary występowania uciążliwości

Nie spotyka się na analizowanym terenie. Nie notuje się obiektów będących potencjalnym źródłem uciążliwości oraz stanowiących zagrożenie dla funkcjonowania środowiska. Planowane elementy zagospodarowania przestrzennego także nie wprowadzają takiego zagrożenia.

Wpływ na życie i zdrowie ludzkie

Planowane inwestycje nie spowodują zagrożenia życia ludzkiego i nie będą przyczyną pogorszenia się zdrowia ludzkiego. Wprowadzenie do analizowanego obszaru terenów o funkcji mieszkaniowej, usługowej i rekreacyjnej może się przyczynić do poprawy jakości życia i zdrowia ludzkiego poprzez krzewienie aktywności fizycznej wśród mieszkańców regionu. Nastąpi rozwój terenów przeznaczonych pod funkcję mieszkalną, co może być korzystne dla osadnictwa na danym obszarze. Nie ma przeciwwskazań dla tego typu kierunków rozwoju regionu.

Inne zagrożenia

Bezpieczeństwo ludności wiąże się z przeciwdziałaniem zagrożeniom cywilizacyjnym, powodowanym przez wszelkiego typu awarie infrastruktury technicznej stwarzające zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, katastrofy wywołane przez siły natury. Znaczna jest także chemizacja rolnictwa. To wszystko dodaje się do zagrożeń wywołanych transportem surowców i produktów naftowych, przesyłaniem innych substancji, pracą urządzeń podatnych na pożar i wybuch. Potencjalnym źródłem nadzwyczajnych zagrożeń są również jeziora znajdujące się na terenie gminy (powodzie, zatonięcia, dopływ nieznanymi zanieczyszczeń).

Zagrożeniami dla środowiska, jakie mogą wystąpić na terenie gminy są: powodzie, huragany, pożary, susze, powodzie, gradobicia, awarie urządzeń infrastruktury technicznej, katastrofy komunikacyjne drogowe i kolejowe, w tym katastrofy związane z transportem materiałów niebezpiecznych; zagrożenia ekologiczne.

Na terenie gminy mogą powstać groźne w skutkach pożary. Zagrożonymi rejonami są jednostki osadnicze, w których dominuje zabudowa niska i zwarta wykonana z materiałów palnych.

Gwałtowne burze z gradobiciem, czyniące znaczne spustoszenia w zagrodach i na polach są również dużym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego.

Susza, powoduje wyschnięcie cieków, obniżenie się poziomu wód gruntowych, znaczne obniżenie się poziomu wód w rzekach. Skutkiem suszy jest więc zwiększenie stężeń zanieczyszczeń w wodach, śnięcie ryb w rzekach, usychanie upraw rolnych i leśnych.

W przypadku awarii (uszkodzenia) cystern lub w następstwie katastrofy drogowej czy kolejowej, istnieje realne zagrożenie skażenia ludności i środowiska wokół wymienionych tras przewozu. Zagrożenie dla ludności stwarzają również stacje i dystrybutory paliw płynnych i gazowych.

Zadania związane z ochroną przed awariami, ochroną przeciwpowodziową i innymi zagrożeniami powiat wykonuje przy pomocy powiatowych służb, inspekcji i straży.

Promieniowanie

Promieniowanie elektromagnetyczne to stosunkowo nowe zanieczyszczenie środowiska.

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego przez działalność człowieka, wyróżnia się:

- promieniowanie jonizujące, pojawiające się w wyniku użytkowania zarówno wzbogacających, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,
- promieniowanie niejonizujące, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Źródła pól elektromagnetycznych stanowią linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV oraz związane z nimi stacje elektroenergetyczne.

Do punktowych źródeł promieniowania niejonizującego należą m.in.:

- stacje bazowe telefonii komórkowej analogowej CENTERTEL i cyfrowej GSM 900 instalowane na specjalnych masztach;
- urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne pracujące w zakładach przemysłowych, ośrodkach medycznych oraz będące w dyspozycji miejskiej policji i straży pożarnej.

W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi.

Nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na człowieka i inne żywe organizmy, stąd ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska.

Ponadto w gminie Augustów znajdują się maszty telefonii komórkowej.

W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi.

Brak stałego monitoringu w zakresie elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego uniemożliwia ocenę stopnia zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego wokół obiektów i urządzeń będących jego źródłem.

Ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}

Zgodnie z informacją z zamieszczoną na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku pod adresem www.wios.bialystok.pl wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} wystąpiło dnia 20.03.2014 r. na terenie strefy podlaskiej, w powiecie miasta Łomża. Ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} jest związane z emisją niską, transportem drogowym. Prognozuje się, iż poziom stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu wzrośnie w związku z przekroczeniem normy dopuszczalnej w poprzednich latach oraz wysokimi wynikami zanieczyszczenia w roku bieżącym.

Przewidywany czas trwania ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} wyniesie do 31.12.2014r. Brak zagrożeń dla zdrowia ludzkiego.

Zagrożenia wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

O zakwalifikowaniu inwestycji do zakładów o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej decyduje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie gminy Augustów nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska związane są z wykorzystywaniem, składowaniem oraz transportem substancji niebezpiecznych. Skażenia związane są z awariami w zakładach produkcyjnych oraz z wypadkami komunikacyjnymi, mającymi charakter losowy w tym sensie, że mogą one wystąpić bez względu na stosowane zabezpieczenia. Przeciwdziałanie im zmierza zatem do ograniczenia ich prawdopodobieństwa, a także rozmiaru oraz czasu trwania negatywnych skutków.

Zagrożenia ze strony przemysłu stwarzane są przez zakłady stosujące w procesach technologicznych i składujące niebezpieczne substancje chemiczne (NSCh). Na terenie gminy Augustów nie ma zakładów, w których znajdowałyby się substancje, których rodzaje, kategorie i ilości mogą stanowić zagrożenie wystąpienia poważnej awarii.

Największe zagrożenie skażeniem środowiska, związane z transportem samochodowym, występuje wzdłuż szlaków komunikacyjnych o największej frekwencji przewozów materiałów niebezpiecznych.

Ocenia się, że w przypadku katastrofy komunikacyjnej, prowadzącej do uwolnienia niebezpiecznych substancji chemicznych i przeniknięcia ich do środowiska, może nastąpić masowe

zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz długotrwała lub tymczasowa degradacja walorów środowiska przyrodniczego. Zasięg strefy zagrożeń tego rodzaju mieści się w szerokim przedziale od kilkunastu metrów do kilku kilometrów w zależności od rodzaju substancji, jej ilości, warunków terenowych i meteorologicznych, szybkości przeciwdziałania przez wyspecjalizowane służby oraz od ich technicznego wyposażenia.

Bardzo istotnym elementem zapobiegania zagrożeniom zdrowia ludzi jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miejscowości, oznakowanie tras przewozów drogowych materiałów niebezpiecznych oraz stworzenie odpowiednich parkingów dla pojazdów przewożących tego typu substancje.

IX. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Dokumenty o randze międzynarodowej związane z polityką przestrzenną oraz ochroną i kształtowaniem środowiska to:

- 1) *Konwencja Ramiarska o obszarach wodno-błotnych* z 1971 r. ze zmianami (Paryż 1982 r., Regina 1987 r.),
- 2) *Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości* z 1979 r. wraz z *II protokołem siarkowym* z 1994 r. (Oslo),
- 3) *Konwencja Bernenska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych* z 1979 r.,
- 4) *Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową* z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi z 1990 r. i wiedeńskimi z 1992 r.,
- 5) *Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu* z Rio de Janeiro z 1992 r.,
- 6) *Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej* z Rio de Janeiro z 1992 r.,
- 7) *Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu* z Kioto z 1997 r. wraz z *Protokołem*.

Przedmiotowy projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów nie narusza żadnego z wyżej wymienionych dokumentów, a zapisy zawarte w opracowanym projekcie studium są zgodne z zapisami dotyczącymi ochrony i kształtowania środowiska.

Podstawowymi dokumentami określającymi cele i zasady trwałego, stabilnego i zrównoważonego rozwoju kraju dla osiągnięcia ładu społecznego, ekonomicznego, ekologicznego oraz przestrzennego są następujące pozycje:

- 1) *Koncepcja polityki przestrzennej zagospodarowania kraju* z lipca 2001 roku,
- 2) *II Polityka ekologiczna państwa* z 2001 roku,
- 3) *Polska 2025 – Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju* z 2000 roku,
- 4) *Polityka ekologiczna państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2011-2014* z 2006 roku.
- 5) *Narodowy Plan Rozwoju. Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów* z dnia 22 czerwca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 149, poz. 1567).

Przedmiotowy projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów nie narusza zapisów w/w dokumentów i jest zgodna z kierunkami w nich wyznaczonymi.

Na szczeblu regionalnym zaś:

- 1) *Strategia rozwoju województwa podlaskiego do 2020 roku* z roku 2006 (Leszek Kupeć);

- 2) Program Ochrony Województwa Podlaskiego na lata 2003 -2006, Zarząd Województwa Podlaskiego;

Przedmiotowy projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów nie narusza zapisów w/w dokumentów i jest zgodna z kierunkami w nich wyznaczonymi.

W *Strategii rozwoju województwa podlaskiego do 2020 roku* z roku 2006 sformułowano siedem celów strategicznych które można ująć następująco:

- 1) „Podniesienie atrakcyjności województwa” poprzez rozwój sieci drogowej, infrastruktury technicznej (kolejowej, lotniczej, teleinformatycznej, zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia i oczyszczania ścieków, usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych), inwestycje w infrastrukturze badawczo-rozwojowej, przygotowanie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych, podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego.
- 2) „Rozwój zasobów ludzkich zgodnie z potrzebami rynku pracy” postuluje się takie działania, jak: powrót do aktywności zawodowej osób będących w trudnej sytuacji i pozostających bez pracy, łagodzenie skutków bezrobocia, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie integracji zawodowej i społecznej grup szczególnego ryzyka, działania na rzecz kobiet i osób podejmujących działalność gospodarczą, przekwalifikowanie i podtrzymywanie aktywności zawodowej, stymulowanie aktywnych postaw społeczeństwa obywatelskiego, tworzenie nowych miejsc pracy, kształcenie ustawiczne i aktualizowanie wiedzy zawodowej, korzystanie z instytucji doradztwa i pośrednictwa zawodowego.
- 3) „Podniesienie konkurencyjności podlaskich firm w aspekcie krajowym i międzynarodowym”, do czego ma prowadzić: sprzyjanie innowacjom i nowoczesnym technologiom, opracowanie odpowiedniej oferty szkoleniowo-edukacyjnej, wsparcie finansowo-kredytowe, dywersyfikacji i restrukturyzacji bazy ekonomicznej województwa, pobudzania transferu i promocji innowacji.
- 4) „Ochrona środowiska naturalnego”, co ma być osiągnięte przez rozbudowę dróg, zmniejszenie ich zatłoczenia oraz zwiększenie przepustowości, płynności i bezpieczeństwa, stały monitoring obiektów zagrażających środowisku, inwestowanie w oczyszczalnie ścieków, kanalizacje sanitarne i wodociągowe.
- 5) „Rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego” możliwy do osiągnięcia poprzez: kompleksowe i innowacyjne zagospodarowanie turystyczne, wydłużenie sezonu turystycznego, stymulowanie rozwoju instytucji zajmujących się kulturą i sztuką, promocję dorobku kulturowego województwa, ewidencjonowanie i badanie zabytków, zachowanie dziedzictwa kulturowego.
- 6) „Wykorzystanie przygranicznego i transgranicznego położenia województwa” w drodze współpracy w dziedzinie gospodarki, kultury, nauki, techniki, edukacji i sportu, zwłaszcza przy wykorzystaniu form miast bliźniaczych i euroregionów. Podkreślono też rolę Białegostoku jako miasta metropolitarne.
- 7) „Rozwój rolnictwa i tworzenie warunków wielofunkcyjnego rozwoju wsi”, a akcent położono na poniższe działania: prowadzenie działalności agroturystycznej, drobne przetwórstwo spożywcze metodami tradycyjnymi, rozwój hodowli bydła mięsnego, produkcję jagnięciny i koniny, wspieranie rozwoju gospodarki leśnej, hotelarstwa i turystyki wiejskiej.

Zapisy zawarte w przedmiotowym projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów nie naruszają zapisów Strategii oraz są zgodne z głównymi celami w niej wytyczonymi.

Realizacja powyższych celów odbywa się na zasadzie wzbogacenia funkcji mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej i turystycznej danego regionu oraz podwyższeniu jakości życia ludzkiego przy zachowaniu poszanowania środowiska naturalnego i wykorzystaniu jego walorów.

X. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA:

- RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ,
- LUDZI,
- ZWIERZĘTA,
- ROŚLINY,
- WODĘ,
- POWIETRZE,
- POWIERZCHNIĘ ZIEMI,
- KRAJOBRAZ,
- KLIMAT,
- ZASOBY NATURALNE,
- ZABYTKI,
- DOBRA MATERIALNE

Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM NA TE ELEMENTY

1. Czynniki, które będą oddziaływać na środowisko w wyniku zagospodarowania terenów zgodnie z ich przeznaczeniem

W wyniku realizacji zagospodarowania terenów zgodnie z projektem Studium na funkcjonowanie i jakość środowiska w gminie Augustów będą oddziaływać następujące czynniki:

- zabudowa kubaturowa;
- infrastruktura techniczna, w szczególności linie elektroenergetyczne,
- hałas: mechaniczny, hałas będący efektem pracujących silników spalinowych agregatów prądotwórczych, hałas związany z ruchem drogowym generowanym przez środki transportowe;
- pole elektromagnetyczne,
- zanieczyszczenia emitowane do atmosfery (uciążliwości zapachowe),
- odpady – składowanie i wywożenie,
- odpady eksploatacyjne silników oraz innych urządzeń i instalacji.

2. Prognoza oddziaływania realizacji projektu studium na poszczególne elementy środowiska, z uwzględnieniem zależności pomiędzy tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy

2.1. Zmiany w obrębie poszczególnych elementów środowiska

Podstawowym celem sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów jest wskazanie potencjalnych skutków realizacji jego na środowisko oraz życie i zdrowie mieszkańców. Ze względu na stopień ogólności sformułowań w zakresie priorytetów zawartych w dokumencie, możliwe jest dokonanie jedynie ogólnej ich oceny.

Zasadniczo można uznać, że nie ma znaczących zmian w proponowanych funkcjach w porównaniu analizowanego dokumentu z wcześniejszymi dokumentami o tej samej randze.

Podkreślić należy także, że projektowany dokument został sporządzony zgodnie z wytycznymi zawartymi w:

- ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody;

- ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Przeanalizowano zapisy wynikające z funkcjonowania na terenie gminy Augustów następujących obszarów:

- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”,
- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie”,
- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”,
- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy”

w kontekście wprowadzenia proponowanego w analizowanym dokumencie przeznaczenia terenu. Stwierdzono, że żaden z zapisów projektu Studium nie narusza spójności i nie wpływa negatywnie na kondycję obszarów.

W poniższej tabeli zestawiono Ocenę oddziaływań projektowanego przeznaczenia terenów na zakazy wynikające z funkcjonowania Obszaru Chronionego Krajobrazu. We wszystkich przypadkach stwierdzono nienaruszalność przepisów prawnych bądź stwierdzono brak zagrożenia naruszeń.

Tabela nr 29. Ocena oddziaływań projektowanego przeznaczenia terenów na zakazy wynikające z funkcjonowania Obszaru Chronionego Krajobrazu

Zakaz:	Ocena w kontekście analizowanego dokumentu
zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;	nie narusza
likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;	nie narusza
wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;	nie narusza
wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;	nie narusza
dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;	nie narusza
likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych	nie narusza
lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej z wyłączeniami ustawowymi	nie narusza

W odniesieniu do występujących na terenie gminy Augustów Obszarów Chronionego Krajobrazu nie wykazano istotnego negatywnego wpływu na cele i przedmiot ochrony.

Nie wykazano także zagrożeń dla stanu i funkcjonowania obszaru Natura 2000:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Augustowska (PLB 200002);
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Biebrzańska (PLB 200006);
- projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ostoja Augustowska (kod obszaru PLH200005).

Nie wykazano także istotnych zagrożeń dla innych form ochrony przyrody:

- Rezerwat przyrody: Jezioro Kolno;
- pomniki przyrody;
- użytki ekologiczne;
- ochrona gatunkowa

oraz w sąsiedztwie analizowanego terenu.

Środowisko przyrodnicze gminy Augustów podlega ciągłym przemianom w wyniku, m.in. procesów naturalnych i działalności gospodarczej człowieka.

Przemiany te spowodowane są przez procesy naturalne i zawsze nie zależą od człowieka, ale mogą być przez niego przyspieszane lub korygowane.

Proces antropogenicznych zmian w środowisku jest nieunikniony i przeważnie związany jest z eksploatacją zasobów naturalnych niezbędnych koniecznych dla człowieka oraz przysposabianiem środowiska do jego potrzeb. Bywa też uruchamiany na skutek zaniechania bądź osłabienia antropopresji, w szczególności dotyczy produkcji roślinnej.

Przynosi korzyści i straty. Zmiany w środowisku dotyczą ubytku zasobów naturalnych w wyniku ich marnotrawstwa, obniżenia ich jakości i dewastacji ekologicznej.

Prognozowane w projekcie Studium zmiany w funkcjonowaniu środowiska dotyczą stanu, jaki zaistnieje w wyniku wprowadzenia i realizacji propozycji planistycznych zaproponowanych w projekcie Studium.

W Tabeli nr 30 zestawiono zależności między elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Analizę dokonano na podstawie założeń wynikających z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przeprowadzonej w niniejszej prognozie analizy stanu i funkcjonowania środowiska wraz z oceną oddziaływania na środowisko inwestycji wynikających z założeń przedmiotowego projektowanego dokumentu.

Jako kryteria do oceny przyjęto analizę na podstawie:

- rodzaju oddziaływania,
- czasu trwania oddziaływania,
- sposobu oddziaływania,
- jakości oddziaływania.

Oddziaływania zestawione w dwóch ostatnich kolumnach są najbardziej istotne z punktu widzenia oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku inwestycji wskazanych w projektowanym dokumencie, obecność aspektu negatywnego, pomimo, że pojawia się w przypadku: różnorodności biologicznej, zwierząt, roślin, powietrza, powierzchni ziemi, klimatu i zasobów naturalnych zostaje uznana za minimalną ze względu na typ planowanych zmian i ich minimalną inwazyjność względem środowiska.

Tabela Nr 30. Zależności między elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

ELEMENTY ŚRODOWISKA	TYP ODDZIAŁYWANIA									
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne
różnorodność biologiczna	▼			▼		▼		▼	▼	▼
ludzie	▲		▲	▲			▲	▲		▲
zwierzęta		▼	▼	▼			▼	▼		▼
rośliny	▼	▼	▼	▼			▼	▼		▼
woda		▼	▼	▼	▼		▼		▼	▼
powietrze	▼		▼	▼	▼	▼		▼		▼

powierzchnia ziemi	▼		▼	▼	▼			▼		▼	▼
krajobraz	▼		▼	▼			▼	▼		▲	
klimat		▼	▼							▼	▼
zasoby naturalne	▼	▼	▼	▼	▼	▼			▼	▼	▼
zabytki		▼	▼	▼			▼		▼	▲	
dobro materialne	▼	▼	▼	▼			▼		▼	▲	

▼ minimalny charakter

▲ maksymalny charakter

W Tabeli Nr 31 dokonano punktacyjnej oceny Typów oddziaływań między elementami środowiska i oddziaływaniami na te elementy. Otrzymano sumę 11 pkt. W przyjętej metodzie uznano punktację w zakresie -3 do 3, gdzie -3 to oddziaływanie destrukcyjne, zaś +3 to oddziaływanie najkorzystniejsze. Oceniono typy oddziaływań i przyznano im punkty. Następnie dokonano sumowania, a na koniec wyliczono średnią arytmetyczną zbioru danych. Z przeprowadzonej analizy dla przedmiotowego dokumentu wyliczono średnią arytmetyczną dla oddziaływań wielkości 0,92. Zgodnie z kluczem jest to ocena przedziału +1 czyli widoczny pozytywny wpływ.

Ujemne oceny zostały przyznane różnorodności biologicznej, powietrza i powierzchni ziemi. Są elementy szczególnie narażone na oddziaływania. Uzyskały ocenę -1. Nie jest to ocena zagrażająca ich spójności. Są to też te elementy, które w przypadku zaniechania realizacji projektowanego planu mogłyby być na ocenie minusowej. Dlatego też z przeprowadzonej analizy można wyciągnąć wnioski o generalnym pozytywnym wpływie realizacji planu na stan środowiska przyrodniczego.

Tabela nr 31. Typ oddziaływań między elementami środowiska i oddziaływaniami na te elementy

Lp.	ELEMENTY ŚRODOWISKA	Ocena	TYP ODDZIAŁYWANIA	
			pozytywne	negatywne
1.	różnorodność biologiczna	-1	▼	▼
2.	ludzie	+3	▲	
3.	zwierzęta	0	▼	▼
4.	rośliny	0	▼	▼
5.	woda	+1	▼	
6.	powietrze	-1	▼	▼
7.	powierzchnia ziemi	-1	▼	▼
8.	krajobraz	+2	▲	
9.	klimat	0	▼	▼
10.	zasoby naturalne	+1	▼	▼
11.	zabytki	+2	▲	
12.	dobro materialne	+3	▲	
SUMA średnia arytmetyczna		11 pkt./0,92 pkt.		

▼ minimalny charakter

▲ maksymalny charakter

Skala ocen (-3; 3), gdzie -3 – destrukcyjny,

-2 – negatywny

-1 – mało widoczne zmiany negatywne,

0 – neutralny,

1 – widoczny pozytywny wpływ,

2 – korzystny,

3 – najkorzystniejszy

Rezygnacja z wdrażania w życie projektowanego dokumentu byłaby dla jakości środowiska przyrodniczego i życia mieszkańców rozwiązaniem mniej korzystnym niż potencjalne oddziaływanie.

Tabela Nr 32 (znajduje się na końcu Prognozy) zawiera zbiorczą analizę skutków wpływu ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Augustów na środowisko przyrodnicze.

2.2. Zmiany w funkcjonowaniu środowiska

Różnorodność biologiczna

Stosownie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody pod pojęciem bioróżnorodności biologicznej rozumie się:

„Zróżnicowania żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów”.

Opierając się, także na innych funkcjonujących w dostępnej literaturze definicjach (nieco szerzej traktujących poziom ponadgatunkowy) przyjmuje się, że różnorodność biologiczna oznacza „zmiennosć wewnątrzgatunkową (bogactwo puli genowej) wszystkich żyjących populacji, międzygatunkową (skład gatunków) oraz ponadgatunkową (różnorodność ekosystemów i krajobrazów)”.

Celem ochrony przyrody w Polsce w zakresie różnorodności biologicznej jest m.in. utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony.

Do głównych negatywnych czynników, które wpływają na różnorodność biologiczną zaliczamy, w szczególności:

- zanieczyszczenie środowiska;
- zmiany stosunków wodnych w tym niewłaściwą zabudowę hydrotechniczną i melioracje;
- rozwój infrastruktury przemysłowej, transportowej i turystycznej;
- urbanizacja terenów wiejskich, zmiany sposobu użytkowania gruntów;
- nadmierne wykorzystanie zasobów przyrodniczych;
- globalne ocieplanie się klimatu.

Gmina Augustów posiada obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmujące obszar w granicach administracyjnych. Niniejszy projekt Studium ma w zasadzie charakter porządkujący, a jego zmiana nastąpiła z konieczności uwzględnienia zadań wynikających z planów wyższego rzędu, zmiany przepisów prawnych i z zapotrzebowania społecznego na nowe tereny inwestycyjne. Podobnie, jak w obowiązującym Studium gmina Augustów ma pełnić funkcję: rolniczą, usługową, turystyczną – wypoczynkową, aktywności gospodarczej: przemysłu, składów i budownictwa i funkcję leśną. Uzupełnieniem powyższych funkcji może stać się wielokierunkowa działalność gospodarcza, w tym działalność przemysłowa nieuciążliwa dla środowiska na wyznaczonych w projekcie Studium terenach. Funkcjom podstawowym towarzyszyć będą: funkcja mieszkaniowa, usługi w zakresie rozwoju usług wielofunkcyjnych, usług publicznych, infrastruktury społecznej, komunikacji i infrastruktury technicznej oraz funkcja ochronna i ekologiczna. Szczegółowe rozlokowanie poszczególnych funkcji, uwzględniające uwarunkowania przyrodnicze, w tym chłonność turystyczną terenu i stan ochrony prawnej, nastąpi na etapie sporządzania planów miejscowych dla poszczególnych obszarów.

Zmiany w niniejszym projekcie Studium dotyczą powiększenia terenów przeznaczonych na wymienione wyżej funkcje. Tereny zabudowy rozproszonej powiązano w uporządkowane ciągi, w których możliwa będzie nowa zabudowa lub rozbudowa zabudowy istniejącej. Przy ich wyznaczaniu uwzględniono istniejące uwarunkowania terenowe, środowisko przyrodnicze, krajobrazowe oraz istniejącą zabudowę. W żadnym przypadku nie kolidują z obszarami prawnie chronionymi. Projekt Studium dopuszcza wprowadzenie nowej zabudowy w obrębie

terenów rolnych i co również bardzo ważne ustala, za obowiązującym Studium, obowiązek przestrzegania zasad ochrony przyrody ustalonych w przepisach odrębnych.

Ustalenia projektu Studium obejmują m.in. ochronę terenów otwartych oraz podkreślają wagę uwarunkowań przyrodniczych w rozlokowaniu terenów zabudowy. Wskazano tereny wyłączone spod zabudowy. W projekcie Studium ustalono, aby zasięgi stref ochronnych od planowanych inwestycji były określone i uszczegółowione na etapie zmiany mpzp w oparciu o monitoringi i analizy wykonywane w związku z procedurami środowiskowymi.

Przekształcenie gruntów rolnych związane z realizacją inwestycji może wiązać się z utratą łągów lub żerowisk ptaków, jednak dominacja użytków rolnych stwarza dużą dostępność tego typu siedlisk. Zatem utrata ich niewielkiej części nie powinna wywołać znaczących konsekwencji dla stabilności populacji ptaków krajobrazu rolniczego.

Wdrożenie ustaleń projektu Studium może oznaczać niekorzystne zmiany, włącznie z lokalną degradacją flory. Jako zieleń towarzysząca zabudowie wprowadzane są gatunki nie zawsze zgodne z siedliskiem. Do niszczenia szaty roślinnej może dojść już w fazie realizacji inwestycji. Prowadzone roboty budowlane na poszczególnych działkach mogą być przyczyną degradacji flory, w tym drzew, również na terenach do nich przyległych. Uszkodzane mogą zostać systemy korzeniowe i kora. Niejednokrotnie może dojść do wycinki ze względu na trudności związane z realizacją robót. Z uwagi na fakt, iż takie zmiany będą miały charakter punktowy i dotyczą niewielkich przestrzeni, nie prognozuje się radykalnych przekształceń fauny i flory. Planuje się odpowiednie urządzenie zieleni, m.in. poprzez lokalne zwiększenie bioróżnorodności i bazy pokarmowej. Nasiona i owoce wielu krzewów sadzonych w przydomowych ogrodach będą doskonałym pożywieniem dla ptaków, gryzoni i owadów. Szansą na niwelowanie negatywnych skutków wdrożenia ustaleń związanych z nową zabudową, jest wyznaczenie w projekcie Studium minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki.

W wyniku wdrożenia ustaleń projektu Studium do miejscowego planu oraz na etapie realizacji inwestycji nie przewiduje się znaczącego zmniejszenia się udziału zieleni wysokiej. Mogą zniknąć nieuporządkowane tereny zieleni, tzw. dzikie enklawy stanowiące miejsca gniazdowania i kryjówek. Może też dojść do bezpośredniego niszczenia pokrywy roślinnej w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji. Zmiany te jednak będą miały charakter punktowy i zasięg lokalny. Pozostaną praktycznie bez istotnego wpływu na ekosystemy sąsiednie.

Na skutek urządzenia zieleni towarzyszącej zabudowie na każdej działce budowlanej możliwy będzie wzrost bioróżnorodności. Powstaną nowe bazy pokarmowe dla ptaków na skutek wprowadzania różnych gatunków roślin.

Nie prognozuje się istotnych zmian bioróżnorodności, zakłada się zwiększenie bioróżnorodności na skutek nasadzeń zieleni przy budynkach na każdej zagospodarowanej działce.

W wyniku realizacji ustaleń projektu Studium nie przewiduje się wprowadzenia obiektów budowlanych na skarpach i zboczach. Zachowane zostaną zatem najbardziej cenne pod względem ukształtowania terenu formy geomorfologiczne. W związku z planowanym zagospodarowaniem może nastąpić lokalna zmiana struktury gleb oraz mogą wystąpić nieduże zmiany niwelety terenu. Przewidywane przekształcenia będą bardzo nieduże.

Proponowane w projekcie Studium kierunki rozwoju powszechnie uznawane są za nieszkodliwe dla środowiska i nie wpłyną negatywnie na żywe organizmy występujące w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów.

Projekt Studium nie narusza obszarów ważnych dla zachowania różnorodności biologicznej, rozumianej, jako zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów na obszarze gminy. Zmiany te nie będą miały znaczącego oddziaływania w skali gminy.

Zmiany w aspekcie wpływu na zdrowie ludzi

Z tytułu wprowadzenia w życie ustaleń projektu Studium nie prognozuje się wpływu na zdrowie ludzi. Ustalenia projektu Studium wpłyną pozytywnie na estetykę i wartości kulturowe (ochrona i wyeksponowanie zabytków), przyczynią się do poprawy estetyki obszaru i jakości

przestrzeni publicznej. Powstaną nowe miejsca zamieszkania, pracy i wypoczynku, zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców gminy.

Uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz odpadowej dokonanej przez samorząd, przyjętej w projekcie Studium zapobiegać będzie przedostawaniu się zanieczyszczeń do gleb i wód, w tym głębiej położonych wód podziemnych, z których czerpią wodę ujęcia gminne oraz indywidualne gospodarstwa. Docelowy warunek zaopatrzenia w wodę z sieci gminnej w obrębie zwartej zabudowy gwarantuje zaopatrzenie ludności w wodę dobrej jakości.

Zmiany w poszczególnych elementach środowiska, funkcjonowaniu środowiska oraz jego jakości rzutują na zdrowie ludzi. Istotne znacznie ma wielkość emisji hałasu i zanieczyszczeń do środowiska, która może być skutkiem realizacji projektowanego zagospodarowania i za-inwestowania terenu, jak również relacje przestrzenne terenów o różnych funkcjach, zwłaszcza terenów osiedleńczych do potencjalnych ognisk zanieczyszczeń i źródeł hałasu.

Można stwierdzić, że skala spodziewanych emisji zanieczyszczeń nie będzie zagrażać zdrowiu ludzi, zarówno okresowo przebywających na terenie inwestycji, jak i zamieszkujących pobliskie osiedla. Dopuszczalne normy zanieczyszczeń nie będą przekraczane. Uciążliwości hałasowe, związane z fazą realizacji (zabudową i zagospodarowaniem nowych terenów czy stworzeniem niezbędnej do ich funkcjonowania infrastruktury) będą miały charakter bezpośredni, chwilowy lub krótkoterminowy i lokalny.

Pojawiające się uciążliwości akustyczne, których źródłem będzie planowana zabudowa będą występowały w obszarze samej inwestycji i nie będą zakłócać klimatu akustycznego terenów sąsiednich.

Nieznacznie zwiększy się natężenie ruchu w ulicach/drogach przyległych do obszaru, lecz nie będzie to miało znaczącego wpływu na ochronę akustyczną przyległych terenów.

Uciążliwości hałasowe z ruchu drogowego związanego z transportem materiałów budowlanych będą chwilowe, w związku z czym można je uznać za akceptowalne. Wybudowana w ostatnich latach droga krajowa Nr 8 (Obwodnica Augustowa) zabezpiecza uciążliwości hałasowe poprzez zastosowane ekrany akustyczne, zieleń i inne nowoczesne rozwiązania techniczne.

W projekcie Studium nie przewiduje się usług uciążliwych dla całego obszaru. Ustalono ograniczenie uciążliwości akustycznych pochodzących ze źródeł hałasu o natężeniu ponadnormatywnym, poprzez zabezpieczenia techniczne lub zmianę technologii i urządzeń oraz hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne poziomy nie mogą sięgać poza obręb działki, na której są wytwarzane. Dlatego nie prognozuje się wzrostu oddziaływania hałasu pochodzącego z terenów dróg lub innych, na skutek wdrożenia zapisów projektu Studium. Warunki akustyczne powinny wręcz ulec poprawie.

Ustalenia projektu Studium nie generują powstania nowych obszarów, gdzie na stałe przebywają ludzie, narażonych na niedotrzymanie norm promieniowania elektromagnetycznego w środowisku.

Projekt Studium nie generuje powstania obszarów zagrożonych poważnymi awariami.

Warunki życia nie powinny ulec pogorszeniu, chociaż mogą być odczuwalne pewne zmiany krajobrazu lub zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego.

Na terenie gminy Augustów występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary obejmujące tereny narażone na zalanie, nie przewiduje się lokalizowania zabudowy na tych terenach, poza już istniejącą.

Niebezpieczeństwo wystąpienia pożarów jest związana przede wszystkim z obecnością w otoczeniu lasów. Zastosowanie do realizacji budynków materiałów trudnopalnych oraz lokalizacja budynków od terenów lasów w odległościach zgodnych z przepisami technicznymi ograniczy możliwość rozprzestrzeniania się pożarów.

Tereny zabudowy będą dobrze przewietrzane, dzięki prądom powietrza napływającym z terenów otwartych i lasów, a niska zabudowa zapewni prawidłowe warunki nasłoneczniania, obecność ogromnych kompleksów leśnych w otoczeniu stref zabudowy wpływa na jakość powietrza, reguluje wilgotność i odczuwalne temperatury powietrza.

Otoczające kompleksy leśne to przede wszystkim lasy, charakteryzują się one średnim stopniem neutralizacji zanieczyszczeń, ale mają zdolność produkcji jonów dodatnich i

fitoaerozoli, związków wpływających korzystnie na zdrowie ludzi, ich powietrze jest pozbawione związków alergennych.

W związku z realizacją ustaleń projektu Studium powstaną nowe miejsca pracy w usługach i rzemiośle, co oznacza poprawę sytuacji materialnej. W związku z widoczną presją inwestycyjną, szczególnie w miejscowości Janówka planowany rozwój funkcji mieszkaniowej jedno rodzinnej i wielorodzinnej małogabarytowej oraz usług i rzemiosła można uznać za odpowiedź na potrzeby społeczeństwa.

Rozwój i intensyfikacja zagospodarowania są nieuniknione, w projekcie Studium, a następnie w miejscowym planie zagospodarowania poprzez odpowiednie zasady kształtowania zabudowy zadbać należy o wysoką jakość nowych obiektów i przestrzeni. Projekt Studium zabezpiecza ochronę i wyeksponowanie walorów otoczenia kulturowego, co powinno mieć pozytywny wpływ na jakość przestrzeni publicznej i urodę krajobrazu, a co za tym idzie możliwości rekreacji i poprawy kontaktów społecznych. Wdrożenie ustaleń projektu Studium do nowych miejscowych planów ułatwi i skróci proces inwestycyjny.

Dodać należy, że ustalenia projektu Studium przyczynią się do uporządkowanego rozwoju funkcji mieszkalnych i usługowych. Nastąpi wzrost zatrudnienia – stały w nowych obiektach usługowych, okresowy w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.

Ustalenia projektu Studium zapobiegają realizacji na terenie gminy urządzeń i obiektów stanowiących źródło ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza, hałasu i drgań (dopuszczono mało uciążliwe dla środowiska funkcje terenu) i nie planuje się nowych obszarów zabudowy narażonych na takie oddziaływania.

Projekt Studium wskazuje rozwiązania prowadzące do niepogarszania warunków aerosanitarnych. Pozytywny, znaczący wpływ na warunki aerosanitarnie w gminie miałyby gazyfikacja, która eliminowałaby tzw. niską emisję zanieczyszczeń powietrza.

Rozprzestrzenianiu się toksycznych składników spalin emitowanych przez pojazdy samochodowe przeciwdziałać będzie zieleni izolacyjnej kształtowana pasmowo.

Warunki życia ludzi powinny ulec poprawie w związku z realizacją projektu Studium. Realizacja nowych terenów osiedleńczych oraz utworzenia nowych miejsc pracy na terenach dobrej lokalizacji przestrzennej, dobrych warunkach gruntowo – wodnych oraz klimatycznych wpłynie pozytywnie na jakość warunków zamieszkiwania. Tereny przeznaczone pod działalność gospodarczą mogą wpłynąć pozytywnie na lokalny rynek pracy, a dzięki dobremu połączeniu komunikacyjnemu z miastem Augustów, Olecko, Ełk i Suwałki pozwoli na otwarcie rynku pracy dla okolicznych miejscowości.

Wobec powyższych uwarunkowań nie przewiduje się negatywnego oddziaływania rozwiązań zaproponowanych w projekcie Studium na zdrowie ludzi na terenie gminy Augustów i jej sąsiedztwo. Należy przewidywać, iż rozwój różnych form zabudowy będzie miał pozytywny wpływ na zdrowie ludzi tu przebywających, jednocześnie nie przyczyni się do pogorszenia warunków życia mieszkańców gminy.

Promieniowanie nie występuje. Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania w tym zakresie.

Zmiany w świecie zwierzęcym

Puszcza Augustowska jest bardzo ważnym korytarzem migracyjnym dla leśnych gatunków flory i fauny, łączącym lasy Europy Środkowej i Wschodniej. Stanowi ona fragment korytarza ekologicznego o randze międzynarodowej KPN – Korytarza Północnego, który łączy Puszcze Augustowską, Knyszyńską i Białowieską z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym.

Siedliska Puszczy Augustowskiej są ostoją dla wielu zagrożonych gatunków, m.in. rysia, wilka, wydry oraz bobra. Stwierdzono łącznie 10 gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

W grupie tego typu lasów szczególne znaczenie mają bagienne lasy sosnowo – brzoźowe. Obszar Puszczy Augustowskiej jest jednym z głównych obszarów występowania tego typu siedlisk w Polsce.

Lasy Puszczy Augustowskiej o charakterze leśnego torfowiska przejściowego są ważnym siedliskiem rzadkich gatunków zapisanych w Polskiej Czerwonej Księdze.

Jako rzadkość florystyczna Puszczy Augustowskiej w tego typu lasach zwraca uwagę storczyk oraz turzyce, a także reliktowe mchy.

Szczególną wartość przedstawiają również zagrożone ekosystemy otwartych torfowisk różnego typu: wodne oraz niektóre leśne na glebach mineralnych. Oprócz torfowisk doliny Rospudy szczególnie cenne są torfowiska położone nad jeziorami wzdłuż Kanału Augustowskiego.

Na terenie Puszczy Augustowskiej występuje również 7 gatunków roślin ujętych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Występujące tu populacje stanowią znaczącą część krajowych zasobów. Są często najobfitszymi w Polsce, dot. to zwłaszcza populacji lipiennika i skalnicy nad Rospudą, populacji aldrowandy w ciągu jezior Kanału Augustowskiego.

Liczne są też stanowiska rzadkich i zagrożonych w skali kraju gatunków roślin naczyniowych (35 gatunków ujętych w Polskiej Czerwonej Księdze).

Występuje tu również 24-ry gatunki storczykowatych. Na torfowiskach nad Rospudą występuje gatunek storczyka, który jest jedynym naturalnym stanowiskiem w Polsce. Znane są też jedyne w ostatnich dziesięcioleciach miejsce występowania w Polsce paproci.

Bogata jest lichenoflora ze względu na występowanie kilku gatunków brodacze i bryoflora w postaci licznych reliktyw glacialnych.

Najwięcej rzadkich gatunków związanych jest z mszysto-turzycowymi torfowiskami niskimi i przejściowymi. Populacje te są największe w Polsce.

Do najrzadszych gatunków z tej grupy zaliczyć można: lipiennika Loesela i skalnicę torfowiskową. Wszystkie te gatunki znajdują się w Polskiej Czerwonej Księdze.

Na torfowiskach występuje niezwykle obfita w gatunki ginące bryoflora.

W runie widnych borów mieszanych i lasów o charakterze świetlistej dąbrowy występują liczne, zanikające gdzie indziej, gatunki światłoządne, w tym wschodnioeuropejskie, po części związane ze strefą lasostępu.

Bogactwo flory torfowiskowej oraz jej różnorodność wynika z różnorodności torfowisk, w większości przypadków nienaruszonych przez działalność człowieka.

Z jeziorami i torfowiskami związane są liczne ptaki wodno-błotne, m.in. siewkowate.

Wiele inwazyjnych gatunków obcych, na innych obszarach Polski już szeroko rozpowszechnionych, występuje tu jeszcze nielicznie bądź wcale.

Bogactwu przyrody sprzyja zachowana w obrębie niektórych polan w Puszczy Augustowskiej ekstensywna gospodarka łąkowa i pastwiskowa.

Pozostałe tereny to głównie łąki kośne i pastwiska, wiele z nich jest do dziś użytkowanych ekstensywnie przy słabo rozwiniętej sieci osadniczej.

W dniu 9 kwietnia 2014 r. zakończono prace nad projektem planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja Augustowska oraz rozpoczęto konsultacje społeczne opracowanego projektu planu.

Realizacja ustaleń projektu Studium nie będzie generować znaczących zmian mających wpływ na zwierzęta lądowe, poruszające się po ziemi.

Zmiany liczebności bądź składu gatunkowego fauny naziemnej, do jakich może dojść na terenie realizacji inwestycji, będą konsekwencją zmian roślinności pokrywającej ten teren, a przede wszystkim zmian użytkowania gruntów. Nie powinno dojść do takich zmian, ponieważ projekt Studium zakłada kontynuowanie użytkowania rolniczego na tych terenach.

W projekcie Studium na trasie szlaków migracji zwierząt – miejsc powiązań korytarzy ekologicznych ustalono zakaz zwartej zabudowy i realizacji pełnych ogrodzeń.

Zmiany w szacie roślinnej

System ochrony przyrody i kształtowanie środowiska naturalnego wynika z dominujących funkcji lasów, natomiast formę i zakres określają ustawy (m.in. ustawa o lasach, ustawa o ochronie przyrody i ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych) oraz akty wykonawcze (rozporządzenia).

W gminie Augustów grunty leśne zajmują powierzchnią 8589,30 ha, co stanowi 32,21% ogólnej powierzchni gminy, wynoszącej 26661 ha i są rozłożone na terenie gminy nierównomiernie.

Na terenie gminy Augustów położone jest Nadleśnictwo Augustów i Nadleśnictwo Szczebra. Gospodarka leśna jest realizowana na podstawie planu urządzenia lasu.

Projekt Studium wyklucza w zasadzie inwestycje na terenach leśnych i przeznaczonych pod zalesienia oraz systemu przyrodniczego gminy, poza przypadkami wyznaczonymi w projekcie Studium. Realizacja tych inwestycji, w zależności od ich charakteru, dopuszczona jest na wyznaczonych terenach. W związku z tym zmiany w naturalnej roślinności, jeśli w ogóle nastąpią, będą nieznaczne.

Potencjalne zmiany w szacie roślinnej związane będą przede wszystkim z zabudowywaniem terenu pod place techniczne, drogi serwisowe i dojazdowe do obiektów kubaturowych.

W związku z realizacją infrastruktury technicznej, nastąpi czasowa degradacja roślinności. Spodziewana jest również ekspansja, choć umiarkowana, roślinności ruderalnej.

W wyniku powstania zabudowy, mogą (ale nie muszą) nastąpić zmiany w strukturach upraw najbliższej zlokalizowanych pól i tradycyjnych rozłogach pól.

Potencjalnym zagrożeniem dla przyrody może być ekspansja rolnictwa opartego na organizmach genetycznie zmodyfikowanych (GMO), w tym także upraw energetycznych. Według literatury zaburzenia, jakie mogą spowodować GMO uwolnione do środowiska, w naturalnych i półnaturalnych ekosystemach mogą być będą jeszcze większe niż te spowodowane introdukcją gatunków obcych.

Modyfikacje genetyczne zwiększają odporność roślin na herbicydy i szkodniki owadzie, choroby wirusowe, bakteryjne lub grzybowe oraz niekorzystne warunki termiczne lub wilgotnościowe. Poprawiają zaś cechy użytkowe lub energetyczne roślin. Stanowią alternatywę wobec stosowania środków chemicznych w celu zwiększenia produkcji roślin lub walki z plagami chorób oraz szkodnikami roślin. Obecnie brak jest jednoznacznego stanowiska w sprawie wpływu na środowisko przyrodnicze upraw roślin GMO, a opinie na ten temat są podzielone pomiędzy zwolenników i przeciwników uprawy i stosowania roślin GMO.

Zmiany w hydrosferze

Obszar gminy Augustów należy w zdecydowanej większości do zlewni IV rzędu rzeki Netty. Północno zachodni fragment należy do zlewni rzeki Rospudy, a wschodni fragment do zlewni IV rzędu rzeki Jastrzębianki, natomiast zachodni fragment do zlewni IV rzędu rzeki Elk. Cały obszar gminy należy do zlewni rzeki Biebrzy.

Rzeka Rospuda na całej długości w granicach gminy jest rzeką o korycie naturalnym nie uregulowanym.

Ważnym obiektem hydrotechnicznym jest Kanał Augustowski i węzeł wodny w rejonie Białobrzeg, gdzie znajduje się śluza i upust z jeziora Sajno na rzece Netta. Kanał na terenie gminy jest częściowo obwałowany.

Po wschodniej stronie kanału płynie rzeka Netta, która jest rzeką uregulowaną, ma wyprostowane w części meandry. Występują liczne starorzecza w różnym stanie, generalnie silnie zarastające.

Rzeka Kolniczanka jest całkowicie uregulowana i stanowi ciek podstawowy systemów odwadniających (nazywanych dawniej melioracyjnymi) wykonanymi w jej dolinie. Rzeka ta wypływa z jeziora Kolno, którego lustro wody zostało obniżone o około 80 cm w latach 60-tych w wyniku wykonanych tu dużych robót odwadniających.

Inne drobne cieki jak np. Zelwianka wpadająca do jeziora Necko, czy Sosnówka dopływ Netty, jak wiele podobnych cieków przepływających przez tereny rolnicze zostały zamienione w cieki melioracyjne w większości przypadków bez możliwości istotnego regulowania odpływu wody.

Zmiany w stosunkach wodnych w gminie Augustów wywołane są głównie melioracjami podstawowymi i szczegółowymi, przeprowadzonymi w różnym zakresie.

Inwestycje melioracyjne są ważnym czynnikiem rozwoju infrastruktury wsi. Melioracje służą trwałemu podniesieniu produkcji rolnej. Ustalono kontynuowanie zadań melioracyjnych oraz niezbędnej rekonstrukcji i utrzymania sprawności urządzeń już eksploatowanych.

Projektując urządzenia melioracji wodnych, należy uwzględniać możliwości zatrzymania odprowadzanych wód w zbiornikach małej retencji. Należy także uwzględniać przyszłe potrzeby nawadniania upraw.

Ustalono zakaz zabudowy działek w odległości mniejszej niż 4 m i ich grodzienia w odległości mniejszej niż 1,50 m od linii brzegowej rzek, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

Wprowadzono zakaz zalesiania i zadrzewiania w odległości mniejszej niż 3 m od górnej krawędzi skarp rzek.

Zabroniono wykonywania melioracji trwale naruszających układ stosunków wodnych na obszarach rolnych i prac ziemnych naruszających w istotny sposób rzeźbę terenu.

Nadzór nad urządzeniami melioracyjnymi powierzony jest Wojewódzkiemu Zarządowi Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku oraz właścicielom nieruchomości, na których znajdują się urządzenia melioracji szczegółowych.

Odnosząc się do planowanego programu inwestycyjnego i zagospodarowania terenów objętych projektem Studium, to stwierdzić należy, że planowane rozwiązania nie wpłyną znacząco na warunki krążenia wód podziemnych i spływu wód powierzchniowych.

Można prognozować, że na skutek uszczelnienia podłoża zabudową kubaturową, wystąpi minimalne zmniejszenie infiltracyjnego zasilania warstwy wodonośnej, ale ze względu na ogół znacząco duże minimalne wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej – pozostanie to bez większego wpływu na zmiany w położeniu zwierciadła wód podziemnych.

Planowana zabudowa wymaga zapotrzebowania na wodę, które może być zaspokajane z gminnej sieci wodociągowej. Realizacja projektu Studium nie pociągnie za sobą istotnych ilościowych zmian w zasobach wód podziemnych.

Funkcjonujące małe zakłady należą do przedsięwzięć, które w swym procesie produkcyjnym uwzględniają unieszkodliwianie odpadów lub ich wywóz, co w ujęciu globalnym przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczeń gleb i wód podziemnych.

Infrastruktura kanalizacyjna odprowadzająca ścieki sanitarno-bytowe oraz ścieki z utwardzonych placów pozwoli na zapewnienie ochrony przed zanieczyszczeniem gleb i wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Przewiduje się budowę nowych sieci oraz rozbudowę istniejącej sieci i na terenie całej gminy. Dopuszcza się stosowanie nowoczesnych systemów i technologii spełniających wymogi norm i przepisów prawnych.

Stwierdzić należy, że prawidłowo wykonane inwestycje zaproponowane w projekcie Studium, przy zastosowaniu najnowszych nowoczesnych technologii oraz zgodnie z przepisami Prawa budowlanego nie będą znacząco wpływać negatywnie na zmiany jakości wód powierzchniowych i podziemnych, co pozwoli na nie pogarszanie stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Sprawy związane z konserwacją urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na terenie gminy Augustów prowadzi Gminna Spółka Wodna, mająca siedzibę na terenie miasta Augustowa. Sprawami inwestycji zajmuje się Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku Biuro Terenowe w Suwałkach.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego priorytetowo należy traktować rozwiązania wspomagające lokalne retencji. W celu ograniczenia nadmiaru zrzutu wód opadowych i roztopowych w skali gminy nie przewiduje się znaczącego oddziaływania w tym zakresie.

Zmiany w powietrzu

Spalanie paliw w silnikach samochodów generuje zanieczyszczenia do powietrza. Do szkodliwych składników spalin należą: tlenki azotu, węglowodory, tlenek węgla, tlenki siarki oraz pył zawieszony.

Wybudowanie na terenie gminy Augustów - Obwodnicy Augustowa w ciągu drogi ekspresowej spowodowało powstanie istotnych strumieni pojazdów i emisję do środowiska sporych ładunków zanieczyszczeń powietrza. Jednak budowa nowej drogi, dzięki minimalizowaniu konfliktów przy optymalnym wytyczeniu jej przebiegu, przyniesie znaczące korzyści dla środowiska naturalnego i zdrowia ludzi. Zmniejszy się ruch na istniejących drogach, zwłaszcza na terenach cennych przyrodniczo, nieposiadających odpowiednich zabezpieczeń technicz-

nych takich jak: ekrany akustyczne, szczelne rowy zabezpieczające wody gruntowe, pasy zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg.

Nieznaczne zwiększenie natężenia ruchu w ulicach/drogach przyległych do obszarów pozostanie bez wpływu na stan czystości powietrza w obszarze.

Zmiany w obrębie powierzchni ziemi

Działalność człowieka nie wpłynęła w istotny sposób na kształtowanie powierzchni ziemi. Antropogeniczne formy rzeźby terenu związane są z charakterem zagospodarowania terenu oraz przystosowaniem dla potrzeb rolniczych i głównie komunikacyjnych. Należą do nich nasypy i wykopy drogowe. Ponadto występują wyrobiska po eksploatacji piasku, mające degradujący środowisko charakter.

Zmiany w obrębie powierzchni ziemi, w związku z realizacją projektu Studium polegać będą w szczególności na ubytku powierzchni biologicznie czynnej. Nie dojdzie jednak do większych przekształceń powierzchni topograficznej. Rozwiązania zawarte w projekcie Studium dotyczą terenów położonych w sąsiedztwie istniejących (powiększenie) i projektowanych terenów pod nowe zainwestowanie, słabo urzeźbionych i z tego powodu nie przewiduje się również aktywizacji ruchów masowych ziemi.

Przekształcenia będą polegały na wykonywaniu wykopów pod fundamenty, zarówno obiektów budowlanych, jak i infrastruktury technicznej związanej z ich funkcjonowaniem: linie kablowe elektroenergetyczne, wodociągi, kanalizacja, łączność, gazociągi oraz dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych.

Przeniesienie rozwiązań ustaleń niniejszego projektu Studium do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a następnie do projektu budowlanego zabezpieczy gleby i spowoduje, że nowe inwestycje nie będą stanowić zagrożenia dla jakości gleb.

Wprowadzenie zabudowy na obszarach rolnych wiązać się będzie ze zmianą charakteru odpadów na komunalne, ale pozostanie to bez większego wpływu na przekształcanie gleby i grunty.

Zmiany w pokrywie glebowej

Gleby w gminie Augustów są wytworzone na podłożu materiałów polodowcowych. W strukturze bonitacyjnej użytków rolnych dominują grunty klasy III-IV stanowiące ponad 70%. Charakteryzują się one średnim potencjałem plonotwórczym. Wśród gruntów rolnych największy udział mają grunty orne (grunty rolne pod zasiewami i grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi), których jest blisko 50 %. Sady i ogrody przydomowe zajmują niecałe 0,5 % w strukturze powierzchni gruntów rolnych, natomiast łąki i pastwiska trwałe to łącznie ok. 48,6 % powierzchni gruntów rolnych.

Zwrócono uwagę na marginalizację gleb uprawnych, co jest efektem częstej w ubiegłych dekadach nadmiernej chemizacji gleb. Nie spowodowała ona jednak oczekiwanego wzrostu plonów, a niejednokrotnie doprowadziła do obniżenia i tak niewielkiej produktywności gleb. W gminie Augustów nie jest to jednak problemem, ponieważ najslabsze gleby (kl. V i VI) zajmują relatywnie bardzo małą powierzchnię.

Odnosząc się zaś do zaplanowanego programu działań inwestycyjnych i zagospodarowania terenów gminy, to stwierdzić należy, że planowane rozwiązania nie wpłyną znacząco na pokrywę glebową.

W projekcie Studium ustalono wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu dotyczące przeznaczenia terenu, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych zgodnie z poniższymi zestawieniami.

Dla miejscowości: Janówka, Białobrzegi i Rutki Nowe ustalono odrębne parametry w dostosowaniu do planowanej funkcji usługowej na poziomie ponadlokalnym.

Zmiany w krajobrazie

Przewidywane w projekcie Studium zmiany krajobrazu gminy Augustów należy rozpatrywać w aspekcie relacji planowanego zainwestowania do terenów już zainwestowanych i terenów otwartych oraz skali planowanego przyszłego zainwestowania.

Pierwszy z aspektów odnosi się do oceny tendencji w rozwoju przestrzennym gminy w zakresie zabudowy, tzn. przeanalizowania, czy rozwój ten prowadzi do rozproszenia zabudowy w terenach otwartych i czy jest przejawem dążności do jej koncentracji. Aspekt ten jest bardzo istotny i ma związek z zagospodarowaniem przestrzeni krajobrazową.

W długoterminowej prognozie ustalenia projektu Studium prowadzą do koncentracji zabudowy (zainwestowania) z dużą korzyścią dla otwartości krajobrazu. Ustalenia projektu Studium przyczynią się do poprawy jakości przestrzeni i ładu przestrzennego gminy.

Natomiast w odniesieniu do drugiego aspektu oceny projektu Studium pod względem zmian w krajobrazie, który sprowadza się do oceny stopnia harmonizacji z otoczeniem nowych obiektów w krajobrazie, to stwierdzić należy, że obiekty w zależności od ostatecznych form kubaturowych, stanowić będą trwały i znaczący akcent architektoniczny. Obiekty te niejednokrotnie widoczne będą ze znacznej odległości, co też niewątpliwie może być bezpośrednią, negatywną ingerencją w krajobraz. Teren gminy jest zaliczany do obszarów o wysokich walorach krajobrazowych.

Dopuszczalne wartości parametrów fizycznych pól elektromagnetycznych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Projekt Studium nie wskazuje budowy GPZ-u oraz nie wskazuje tras przebiegu linii elektroenergetycznych, ponieważ obowiązek ustalenia ich lokalizacji istnieje na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Określenie wpływu na klimat elektromagnetyczny środowiska będzie możliwy do określenia na etapie planistycznym – na etapie planu miejscowego oraz uzyskiwania decyzji środowiskowej i pozwolenia na budowę.

Projektowany dokument wprowadza elementy harmonizujące planowaną zabudowę z otaczającym krajobrazem, poprzez wprowadzenie, m.in. nasadzeń zieleni wokół tych inwestycji, harmonizowanie zabudowy.

Projekt Studium ustala standardy zabudowy i zasady zagospodarowania terenów, które zostaną wprowadzone do planów miejscowych, a następnie do Projektów budowlanych. Zasada zachowania ładu przestrzennego będzie spełniona.

Zmiany klimatu

Czynnikiem podstawowym w kształtowaniu się lokalnych warunków klimatycznych na obszarze gminy Augustów, a w szczególności w jej wschodniej i środkowej części obok zbiorników wodnych, są obszary leśne spełniające rolę zmniejszania amplitudy temperatur i ograniczające siłę wiatrów. Istotnym czynnikiem, jest również spowalnianie topnienia śniegów i ograniczenie wiosennej fali powodziowej. Specyficzną cechą klimatu wschodniej części gminy Augustów są wysokie temperatury letnie, duża wilgotność i wysokie nasycenie olejkami eterycznymi głównie sosny i innych gatunków drzew i runa porastających bory sosnowe.

Istniejące i projektowane inwestycje z zakresu budownictwa mieszkaniowego i usługowego nie będą stanowić źródła emisji hałasu i nie będą wpływać na zmianę klimatu akustycznego. Na etapie budowy mogą wystąpić zwiększone poziomy hałasu, związane z ruchem pojazdów wykorzystywanych na etapie do transportu materiałów i budowy.

Będzie to jednak oddziaływanie okresowe i krótkotrwałe, nie będzie też, w znaczący sposób oddziaływać na środowisko.

Poziom tła akustycznego ulegnie podwyższeniu zarówno w okolicy dróg, po których będą poruszać się pojazdy wykorzystywane do transportu materiałów budowlanych.

Zastosowanie pasów zieleni izolacyjnej spowoduje, iż klimat akustyczny na sąsiednich terenach pozostaje niezakłócony. Oddziaływanie na klimat akustycznych będzie okresowe i krótkotrwałe, nie stanowiąc zagrożenia dla klimatu akustycznego gminy.

W związku z powyższym można stwierdzić, że przyjęte rozwiązania dla zaproponowanych terenów zabudowy pozwalają, na obecnym etapie, ograniczyć do niezbędnego minimum uciążliwości hałasowe, a ich oddziaływanie nie będzie miało znacząco negatywnego wpływu na klimat akustyczny tych terenów.

Mało znaczące zmiany nastąpią w klimacie lokalnym, tzn. topoklimacie, w odniesieniu do podstawowych form ukształtowania terenu: dolin, zboczy, itp. Nie zostanie w istotny sposób naruszona rzeźba terenu, nie nastąpi jej radykalne przekształcenie, które mogłoby wpłynąć na klimat.

Pewne zmiany w mikroklimacie mogą zaistnieć w wyniku przyrostu powierzchni pod zabudowę kubaturową, co może spowodować wzrost (choć tylko w ułamkach °C) temperatury radiacyjnej podłoża, co prowadzić będzie do nieznacznego podwyższenia progu zawartości pary wodnej w powietrzu.

Warunki przewietrzania nie ulegną pogorszeniu, ponieważ wysokość planowanej zabudowy nie przekracza 14 m.

Zmiany rzeźby terenu

Rzeźba terenu gminy Augustów została ukształtowana ostatecznie przez zasięg lądolodu stadiału Leszna zlodowacenia bałtyckiego (A. Ber 1981 Pojezierze Suwalsko - Augustowskie). Stadiał ten sięgnął do południowych granic gminy Augustów usypując na granicy z gminą Sztabin stożki sandrowe. Od północy granica gminy oparta jest o zasięg stadiału pomorskiego fazę Wigier. Zatem obszar gminy ukształtowany został przez szczeliny i tunele lodowcowe, rynny lodowcowe, ciągi moren czołowych, sandry, obszary wysoczyzn lodowcowych. Najwyższe wzniesienie gminy wynosi 176,4 m.n.p.m i znajduje się w północno-zachodnim narożniku gminy w rejonie miejscowości Pruska Mała, a najniżej położony jest teren na rzędnej 115,1m.n.p.m i znajduje się w południowym narożniku gminy przy Kanale Augustowskim na gruntach wsi Netta Folwark.

Na obszarze gminy pagórkowata rzeźba terenu zajmuje ok. 21% powierzchni, niskofalista i niskopagórkowata 29 % falista i pagórkowata 50% powierzchni. Generalizując ukształtowanie terenu można stwierdzić, że obszar gminy składa się z silnie zatorfionej doliny rzeki Rospudy, której szerokość waha się od 200 do 1300 m szerokości, pagórków, dolin, obniżeń bezodpływowych i odpływowych w części zachodniej gdzie deniwelacje sięgają od 176,4 m do 135 m n.p.m przy względnej wysokości niektórych wzniesień ok 20 m, wysoczyzny sandrowej o dość wyrównanej powierzchni w części wschodniej gminy położonej na rzędnych ok 120 m n.p.m i terenów doliny rzeki Netty i jej dopływu Kolniczanki silnie zatorfionych dość wyrównanych o rzędnej ok.116 do 120 m n.p. z licznymi wysoczyznami mającymi głównie przebieg południkowy o rzędnych ok 126 m n.p.m.

Projekt Studium uwzględnia powyższe uwarunkowania stanu istniejącego i wyklucza istotne zmiany rzeźby terenu ze względu na realizację inwestycji kubaturowych oraz infrastruktury z nimi związanej na terenach, o których jest mowa wyżej.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania w tym zakresie.

Zmiany w zasobach naturalnych

Surowce występujące na obszarze gminy Augustów związane są utworami czwartorzędowymi. Są to: kruszywo z sandrem, glina zwałowa z moreną denną pagórkowatą. Najbardziej zasobne w kruszywa naturalne obszary występują w okolicach wsi: Janówka, Jabłońskie, Biernatki, Żarnowo Trzecie. Występujące tam piaski mają wartości budowlane i mogą być użyte w budownictwie i w drogownictwie oraz do wyrobu prefabrykatów.

Na całym obszarze gminy występują zasoby torfów. Istotne złoża znajdują się w dolinie Netty oraz w rejonie jeziora Kolno. Są to złoża, które nie mogą być eksploatowane, gdyż ich pojemność wodna jest bardzo istotna dla reżimu wodnego tego obszaru lub znajdują się w sąsiedztwie rezerwatu przyrody i ich eksploatacja zagroziłaby obiektowi chronionemu.

Jedynym złożem torfowym, które może być eksploatowane jest złożo w Leśnictwie Białobrzegi, na południe od wsi Kolnica, na powierzchni ok.120 ha i złożo to zostało objęte Stre-

fą ochrony uzdrowiskowej kategorii C. Złoże to posiada zatwierdzoną dokumentację geologiczną przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Liczne występujące na terenie gminy Augustów torfowiska zostały silnie odwodnione, przekształcone w łąki o różnym stopniu użytkowania, na wielu z nich występują intensywne procesy mineralizacji, w tym uwalniania azotu.

Nie przewiduje się zabudowy kubaturowej w granicach udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Z tego względu nie wystąpią żadne zmiany zagrażające obecnej i przyszłej eksploatacji zasobów kopalin. Kierunki rekultywacji zgodnie z koncesją. Część terenów może być wykorzystana na cele rekreacyjne, gdy warunki gruntowe na to pozwolą.

Przy nachyleniu stoków powyżej 0,5° (1%) powstają procesy spłukiwania z udziałem wód deszczowych i roztopowych. Intensywność ich zależy od podatności utworów powierzchniowych. Z przejawów tych procesów istotne znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego istotne znaczenie ma spłukiwanie powierzchniowe, tzw. warstwowe i spłukiwanie liniowe, tzw. bruzdowe lub żłobinowe, a ich skutkiem jest erozja gleb.

W gminie Augustów takie tereny nie występują.

Zmiany w aspekcie wpływu na zabytki i dobra kultury

Ustalenia projektu Studium zapewniają ochronę zabytków i zasobów dziedzictwa kulturowego, zlokalizowanych na terenie gminy Augustów.

Utrzymują ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i dotychczasowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów. Zapisy projektu Studium są zgodne z obowiązującymi przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Jednym z ustawowych obowiązków nałożonych na gminę jest „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”. Realizacji tego zadania ma służyć gminna ewidencja zabytków (GEZ), o której mowa w przepisach ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wójt Gminy Augustów sporządził Gminną Ewidencję Zabytków.

Zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji – niewpisane do rejestru zabytków woj. podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków oraz zabytki archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji – niewpisane do rejestru zabytków woj. podlaskiego – ujęte w gminnej ewidencji zabytków wskazuje się do ochrony planistycznej.

Ujęcie kolejnych zabytków w Gminnej Ewidencji Zabytków dokonywane może być na zasadach określonych w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, poprzez wprowadzenie do ewidencji karty adresowej nowego obiektu.

Wskazano kryteria do ustalenia zasobu.

Wprowadzone zmiany w zagospodarowaniu terenów nie spowodują negatywnego wpływu na walory krajobrazowe. Zagadnienie to będzie musiało być rozwiązane na etapie planu miejscowego.

Zmiany w obrębie dóbr materialnych

Do zasobów materialnych zalicza się w szczególności:

- układy urbanistyczne,
- sieć dróg,
- zabytkową zabudowę reprezentującą różne wykształcone historycznie typy, zespoły form krajobrazu, wartości archeologiczne, a także zasoby ruchome (kolekcje, archiwa, zbiory biblioteczne i muzealne).

Zmiany wprowadzone w projekcie Studium dotyczą powiększenia terenów inwestycyjnych w sąsiedztwie istniejących lub przeznaczonych w obowiązujących dokumentach planistycznych na określone funkcje i nie kolidują z obszarami prawnie chronionymi w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Projekt Studium dopuszcza wprowadzenie nowej zabudowy w obrębie terenów j.w. i co również bardzo ważne ustala obowiązek przestrzegania zasad ochrony dóbr materialnych ustalonych w przepisach odrębnych.

Ustalenia projektu Studium obejmują m.in. ochronę istniejącego stanu zainwestowania i zagospodarowania terenów oraz podkreślają wagę uwarunkowań w rozlokowaniu terenów zabudowy.

W wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium nie przewiduje się wprowadzenia obiektów budowlanych na skarpach, zboczach. Zachowane zostaną zatem najbardziej cenne pod względem ukształtowania terenu formy geomorfologiczne.

Proponowane w projekcie Studium kierunki rozwoju powszechnie uznawane są za nieszkodliwe dla środowiska i nie wpłyną negatywnie na dobra materialne.

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Proponowane zagospodarowanie terenu gminy Augustów nie stwarza zagrożenia wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu art. 248 ustawy Prawo ochrony środowiska. Na terenie gminy nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej. O zakwalifikowaniu inwestycji do zakładów o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej decyduje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Przy skali inwestycji, jaką dopuszcza projekt Studium, ilość substancji łatwopalnych osiąga wartości poniżej wyznaczonych progów dla zakładów zwiększonego i dużego ryzyka. Ostateczne jednak zakwalifikowanie realizowanych inwestycji zaproponowanych w studium na obszarze gminy do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej możliwe będzie w sytuacji znanych parametrów planowanej inwestycji na etapie uzyskiwania decyzji środowiskowej. Kwalifikacja może powodować, wymagana będzie konieczność spełnienia przez prowadzącego zakład – zgodnie z art. 249 – 271 b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – określonych warunków, tj. rygorów, nakazów, zabezpieczeń i środków zapobiegawczych oraz środków ochronnych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska przyrodniczego związane są z wykorzystywaniem, składowaniem oraz transportem substancji niebezpiecznych. Skażenia związane są z awariami w zakładach produkcyjnych oraz z wypadkami komunikacyjnymi, mającymi charakter losowy w tym sensie, że mogą one wystąpić bez względu na stosowane zabezpieczenia. Przeciwdziałanie im zmierza zatem do ograniczenia ich prawdopodobieństwa, a także rozmiaru oraz czasu trwania negatywnych skutków.

Zagrożenia ze strony przemysłu stwarzane są przez zakłady stosujące w procesach technologicznych i składujące niebezpieczne substancje chemiczne (NSCh). Na terenie gminy Janowiec nie ma zakładów, w których znajdowałyby się substancje, których rodzaje, kategorie i ilości mogą stanowić zagrożenie wystąpienia poważnej awarii. Przez teren gminy przebiegają wyznaczone trasy przewozu materiałów niebezpiecznych, którymi przewożone są substancje niebezpieczne i w przypadku zaistnienia zdarzenia drogowego mogą spowodować wystąpienie poważnej awarii.

Największe zagrożenie skażeniem środowiska, związane z transportem samochodowym, występuje wzdłuż szlaków komunikacyjnych o największej frekwencji przewozów materiałów niebezpiecznych.

Ocenia się, że w przypadku katastrofy komunikacyjnej, prowadzącej do uwolnienia niebezpiecznych substancji chemicznych i przeniknięcia ich do środowiska, może nastąpić masowe zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz długotrwała lub tymczasowa degradacja walorów środowiska przyrodniczego. Zasięg strefy zagrożeń tego rodzaju mieści się w szerokim przedziale od kilkunastu metrów do kilku kilometrów w zależności od rodzaju substancji, jej ilości, warunków terenowych i meteorologicznych, szybkości przeciwdziałania przez wyspecjalizowane służby oraz od ich technicznego wyposażenia.

Bardzo istotnym elementem zapobiegania zagrożeniom zdrowia ludzi jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miejscowości, oznakowanie tras przewozów drogowych materiałów niebezpiecznych oraz stworzenie odpowiednich parkingów dla pojazdów przewożących tego typu substancje. W projekcie Studium zapewniono dostateczną ilość miejsc parkingowych.

Zagrożenia powodzią i pożarowe

Na terenie gminy Augustów występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których nie przewiduje się lokalizowania zabudowy na tych terenach, poza już istniejącą.

Niebezpieczeństwo wystąpienia pożarów jest związane przede wszystkim z obecnością w otoczeniu lasów. Zastosowanie do realizacji budynków materiałów trudnopalnych oraz lokalizacja budynków od terenów lasów w odległościach zgodnych z przepisami technicznymi ograniczy możliwość rozprzestrzeniania się pożarów.

Tereny zabudowy będą dobrze przewietrzane, dzięki prądom powietrza napływającym z terenów otwartych i lasów, a niska zabudowa zapewni prawidłowe warunki nasłoneczniania, obecność ogromnych kompleksów leśnych w otoczeniu stref zabudowy wpływa na jakość powietrza, reguluje wilgotność i odczuwalne temperatury powietrza.

Wnioski

Po szczegółowym przeanalizowaniu zmian w funkcjonowaniu środowiska, w zakresie wpływu na formy ochrony przyrody, w tym Natura 2000 – stwierdzić należy, że wprowadzone zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy nie wpłyną bezpośrednio na przedmiot ochrony przyrody: obszary Natura 2000 oraz Obszary Chronionego Krajobrazu.

Powiązania przyrodnicze zasobów zostały utrzymane w projekcie Studium. Nie przewiduje się znaczących oddziaływań w tym zakresie.

XI. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Gmina Augustów posiada wybitne walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz ważne ciągi i korytarze ekologiczne (Korytarz ekologiczny GKPn-4 Puszcza Augustowska), z tych też względów odgrywa szczególne znaczenie w wieloprzestrzennych systemach ochrony krajobrazu i Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL. Powiązania ekologiczne na terenie gminy dotyczą w szczególności: Kanału Augustowskiego, rzek: Rospudy, Netty, Turówki, Zalewianki oraz jeziora Kolno. Od 1960 roku jezioro Kolno jest rezerwatem ornitologicznym utworzonym w celu zachowania miejsc lęgowych łabędzia niemego. Jezioro Kolno jest bardzo podatne na degradację - wynika to głównie z bardzo małej głębokości i dość niskiej objętości akwenu.

Na terenie gminy Augustów występują obszary prawnie chronione w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody. Są to: Obszary Chronionego Krajobrazu, rezerwat przyrody, pomniki przyrody, Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków, użytki ekologiczne, ochrona gatunkowa.

Część obszaru gminy Augustów położona jest w zasięgu zbiornika wód czwartorzędowych pod nazwą Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 217 „Pradolina rzeki Biebrza”.

Na terenie gminy Augustów znajduje się niewiele zabytkowych obiektów architektonicznych o znaczeniu lokalnym. Niewiele jest też śladów założeń dworsko - parkowych. Jedynym zespołem wpisanym do rejestru zabytków jest zespół dworski i park z końca XIX wieku położony we wsi Netta Folwark. Składa się on z drewnianego dworu w złym stanie technicznym i bardzo zaniedbanego parku, stanowiących własność prywatną.

W gminie Augustów brak jest wykształconego centrum usługowego gminy – funkcję tę pełni miasto Augustów. Istniejąca zabudowa charakteryzuje się rozproszeniem i nierównomiernym rozmieszczeniem obiektów i urządzeń usługowych oraz rozciąganiem zabudowy przy jednoczesnym niewypełnianiu występujących między nią wolnych terenów.

Brak jest właściwych pod względem funkcjonalnym rozwiązań przestrzennych na obszarach możliwych do zagospodarowania rekreacyjnego.

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wskazuje, że zakres Prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie Studium, a w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonywania oceny prowadzącej do tego wyboru

W ramach strategicznej oceny oddziaływania rozwiązania alternatywne do proponowanych w projekcie Studium mogą obejmować alternatywne: lokalizacje przedsięwzięcia, przebiegi szlaków w przypadku inwestycji drogowych, rozwiązania technologiczne lub konstrukcyjne przedsięwzięć, różne skale i rozmiary inwestycji, harmonogramy lub organizacje prac budowlanych, metody budowy, sposoby likwidacji przedsięwzięć oraz alternatywne procesy.

W przypadku projektu Studium lokalizacja projektowanych funkcji, wynika z uwzględnienia z konkretnych propozycji właścicieli nieruchomości, którzy złożyli wnioski o przeznaczenie nieruchomości pod wskazane zainwestowanie lub zagospodarowanie terenu. Dlatego też przedstawienie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych obszarów przewidzianych do przyszłego zainwestowania jest utrudnione. Przy rozmieszczaniu nowych obszarów uwzględniono już istniejące i przewidziane we wcześniejszych dokumentach planistycznych obszary zainwestowania urbanistycznego, uwarunkowań ekofizjograficznych oraz ochrony prawnej.

Wpływ na konkretne lokalizacje mają również ograniczenia wynikające m. in. z uwarunkowań przyrodniczych – istniejące i projektowane formy ochrony prawnej, czy też elementy systemu przyrodniczego: tereny lasów, wód i gruntów chronionych.

Uwzględniając powyższe uwarunkowania faktyczne i prawne, wyznaczone obszary nowego zainwestowania zlokalizowane są na terenach o najmniejszej kolizyjności, stanowią przedłużenie istniejących już ciągów zabudowy. W granicach obszarów oznaczonych OZR znajdują się istniejące siedliska rolnicze, dla których przewidziano możliwości rozbudowy oraz zakładania nowych siedlisk w uporządkowany sposób.

Na analizowanym terenie nie proponuje się alternatywnych rozwiązań. Wynika to z faktu, że założenia przyjęte w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w pełni wyczerpują możliwości techniczne i przede wszystkim zaspokoją potrzeby wynikające z charakteru danej inwestycji i potrzeb rozwojowych gminy i skutecznie zabezpieczą przed negatywnymi oddziaływaniami.

Podstawowym instrumentem ustalającym regulacje prawne oraz standardy zapewniające niekolizyjność funkcji i jakość przestrzeni gminy w poszczególnych strefach są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W Studium zapewniono możliwości rozwoju sieci oraz ich eksploatację. Sieci powinny być prowadzone w miarę możliwości na terenach ogólnodostępnych, a w przypadku takich możliwości dopuszcza się prowadzenie na terenach prywatnych działek.

Rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Najbardziej istotnymi oddziaływaniami, jakie mogą powstać na skutek realizacji poszczególnych inwestycji zaproponowanych w projekcie Studium i które będą występować, mimo zastosowania działań zapobiegawczych, będzie: wpływ na krajobraz, wpływ na ornito- i hałas i ruch samochodowy.

Ze względu na zakres planowanych inwestycji nie stwierdza się ich negatywnego wpływu na stan i utrzymanie przyrody na obszarze objętym projektem studium i w jego otoczeniu.

W celu obniżenia wpływu inwestycji, zaleca się:

- minimalizację uciążliwości robót budowlanych poprzez stosowanie odpowiednich nowoczesnych technologii;
- eliminację urządzeń uciążliwych dla otoczenia (np. emitujących ponadnormatywny hałas, spaliny, itp.);

- kontrolę oddziaływania inwestycji na środowiska poprzez m.in. przestrzeganie wszelkich norm dotyczących jej funkcjonowania i dbałość o jej dobry stan techniczny i urządzeń jej towarzyszących;
- dbałość o systematyczne porządkowanie terenów i wywóz odpadów;
- rygorystyczne przestrzeganie usuwania i utylizacji odpadów;
- kontrolę stanu technicznego infrastruktury terenu;
- dbałość o rozwój szaty roślinnej poprzez pielęgnację istniejących roślin oraz wprowadzanie nowych;
- zmiana przeznaczenia terenów rolnych i leśnych na inne cele musi być zgodna z rzeczywistym potencjałem danego gruntu i wynikać z potrzeby zagospodarowania przestrzennego;
- stosowanie proekologicznych rozwiązań w kwestii ogrzewania obiektów oraz oczyszczania ścieków;
- promocję w kontekście polityki funkcji rekreacyjnej terenów objętych projektem studium, w celu poprawy jakości życia ludzkiego i zdrowia oraz inne.

Ponadto w projekcie Studium wskazuje się podejmowanie działań na rzecz poprawy stanu sanitarnego wód i powierzchni ziemi poprzez rozwój kanalizacji sanitarnej, gazyfikację, modernizację lokalnych kotłowni i stosowanie odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza z wykorzystaniem biomasy, likwidację dzikich wysypisk, stosowanie pasów zieleni izolacyjnej przy drogach obciążonych dużym ruchem samochodowym, ograniczenie zasięgu rolniczych zanieczyszczeń obszarowych, ochronę otulin biologicznych cieków, zwłaszcza tych, które są pozbawione naturalnego buforu biologicznego, zachowanie w dolinach mokradeł pozostających w związkach hydrodynamicznych z rzeką.

Metody realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Zgodnie z przepisem art. 25 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wpływ przedmiotowego projektu zmiany Studium na środowisko przyrodnicze, w zakresie:

- jakości poszczególnych elementów przyrodniczych;
  - dotrzymaniu standardów jakości środowiska;
  - występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian
- kontrolowany będzie poprzez monitoring, polegający na ocenie aktualności studium i planów miejscowych.

Jako metodę analizy realizacji projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego proponuje się monitoring, polegający na ocenie aktualności realizowanych dokumentów przez Wójta Gminy Augustów. Określi ona zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, oceni postępy w realizacji kierunków i pozwoli na kontrolę wpływu istniejących już inwestycji na środowisko przyrodnicze i krajobraz kulturowy i wyniki tych analiz przekaże radzie gminy.

Wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem otwartym, co nie pozwala na konkretyzację działań i przedsięwzięć w ramach podstawowego i dopuszczalnego przeznaczenia terenu. Jest to uzasadnione praktyką, ponieważ w studium nie zawsze można przewidzieć charakter inwestycji, z drugiej jednak strony brak szczegółowych informacji jest – dla prognoz – najbardziej odczuwalny, ponieważ nie sposób określić oddziaływania.

Dla oceny skutków wpływu na środowisko działalności wynikającej z funkcji terenu wiedza ta, może zrekomensować choć w części niedobór informacji o charakterze tej działalności.

Duże znaczenie ma wiedza o wrażliwości na antropopresję i uwarunkowaniach ochronnych obszarów, dla których ustalana jest funkcja, jak również obszarów otaczających, które oddziaływaniom nowej funkcji mogą podlegać.

Problemem przy sporządzaniu niniejszej Prognozy był brak publikowanych kompleksowych opracowań faunistycznych dla terenu gminy i terenów położonych w jej sąsiedztwie.

Prognozy oddziaływania na środowisko są na ogół wykonywane na potrzeby ogólne gospodarki przestrzennej gminy. Wykonanie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej, czy też wykonanie monitoringu ornitologicznego lub chiropterologicznego dla terenu całej gminy byłoby w wielu przypadkach nieuzasadnionym i nadmiernym obciążeniem finansowym gminy.

W opracowaniu Prognozy wykorzystano archiwalne materiały kartograficzne, planistyczne, inwentaryzacyjne i studialne, a także literaturę przedmiotu.

W ocenie wpływu projektowanych zmian posłużono się, w szczególności:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Augustów uchwalonego uchwałą Nr XIII/87/2000 Rady Gminy w Augustowie z dnia 22 lutego 2000 roku;
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części terenów gminy Augustów położnych w ciągu projektowanej drogi Nr S19 – uchwała Nr XVI/104/2000 Rady Gminy w Augustowie z dnia 30 czerwca 2000 roku (dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2000 roku, poz. 284) – obowiązujący;
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów w odniesieniu do działek nr ew. 232/1 i 232/2 wraz z przyległym fragmentem drogi wojewódzkiej nr 664 w obrębie wsi Janówka – uchwała Nr VI/52/11 Rady Gminy Augustów z dnia 15 czerwca 2011 roku (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 188 poz. 2265) – obowiązujący;
- Miejscowymi planami ogólnymi zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uchwalone w 1985 r., 1993r. i 1994 r. - nieobowiązujące;
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego – przyjętego uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (opublikowaną w Dz. Urz. z dnia 13 października 2003 roku Nr 108, poz. 2026);
- Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku przyjętej Uchwałą Nr 150/2157/2013 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 19 marca 2013 r.;
- Strategią Rozwoju Gminy Augustów na lata 1999 – 2015 - uchwalonej uchwałą Nr XI/70/99 Rady Gminy w Augustowie z dnia 29 października 1999 roku;
- Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów do roku 2013 – przyjętego uchwałą Nr IX/71/07 Rady Gminy Augustów w dniu 29 grudnia 2007 roku;
- Programem Ochrony Środowiska gminy Augustów na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 – Uchwała Nr XXIII/224/2014 Rady Gminy Augustów z dnia 21.08.2014 roku;
- Gminną Ewidencją Zabytków sporządzona w 2011 roku przez Wójta Gminy Augustów;
- Załoženiami polityki regionalnej Obszaru Funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski” – czerwiec 1994 r., Rada Programowo – Naukowa Porozumienia ZPP;
- Ekspertyzą fizjograficzną do planu gminy Augustów sporządzona w 1981 r. opr. inż. Jan Babul;
- Programem Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Augustów, sporządzonego na okres od 1.01.2005 do 31.12.2014 r.;
- Programem Ochrony Przyrody, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczebra na okres od 1.01.2014 do 31.12.2023 r.;
- Koncepcją krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA – praca zbiorowa pod redakcją naukową dr Anny Liro;
- „Ochrona zabytkowego krajobrazu kulturowego woj. suwalskiego – Suwałki, 1997 r., M. Ambrosiewicz, J. Mackiewicz;
- Mapą topograficzną gminy Augustów w skali 1 : 25 000;
- Mapami ewidencyjnymi poszczególnych obrębów w skali 1: 5 000;
- Mapą przeglądową funkcji lasów oraz urządzeń i obiektów rekreacyjnych Nadleśnictw Białobrzegi i Szczebra;

- Informacjami z Urzędu Gminy Augustów;
- Analizą wniosków złożonych do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów.

Rozwiązania mające na celu kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Poprzez „kompensację przyrodniczą” należy rozumieć zespół działań obejmujących, w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gruntu, zalesienia, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub tworzenie skupień roślinności prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięć i zachowanie walorów krajobrazowych.

Stosownie do art. 75 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska kompensacja przyrodnicza jest głównym narzędziem działań, których celem jest naprawianie wyrządzonych szkód w środowisku i które podejmuje się wtedy, gdy ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa.

Projektowane rozwiązania w projekcie Studium nie spowodują szkód w środowisku, o których jest mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, tj. jako negatywnej, mierzalnej zmiany stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenionej w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska:

- w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych (znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych);
- w wodach (znaczący negatywny wpływ na stan ekologiczny, chemiczny lub ilościowy wód);
- w powierzchni ziemi (zanieczyszczenie gleby lub ziemi), w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.

W związku z realizacją projektowanego dokumentu oraz w odniesieniu do powyższego stanu prawnego i faktycznego nie zajądą okoliczności wymagające zastosowania działań kompensacyjnych, o których mowa wyżej.

XII. LITERATURA

Przy opracowaniu niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano dane zgromadzone podczas wizji terenowych oraz analizy następujących dokumentów i opracowań:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Augustów uchwalonego uchwałą Nr XIII/87/2000 Rady Gminy w Augustowie z dnia 22 lutego 2000 roku;
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części terenów gminy Augustów położnych w ciągu projektowanej drogi Nr S19 – uchwała Nr XVI/104/2000 Rady Gminy w Augustowie z dnia 30 czerwca 2000 roku (dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2000 roku, poz. 284) – obowiązujący;
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów w odniesieniu do działek nr ew. 232/1 i 232/2 wraz z przyległym fragmentem drogi wojewódzkiej nr 664 w obrębie wsi Janówka – uchwała Nr VI/52/11 Rady Gminy Augustów z dnia 15 czerwca 2011 roku, opublikowany w Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 188 poz. 2265 – obowiązujący;
- 4) Dane statystyczne z Urzędu Statystycznego w Białymstoku – 2012, 2013 rok;
- 5) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego – uchwała Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie

- uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (opublikowany w Dz. Urz. z dnia 13 października 2003 roku Nr 108, poz. 2026);
- 6) Uchwała nr 244/3811/10 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 09.08.2010 roku w sprawie okresowej oceny Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego;
  - 7) Program Ochrony Środowiska gminy Augustów na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 – Uchwała Nr XXIII/224/2014 Rady Gminy Augustów z dnia 21.08.2014 roku;
  - 8) uchwała Nr XXIII/172/13 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 18 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Augustów;
  - 9) Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju – 2003 rok;
  - 10) Gminna Ewidencja Zabytków sporządzona w 2011 roku przez Wójta Gminy Augustów;
  - 11) Miejskowe plany ogólne zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów uchwalone w 1985 r., 1993r. i 1994 r. - nieobowiązujące;
  - 12) Rada Programowo – Naukowa Porozumienia ZPP – Założenia polityki regionalnej Obszaru Funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski” – czerwiec 1994 r.
  - 13) Ekspertyza fizjograficzna do planu gminy Augustów sporządzona w 1981 r. opr. inż. Jan Babul;
  - 14) Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Augustów, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Augustów, sporządzonego na okres od 1.01.2005 do 31.12.2014 r.;
  - 15) Program Ochrony Przyrody, który jest integralną częścią Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczebra na okres od 1.01.2014 do 31.12.2023 r.;
  - 16) Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA – praca zbiorowa pod redakcją naukową dr Anny Liro;
  - 17) M. Ambrosiewicz, J. Mackiewicz – „Ochrona zabytkowego krajobrazu kulturowego woj. suwalskiego – Suwałki, 1997 r.
  - 18) Mapa topograficzna gminy Augustów w skali 1 : 25 000;
  - 19) Mapy ewidencyjne wsi w skali 1: 5 000;
  - 20) Mapa przeglądowa funkcji lasów oraz urządzeń i obiektów rekreacyjnych Nadleśnictw Białobrzegi i Szczebra;
  - 21) Informacje Urzędu Gminy Augustów;
  - 22) Analiza wniosków do Studium.
  - 23) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 roku ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U.UE.L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej;
  - 24) Pakiet klimatyczno – energetyczny (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku);
  - 25) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK 2030);
  - 26) Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 i Polityka ekologiczna państwa - dokument z perspektywą do 2025 roku;
  - 27) Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014;
  - 28) Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu (2009 – 2032);
  - 29) Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020;
  - 30) Program ochrony środowiska województwa podlaskiego na lata 2011 – 2014;
  - 31) Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej;
  - 32) Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa podlaskiego;
  - 33) Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2012 – 2017;
  - 34) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego;
  - 35) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178 poz. 1841 + załącznik),

- 36) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2007 roku, Nr 229, poz. 2313, ze zm.),
- 37) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2007 roku, Nr 179, poz. 1275),
- 38) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późniejszymi zmianami);
- 39) Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199);
- 40) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późniejszymi zmianami);
- 41) Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (Dz. U. z 2002 roku, poz. 145, z póź. zm.);
- 42) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku „Prawo ochrony środowiska” (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późniejszymi zmianami).
- 43) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczególnych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 197, poz. 1667), oraz Projekt nowelizacji z dnia 17 marca 2008 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 197, poz. 1667);
- 44) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. z 3.09.2001, poz. 1029);
- 45) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237);
- 46) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie określenia gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764);
- 47) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie określenia gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1765);
- 48) Sieć Natura 2000, 2004, Ministerstwo Środowiska
- 49) Stan czystości rzek woj. podlaskiego w 2004, 2005, WIOŚ w Białymstoku,
- 50) Informacje i Komunikaty Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku – 2014 r., 2015 r.;
- 51) Raport o stanie środowiska województwa podlaskiego w latach 2002-2003, WIOŚ 2004r.

Tabela Nr 32. Zbiorcza analiza skutków wpływu ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Augustów na środowisko przyrodnicze
Objaśnienia: + pozytywny wpływ, - negatywny wpływ, ? niepewny, N neutralny

WYSZCZEGÓLNIENE W PROJEKCIE STUDIUM	Prognozowane wpływy na poszczególne elementy środowiska								Wnioski z przeprowadzonych analiz	
	powietrze	rzeźba terenu i krajobraz	wody powierzchniowe	wody podziemne	gleby	klimat	warunki życia ludzi	zwierzęta		rośliny
OZR – obszary zabudowy rozproszonej	-	-	+ /-	N	-	N	+	-	-	Ustalono podstawowy kierunek rozwoju - zabudowa zagrodowa. Jako uzupełniający kierunek rozwoju dopuszczono: zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej oraz dopuszczono jej rozbudowę, nadbudowę i przebudowę , zabudowę zagrodową z funkcją agroturystyczną, zabudowę rekreacji indywidualnej, zabudowę usługową, nieuciążliwą zabudowę produkcyjną i rzemieślniczą związaną z funkcją rolniczą. Ustalono, że zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna realizowana będzie zgodnie z przepisami odrębnymi. Kształtowanie przestrzeni wymagać będzie dbałości o ład przestrzenny i kompozycję przestrzenną, poprzez ustalenia w planach miejscowych form kształtowania zabudowy nawiązującej do cech tradycyjnej zabudowy wiejskiej występującej na tym obszarze oraz sukcesywnego rozwoju infrastruktury technicznej poprzez uzupełnienie i budowę urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej. Dla terenów ustalono minimalną powierzchnię działki budowlanej (dot. nowych podziałów): zabudowa zagrodowa – zgodnie z przepisami odrębnymi, zabudowa rekreacji indywidualnej – 1200 m ² , zabudowa usługowa, nieuciążliwa zabudowa produkcyjna i rzemieślnicza – 3000 m ² , zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – 1500 m ² . Ustalono wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych oraz ustalono wskaźnik intensywności zabudowy w wielkości 0,10-2,0. Nie dopuszczono lokalizacji obiektów hodowlanych, usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych. Zalecono, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały zharmonizowaną kolorystę elewacji. Uciążliwość planowanych przedsięwzięć winna zamknąć się w granicach działki budowlanej do której inwestor posiada prawo. Zakazano wykańczania elewacji budynków wszelkimi odpadami ceramicznymi i szklanymi. Zalecono stosowanie dachów dwuspadowych, wielospadowych, stosowanie kąta nachylenia głównych połaci w przedziale 15°-45°. Dopuszczono stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, gospodarczych, technicznych i magazynowych. Dopuszczono grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,80 m. W wyniku realizacji ustaleń Studium może nastąpić bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby oraz zanik jej walorów produkcyjnych i zniszczenie warunków dla funkcjonowania dotychczasowych zbiorowisk roślinnych i warunków życia zwierząt. Tereny będą miały pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza do zamieszkiwania, pracy, turystyki, wypoczynku i rekreacji. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej. Zwiększy się ilość powstających ścieków, odpadów i spalin. Skutki minimalizowane będą poprzez wprowadzenie zieleni oraz nowoczesnych rozwiązań gospodarki odpadowej i ściekowej oraz systemów ciepłowniczych. Zaproponowano utrzymanie oraz zakładanie ogrodów, sadów oraz nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych. Wielkość wymienionych wpływów będzie zależeć od intensywności zainwestowania i rodzaju prowadzonej produkcji rolniczej i działalności usługowej. Będą to oddziaływania stałe, ale o nieznacznej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne.
OZZ - obszary rozwoju zabudowy zwartej	-	-	+ /-	N	-	N	+	-	-	Ustalono podstawowy kierunek rozwoju - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Jako uzupełniający kierunek rozwoju przyjęto: zabudowa usługowa wielofunkcyjna (usługi komercyjne i publiczne), nieuciążliwa zabudowa produkcyjna i rzemieślnicza, zabudowa rekreacji indywidualnej, tereny sportu, rekreacji, zieleni urządzonej, drogi i parkingi terenowe, infrastruktura techniczna, zabudowa zagrodowa, z dopuszczeniem zachowania istniejącej zabudowy zagrodowej oraz jej rozbudowę, nadbudowę i przebudowę. Ustalono minimalne powierzchnie działek budowlanych (dot. nowych podziałów): zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna - 1200 m ² , zabudowa rekreacji indywidualnej – 1000 m ² , zabudowa usługowa – 1500 m ² , nieuciążliwa zabudowa produkcyjna lub rzemieślnicza – 2500 m ² . Ustalono wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych. Wskaźnik intensywności zabudowy ustalono w wielkości 0,10-2,0. Dopuszczono lokalizowanie budynków mieszkalnych i usługowych w formie wolnostojącej, bliźniaczej i szeregowej. Ustalono lokalizację nowej zabudowy zgodnie z zasadą, że od strony drogi/ulicy będzie lokalizowany budynek mieszkalny, natomiast budynki gospodarcze i garażowe w głębi działki lub zlicowane z budynkiem mieszkalnym. Nie dopuszczono lokalizacji obiektów hodowlanych, usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych. Uciążliwość planowanych przedsięwzięć winna zamknąć się w granicach działki budowlanej do której inwestor posiada prawo. Zalecono, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały zharmonizowaną kolorystę elewacji. Zaproponowano stosowanie dachów dwuspadowych i wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 15°-45°. Dopuszczono stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, technicznych, gospodarczych i magazynowych, a dla obiektów sportowych dopuszcza się dachy półokrągłe. Zalecono grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,90 m. W wyniku realizacji ustaleń projektu Studium może nastąpić bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby oraz zanik jej walorów produkcyjnych i zniszczenie warunków dla funkcjonowania dotychczasowych zbiorowisk roślinnych i warunków życia zwierząt. Tereny będą miały pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza do zamieszkiwania, turystyki, wypoczynku i rekreacji. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej. Zwiększy się ilość powstających ścieków, odpadów i spalin. Skutki minimalizowane będą poprzez wprowadzenie zieleni oraz nowoczesnych rozwiązań gospodarki odpadowej i ściekowej oraz systemów ciepłowniczych. Zaproponowano utrzymanie oraz zakładanie ogrodów, sadów oraz nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej. Wielkość wymienionych wpływów będzie zależeć od intensywności zainwestowania i rodzaju prowadzonej produkcji rolniczej i działalności usługowej. Będą to oddziaływania stałe, ale o nieznacznej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne.

OZW – obszary rozwoju zabudowy wielorodzinnej	-	-	+ /-	N	-	N	+	-	-	<p>Ustalono podstawowy kierunek rozwoju obszarów: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (małogabarytowa), zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie bliźniaczej lub szeregowej. Jako uzupełniający kierunek rozwoju terenów przyjęto: zabudowę usługową (usługi komercyjne) nieuciążliwą, tereny zieleni urządzonej i parkingi terenowe, drogi. W parterach budynków mieszkalnych dopuszczono usługi.</p> <p>Ustalono minimalne powierzchnie działek budowlanych (dot. nowych podziałów): zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna – 5000 m², zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna - 1200 m², zabudowa usługowa – 2000 m². Ustalono wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych i wskaźnik intensywności zabudowy 0,5-2,00. Nie dopuszczono lokalizacji obiektów hodowlanych, usługowych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych. Od strony drogi krajowej (obwodnicy Augustowa) przewidziano pas zieleni izolacyjnej. Zalecono, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową kolorystę elewacji. Zakazano wykańczania elewacji budynków wszelkimi odpadami ceramicznymi i szklanymi. Zalecono stosowanie dachów dwuspadowych i wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 15°-45°. Dopuszczono stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, technicznych i gospodarczych. Zalecono grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły do wysokości – 2,00 m.</p> <p>Może nastąpić bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby oraz zanik jej walorów produkcyjnych i zniszczenie warunków dla funkcjonowania dotychczasowych zbiorowisk roślinnych i warunków życia zwierząt. Skutki minimalizowane będą poprzez wprowadzenie zieleni oraz nowoczesnych rozwiązań gospodarki odpadowej i ściekowej oraz systemów ciepłowniczych.</p> <p>Na tych obszarach nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową. Zostanie wprowadzona powierzchnia biologicznie czynna na znacznej powierzchni obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej. Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą następować istotne oddziaływania na środowisko, jednak ze względu na wprowadzenie bogatego programu zieleni, zjawiska te powinny zostać złagodzone.</p>
OU – obszary zabudowy usługowej	-	-	+ /-	N	-	N	+	-	-	<p>Ustalono przeznaczenie podstawowe: zabudowa usługowa - usługi publiczne: oświata, zdrowie, sakralne, administracja, kultura wraz z miejscami przestrzeni publicznej, usługi komercyjne: handel, gastronomia. Jako uzupełniający kierunek rozwoju przyjęto: zabudowę usługową z zakresu: sportu, rekreacji, obszary zieleni urządzonej, drogi i parkingi terenowe, infrastruktura techniczna. Ustalono wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych. Przyjęto wskaźnik intensywności zabudowy 0,01-2,0. Nie dopuszczono lokalizacji obiektów hodowlanych, usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych. Zalecono, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową kolorystę elewacji. Obowiązuje zakaz wykańczania elewacji budynków wszelkimi odpadami ceramicznymi i szklanymi. Zalecono stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, o kącie nachylenia głównych połaci 35°-45°. Dopuszczono stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, gospodarczych, technicznych i magazynowych. Wskazano na grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 2,00 m.</p> <p>Na obszarach może nastąpić bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową. Zostanie wprowadzona powierzchnia biologicznie czynna na znacznej powierzchni obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej. Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą następować istotne oddziaływania na środowisko, jednak ze względu na wprowadzenie bogatego programu zieleni, zjawiska te powinny zostać złagodzone.</p>
OUT – obszary Koncentracji usług turystycznych	-	-	+ /-	N	-	N	+	-	-	<p>Ustalono przeznaczenie podstawowe: zabudowa usług turystycznych. Jako uzupełniający kierunek rozwoju przyjęto: tereny sportu, rekreacji, obszary zieleni urządzonej i parkingów terenowych, dróg, mała architektura i infrastruktura techniczna. Ustalono wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych i ustalono wskaźnik intensywności zabudowy 0,10-1,5. Wskazano na niewykańczanie elewacji budynków wszelkimi panelami z tworzyw sztucznych lub panelami metalowymi, odpadami ceramicznymi i szklanymi. Zalecono stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, o kącie nachylenia głównych połaci 35°-45°. Dopuszczono stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, gospodarczych, technicznych i magazynowych. Zalecono grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,60 m.</p> <p>Tereny będą miały pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza turystyki, wypoczynku i dla rekreacji. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej. Skutki minimalizowane będą poprzez wprowadzenie zieleni oraz nowoczesnych rozwiązań gospodarki odpadowej i ściekowej oraz systemów ciepłowniczych. Ustalono powierzchnię biologicznie czynną. Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.</p>
OUS – obszary rozwoju sportu i rekreacji	-	-	+ /-	N	-	N	+	-	-	<p>Ustalono podstawowy kierunek rozwoju: zabudowa sportowo - rekreacyjna, w tym boiska sportowe, baseny, place zabaw, trasy do narciarstwa biegowego, trasy narto-rolkowe, rowerowe, piesze i konne, edukacyjne, rehabilitacyjne, itp. Jako uzupełniający kierunek rozwoju przyjęto usługi towarzyszące funkcji podstawowej (m.in. gastronomia) – zgodnie z przepisami odrębnymi, lokalizacja zabudowy j.w. na terenie OUT/OUS w miejscowości Mazurki na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, parkingi, infrastruktura techniczna.</p> <p>Ustalono minimalną powierzchnia działki budowlanej (dot. nowych podziałów): zabudowa sportowo - rekreacyjna – 2500 m².</p> <p>Ustalono również minimalną powierzchnię biologicznie czynną, maksymalny stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki oraz maksymalną wysokość obiektów budowlanych. Przyjęto wskaźniki intensywności zabudowy 0,5-1,00. Zakazano wykańczania elewacji budynków odpadami ceramicznymi i szklanymi. Zalecono stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 35°-45°. Dopuszczono dopuszcza się stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych i gospodarczych, technicznych i magazynowych. Wskazano na grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,60 m. Zakazano grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi, ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych i żelbetowych oraz z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.</p> <p>Tereny będą miały pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza sportu i rekreacji. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej. Skutki minimalizowane będą poprzez wprowadzenie zieleni oraz nowoczesnych rozwiązań gospodarki odpadowej i ściekowej oraz systemów ciepłowniczych. Ustalono powierzchnię biologicznie czynną. Będą to oddziaływania stałe, ale o nieznacznej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne.</p>

1. OUT/IOUS – obszary koncentracji usług turystycznych / rozwoju sportu i rekreacji	-	-	+ /-	N	-	N	+	-	-	<p>Ustalono podstawowy kierunek rozwoju zabudowa usług turystycznych - lokalizacja zabudowy na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem przepisów ustawy o ochronie przyrody. Jako uzupełniający kierunek rozwoju przyjęto zabudowę sportowo - rekreacyjną, w tym boiska sportowe, place zabaw, trasy do narciarstwa biegowego, trasy nartorolkowe, rowerowe, piesze i konne, edukacyjne, rehabilitacyjne, itp. Lokalizacja zabudowy na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem przepisów ustawy o ochronie przyrody, obszary zieleni urządzonej i parkingów terenowych, dróg, mała architektura, infrastruktura techniczna, usługi towarzyszące funkcji podstawowej (m.in. gastronomia) – zgodnie z przepisami odrębnymi.</p> <p>Ustalono wskaźniki zagospodarowania terenu: minimalna powierzchnia działki budowlanej (dot. nowych podziałów): zabudowa sportowo - rekreacyjna – 2500 m². Ustalono minimalną powierzchnię biologicznie czynną, maksymalny stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalną wysokość obiektów budowlanych. Ustalono wskaźnik intensywności zabudowy 0,5-1,00. Zakazano wykańczania elewacji budynków odpadami ceramicznymi i szklanymi. Zalecono stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 35°-45°. Dopuszczono stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych i gospodarczych, technicznych i magazynowych. Zalecono grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,60 m. Zakazano grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi, ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych i żelbetowych oraz z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych.</p> <p>Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych chronionych na cele nierolnicze i nieleśne – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.</p> <p>Teren ten będzie miał pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza sportu i rekreacji. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej. Skutki minimalizowane będą poprzez wprowadzenie zieleni oraz nowoczesnych rozwiązań gospodarki odpadowej i ściekowej oraz systemów ciepłowniczych. Ustalono powierzchnię biologicznie czynną. Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.</p>
OUT-k – obszar zagospodarowania turystycznego Kanału Augustowskiego	-	-	+ /-	N	-	N	+	-	-	<p>Ustalono podstawowy kierunek rozwoju zabudowa usług turystycznych związanych z Kanałem Augustowskim (m.in. ośrodek usług turystycznych, izba pamięci, informacja turystyczna, muzeum regionalne, itp.). Realizacja możliwa będzie na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>Jako uzupełniający kierunek rozwoju przyjęto zabudowę zagrodową z funkcją agroturystyczną, obiekty i urządzenia związane z promocją Kanału Augustowskiego oraz gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych, usługi sportu, rekreacji, obszary zieleni urządzonej i parkingów terenowych, dróg dojazdowych.</p> <p>Przyjęto wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych, wskaźnik intensywności zabudowy przyjęto w wielkości: 0,01-1,5. Zalecono, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową kolorystę elewacji. Zakazano wykańczania elewacji budynków wszelkimi odpadami ceramicznymi i szklanymi. Zalecono stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 35°-45°. Dopuszczono stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, gospodarczych, technicznych. Zalecono grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,60 m. Zakazano grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi oraz z prefabrykatów betonowych.</p> <p>Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych chronionych na cele nierolnicze i nieleśne – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.</p> <p>Obszar ten będzie miał pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza usług turystycznych związanych z Kanałem Augustowskim. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej. Skutki minimalizowane będą poprzez wprowadzenie zieleni oraz nowoczesnych rozwiązań gospodarki odpadowej i ściekowej oraz systemów ciepłowniczych. Ustalono powierzchnię biologicznie czynną. Wzrośnie ilość powstających ścieków, odpadów i spalin. Wzrośnie również ryzyko powstawania negatywnych wpływów na środowisko związanych z działalnością usługową. Wielkość wymienionych wpływów będzie zależać od intensywności zainwestowania i rodzaju prowadzonych usług. Będą to oddziaływania stałe, ale o nieznacznej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne.</p>
OUP - obszary rozwoju usług i produkcji, w tym składy i magazyny	-	-	-	N	-	N	N	-	-	<p>Przeznaczenie podstawowe: zabudowa usługowa, zabudowa produkcyjna, składy i magazyny – bez funkcji mieszkalnej. Dopuszczalna jest : zabudowa rzemieślnicza, zieleń urządzona i parkingi terenowe, infrastruktura techniczna i drogi. Nie przewiduje się realizacji funkcji związanych ze składowaniem odpadów niebezpiecznych.</p> <p>W Studium ustalono: minimalne powierzchnie działek budowlanych (dot. nowych podziałów) i ustalono : zabudowa usługowa i rzemieślnicza – 2000 m², zabudowa produkcyjna - 3000 m², zabudowa składowo – magazynowa – 5000 m², wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych - zestawiono wg odrębnej tabeli i wskaźnik intensywności zabudowy 0,10-1,5. Nie dopuszczono lokalizacji obiektów o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych. Ustalono, że uciążliwość planowanych przedsięwzięć winna zamknąć się w granicach działki budowlanej do której inwestor posiada prawo. Zakazano wykańczania elewacji budynków wszelkimi odpadami ceramicznymi i szklanymi. Zalecono stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 15°-45°. Dopuszczono stosowanie dachów płaskich dla budynków garażowych, gospodarczych, magazynowych i technicznych;</p> <p>zleca się grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,80 m. O dopuszczalności lokalizacji zabudowy produkcyjnej przesądzą przepisy wynikające z ustawy o ochronie przyrody, o ochronie środowiska, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w drodze sporządzenia planu miejscowego. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych niechronionych na cele nierolnicze – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.</p> <p>Na terenach tych nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowaną zabudową kubaturową. Skutki minimalizowane będą poprzez wprowadzenie zieleni oraz nowoczesnych rozwiązań gospodarki odpadowej i ściekowej oraz systemów ciepłowniczych. Ustalono powierzchnię biologicznie czynną. Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Na terenie tym nastąpi negatywny wpływ na życie biologiczne spowodowany powstaniem zabudowy usługowej i produkcyjnej. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą nastąpić istotne oddziaływania na środowisko.</p>
ZC – obszary cmentarzy	-	-	-	N	-	N	+	-	+	<p>Ustalono podstawowy kierunek rozwoju: cmentarze (komunalne, wyznaniowe) wraz obiektami i urządzeniami do obsługi cmentarza. Jako uzupełniający kierunek rozwoju przyjęto usługi związane z podstawowym kierunkiem rozwoju (np. sprzedaż kwiatów, zniczy) oraz sanitariaty, parkingi. Przyjęto utrzymanie istniejących cmentarzy z przyjęto możliwość ich rozbudowy. O dopuszczalności lokalizacji cmentarza przesądzą przepisy odrębne. Chronić należy cmentarze zabytkowe. Ogrodzenie i zagospodarowanie cmentarza zgodnie z przepisami odrębnymi. Zalecono, aby w zagospodarowaniu cmentarza uwzględnić zieleń urządzoną. Dla cmentarzy objętych ochroną konserwatorską obowiązują ustalenia wynikające z przepisów odrębnych. Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.</p> <p>Są to tereny aktywne biologicznie, spełniające jednocześnie ważne funkcje społeczne. Rzeźba terenu i budowa geologiczna wskazują, że cmentarze spełniają warunki w zakresie ochrony wód gruntowych. Oddziaływanie niewielkie ze względu na małe powierzchnie, stałe, niepowodujące przekształceń i o zasięgu lokalnym.</p>

PE - złoża kruszywa	-	-	N	N	-	N	N	-	-	W Studium ustalono tereny powierzchniowej eksploatacji – złoża kruszywa. Sposób zagospodarowania terenów górniczych będzie dostosowany do potrzeb prowadzonej działalności i nie powinien powodować zagrożenia bezpieczeństwa na terenach sąsiednich. W granicach wyznaczonych obszarów górniczych priorytetem jest możliwość prowadzenia eksploatacji kopalin, a następnie rekultywacja i rewitalizacja terenu. Nie przewiduje się możliwości wprowadzenia zainwestowania niezwiązanego z eksploatacją kopalin w granicach wyznaczonych obszarów górniczych przed zakończeniem eksploatacji. Na terenach górniczych dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych związanych z eksploatacją i przetwarzaniem kopalin, przy czym obiekty te po zakończeniu eksploatacji powinny zostać usunięte. Ustalono docelową rekultywację obszarów górniczych (rekultywacja to nadanie lub przywrócenie gruntem zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych poprzez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych lub chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienia skarp oraz odbudowę lub zbudowanie dróg) poprzez poddanie procesom przekształceń, polegających na rekultywacji w kierunku wodnym, leśnym i rolnym oraz wykorzystanie części lub całych terenów na cele sportowe i rekreacyjne. Na terenach tych nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na niewielkich powierzchniach. Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. na terenie tym nastąpi negatywny wpływ na życie biologiczne. W trakcie eksploatacji może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń, głównie spalin. Będą to stałe oddziaływania czasowe, negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem rekultywacji nie będą następować istotne oddziaływania na środowisko.
infrastruktura techniczna	- ?	-	- ?	- ?	- ?	N	+	-	-	Ustalono realizację infrastruktury technicznej. Tereny te obejmują istniejące i projektowane lokalizacje urządzeń związanych z gazownictwem oraz energetyką. Dopuszczono realizację nowych sieci infrastrukturalnych na terenie gminy. Dopuszczono modernizację i rozbudowę istniejących oraz budowę nowych urządzeń i obiektów związanych z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania elementów infrastruktury technicznej. Wskazano sposób kształtowania zainwestowania ściśle dostosowany do wymogów technologicznych. Dopuszczono dokonanie korekty lokalizacji i zasięgu terenów oraz wskazanie nowych lokalizacji w oparciu o koncepcje rozbudowy sieci i obiektów na etapie sporządzenia planu miejscowego. Są to obiekty i tereny o ważnych funkcjach dla zapewnienia odpowiednich warunków funkcjonowania terenów, obiektów budowlanych oraz życia mieszkańców. Możliwe jest negatywne oddziaływanie na środowisko w postaci emisji substancji złośliwych i aerozoli, hałasu, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz powstawania osadów ściekowych, które wymagają odpowiedniej utylizacji. Większość omawianych oddziaływań jest możliwa jedynie w warunkach awaryjnych. Istnienie systemów oczyszczania ścieków w ogólnym bilansie jest bardzo korzystne dla poprawy czystości środowiska i redukcji zanieczyszczeń. Lokalizacja infrastruktury technicznej nie powinna powodować istotnych, negatywnych oddziaływań na warunki życia mieszkańców. Nie przewiduje się powstawania nowych oddziaływań na środowisko przy zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania wymienionych inwestycji
KDK (krajowe), KDW (wojewódzka), KDP (powiatowe), KDG (gminne) – drogi publiczne	-	-	N	N	-	N	N	-	-	Tereny istniejących i projektowanych parkingów na samochody osobowe i ciężarowe, związane z obsługą terenów inwestycyjnych. Jako przeznaczenie uzupełniające ustalono: ścieżki rowerowe, parkingi oraz przystanki. Ustalono utrzymanie przeznaczenia komunikacyjnego terenów. Przewiduje się poszerzenie i korygowanie geometrii pasów drogowych – zgodnie z wymaganiami warunków technicznych. Kształtowanie nowych tras dróg publicznych – zgodnie z wymaganiami klas technicznych ustalonych w przepisach dot. dróg. Parametry dróg kształtować zgodnie z ustawą o drogach publicznych i rozporządzeń wykonawczych. Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych (w szczególności: ustawa Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody, ustawa Prawo ochrony środowiska). Tereny te będą miały pozytywny wpływ na komfort osób podróżujących w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza usług i obsługi podróży. Na terenach tych jednak nastąpi bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby na rozległych powierzchniach w związku z planowanym inwestycjami drogowymi oraz powierzchniami utwardzonymi placów parkingowych. Przewidziano zieleń. Będą to oddziaływania stałe, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości częściowo odwracalne. Może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń – głównie ścieków, odpadów i spalin oraz substancji ropopochodnych. Będą to stałe oddziaływania negatywne, o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym. W związku z planowanym charakterem nowych inwestycji mogą następować istotne oddziaływania na środowisko.
PL - obszary parkingów terenowych	-	-	-	N	-	N	N	-	-	Ustalono podstawowy kierunek rozwoju parkingi terenowe. Jako uzupełniające przeznaczenie przyjęto urządzenia towarzyszące, zieleń urządzoną, obiekty małej architektury, sanitariaty, mała gastronomia, ogród gastronomiczny. Ustalono minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego - 30%. Ustalono wysokość obiektów – do 8 m. Zalecono, aby obiekty znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową kolorystę, zakazuje się wykańczania elewacji odpadami ceramicznymi i szklanymi. Wskazano stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 35°-45°. Zalecono grodzenie działek budowlanych ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia do wysokości – 1,60 m. Nie dopuszcza się grodzenia działek ogrodzeniami pełnymi z odpadów metalowych i blach zwłaszcza od strony dróg publicznych. Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych. Nastąpi pogorszenie stanu aero- sanitarnego w związku z ruchem pojazdów samochodowych. Poziom emisji zanieczyszczeń (SO₂; NO₂, pyłów) może się lokalnie zwiększyć. Ponadto nastąpi zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby i zwiększenie negatywnych presji na świat zwierzęcy. Będą to oddziaływania stałe o zauważalnej intensywności przekształceń i zasięgu lokalnym, a pod względem trwałości nieodwracalne.

RP - obszary upraw polowych, łąk, pastwisk, nieużytków i zadrzewień śródpolnych oraz pozostała działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej	+	+	-	N	+	+	+	+	+	Przeznaczenie podstawowe: obszary upraw polowych, łąk, pastwisk, nieużytków i zadrzewień śródpolnych oraz pozostała działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej; istniejące gospodarstwa rolne z budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami i urządzeniami służącymi wyłącznie produkcji rolniczej lub przetwórstwu rolno – spożywczemu; torfowiska, oczka wodne, stawy rybne i inne zbiorniki wodne służące wyłącznie do potrzeb rolnictwa; drogi dojazdowe do gruntów rolnych, Przeznaczenie dopuszczalne: nowe gospodarstwa rolne mogą być organizowane w oparciu o przepisy odrębne; infrastruktura techniczna, drogi; funkcja agroturystyczna – na terenie zabudowy zagrodowej w budynkach mieszkalnych oraz innych adaptowanych na potrzeby rekreacji gości (sauna, bawialnia, kuchnia, jadalnia, wiata, mała architektura, ogrody gastronomiczne); obiekty i urządzenia służące wędrownikom turystycznym wyłącznie w formie ścieżek pieszych, rowerowych, konnych oraz ławek, wiat, punktów widokowych, trasy narciarskie i miejsca postojowe - wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych oraz pozwalający na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych; zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne; dopuszcza się budowę zbiorników wodnych, w tym stawów hodowlanych, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych oraz pozwalający na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych; Ustalono utrzymanie przeznaczenia rolnego terenów zgodnie z planowaną strukturą przestrzenną gminy. Wskazano zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych, w strefie kontrolowanej gazociągu. Zalecane jest zalesienie terenów, które służą wyrównaniu granicy polno – leśnej, zalesienie winno następować zgodnie z przepisami odrębnymi i w oparciu o warunki siedliskowe. Nakazano zachowanie istniejących zbiorników wodnych i istniejących urządzeń melioracji wodnych i dopuszczono budowę urządzeń melioracji wodnych. Zalecono grodzenie obszarów ogrodzeniami ażurowymi Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Ich istnienie wpływa na wzrost naturalnej retencji wodnej, kształtowanie się prawidłowych stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin. Mają one stałe pozytywne oddziaływania o zauważalnej intensywności i zasięgu lokalnym oraz regionalnym.
RPz- obszary upraw polowych, łąk, pastwisk, nieużytków i zadrzewień śródpolnych oraz pozostała działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej – z zakazem zabudowy	+	+	-	N	+	+	+	+	+	Przeznaczenie podstawowe: obszary upraw polowych, łąk, pastwisk, nieużytków i zadrzewień śródpolnych oraz pozostała działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej: Przeznaczenie dopuszczalne: infrastruktura techniczna, drogi, zachowanie istniejącego użytkowania i zagospodarowania terenów, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne. Ustalono utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów. Wskazano zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych, w strefie kontrolowanej gazociągu. Zalecono zachowanie istniejących zbiorników wodnych i istniejących urządzeń melioracji wodnych. Dopuszczono budowę urządzeń melioracji wodnych; Zlecono grodzenie obszarów ogrodzeniami ażurowymi. Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Ich istnienie wpływa na wzrost naturalnej retencji wodnej, kształtowanie się prawidłowych stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin. Mają one stałe pozytywne oddziaływania o zauważalnej intensywności i zasięgu lokalnym oraz regionalnym.
SP – tereny dolin (System Przyrodniczy Gminy – SPG)	+	+	-	N	+	+	+	+	+	Ustalono podstawowy kierunek rozwoju - obszary upraw polowych, łąk, pastwisk, nieużytków i zadrzewień śródpolnych – zakaz zabudowy. Jako uzupełniający kierunek przyjęto: urządzenia wodne, urządzenia melioracji wodnych oraz urządzenia służące ochronie przed powodzią oraz suszą, pomosty, kładki oraz urządzenia związane z obsługą turystyki. Ustalono utrzymanie przeznaczenia rolnego terenów zgodnie z planowaną strukturą przestrzenną gminy. Wskazano zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych, w strefie kontrolowanej gazociągu. Zalecono zalesienie terenów, które służą wyrównaniu granicy polno – leśnej, zalesienie winno następować zgodnie z przepisami odrębnymi i w oparciu o warunki siedliskowe. Zachowuje się istniejące zbiorniki wodne i istniejące urządzenia melioracji wodnych. Dopuszcza się budowę urządzeń melioracji wodnych. Zakazuje się grodzenia obszarów ogrodzeniami pełnymi na podmurówce. Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Ich istnienie wpływa na wzrost naturalnej retencji wodnej, kształtowanie się prawidłowych stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin. Mają one stałe pozytywne oddziaływania o zauważalnej intensywności i zasięgu lokalnym oraz regionalnym.
OPR – obszar przetwórstwa rolniczego i usług OPR – obszar przetwórstwa rolniczego i usług	+	+	-	N	+	+	+	+	+	Przeznaczenie podstawowe: obszar przetwórstwa rolniczego i usług (przetwórnictwo rolno – spożywcze, młyny, tartaki, itp.) Przeznaczenie dopuszczalne: zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej, infrastruktura techniczna i obsługa komunikacyjna, drogi i parkingi. Ustalono wskaźniki dotyczące minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnego stosunku powierzchni zabudowy do powierzchni działki, maksymalnej wysokości obiektów budowlanych oraz minimalną powierzchnię działki budowlanej (dot. nowych podziałów) – 3000 m ² ; Zalecono stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych, kąt nachylenia głównych połaci 35°-45°; Dopuszczono stosowanie dachów płaskich na budynkach garażowych, gospodarczych, technicznych oraz magazynowych. Nie dopuszczono lokalizacji obiektów hodowlanych, usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych. Ustalono, że uciążliwość planowanych przedsięwzięć winna zamknąć się w granicach działki budowlanej do której inwestor posiada prawo; Zalecono grodzenie obszarów ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia. Teren ten będzie miał pozytywny wpływ na warunki życia ludzi w związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza przetwórstwa rolniczego i usług. Nastąpi również zachowanie aktywności biologicznej na większości obszaru i wprowadzenie zieleni towarzyszącej. Skutki minimalizowane będą poprzez wprowadzenie zieleni oraz nowoczesnych rozwiązań gospodarki odpadowej i ściekowej oraz systemów ciepłowniczych. Będą to stałe, pozytywne oddziaływania o zasięgu lokalnym i niewielkiej intensywności ze względu na niewielkie powierzchnie terenów.

ZL - obszary lasów i zalesień	+	+	+	N	+	+	+	+	+	Podstawowy kierunek rozwoju: obszary lasów i zalesień: grunty związane z gospodarką leśną z budynkami i budowlami, urządzeniami melioracji wodnych, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, parkingi leśne i urządzenia turystyczne. Uzupełniający kierunek rozwoju: obiekty i urządzenia służące wędrownikom turystycznym wyłącznie w formie ścieżek pieszych, rowerowych, konnych oraz ławek, wiat, punktów widokowych, tras do narciarstwa biegowego i miejsc postojowych wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych oraz pozwalający na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych, infrastruktura techniczna, drogi. Ustalono utrzymanie istniejącego użytkowania terenów. Wskazano zachowanie istniejących zbiorników wodnych i istniejących urządzeń melioracji wodnych. Dopuszczono budowę urządzeń melioracji wodnych. Zalecono grodzenie obszarów ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem drewna i kamienia. Gospodarka leśna prowadzona będzie w oparciu o plany urządzenia lasu. Obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych. Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Nastąpi zachowanie lub rewitalizacja biologicznie czynnej warstwy glebowej. Ponadto zwiększy się możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu przez wprowadzoną roślinność, polepszenie warunków siedliskowych drobnej fauny i introdukcji roślin. Zostanie zachowana szata roślinna w postaci łąk, niekiedy o dużych walorach przyrodniczych. Mają one stałe pozytywne oddziaływania o zauważalnej intensywności i zasięgu lokalnym oraz regionalnym.
nieużytki	+	+	+	N	+	+	+	+	+	Tereny nieużytków. Obszary przestrzeni, które z powodu naturalnych walorów siedliskowych nie posiadają lub utraciły wartości użytkowe. Są to tereny o niekorzystnym ukształtowaniu terenu. Nieużytki nie mają wartości użytkowych, ale mają wartości przyrodnicze i powinny być chronione oraz wyłączone z produkcji rolnej. Mogą być przeznaczone do zalesienia. Ich istnienie wpływa na wzrost naturalnej retencji wodnej, kształtowanie się prawidłowych stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO ₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin. Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Mają one stałe pozytywne oddziaływania o zauważalnej intensywności i zasięgu lokalnym oraz regionalnym.
RZ - obszary użytków zielonych	+	+	+	N	+	+	+	+	+	Ustalono przeznaczenie podstawowe: obszary użytków zielonych Przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura techniczna, drogi, obiekty i urządzenia służące wędrownikom turystycznym wyłącznie w formie ścieżek pieszych, rowerowych, edukacyjnych, rehabilitacyjnych, konnych i miejsc postojowych wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych oraz pozwalający na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych; zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, dopuszcza się budowę zbiorników wodnych, w tym stawów hodowlanych, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych oraz pozwalający na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych. Ustalono utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów. Wskazano zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych, w strefie kontrolowanej gazociągu. Zalecono zalesienie terenów, które służą wyrównaniu granicy polno – leśnej, zalesienie winno następować zgodnie z przepisami odrębnymi i w oparciu o warunki siedliskowe. Wskazano zachowanie istniejących zbiorników wodnych i istniejących urządzeń melioracji wodnych. Dopuszczono budowę urządzeń melioracji wodnych. Zalecono grodzenie obszarów ogrodzeniami ażurowymi z wykorzystaniem: drewna, stali, cegły i kamienia. Są to tereny, na których nastąpi zachowanie lub wzrost walorów krajobrazu związanych z wprowadzeniem elementów przyrodniczych. Ich istnienie wpływa na wzrost naturalnej retencji wodnej, kształtowanie się prawidłowych stosunków wodnych, łączność ekosystemów i funkcjonowanie powiązań ekologicznych, możliwość pochłaniania CO₂ i produkcji tlenu, zachowanie warunków siedliskowych fauny i introdukcji roślin. Mają one stałe pozytywne oddziaływania o zauważalnej intensywności i zasięgu lokalnym oraz regionalnym.
WS – tereny wód powierzchniowych	+	+	+	N	+	+	+	+	+	Przyjęto podstawowy kierunek rozwoju : tereny wód powierzchniowych (wody płynące: w ciekach naturalnych, kanałach oraz źródłach, z których biorą początek, znajdujące się w jeziorach i innych naturalnych zbiornikach wodnych i znajdujące się w zbiornikach usytuowanych na wodach płynących oraz wody stojące: w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio, w sposób naturalny z powierzchniowymi wodami płynącymi). Jako uzupełniający kierunek rozwoju przyjęto: urządzenia służące ochronie przed powodzią oraz suszą, pomosty, kładki oraz urządzenia związane z obsługą turystyki. Ustalono utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia wód powierzchniowych. Kształtowanie zasobów wodnych oraz realizacja urządzeń wodnych w oparciu o przepisy ustawy Prawo wodne. Ograniczenia wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawy o ochronie przyrody. Dopuszczono realizację budowli i urządzeń hydrotechnicznych służących retencji wód lub zabezpieczeniom przeciwpowodziowym. Na terenach otwartych przewidziano prowadzenie ciągów ponadlokalnej infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, przepompownie, gazociągi, linie elektroenergetyczne, itp.) oraz drogi. obowiązuje zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych (w szczególności: ustawa Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody, ustawa Prawo ochrony środowiska). Zbiorniki wodne pełnią ważną, pozytywną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów, zwiększają naturalną retencję środowiska i bioróżnorodność na omawianym terenie. Ważna jest ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami, głównie ściekami sanitarnymi i środkami chemicznymi stosowanymi w rolnictwie. Prognozuje się dalsze niewielkie pozytywne oddziaływania zbiorników wodnych na biosferę.